AGATHA CHRISTIE

Çarpık Evdeki Cesetler

ALTIN KİTAPLAR

Leonidas ailesi, büyükbabaları Aristide bir ensülin iğnesiyle cinayete kurban gidinceye dek, Üç Kuleli Malikâne'de mutlu bir yaşam sürmektedir. Bütün ipuçları cinayeti aileden birinin işlediğini gösterir. Bu yüzden cinayeti çözme görevini Sophia'nın nişanlısı Charles Hayward üstlenir.

Çarpık bir adam vardı, çarpık bir yolda yürürdü.
Çarpık bir çitin yanında, çarpık bir altı peni buldu.
Çarpık bir kedisi vardı, çarpık fareler tutardı.
Ve hepsi küçük, çarpık bir evde otururlardı...

• • •

"*Çarpık Evdeki Cesetler* adlı yapıtımı büyük bir zevkle kaleme aldım. En iyi romanlarımdan biri olduğuna inanıyorum."
Agatha Christie

"Usta bir kalemin yarattığı mükemmel bir roman."
New Statesman

THG
0475261
CAY
261 CAY

Agatha Christie

ISBN 978-975-405-221-3
9 789754 052213

ALTIN KİTAPLAR

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

CROOKED HOUSE

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

O. SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

4. BASIM / MAYIS 2014 / İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey – Bağcılar / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 10766

Bu kitap aynı isimle daha önce 1973 ve 1990 yıllarında yayımlanmıştır.

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 405 - 221 - 3

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey – Bağcılar / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 10766

Tel.: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Çarpık Evdeki Cesetler

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

YAZARIN ÖNSÖZÜ

Bu roman, eserlerimin arasında en sevdiklerimden biridir. Onu yıllarca sakladım, üzerinde düşündüm, çalıştım ve kendi kendime, "Günün birinde bolca zamanım olduğunda bunun keyfini çıkaracak ve yazmaya başlayacağım," dedim.

Bunun gerçekten çok keyif alarak yazdığım beş kitabımdan biri olduğunu söyleyebilirim. *Çarpık Evdeki Cesetler* benim açımdan hayli keyifliydi. Hep insanların bir kitabı okuduklarında bunun gerçek anlamda zorlayıcı bir çalışmanın mı, yoksa yazmaktan duyulan hazzın ürünü mü olduğunu anlayıp anlamadıklarını merak etmişimdir. İnsanlar bana tekrar tekrar, "Yazmaktan kim bilir *ne denli* keyif alıyorsundur!..." gibi sorular yöneltirler. İnatla istediğiniz şekilde ortaya çıkmayı reddeden, karakterleri oturmamış, öyküsü içinden çıkılamayacak şekilde karmaşık bir kitap için böyle bir iddiada bulunmak samimiyetten uzak bir davranış olur ya da en azından aksini söyleseniz bile siz öyle olduğunu bilir, öyle düşünürsünüz. Sanırım hiç kimse yazarın kendi kitapları konusunda hüküm verebilecek en uygun kişi olduğunu söyleyemez. Yine de

hemen hemen tüm okuyucular *Çarpık Evdeki Cesetler*'den hoşlandılar, dolayısıyla benim de bunun en iyi eserlerimden biri olduğunu düşünmekte haklı olduğum ortaya çıktı.

Leonides ailesinin aklıma nereden geldiğini hiç bilemiyorum ama geldi işte. Ve sonra aynen Topsy(*) gibi büyüdü, gelişti.

Sonuçta bana kalan ise yalnızca bu öyküyü kaleme almak oldu.

Agatha Christie

(*) *Tom Amca'nın Kulübesi*'ndeki küçük siyahi kız.

1. BÖLÜM

Sophia Leonides'le savaşın sonlarına doğru Mısır'da tanıştım. Dışişleri Bakanlığı'nın yurtdışı teşkilatlarından birinde oldukça önemli, idari bir pozisyondaydı. Başlangıçta onunla yalnızca iş gereği bağlantım oldu. Çok geçmeden henüz çok genç olmasına rağmen bu düzeye yükselmesine neden olan yetenek ve çalışkanlığıyla da dikkatimi çekti. Sophia Leonides o sıralar yalnızca yirmi iki yaşındaydı.

Olağanüstü güzel bir kız olmasının ötesinde parlak zekâsı ve espri anlayışıyla da çok hoşuma gidiyordu. Onunla kısa bir süre içinde arkadaş olduk. Sophia iletişim kurulması kolay bir insandı; sık sık yemeğe, arada sırada da dansa gidip birlikte güzel günler geçirdik.

Onunla olmaktan hoşlanıyordum ve Avrupa'daki savaş sona erip de Doğu hizmetine atandığımda bir şeyin farkına vardım: Sophia'yı seviyor, onunla evlenmek istiyordum...

Bunu keşfettiğimde Shepheard's'ta yemek yiyorduk. Bu benim için sürpriz olmadı, aksine bu çoktandır bildiğim bir gerçeği algılamak gibi bir şeydi. Ona yeni, bambaşka bir gözle baktım, ama karşımdaki bildiğim, tanıdığım insandan farklı biri değildi. Onun her şeyini seviyordum: alnını gururla çevreleyen gür siyah saçlarını, koyu mavi, parlak gözlerini, iradeli bir insan olduğunu belirten

köşeli hafif çıkık çenesini ve biçimli burnunu. Sophia'nın üzerinde ilk bakışta çok hoşuma giden usta bir terzinin elinden çıktığı hemen anlaşılan açık gri bir tayyör ve dökümlü beyaz bir bluz vardı.

Tipik bir İngiliz görünümündeydi. Benim gibi üç yıldır vatanından uzak kalmış biri için bu inanılmayacak kadar cazip bir görüntüydü. Hiç kimse onun kadar İngiliz olamaz diye düşündüm. Ancak bir yandan da kendime, acaba gerçekten göründüğü kadar İngiliz mi, bu olabilir mi, diye sordum. Bir şeyin gerçeği ancak tiyatro sahnesinde rastlanılacak kadar kusursuz olabilir miydi?

Sonra birden onunla uzun uzun konuşmamıza, birçok konuyu tartışmamıza, hoşlandığımız ya da hoşlanmadığımız şeyler konusunda fikir alışverişinde bulunmamıza, gelecekten, arkadaşlarımızdan, tanıdıklarımızdan söz etmemize rağmen Sophia'nın bana evinden ya da ailesinden hiç bahsetmediğini fark ettim. Benim hakkımda neredeyse her şeyi biliyordu. (Hep dediğim gibi Sophia karşısındakini dinlemeyi çok iyi bilen biriydi.) Bense onun hakkında neredeyse hiçbir şey bilmiyordum. Sanırım sıradan, olağan bir geçmişi vardı ve o bundan –bahsedecek bir şey olmadığı için– hiç söz etmemişti. Öyle ki o ana dek ben de bunun farkına bile varmamıştım.

Sophia bana ne düşündüğümü sordu.

Doğruyu söyledim. "Seni."

"Anlıyorum," dedi. Gerçekten de anlıyor görünüyordu.

"Önümüzdeki birkaç yıl birbirimizi göremeyebiliriz," dedim. "İngiltere'ye ne zaman döneceğimi bilmiyorum ama döner dönmez yapacağım ilk şey gelip seni görmek ve benimle evlenip evlenmeyeceğini sormak olacak."

Hiç etkilenmedi, kılı bile kıpırdamadı. Karşımda oturmuş, sigarasını içiyordu. Yüzüme bakmadı bile.

Bir an ne demek istediğimi anlamamış olabileceğini düşünüp sinirlendim.

"Bak dinle," dedim. "Senden benimle hemen evlenmeni istemek gibi bir niyetim olmadığını bilmelisin. Bu konuda kesin kararlıyım, çünkü bu doğru olmaz. Birincisi beni reddedebilirsin ve ben de bu durumda çok incinirim. Sonra da yalnızca onurumu ve özgüvenimi kurtarmış olmak için büyük olasılıkla karşıma çıkan, bana hiç çekici gelmeyen herhangi bir kadınla evlenebilirim. Reddetmezsen, o durumda ne olacağını kim bilebilir ki! Evlenip, uzun ayrılığa dayanamayıp ayrılır mıyız, yoksa nişanlanıp uzun bir süre bekler miyiz? Açıkçası senden bunu isteyemem. Belki bu arada başka biriyle tanışırsın. Yalnızca bana 'sadık' kalmak zorunda olduğunu düşündüğün için yanlış bir karar vermeni istemem. Herkesin yalnızca günü yaşamak istediği, hiçbir şeyin anlam taşımadığı, bir kargaşa ve kaos döneminin içindeyiz. Etrafımızdakiler kolayca evleniyor, boşanıyor, âşık oluyor ve ayrılıyor. Evine döndüğünde kendini özgür ve bağımsız hissetmeni, etrafına bakıp savaş sonrasının dünyasını anlamanı, yorumlamanı ve yapmak istediğine özgürce karar vermeni istiyorum. Seninle benim aramda sonsuza dek sürecek, *kalıcı* bir bağ olmalı Sophia. Başka tür bir evlilik asla istemem."

Sophia onayladı. "Ben de öyle."

"Diğer yandan," diye devam ettim. "Bu arada sanırım sana duygularımı... şey... yani... neler hissettiğimi... açıklamaya da hakkım var."

"Ancak romantik sözcükler etmek niyetinde de değilsin, öyle değil mi?" diye mırıldandı.

"Sevgilim, anlamıyor musun? Sana, seni sevdiğimi söylememeye çalıştığımı..."

Sözümü yarıda kesti.

"Anlıyorum Charles. Bazı şeyleri ifade etmek için o kadar ilginç bir yöntemin var ki... ama sendeki bu farklılık hoşuma gidiyor. İngiltere'ye döndüğünde elbette gelip beni görebilirsin, tabii eğer o zaman hâlâ istiyorsan..."

Bu kez de söz kesme sırası bendeydi.

"Bundan hiç kuşkun olmasın!"

"Yanılıyorsun, her konuda bir açık kapı, ufak da olsa bir kuşku payı bırakmak gerekir Charles. Bazen hiç beklenmeyen bir şey tüm planları altüst edebilir. Ayrıca benim hakkımda çok az şey biliyorsun, öyle değil mi?"

"Haklısın. İngiltere'nin neresinde yaşadığını bile bilmiyorum."

"Swinly Dean'de oturuyorum."

Londra'nın dışındaki bu çok bilindik yerin adını duyunca başımı salladım. Orada zengin maliyecilerin golf oynamaları için üç muhteşem golf sahası olduğunu duymuştum.

Sophia dalgın dalgın melodik bir ses tonuyla ekledi.

"*Küçük, çarpık bir evde...*"

Şaşkınlığım yüzümden anlaşılıyor olmalıydı ki Sophia hafifçe güldü. Sonra devamını söyleyerek ünlü bir çocuk şiirinden alıntı yaptığını belirtti.

"'*Hepsi birlikte küçük, çarpık bir evde otururlardı...*' Bu aslında bizim yaşantımızı özetliyor. Oturduğumuz ev kesinlikle küçük sayılmaz ama gerçekten çarpık; yarısı ahşap, üçgen çatılı, kuleli tuhaf bir bina."

"Ailen geniş mi? Ağabeylerin, kız kardeşlerin var mı?"

"Evde bir erkek ve bir kız kardeşim, annem, babam, amcam, yengem, büyükbabam, büyük teyzem ve üvey büyükannem var."

Şaşırmıştım.

"Tanrım!" diye haykırdım.

Güldü.

"Tabii ki normalde hep birlikte yaşamıyorduk. Ancak savaş koşulları, yoğun hava bombardımanları bir araya gelmemize neden oldu... ama bilmem ki belki de..." Susup kaşlarını çattı. "Belki de aile olarak ruhsal anlamda hep bir arada yaşıyorduk – büyükbaba-

mın gözetimi ve yönetimi altında. Büyükbabam çok farklı, ilginç biridir... Artık seksenini geçti. Kısa boylu, ufak tefek biri ama o kadar güçlü ve canlı ki herkes onun yanında sönük kalır."

"Gerçekten ilginç biri olmalı," dedim.

"Öyledir. –Kendisi Aristide Leonides– İzmirli Rum bir aileden." Gözlerinde şakacı bir pırıltıyla ekledi. "Büyükbabam çok zengindir."

"Sence savaş bittiğinde hâlâ zengin kalacak mı?"

Sophia kendinden emin bir tavırla, "Büyükbabam kalacak," dedi. "Zenginlerden yolalım" taktikleri büyükbabama işlemez. Asıl büyükbabam kendisini sömürmeye çalışanları sömürecektir." Bir an susup düşündükten sonra ekledi. "Acaba onu sevebilecek misin?"

"Ya sen... sen seviyor musun?" diye sordum.

Sophia kararlılıkla başını salladı.

"Emin ol yeryüzündeki herkesten daha fazla."

2. BÖLÜM

İngiltere'ye ancak iki yıldan biraz daha uzun bir süre sonra dönebildim. Kolay yıllar değildi bunlar. Sophia'ya sık sık mektup yazıyor, ondan da oldukça sık haber alıyordum. Onun mektupları da benimkiler gibi aşk mektupları değildi. Daha çok yakın iki arkadaşın birbirine yazabileceği türde mektuplardı bunlar; birbirimize fikirlerimizden bahsediyor, günlük yaşantımızı anlatmaya çalışıyorduk. Ancak Sophia'yla karşılıklı olarak duygularımızın daha da derinleştiğini, daha da güçlendiğini hissediyordum, hatta bundan emindim.

İngiltere'ye gri bulutlarla kaplı, serin bir eylül gününde döndüm. Günbatımında ağaçlar altın gibi parıldıyorlardı. Rüzgârın şakacı soluğu insanın yüzünü okşuyordu. Sophia'ya havaalanından telgraf çektim:

Biraz önce döndüm. Londra'dayım. Benimle bu akşam saat dokuzda Mario'da yemek yemeye ne dersin?... Charles.

Birkaç saat sonra oturmuş, *Times* gazetesinin ilan bölümüne göz gezdirirken birden gözüm Leonides ismine takıldı:

Brenda Leonides'in pek sevgili eşi Aristide Leonides, 19 Eylül'de Swinly Dean'de, Üç Kuleli Malikâne'de seksen

sekiz yaşında yaşama gözlerini yummuştur. Kendisine Tanrı'dan rahmet dileriz.

Hemen altında bir ilan daha vardı:

LEONIDES – Swinly Dean'deki Üç Kuleli Malikâne'de birdenbire yaşama gözlerini yuman Aristide Leonides'in ölümü çocuklarını ve torunlarını sonsuz acılara boğmuştur. Çiçeklerin cenazenin düzenleneceği St. Eldred's Kilisesi'ne gönderilmesi rica olunur.

Bu iki ilanın ardı ardına ama ayrı olması tuhafıma gitmişti. Bu gazetede çalışanlarından birinin dikkatsizliğinden kaynaklanmış olmalıydı. Benim açımdan o an için önemli olan yalnızca Sophia'ydı. Hemen ona bir telgraf daha çektim:

Büyükbabanın ölümünü gazetede okudum. Başın sağ olsun, çok üzüldüm. Seni ne zaman göreceğimi bildirirsen sevinirim. Charles.

Sophia'nın telgrafını akşamüzeri saat altıda babamın evindeyken aldım.

Kısaca şöyle yazmıştı:

Saat dokuzda Mario'da olacağım. Sophia.

Onu yeniden göreceğimi düşündükçe hem heyecanlanıyor, hem de endişeleniyordum. Zaman bir türlü geçmek bilmiyordu. Mario'ya randevu saatinden yirmi dakika erken gittim. Sophia ise beş dakika geç geldi.

Uzun süreden beri görmediğiniz, ama aklınızdan bir an bile çıkaramadığınız bir insanla ilk karşılaşmanızın büyük bir şok olması kadar doğal bir şey olabilir mi? Sophia restoranın camlı döner kapısından içeri girdiği anda kendimi gerçeküstü bir dünyadaymış gibi hissettim. Siyahlar içindeydi. Bu her nedense beni şaşırttı. Restorandaki kadınların çoğu da siyah giymişti ama Sophia'nın üzerinde-

kilerin yas giysisi olduğu o kadar belirgindi ki... belki de bana öyle gelmişti. Her neyse bu beni şaşırttı, çünkü Sophia çok yakını olsa bile yasını siyahlar giyerek ilan etmek isteyecek tipte bir kız değildi.

Önce barda kokteyl içtik. Sonra salona geçerek, ayırttığım masaya oturduk. Heyecanla çabuk çabuk konuşuyor, birbirimize Kahire'de edindiğimiz eski dostlarımız hakkında sorular yöneltiyorduk. Yapay, gelişigüzel bir konuşmaydı bu ama en azından ilk karşılaşmanın çekingenliğini atmamıza yardımcı oldu. Sophia'ya, büyükbabasının ölümünden dolayı başsağlığı diledim, o bunun "çok ani" olduğunu söyledi. Sonra yine eski günleri konuşmaya döndük. İşte o zaman bir tuhaflık olduğunu hissettim ve anlam veremediğim bir şekilde tedirgin oldum. Bu yeniden karşılaşmış olmanın çekingenliğinin çok ötesinde bir şeydi. Bir terslik vardı; bariz bir terslikti bu ve Sophia'dan kaynaklanıyordu. Sophia bir tuhaftı. Yoksa bana başka biriyle tanıştığını, onu benden çok sevdiğini söylemekten mi çekiyordu? Bana olan duygularında yanıldığını itiraf etmekte mi zorlanıyordu?

Yine de ben sorunun bu olduğunu düşünmüyordum – ama ne olduğunu da anlayamıyordum. Bu arada aynı ruhsuz, boş konuşmayı sürdürüyorduk.

Ve sonra birden garson kahve fincanlarımızı masaya bırakıp nazik bir reveransla geri çekilirken her şey yerli yerine oturdu. Sophia'yla yine eskiden olduğu gibi bir lokantada, küçük bir masada karşı karşıya oturuyorduk. Ve sanki birbirimizden ayrı kaldığımız o yıllar hiç yaşanmamıştı.

"*Sophia*," dedim.

Hemen karşılık verdi.

"Charles!"

Rahat bir soluk aldım.

"Neyse, bitti artık, geçti, zor günler geride kaldı," dedim. "Biz ne yaptık böyle?"

Derin derin iç geçirdi.

"Herhalde benim hatamdı. Aptalca davrandım."

"Ama artık her şey yolunda, değil mi?"

"Evet, yolunda."

Birbirimize gülümsedik.

"Sevgilim!" dedim ve ekledim. "Ne zaman evleniyoruz?"

Yüzündeki gülümseme kayboldu. Yine o eski ifadeye büründü.

Yavaşça, "Bilmiyorum..." dedi. "Aslında seninle evlenebileceğimden de emin değilim Charles."

"Ama Sophia! Neden? Yoksa sana bir yabancı gibi mi görünüyorum? Yeniden bana alışmak için zamana mı gereksinim duyuyorsun? Yoksa başka biri mi var? Hayır..." Birden sustum. "Aptallık bu. Sorun bunların hiçbiri değil..."

Başını salladı. "Hayır, değil."

Bekledim.

Neden sonra kısık bir sesle açıkladı.

"Sorun... büyükbabamın ölümü."

"Büyükbabanın ölümü mü? Neden? Bu bizi neden etkilesin ki? Ne fark eder? Yoksa... Böyle bir şey düşünmüş olabileceğine inanmak istemiyorum. Yoksa sorun para mı? Yani... büyükbaban sana bir şey bırakmadı mı? İyi de sevgilim, bunun benim için bir önemi olduğunu mu sanıyorsun?..."

"Sorun para değil." Dudaklarında acı bir gülümseme belirip kayboldu. "Eskilerin deyişiyle benimle 'her şekilde gözün kapalı' evlenmeye hazır olduğundan eminim. Ayrıca büyükbabamın yaşamı boyunca parayla ilgili bir sıkıntısı olmadı Charles."

"Peki, o zaman sorun ne?"

"Yalnızca onun ölümü... yani Charles... ben onun... eceliyle ölmediğini düşünüyorum. Doğal bir ölüm değil bu. Yani, sanırım... o öldürüldü."

Şaşkınlıkla Sophia'ya baktım.

"Ama... bu çok tuhaf bir fikir! Böyle düşünmenin nedeni ne?"

"Bu *benim* fikrim değil, yani başlangıçta aklıma bile gelmemişti, ta ki büyükbabamın ölümünden sonra eve gelen doktorun tuhaf tavrına kadar. Defin ruhsatını imzalamaya yanaşmadı. Otopsi yapılacak. Bu ölümün doğal olmadığından kuşkulandıkları o kadar belli ki."

Bu konuyu onunla tartışmaya kalkışmadım. Sophia gerçek anlamda aklı başında ve zeki bir kızdı. Dolayısıyla vardığı sonuçların doğruluğuna güvenilebilirdi.

Bunun yerine içtenlikle, "Bu kuşkular boş da çıkabilir," dedim. "Yine de diyelim ki kuşkularında haklılar. Anlamıyorum, bu ilişkimizi, yani seni ve beni niçin etkilesin ki?"

"Bazı koşullarda ciddi anlamda etkileyebilir. Dışişleri'nde çalışıyorsun ve bu durumda evleneceğin kişinin nasıl biri olduğu senin açından çok önemli. Hayır, lütfen bir şey söyleme! İçinden neler geçtiğini, haykıra haykıra neler demek istediğini çok iyi biliyorum. Böyle bir durumda söylemen gereken bu. Aslında öyle hissettiğinden, buna inandığından da eminim. Teorik anlamda ben de seninle hemfikirim ama ben onurlu bir insanım Charles, hatta belki gereğinden bile fazla. Evliliğimizin ikimiz için de iyi ve doğru olmasını isterim –Aşk uğruna katlanılan bir özverinin bir bacağı olmayı kabullenemem ben! Ama belki her şey kendiliğinden yoluna *girer*..."

"Yani doktor yanıldığını mı anlar?"

"Doktor yanılmamışsa bile büyükbabamı öldürenin uygun bir kişi olması da her şeyin yoluna girmesine yardımcı olabilir."

"*Ne demek istiyorsun*, Sophia?"

"Bu söylediğim sana korkunç görünebilir Charles ama sonuçta bir insanın dürüst olmayı da bilmesi gerekir."

Ne diyeceğimi anlamış olmalıydı ki konuşmama fırsat vermedi.

"Hayır, Charles. Başka bir şey söyleyecek değilim. Sanırım gereğinden fazla bile konuştum. Aslında bu gece gelip seni görmeye karar vermiştim, seninle konuşmaya ve durumu açıklamaya kararlıydım. Bu olay aydınlanana kadar bir şey yapmamız olanaksız."

"En azından bana durumu açıklasan..."

Başını salladı. "Hayır. Anlatmak istemiyorum."

"İyi ama... Sophia..."

"Hayır, Charles. Senin olaya *benim* gözümle bakmanı istemiyorum. Senin tamamen bağımsız bir bakış açısıyla bakmanı ve tarafsız olmanı bekliyorum."

"Peki, bunu nasıl yapabilirim?"

Yüzüme baktı, parlak mavi gözlerinde tuhaf bir pırıltı belirmişti.

"Bunu babandan öğrenebilirsin."

Kahire'deyken Sophia'ya babamın Scotland Yard müffettiş yardımcısı olduğunu söylemiştim. Hâlâ aynı görevdeydi. Sophia'nın sözleriyle birlikte göğsümde büyük bir ağırlık hissettim.

"Demek durum bu kadar kötü?"

"Öyle sanıyorum. Kapının yanındaki masada tek başına oturan adamı görüyor musun? Şu ifadesiz yüzlü, yakışıklı ve eski bir asker gibi görünen adamı?"

"Evet!"

"Ben bu akşam Swinly Dean'den trene binerken o da perondaydı."

"Yani seni mi izledi?"

"Evet. Sanırım hepimiz, nasıl diyeyim... izleniyoruz. Açıkça olmasa da ailenin tüm bireylerine evden ayrılmamamız gerektiğini belirttiler ama ben seni görmek istedim." Yüzünde kavgaya hazır, hırçın bir ifade belirdi, çenesi kasıldı. "Banyonun penceresinden çıktım ve su borusuna tutunarak aşağıya indim."

"Sevgilim!"

"Ama polis de işinin uzmanı. Tabii sana çektiğim telgraf da var. Neyse, sorun değil, buradayız ve beraberiz... fakat bundan sonrasında oyunu yalnız oynamamız gerekecek."

Bir an sustu sonra ekledi.

"Ne yazık ki birbirimizi sevdiğimiz kuşku götürmeyecek bir gerçek."

"Bunda en ufak bir kuşku bile yok," dedim. "Ben asla 'ne yazık ki' demeyeceğim, sen de dememelisin. Seninle savaştan sağ salim çıktık, kaç kez ölümün kıyısından döndük, şimdiyse yaşlı bir adamın birdenbire ölmesinin mutluluğumu engellemesi için hiçbir neden göremiyorum. Bu arada büyükbaban kaç yaşındaydı?"

"Seksen sekiz."

"Doğru ya şimdi anımsadım. *Times*'ta yazıyordu. Bana kalırsa büyükbaban eceliyle öldü. Kendini bilen bir doktor da bu gerçeği kabul eder."

Sophia iç çekti.

"Eğer büyükbabamı tanısaydın onun *aniden* ölmüş olmasına şaşardın."

3. BÖLÜM

Babam Scotland Yard'da çalışıyordu. Onun yaptığı iş her zaman ilgimi çekmişti ama gün gelip de bir soruşturmayla bu kadar yakından ve doğrudan ilgileneceğim hiç aklıma gelmezdi.

"Bizim ihtiyarı daha görmemiştim. Eve geldiğimde yoktu. Banyo yapıp tıraş olmuş, hemen ardından da giyinip Sophia'yla buluşmaya gitmiştim. Yeniden eve döndüğümde ise Glover, babamın çalışma odasında olduğunu söyledi.

Babam masasının başında oturmuş, çatık kaşlarla önündeki kâğıt tomarını karıştırıyordu. İçeri girmemle birlikte ayağa fırladı.

"Charles! Görüşmeyeli çok uzun zaman oldu."

Beş yıllık bir savaşın ardından gelen bu ilk buluşmayı bir Fransız görse, düş kırıklığı yaratacağında hiç kuşkum yok. Aslında özlemde de, kavuşmaktan kaynaklanan mutlulukta da bir eksiklik olduğu söylenemezdi, her şey olması gerektiği gibiydi, tek eksik olan coşkuydu. Bizim ihtiyarla birbirimizi aslında çok severiz, daha da önemlisi birbirimizi çok iyi anlarız.

Babam, "Viski alırsın değil mi?" dedi. "Geldiğinde evde olamadığım için çok üzgünüm. Şu aralar işim başımdan aşkın. Üstelik buna çok yeni, berbat bir vaka daha eklendi."

Koltuğumda arkama yaslanarak bir sigara yaktım.

"Aristide Leonides'ten mi bahsediyorsun?"

Kaşları çatıldı. Beni dikkatle tepeden tırnağa süzdü. Konuştuğunda ses tonu meraklı ama sakindi.

"Neden bunu sordun Charles?"

"Haklıyım değil mi?"

"Bu konuda ne biliyorsun? Nasıl ve ne öğrendin?"

"Kulağıma geldi işte."

Ama babam somut bir yanıt bekliyordu.

"Bilgi içerden geldi," dedim.

"Haydi Charles, anlat. Ne biliyorsun?"

İç geçirdim.

"Anlatacaklarımın pek hoşuna gitmeyeceği kanısındayım. Kahire'de bulunduğum sırada Sophia Leonides'le tanıştım. Ona âşık oldum ve onunla evleneceğim. Bu gece Sophia'yla buluşup yemek yedik."

"Yemek mi? O Londra'da mı? Bunu nasıl yapabildi ki? Aileye –tabii kesinlikle büyük bir nezaketle– evden ayrılmamaları gerektiği söylenmişti."

"Biliyorum. Banyo penceresinden çıkıp su borusuna tutunarak aşağıya inmiş."

Babamın dudaklarında anlık bir gülümseme belirdi.

"Genç bayanın aklına koyduğunu yapan bir tip olduğu anlaşılıyor."

"Ancak adamlarının da işlerini çok iyi bildiklerini söylemeliyim," dedim. "Asker tipli, yakışıklıca bir polis memuru Sophia'yı Mario'ya kadar izlemiş. Alacağın raporda benden de söz edeceğinden emin olabilirsin. Bir yetmiş yedi boyunda, kahverengi saçlı, kahverengi gözlü, ince beyaz çizgili lacivert takım elbise giymiş bir genç adam... filan."

Bizim ihtiyar beni dikkatle süzdü.

"Bu konuda ciddi misin?"

"Evet, çok ciddiyim."

Kısa bir sessizlik oldu.

Neden sonra, "Sence bir sakıncası var mı?" diye sordum.

"Bir hafta önce olsa kesinlikle hiçbir sakıncası olmazdı. Köklü bir aile, kız ilerde hatırı sayılır bir servetin sahibi olacak. Ayrıca seni de bilirim, öyle kolay kolay her önüne çıkana âşık olan gençlerden değilsin. Ama şimdi..."

"Evet, baba?"

"Belki her şey yoluna girer. Eğer..."

"Eğer ne?"

"Eğer bu işi uygun biri yapmışsa."

Bu, o gece aynı ifadeyi ikinci duyuşum olmuştu. Doğrusu olay ilgimi çekmeye başlamıştı.

"Peki ama bu uygun biri kim?"

Babam beni anlamlı bakışlarla süzdü.

"Bu konuda ne biliyorsun?"

"Hiçbir şey bilmiyorum."

"Hiçbir şey mi?" Babam şaşırmış gibiydi. "Kız sana anlatmadı mı?"

"Hayır. Bana, bu olaya dışarıdan, konuya tamamen yabancı birinin bakış açısıyla bakmamı yeğleyeceğini söyledi."

"İlginç! İşte bunun nedenini merak ettim."

"Bu açık değil mi?"

"Hayır, Charles. Bence değil."

Ayağa kalkarak odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Kaşları iyice çatılmıştı. Biraz önce yaktığı sigara da sönmüştü. Yalnızca bu bile babamın endişeli olduğunu gösteriyordu.

Birden, "Aile hakkında ne biliyorsun?" diye sordu.

"Ne bilebilirim ki? Bir büyükbaba, bir sürü çocuk, torun ve akraba olduğunu biliyorum, ama bağlantılarını pek anlayabilmiş

değilim." Bir an sustum, sonra ekledim. "Aileyi bana şöyle ana hatlarıyla anlatsan..."

"Peki..." deyip masasının başına oturdu. "Neyse, en başından başlayayım, yani Aristide Leonides'ten. İngiltere'ye yirmi dört yaşında gelmiş."

"Aslında İzmirli bir Rum, değil mi?"

"Demek bunu biliyorsun?"

"Öyle, tüm bildiğim de bu zaten."

O sırada kapı açıldı ve içeri giren Glover, Başmüfettiş Taverner'ın geldiğini belirtti.

Babam bana dönerek, "Bu soruşturmayı o yönetiyor," dedi. "Taverner'ı buraya almamız daha iyi olacak. Aile hakkında araştırma yapıyordu. Onları benden çok daha iyi tanıyor."

"Scotland Yard'dan yerel polis mi yardım istedi?" diye sordum.

"Hayır. Orası zaten bizim sınırlarımız içinde. Swinly Dean, Londra'nın banliyösü sayılıyor."

Başmüfettiş Taverner içeriye girdiğinde başımı sallayarak onu selamladım. Onu uzun yıllardan beri tanırdım. İçtenlikle elimi sıkarak sağ salim dönmüş olmamdan duyduğu mutluluğu belirtti.

Bizim ihtiyar, "Charles'a kabaca şu son olayın portresini çizmeye çalışıyordum," diye mırıldandı. "Eğer yanlışım varsa lütfen düzelt, Taverner. Leonides, Londra'ya 1884'te gelmiş. Soho'da küçük bir lokanta açmış. Çok başarılı olmuş, bir hayli para kazanmış. Sonra başka bir lokanta daha açmış. Ve lokantalar birbirini izlemiş, kısa bir süre sonra da yedi ya da sekiz taneden oluşan lokantalar zincirinin sahibi olmuş. Hepsi de çok kârlı kuruluşlar."

Başmüfettiş Taverner ekledi.

"Leonides şimdiye dek girdiği işlerin hiçbirinde yanılmadı."

Babam, "Yetenekliydi, doğal bir sezgisi vardı," dedi. "Londra'daki ünlü lokantaların hemen hemen birçoğuna bir şekilde ortak

olmayı başardı. Daha sonra hazır yemek işine de girdi. Bunda da başarılı oldu."

Taverner atıldı.

"Leonides daha başka bir sürü işe de girişti tabii. İkinci el giysi satışı, ucuz mücevher ve bijuteri mağazaları, bu gibi bir sürü şey... Tabii..." Düşünceli düşünceli başını salladı. "Tabii, Leonides bir yandan da çok uyanıktı, üçkâğıtçının tekiydi."

"Yani düzenbaz mıydı?" diye sordum.

Taverner başını salladı. "Hayır, hayır, öyle demek istemedim. Düzenbaz mı, evet... ama ahlaksız değildi. Yasadışı işlere hiç bulaşmadı, ama yasaların boşluklarından sonuna kadar yararlanmasını da bilirdi. Hatta savaşta bile, bir hayli yaşlı olmasına rağmen, çok kazanmayı bildi. Yaptığı hiçbir şey yasadışı değildi, diğer yandan onu engellemek için el attığı her konuda yeni bir yasa çıkarmak da kaçınılmaz oluyordu. Tabii bu arada, yani yeni yasa çıkana kadar Leonides de yükünü tutmuş, başka bir alana el atmış oluyordu. Bilmem ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?"

"Pek cazip bir karakter değil," diye mırıldandım.

"Aksine, çok hoş bir insandı, işin tuhaf yanı da bu ya. Kişilik sahibi bir insandı. Bunu hissederdiniz. Yakışıklı bir adam değildi hatta çirkin bile sayılırdı; ama tuhaf, gizemli bir çekiciliği vardı, kadınlar onun için ölüp bitiyordu."

Babam araya girerek, "Evliliğiyle de herkesi şaşırtmıştı," dedi. "Büyük arazi sahibi bir soylunun kızıyla evlendi."

Kaşlarımı çattım.

"Kız onunla parası için mi evlendi?"

Bizim ihtiyar başını salladı.

"Hayır. Onlarınki bir aşk evliliğiydi. Kız, adamla catering hizmetlerini Leonides'in üstlendiği bir arkadaşının düğününde karşılaşmış. Onu görür görmez âşık olmuş. Tabii kızın ailesi bu evliliğe

karşı çıktı, kabul etmek istemediler ama genç kız kararlıydı. İnan bana, Leonides'in kendine özgü bir çekiciliği vardı; egzotik ve hayat dolu, dinamik bir adamdı. Kızın hoşuna giden de bu olsa gerek. Kendi çevresinden olan gençlerden bıkmış, onlardan sıkılmıştı."

"Bari mutlu bir evlilikleri oldu mu?"

"Evet, tuhaf ama çok mutlu oldular. Tabii kızın soylu arkadaşlarının onları pek aralarına aldıklarını söyleyemem. (O zamanlar henüz para sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmaya yetmiyordu.) Ama buna aldırmıyorlardı. Eski arkadaşlarıyla bağlantılarını kopardılar. Leonides, Swinly Dean'de akıl almaz bir ev yaptırdı. Oraya yerleştiler ve sekiz çocukları oldu."

"Kalabalık bir aile, boy boy çocuk..."

"İhtiyar Leonides, Swinly Dean'i seçmekle akıllılık etmişti. O sırada orası yavaş yavaş gözde bir yer olmaya başlıyordu. Leonides'ler oraya yerleştiklerinde daha ikinci ve üçüncü golf alanları yapılmamıştı. Bahçelerine pek düşkün olan yörenin eski sakinleri Bayan Leonides'i çok seviyorlardı. Bayan Leonides'e yakın olmak isteyen şehirli yeni zenginler ise onlarla komşu olmak istiyorlardı. Böylece istedikleri kadar dost bulabildiler. Karıkoca, 1905 yılına kadar büyük bir mutluluk içerisinde yaşadılar ta ki Bayan Leonides zatürreeden ölene dek..."

"Geride sekiz çocuk mu kaldı?"

"Hayır. Çocuklardan biri bebekken ölmüştü. Leonides'in iki oğlu savaşta öldü. Bir kızı evlenip Avustralya'ya yerleşti ve orada öldü. Hiç evlenmemiş bir başka kızı araba kazası geçirip öldü. Bir diğeriyse yaklaşık iki yıl önce öldü. Geride yalnız iki oğlu kaldı. Evli ve çocuksuz büyük oğlu Roger ve diğer oğlu Philip. Philip çok ünlü bir aktrisle evlendi ve üç çocuğu oldu. Senin Sophia, Eustace ve Josephine."

"Ve hepsi de... malikânenin adı neydi? Üç Kuleli'de mi yaşıyorlar?"

"Evet. Roger Leonides'in evi savaşın başında bombardımanda yıkıldı. Philip, karısı ve çocukları ise malikâneye 1937'de yerleştiler. Evde bir de yaşlı teyzeleri var –Miss Edith de Haviland adında ihtiyar bir kız, Leonides'in ilk karısının kız kardeşi; arazi sahibi bir soylunun kızı... Aslında eniştesinden gizli gizli hep nefret etmiş ama ablası ölünce eniştesinin davetini kabul etmeyi, buraya yerleşip çocukları büyütmeyi görev saymış."

Müfettiş Taverner mırıldandı.

"Kadında görev bilinci çok kuvvetli. Ama Miss Edith de Haviland başkaları hakkındaki görüşlerini kolay kolay değiştirecek bir insan değil. Leonides'ten ve tavırlarından hiçbir zaman hoşlanmamış..."

"Evin hayli kalabalık olduğu anlaşılıyor," dedim. "Sizce Leonides'i kim öldürmüş olabilir?"

Taverner başını salladı.

"Erken... bu konuda bir şey söylemek için vakit henüz erken, çok erken..."

"Haydi ama Taverner," diyerek gülümsedim. "Sizin katilin kim olabileceği konusunda bir fikriniz olduğuna bahse girerim. Söyleyin, sonuçta mahkemede değilsiniz, söylediğinizden sorumlu tutulamazsınız dostum."

Taverner sıkıntılı sıkıntılı mırıldandı.

"Evet, değiliz. Bu gidişle sanırım olmayacağız da."

"Yani sizce öldürülmemiş de olabilir mi?"

"Hayır, hayır! İhtiyar Leonides'in öldürüldüğü kesin. Zehirlenmiş. Ancak zehirleme olaylarının nasıl olduğunu bilirsiniz. Kanıt bulmak hiç kolay değildir. Hatta bazen çok çetrefillidir. Tüm olasılıklar bir kişiyi işaret edebilir ama..."

"Benim de söylemeye çalıştığım tam olarak bu işte. Herhalde kafanızda katilin kim olabileceğine ilişkin bir fikir oluşmuştur?"

"Düşündüğüm kişinin katil olması bir olasılık... Evet, kesinlikle olabilir bu. Durum ortada... her şey uyuyor. Ama... bilemiyorum, emin olamıyorum. Söylediğim gibi çok karmaşık, çetrefilli bir durum bu, kanıt bulmak hiç kolay değil."

Bir şeyler söyleyeceği umuduyla bizim ihtiyara baktım.

Ağır ağır, "Bildiğin gibi Charles, cinayet vakalarında..." dedi. "Kuşkular genellikle belirli bir kişi üzerinde yoğunlaşır. Apaçık görülen de çoğunlukla doğru sonuçtur." Biraz sustu, sonra ekledi. "Bu arada ihtiyar Leonides on yıl önce yeniden evlendi."

"Yetmiş sekiz yaşında mı?"

"Evet, yirmi dört yaşında genç bir kadınla."

Şaşkınlıkla bir ıslık çaldım.

"Nasıl biriymiş?"

"Pastanede çalışan kadınmış; ama kesinlikle saygın, aklı başında biri; cansız, soğuk görünümlü güzellerden."

"En ön sıradaki katil adayı o mu yani?"

Taverner, "Kadın şimdilerde otuz dört yaşında," dedi. "Tehlikeli bir yaş, ayrıca rahat yaşamaktan hoşlanıyor. Evde genç bir de adam var. Torunların öğretmeni. Savaşa gitmemiş, sanırım kalbinden sorunu varmış. İkisi fazlasıyla sıkı fıkılarmış."

Onu düşünceli bakışlarla süzdüm. Bu bilinen bir gerçekti; aşk üçgeni! Yaşlı ve zengin bir koca, genç ve lüks meraklısı kadın ve genç âşık... Babam ikinci Bayan Leonides'in saygın, onurlu bir kadın olduğunu söylemişti. Onur adına ne cinayetler işlenirdi...

"Ne kullanılmış?" diye sordum. "Arsenik mi?"

"Hayır. Kimyasal analiz raporunu henüz almadık ama adli tabip katilin fizostigmin kullanmış olabileceğini düşünüyor."

"İyi de bu biraz tuhaf değil mi? Bu öyle pek sık rastlanılan bir şey değil. Kimin aldığını bulmak zor olmasa gerek."

"Ne yazık ki bu olayda öyle değil... Çünkü Leonides'in kendi ilacı kullanılmış. Göz damlası."

Babam, "Leonides şeker hastasıydı," diye açıkladı. "Düzenli olarak ensülin iğnesi yapılıyordu. Ensülin lastik tıpalı küçük şişelerde veriliyor. Lastik tıpaya enjektörün iğnesi sokuluyor ve ensülin çekiliyor.

Sonrasını anlamıştım.

"Şişedeki ensülin değil fizostigmin değil mi?"

"Evet doğru."

"Peki, iğneyi kim yapmış?" diye sordum.

"Karısı..."

İşte o zaman Sophia'nın "uygun kişi" deyimiyle kimi kastettiğini anladım.

Merakla, "Peki, ailenin ikinci Bayan Leonides'le arası iyi miymiş?" diye sordum.

"Hayır. Sanırım onunla konuşmaktan pek hoşlanmıyorlarmış."

Evet, durum giderek daha anlaşılır bir hal alıyordu. Yine de Müfettiş Taverner'ın bundan pek mutlu olmadığı anlaşılıyordu.

Müfettişe dönerek, "Sanırım sizi yine de rahatsız eden bir şey var?" dedim. "Bu rahatsızlığınızın nedeni ne?"

"Bakın Bay Charles, eğer cinayeti Bayan Brenda Leonides işlemiş olsaydı, zehirli şişeyi atıp yerine gerçek bir ensülin şişesi koyması işten bile değildi. İşte benim anlamadığım şu: Eğer kadın suçluysa, zehir şişesini neden değiştirmedi?"

"Doğru, öyle yapmalıydı. Peki, evde çok sayıda ensülin şişesi var mı?"

"Ah evet; boş şişeler... dolu şişeler... eğer bunu yapmış olsaydı, bire on bahse girerim doktor durumun farkına bile varmazdı. Zaten fizostigmin zehirlenmesinin belirtilerine ilişkin elimizde çok az bilgi var. Tabii Doktor, Leonides'in ölümünün ardından fazla dozda ensülin verilip verilmediğini anlamak için şişeye bakmış ve doğal olarak da şişenin içindekinin ensülin *olmadığını* anlamış."

Düşünceli düşünceli mırıldandım.

"Evet... bu durumda Bayan Leonides ya çok aptal ya da çok zeki."

"Yani..."

"Belki de kadın bir kumar oynadı. Sizin, kimse bu kadar aptal olamaz. Demek ki katil o değil, diye düşüneceğinizi tahmin ediyordu. Peki, başka olasılık var mı? Daha doğrusu başka zanlılar?"

Babam kısık bir sesle yanıt verdi.

"Aslına bakarsan evdeki herkes bu cinayeti işlemiş olabilir. Evde her zaman bol miktarda ensülin vardı, sanırım en azından on beş günlük bir ilaç stoku bulunduruyorlardı. Katil daha önceden şişelerden birini boşaltıp içine zehir doldurmuş ve bunu sırası gelince kullanılmak üzere yeniden yerine bırakmış da olabilir."

"Peki, evdeki herkes bu şişelere ulaşabiliyor muydu?"

"Tabii. Ensülini kilit altında tutmuyorlardı. Şişeler evin Leonides'in oturduğu kısmındaki banyoda, ecza dolabının rafında duruyordu. Evdekiler istedikleri zaman oraya girip çıkabiliyorlardı."

"Peki, cinayet için belirli bir neden var mı?"

Babam iç çekti.

"Charles, sevgili oğlum, Aristide Leonides akıl almayacak kadar zengin bir adamdı. Gerçi servetinin önemli bir kısmını ailesine devretmişti ama içlerinden biri daha fazlasını istiyor olabilir."

"İçlerinde parayı en fazla isteyebilecek kişi genç, dul eş olmalı. Kadının genç sevgilisinin parası var mı?"

"Beş parası yok."

Birdenbire aklıma bir şey geldi. Sophia'nın Kahire'de bir çocuk şiirinden yaptığı alıntıyı anımsıyordum. Birden o şiir aklıma gelmişti.

Çarpık bir adam vardı, çarpık bir yolda yürürdü.
Çarpık bir çitin yanında, çarpık bir altı peni buldu.

Çarpık bir kedisi vardı, çarpık fareler tutardı.
Ve hepsi küçük, çarpık bir evde otururlardı...

Taverner'a dönerek, "Genç dul yani Bayan Leonides sizde nasıl bir izlenim bıraktı? Onun hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordum.

Taverner ağır ağır yanıt verdi.

"Bu konuda bir şey söylemek zor, hem de çok zor. Onu anlamak kolay değil, ketum bir kadın. Çok sessiz, sakin, ne düşündüğünü bilemiyorsunuz, ama lüks ve refah içinde yaşamaya düşkün, bunda yanılmadığımı söyleyebilirim. Ona bakınca aklıma iri bir kedi geliyor; mutluluk içinde mırıldanan, tembel bir kedi... Kedilere karşı değilim... aslında kedileri severim..."

İç çekti.

"Bize gerekli olan bir *kanıt*."

Evet, diye düşündüm. Hepimiz Bayan Leonides'in kocasını zehirlediğini kesin olarak kanıtlayacak bir delilin ortaya çıkmasını istiyoruz. Sophia öyle olmasını istiyor, ben istiyorum, Başmüfettiş Taverner istiyor.

Böylece her şey yoluna girecek, her şey yerli yerine oturacak.

Ama Sophia bundan emin değildi, ben de değildim. Başmüfettiş Taverner'ın de olduğunu hiç sanmıyordum.

4. BÖLÜM

Ertesi günü Taverner'la birlikte Üç Kuleli Malikâne'ye gittim.

Durumum gerçekten tuhaftı. Tamamen yasadışı, ama bizim ihtiyar da böyle bir adamdı işte. Kurallara pek aldırmazdı.

Aslında benim bu olaydaki durumum bir bakıma özel de sayılabilirdi. Ne de olsa savaşın başlangıcında Yard'daki bir özel serviste çalışmıştım ama bu kesinlikle farklı bir durumdu, yine de eski çalışmalarım bana bir anlamda resmi bir konum kazandırıyor, bu soruşturmaya katılma hakkını veriyordu.

Babam, "Eğer bu olayı çözmek istiyorsak..." demişti. "İçeriden destek almamız gerekiyor. O evdekilerle ilgili her şeyi öğrenmeliyiz. Yani onlara ilişkin bilgiyi dışarıdan değil *içeriden* almamız gerekiyor. Ve işte bizim adımıza bunu yapacak kişi de sensin."

Aslında bu fikirden hiç hoşlanmamıştım. Sigaramın izmaritini şömineye atarken, "Yani..." dedim. "Polis adına casusluk etmemi istiyorsun, öyle mi? Âşık olduğum kadın sayesinde içeri sızacak, onun sevgisini, bana karşı duyduğu güveni kullanıp ağzından laf alacağım, öyle mi?"

Bizim ihtiyar fena halde hiddetlendi. Sert bir tonda homurdandı.

"Tanrı aşkına böyle basit, sıradan kalıplara takılıp kalma! Herhalde sevgilinin, büyükbabasını öldürdüğü gibi bir düşüncen yok, öyle değil mi?"

"Elbette ki yok. Bunun düşüncesi bile abes."

"İyi o zaman, zaten bizim de böyle bir düşüncemiz yok. Sophia uzun yıllardır burada değildi, ayrıca kızın büyükbabasıyla arası da çok iyiydi. Geliri de bir hayli fazla, ayrıca Leonides sağ olsaydı torununun seninle nişanlanacak olmasından mutluluk duyar ve büyük olasılıkla Sophia'ya hatırı sayılır bir düğün hediyesi verirdi. Hayır, ondan kuşkulanmıyoruz. Neden kuşkulanalım ki? Ancak şunu da asla unutmamalısın: Bu olay aydınlanmadıkça Sophia seninle evlenmeyi kabul etmeyecektir. Bana anlattıklarından sonra bundan kesinlikle eminim. Tabii bunun gizemi asla çözülemeyen cinayetlerden biri olma olasılığı da var. Gerçi adamın karısıyla âşığının onu öldürdüğünü düşünmek için geçerli nedenlerimiz var ama bunu kanıtlamak tamamen farklı bir durum. Hatta onları yargı önüne çıkarabileceğimiz bile kuşkulu. Elimizde genç dul aleyhine geçerli, sağlam bir kanıt olmadığı sürece, bu iğrenç, çözülememiş bir vaka olarak kalmaya devam edecek. Tabii ailenin üzerindeki kuşkular da asla dağılmayacak. Sen de bunun farkındasın değil mi oğlum?"

"Evet, farkındaydım tabii."

Bizim ihtiyar kısık bir sesle ekledi. "Bunu neden ona da açıklamıyorsun?"

"Yani, Sophia'ya açıkça..." Durakladım.

Bizim ihtiyar heyecanla başını salladı.

"Evet, aynen öyle. Senden kıza neyin peşinde olduğunu söylemeden eve sızmanı, oradakilerle dost olmanı, ağızlarından laf almanı istemiyorum ki! Sophia'nın da bu konuda görüşünü al, bakalım o ne diyecek?"

Böylece ertesi gün Başmüfettiş Taverner ve Müfettiş Lamb'le bir arabaya binip Swinly Dean'e gittim.

Golf alanının hemen arkasındaki özel bir araba yolundan malikânenin bahçesine girdik. Sanırım savaştan önce burada büyük, görkemli bahçe kapıları vardı. Ancak vatanseverlik duygularıyla ya da acımasızca el konulması sonucunda yok olmuşlardı. İki tarafı yabangülleriyle kaplı uzun dönemeçli bir araba yolunda ilerledik ve sonunda evin önündeki çakıllı alanda durduk.

İnanılır gibi değildi! Üç Kuleli Ev! Üç Kule mi? On bir kuleli ev dense belki daha isabetli olabilirdi. Asıl ilginç olan binanın çarpık tuhaf bir havası olmasıydı. Bunun nedenini bildiğimi düşünüyordum. Burası köylerde görülen kulübeler tipinde bir evdi, ancak tam anlamda her ölçeğin dışına çıkmış, gereğinden fazla büyümüş bir kulübeydi. Dev bir mercekle bir köy kulübesine bakmak gibi bir şeydi bu. Yarı ahşap duvarlar, eğri kirişler, sivri çatılar, kuleler... sanki bir gece içerisinde mantar gibi büyümüş küçük, çarpık bir masal eviydi bu...

Aslında Leonides'in burayı yaptırırken ne düşündüğünü anlıyordum. Yunan mimarisiyle İngiliz mimarisinin bütünleştirilmesiydi yapılmak istenen. Buranın bir İngiliz evi olması istenmiş ama boyut olarak şato büyüklüğünde yaptırılmıştı. Acaba birinci Bayan Leonides bu tuhaf yapı hakkında ne düşünmüştü? Hiç kuşkusuz bu konuda ona danışılmamış, planlar da gösterilmemişti. Büyük olasılıkla bu sevgili kocasının ona yaptığı bir sürprizdi. Acaba çok mu şaşırmıştı, yoksa gülümsemiş miydi?

Anlatılanlara bakılırsa bu malikânede çok mutlu olmuşlardı.

Başmüfettiş Taverner gülümseyerek, "İnsanı rahatsız edecek derecede heybetli, değil mi?" dedi. "Tabii ev ilk yapıldığında böyle değilmiş, Bay Leonides bir hayli ekleme yapmış. Böylece –nasıl diyeyim– her birinin ayrı mutfağı, banyoları filan olan ayrı bölmeler ortaya çıkmış. İçerisi olağanüstü, tıpkı lüks bir otel gibi."

O sırada ön kapıda Sophia göründü. Şapkasızdı. Üzerinde yeşil bir gömlekle tüvit bir etek vardı.

Beni görünce donup kaldı.

Sonra da hayretle, "*Sen*?..." diye haykırdı.

"Sophia," dedim. "Seninle konuşmam gerekiyor. Nerede konuşabiliriz?"

Kısa bir süre düşündükten sonra mırıldandı. "Şu tarafa."

Çimlik alanda ilerledik. Buradan Swinly Dean'in bir numaralı golf sahası ve hemen arkasında çam ağaçlarıyla kaplı bir tepe görünüyordu. Daha ilerideyse sis inmiş kırsal alan göz alabildiğince uzanıyordu.

Sophia beni kayalık bir bahçeye götürdü. Buranın son zamanlarda biraz ihmal edilmiş olduğu anlaşılıyordu. Oradaki son derece rahatsız, tahta bir banka oturduk.

Sophia, "Evet?" dedi.

Doğrusu sesi hiç de cesaret verici değildi.

Ona söylemem gereken her şeyi anlattım, hem de hepsini.

Beni büyük bir dikkatle dinledi. Yüzünden ne düşündüğünü anlamak olanaksızdı. Sonunda, konuşmam bittiğinde derin derin iç çekti.

"Baban," diye mırıldandı. "Çok akıllı bir adam."

"Bizim ihtiyar fena adam değildir, ama takıntıları vardır. Bence bu hiç de iyi bir fikir..."

Sözümü kesti.

"Ah hayır! Hiç de fena bir fikir değil. Bence tek çözüm yolu bu. Charles, baban sanki aklımdan geçenleri okumuş. Sanırım o beni senden daha iyi anlıyor."

Birden ani, ancak umutsuz bir coşkuyla bir elini yumruk yapıp öbür elinin avucuna vurdu.

"Gerçeği *öğrenmeliyim*! Bunu *bilmeliyim*!"

"Bizim için mi? Evlilik konusu içinse, bak tatlım..."

"Konu yalnızca bizim evliliğimiz değil Charles. Kendim için, kafamın rahat olması için gerekli bu. Charles, sevgilim, sana dün gece her şeyi söyleyemedim. İşin doğrusu... ben korkuyorum."

"Korkuyor musun?"

"Evet, korkuyorum, korkuyorum, korkuyorum! Polis, baban, sen, herkes Brenda'nın suçlu olduğunu düşünüyor."

"Olasılıklar..."

"Ah, evet, bu kesinlikle doğru olabilir. Olabilir, ama ben büyükbabamı Brenda öldürmüş olabilir, diye düşündüğümde, aslında bunun yalnızca bir dilek olduğunu, böyle olmasını istediğimi hissediyorum. Çünkü *gerçekte öyle düşünmüyorum*!"

"*Öyle* düşünmüyor musun?"

"*Bilemiyorum*, Charles. Sen olayı tam olarak benim istediğim gibi olayın dışındaki kişilerden öğrendin. Şimdi sana olayı bir de evin içindekilerin açısından göstermeye çalışacağım. Ben, Brenda'nın o tipte bir insan olduğunu sanmıyorum. Anlayacağın o bile bile kendisini tehlikeye atacak bir kadın değil. Çok dikkatli, kendisini gereğinden fazla bile gözetiyor."

"Peki ya o genç adam? Laurence Brown."

"Laurence tam bir ürkek tavşan. Bunu yapacak cesaret yok onda."

"Acaba?"

"Evet, bunu tam olarak bilemeyiz değil mi? Kimse hakkında kesin bir şey söylenemez, değil mi? İnsanlar karşılarındakileri korkunç bir şekilde yanıltabilirler. Bazen biri hakkında bir yargıya varıyorsun, ama sonra görüyorsun ki bu kesinlikle yanlış, gerçek bunun tam tersi. Tabii her zaman değil, bazen... ama yine de Brenda..." Bir an duraksadı ve başını salladı. "Onun karakteri öylesine ortada ki. Kanepeye uzanıp çikolata tatlı yemekten, pahalı mücevherler takmaktan, süslenmekten, basit romanlar okumaktan ve sık sık sinemaya gitmekten hoşlanan bir kadın. Büyükbabamın seksek sekiz yaşında olduğu düşünülürse belki bunu söylememi tuhaf bu-

lacaksın ama sanırım büyükbabamın karşısında çok heyecanlanıyordu. Büyükbabamın çok farklı bir çekiciliği, tuhaf bir gücü vardı. Sanırım bir kadının kendisini, kraliçe ya da sultanın gözdesi gibi hissetmesini sağlayabiliyordu. Düşünüyorum da, aslında bunu hep düşündüm, sanırım Brenda onun karşısında kendini romantik, gizemli, ilgi çekici bir kadın gibi hissediyordu. Büyükbabam, bütün yaşamı boyunca kadınları etkilemeyi bildi. Bu da bir tür sanat, insan yaşlanmakla yeteneğini kaybetmiyor."

O an için Brenda konusunu bir tarafa bırakarak Sophia'nın söylediği bir söze döndüm. Bu beni bir hayli endişelendirmişti.

"Neden," diye sordum. "Neden korktuğunu söyledin?"

Sophia hafifçe ürperdi, ellerini birbirine kenetledi.

Sonra kısık bir sesle, "Çünkü gerçek bu," dedi. "Bu doğru. Senin de bunu anlaman, sana bunu anlatabilmem çok önemli. Anlayacağın biz çok tuhaf bir aileyiz... Hepimiz bir anlamda katı, *acımasız* insanlarız ve bu çok farklı anlamlarda ortaya çıkabilen bir acımasızlık. Farklı alanlarda. İşte beni düşündüren, beni rahatsız eden de bu. Hepimizin farklı alanlarda acımasız olmamız."

Yüzümdeki şaşkınlık ifadesini anlamış olmalıydı. Heyecanla konuşmasını sürdürdü.

"Sana bunu daha açık anlatmaya çalışacağım Charles. Örneğin büyükbabam. Bir defasında bize İzmir'deki çocukluğundan bahsederken sanki son derece olağan bir şeymiş gibi iki kişiyi bıçakladığını söylemişti. Bir kavga sırasında olmuş bu; sanırım biri ona hakaret etmiş ya da –tam olarak bilemiyorum– küfretmiş. Büyükbabam bunu sıradan bir olay olarak görüyor, umursamıyordu bile. Vicdanı biraz olsun sızlamıyordu. Hatta neredeyse unutmuştu. Tabii insan böyle bir şeyi, özellikle de İngiltere'de duyunca kendini çok tuhaf hissediyor."

Başımı salladım.

Sophia anlatmayı sürdürdü.

"Bu bir çeşit acımasızlık ve gelelim büyükanneme. Onu anımsadığımı söyleyemem ama hakkında o kadar çok şey anlatıldığını duydum ki! Sanırım ondaki acımasızlık yetiştirildiği koşullardan, düş gücü eksikliğinden kaynaklanıyordu. Tilki avına meraklı ataları 'vurun' diye emretmeyi büyüklük sayan generaller, ölüm ve kalımın tüm sorumluluğunu yüklenmekten çekinmeyen sözde bir gurur ve dürüstlük düşkünü insanlar."

"Biraz abartmıyor musun, Sophia?"

"Evet olabilir ama ben bu tiplerden her zaman korkmuşumdur. Doğruluk ve dürüstlük bir noktada acımasızlık ve katılıkla bütünleşebiliyor. Sonra annem –kendi annem– ünlü bir aktris, dünyanın en tatlı kadını; ancak kesinlikle ölçüsü, *uyum kavramı olmayan* biri. Her şeyi kendi açısından yorumlayan, her olayı '*Bana etkisi ne olur*?' diye düşünen biri. Biliyor musun bu da insanı bazen çok korkutabiliyor. Sonra Roger amcamın karısı Clemency yengem, kendisi bir fizikçi. Şu sıralar önemli bir araştırmayla meşgul. Clemency yengem de acımasız ve katı biri, son derece soğukkanlı, kişiliğini işine karıştırmayan bir kadın. Roger amcam ise tam tersi. Dünyanın en iyi, en sevecen insanı; ama o da çok sinirli, hemen parlıyor. Kan tepesine fırladığında ne yaptığını bilmiyor. Sonra babam..."

Birden sustu ve sözlerine uzunca bir süre ara verdi.

Neden sonra ağır ağır, "Babam," diye ekledi. "Duygularını kontrol etmekte ustadır. Asla onun ne düşündüğünü anlayamazsın. Duygularını kesinlikle belli etmez. Belki de bu annemin aşırı duygusal tepkilerine karşı bir tür savunma mekanizması ama ne olursa olsun, bu bazen beni biraz kaygılandırıyor."

Başımı salladım.

"Sevgilim," dedim. "Kendini gereksiz yere üzüyorsun. Sonuçta herkes cinayet işleyebilir."

"Evet, sanırım bu doğru. Hatta ben bile."

"Saçmalama!"

"Hayır Charles, beni bunun dışında tutmamalısın. Ayrıcalıklı olduğumu düşünmemelisin. Sanırım ben de cinayet *işleyebilirim*..." Bir iki saniye kadar sustuktan sonra ekledi. "Ama bunu yapmama değecek bir neden olması gerek."

İstemeyerek güldüm, gülmemek elimde değildi. Sophia da gülümsedi.

"Belki aptallık ediyorum," dedi. "Ama büyükbabamın ölümüne ilişkin gizemin çözülmesi şart! Gerçeği öğrenmeliyiz. Eğer katil Brenda'ysa..."

İşte o an ilk kez, tanımasam da Brenda Leonides'e acıdım.

5. BÖLÜM

Karşımızdaki yoldan uzun boylu ince bir kadın hızlı adımlarla bize doğru geliyordu. Başına eski yıpranmış bir şapka takmış, üzerine bol bir kazak ve şekilsiz bir etek giymişti.

Sophia, "Edith teyze," dedi.

Kadın yolda bir iki kez duraklayarak yolun kenarındaki çiçeklere eğildi sonra da kararlı adımlarla yanımıza geldi. Hemen ayağa kalktım.

"Edith teyze, seni arkadaşım Charles Hayward ile tanıştırayım. Charles, bu da büyük teyzem Miss de Haviland..."

Edith de Haviland yetmiş yaşlarında bir kadındı. Kıvırcık, düzgün taranmamış gri saçları, köseleyi andıran yanık bir yüzü ve parıldayan gözleri vardı.

"Nasılsınız?" diye sordu. "Sizden söz edildiğini duymuştum. Demek Doğu'dan döndünüz? Babanız nasıl?"

Bir hayli şaşırarak iyi olduğunu söyledim.

Miss de Haviland gülümseyerek başını salladı.

"Babanızın çocukluğunu bilirim. Büyükanneni çok iyi tanırdım, arkadaşımdı. Siz aynen büyükannenize benziyorsunuz. Buraya gelmenizin nedeni bize yardımcı olmak mı, yoksa başka bir şey mi?"

Tedirgin olmuştum.

Sıkıntıyla, "Yardımcı olabileceğimi umuyorum," dedim.

Başını salladı. "Gerçekten yardıma ihtiyacımız var. Evin içi polis kaynıyor. Nereye gitsen bir polisle burun buruna geliyorsun. Bazılarından hiç hoşlanmadım. Doğru dürüst eğitim almamış biri polis olmamalı, öyle değil mi? Daha geçen gün Moyra Kinoul'un oğlunu Marble Arch'ta trafiği yönetirken gördüm. İnsan bir an nerede olduğunu şaşırıyor."

Sonra Sophia'ya dönerek, "Dadın seni soruyordu Sophia. Balık konusu," dedi.

"Tanrım, unutmuşum! Hemen gidip telefon etmeliyim."

Sophia hızlı adımlarla eve doğru yürümeye başladı. Miss de Haviland da arkasını dönüp ağır ağır arkasından ilerledi. Tabii ben de ona eşlik ettim.

Miss de Haviland, "Dadılar olmasaydı ne yapardık hiç bilemiyorum." dedi. "Hemen herkesin ihtiyar bir dadısı vardır... Yıllar sonra geri dönüyor; çamaşıra, ütüye, yemeğe, ev işlerine yardımcı oluyorlar. Çok sadıklar. Bizimkini zamanında ben seçmiştim."

Durdu ve eğilerek öfke içinde çiçeklere sarılmış olan bir eğreltiotunu yerinden söküp attı.

"Lanet şeyler, ah bu sarmaşıklar! Yaban otlarından daha da kötüler. Çiçekleri sarıyor, boğuyorlar. Tam olarak kurtulmak da pek mümkün değil, kökleri o kadar derinde ki..."

Hırsla yeşil yaprakları ayağının altında ezdi.

Sonra da kısık bir sesle, "Bu çok kötü bir durum Charles Hayward," derken dikkatle eve doğru bakıyordu. "Polis acaba bu konuda ne düşünüyor? Sanırım bunu size sormamam gerek. Aristide'nin zehirlenmiş olduğunu düşünmek bile insana tuhaf geliyor. Aslında ölmüş olduğunu düşünmek daha bile tuhaf ya! Ondan hoşlanmazdım! Hiç ama hiç hoşlanmazdım! Ama yine de onun ölmüş olduğu fikrine alışamıyorum... Onsuz ev o kadar boş ki."

Bir şey söylemedim. Edith de Haviland'ın sert ve katı üslubuna rağmen o an geçmişi anımsadığı öylesine belliydi ki...

"Bu sabah düşünüyordum da... çok uzun zamandır burada yaşıyorum. Neredeyse kırk yıldır... Buraya ablam ölünce gelmiştim. Aristide böyle olmasını istedi. Yedi çocuk... en küçüğü bir yaşında... Çocukları bir Akdenizlinin eline bırakamazdım, öyle değil mi? Aslında en başından yanlış bir evlilikti onlarınki. Hep Marcia'ya bir şekilde büyü yapılmış olduğu düşündüm. Yoksa o ufak tefek, çirkin yabancıyla evlenir miydi hiç? Yine de Aristide'nin bana sınırsız özgürlük tanıdığını inkâr edemem. Dadılar, mürebbiyeler, okullar... hepsinin kararını ben verdim. Çocukların nasıl besleneceğine de ben karar verdim, böylece *Aristide'nin* sevdiği o tuhaf baharatlı pirinç yemeklerini, dolmaları yemek zorunda kalmadılar."

Mırıldandım. "Demek o zamandan beri buradasınız?"

"Evet. Tuhaf, değil mi?... Aslında çocuklar büyüyüp evlendikten sonra buradan *ayrılabilirdim*... Ama sanırım bahçe tutkum ağır bastı. Sonra Philip vardı. Bir aktrisle evlenen bir erkek asla normal bir aile yaşamı olacağını düşünmemelidir. Aktrisler neden çocuk sahibi olurlar, hiç bilemiyorum? Daha çocuk dünyaya gelir gelmez evden uzaklaşıp, Edinburg'a ya da mümkün olduğunca uzak bir yerde turneye çıkarlar. Philip bu konuda akıllılık etti ve kitaplarını alıp buraya yerleşti."

"Philip Leonides ne yapar?"

"Kitap yazar. Neden yazar, hiç bilemiyorum. Çünkü yazdığı kitapları okuyan yok. Tarihi olayların gizemli gerçeklerine ilişkin kitaplar yazıyor. Eminim, siz de bu kitapları duymamışsınızdır, değil mi?"

Onayladım.

Miss de Haviland, "Bunun nedeni çok bol paraları olması," diye ekledi. "İnsanların çoğu boş hobilerini bir yana bırakıp para kazanmak için çalışmalıdır."

"Philip Leonides'in yazdığı kitaplar para kazandırmıyor mu Miss de Haviland?"

"Tabii ki, hayır! Nasıl kazandıracak ki? Sözüm ona Philip belirli bir dönem konusunda uzman ama bu kitaplarının satılması için yeterli olmuyor. Aristide onun üzerine yüz bin sterlin ya da bunun gibi olağanüstü bir tutarda servet geçirdi. Ölümünden sonra formalitelerle filan uğraşıp sıkıntı çekmesini istemiyordu. Zaten Aristide hepsini finansal anlamda özgür kıldı, her birine bir servet bağışladı. Catering şirketini Roger yönetiyor. Sophia'nın da hatırı sayılır bir geliri var. Çocukların parası ise onlar adına bankada güvencede."

"Bu durumda Bay Leonides'in ölümünden yarar sağlayan biri yok?"

Beni tuhaf bakışlarla süzdü.

"Aksine, var. Hepsi yarar sağlayacaklar, daha fazla para alacaklar. Aslında Aristide'den isteselerdi de adamcağız onlara her istediklerini verirdi ya... o da başka bir konu."

"Onu kimin zehirlemiş olabileceğine ilişkin bir fikriniz var mı Miss de Haviland?"

Tam kendisinden beklediğim yanıtı verdi.

"Hayır, gerçekten yok. Bu olay beni çok sarstı. Evde, bir Borgia'nın dolaştığını düşünmek bile hiç hoş değil. Sanırım polis suçu zavallı Brenda'nın üzerine yıkma eğiliminde."

"Sizce bu yanlış mı?"

"Bilemem, bir şey söylemem çok zor. Brenda bana her zaman son derece budala ve basit bir kadın gibi görünmüştür ayrıca oldukça da tutucu. Bence kocasını zehirleyecek bir tip değil o. Tabii yirmi dört yaşında genç bir kadının seksenine yaklaşmış bir adamla evlenmesinin en önemli nedeninin para olmasından daha doğal bir şey olamaz. Onun Aristide'nin parasının peşinde olması doğal. Normal koşullarda da zaten zengin bir dul olması için fazla beklemesi

gerekmeyecekti. Tabii bu arada Aristide çok sağlam ve sağlıklı bir ihtiyardı. Şekeri de kötüye gitmiyordu. Yüz yaşına kadar yaşayacak gibiydi. Belki de Brenda beklemekten yoruldu..."

"Eğer öyleyse..." diye söze başladıysam da hemen sustum.

Miss de Haviland hemen sözlerimi tamamladı.

"Eğer öyleyse olay uygun bir şekilde kapanır. Tabii gazetelere düşeriz, buna engel olamayız ama bu o kadar da sorun değil. Sonuçta Brenda aileden biri değil."

"Başka bir fikriniz yok mu?" diye sordum.

"Başka ne fikrim olabilir ki?" dedi.

Karşılık vermedim. Kadının aklından daha başka nelerin geçtiğini gerçekten çok merak ediyordum. Bilmediğim çok şey olduğu anlaşılıyordu.

Yaşlı kadının kaçamak, tutarsız ifade biçimine rağmen aslında çok zeki olduğundan ve kafasının çok iyi çalıştığından emindim. Bir an, acaba, diye düşündüm. Aristide Leonides'i Miss Edith de Haviland zehirlemiş olabilir mi?...

Bu olmayacak şey değildi. Bahçe yolunda sarmaşığı nasıl bir hırs ve acımasızlıkla ezdiğine kendi gözlerimle tanık olmuştum ve bu beynimin bir köşesine yazılıp kalmıştı.

O an Sophia'nın kullandığı bir sözcüğü anımsadım. *Acımasızlık*!

Yan bakışlarla Edith de Haviland'ı süzdüm.

Eğer geçerli ve önemli bir neden olursa... İyi de Miss Edith de Haviland için hayati önemde ve geçerli bir neden ne olabilirdi?

Bu soruya yanıt verebilmek için yaşlı kızı çok daha yakından tanımam gerekiyordu...

6. BÖLÜM

Ön kapı açıktı. İçeriye girdiğimizde kendimi şaşılacak derecede geniş bir holde buldum. Özenle döşenmiş bir yerdi burası; iyice cilalanmış koyu meşe ve pırıl pırıl parlayan pirinç... Arka planda merdivenin bulunması gereken yerde beyaz panelli bir duvar yükseliyordu. Orada bir de kapı vardı.

Miss de Haviland, "Eniştemin bölmesi..." dedi. "Birinci kat Philip'le karısı Magda'nın..."

Soldaki kemerli kapıdan geçerek büyük bir salona girdik. Uçuk mavi panelli duvarlarla kaplı salondaki eşyalar ağır brokar kumaşla döşenmişti. Masalar, duvarlar, bütün boş yerler; aktörler, dansörler, sahne dekorları, tiyatro giysilerinin olduğu fotoğraflar ve resimlerle doldurulmuştu. Şöminenin üzerinde Degas'nın ünlü balerin tablolarından biri asılıydı. Salonda bol bol çiçek vardı... Koskocaman, kahverengimsi krizantemler ve büyük vazolara konulmuş karanfiller...

Miss de Haviland, "Sanırım Philip'le görüşmek istersiniz," dedi.

Philip'i görmek istiyor muydum, bunu bilmiyordum. Oraya gelirken tek isteğim Sophia'yı görmekti. Bunu da halletmiştim. Sophia babamın planını onaylamış, içtenlikle desteklemişti ama şimdi ortalarda yoktu. Herhalde telefonun başında balık konusunu halletmeye

çalışıyordu. Bana ne yapmam, nasıl devam etmem gerektiği konusunda hiçbir şey söylememişti. Philip Leonides'in karşısına kim olarak çıkacaktım? Kızıyla evlenmeyi isteyen heyecanlı ve endişeli bir genç mi, yoksa geçerken uğramış bir arkadaş olarak mı (Tam da ziyarete gelinecek zamandı ya!) ya da polise yardım eden bir arkadaş rolünde mi?

Miss de Haviland yanıt vermem için zaman tanımadı. Hoş, onunki de aslında soru değildi. Benim Philip'i görmek istediğimden emindi. Miss de Haviland'ın insanlara ne istediklerini sormaktan çok, ne yapacaklarını bildirme eğiliminde bir insan olduğu anlaşılıyordu.

"Buyurun, kütüphaneye gidelim," dedi.

Salondan çıkıp uzun bir koridorda ilerledik ve başka bir odanın kapısından içeri girdik.

Burası kitaplarla dolu çok büyük bir odaydı. Kitaplar yalnızca tavana kadar yükselen raflara yerleştirilmemişlerdi; masalara, sandalyelere ve hatta zemine bile yığılmışlardı. Yine de odanın dağınık, düzensiz bir havası yoktu.

İçerisi soğuktu. Orada olmasını beklediğim bir kokunun eksik olduğunu hissederek durakladım. Odaya olması gerektiği şekilde cila ve eski kitaplara özgü o küf kokusu egemendi. Bir iki saniye sonra neyin eksikliğini hissettiğimi anladım. Burnuma tütün kokusu gelmemişti. Philip Leonides sigara ya da pipo içmiyordu...

İçeri girmemizle birlikte oturduğu masasının başından kalktı. Philip elli yaşlarında, uzun boylu, son derece yakışıklı bir adamdı. Herkes Aristide Leonides'in çirkinliğinden o kadar çok söz etmişti ki doğal olarak oğlunun da ona benzediğini düşünmüş, çirkin olmasını beklemiştim. Kesinlikle bu denli yakışıklı bir adamla karşılaşmaya hazır değildim. Philip Leonides biçimli burnu, keskin ince hatlı çenesi ve geniş alnını ortaya çıkaracak şekilde arkaya taranmış şakakları ağarmış, sarı saçlarıyla gerçekten dikkati çekecek bir tipti.

Edith de Haviland öne doğru bir adım attı ve, "Philip, bu Charles Hayward..." dedi.

"Ah... Nasılsınız?" diyerek beni karşıladı.

Philip Leonides'e benden bahsedilmiş miydi hiç bilemiyorum. Sıktığım eli buz gibiydi. Yüz ifadesi kesinlikle ilgisizdi. Bu beni sinirlendirmişti. Karşımda sakin, sessiz, büyük bir kayıtsızlık içinde öylece duruyordu.

Miss de Haviland, "O korkunç polisler neredeler?" diye sordu. "Buraya da geldiler mi?"

Philip masanın üzerinde duran kartvizitlere bir göz attı.

"Sanırım Başmüfettiş Taverner, birazdan buraya benimle konuşmaya gelecek."

"Şimdi nerede?"

"Bilmiyorum Edith teyze. Yukarıda olabilir."

"Yani Brenda'nın yanında mı?"

"Gerçekten bilmiyorum."

Philip Leonides'e baktığınız zaman onun yakınında bir cinayet işlenmiş olduğuna kesinlikle inanamazdınız.

"Magda uyandı mı?"

"Bilmiyorum. Genellikle on birden önce yataktan kalkmaz."

"Tam ona göre," diyen Miss Edith de Haviland birden kulak kesildi. "Sanırım bu Magda'nın sesi..."

Bayan Philip Leonides'in olduğu düşünülen kişi kütüphaneye doğru hızla yaklaşırken duyulan sesi oldukça telaşlıydı. Biraz sonra hemen arkamdaki kapı büyük bir gürültüyle açıldı ve içeri bir kadın girdi. Bir an kütüphaneye giren bir değil de sanki üç kadınmış gibi bir hisse kapıldım; kadının yalnızca havasıyla bunu nasıl başardığını hiç anlayamıyordum.

Magda Leonides'in üzerinde önünü bir eliyle kapatmaya çalıştığı şeftali renginde uzun saten bir *sabahlık* vardı. Diğer elinde ise

ucuna sigara takılmış, uzun bir ağızlık tutuyordu. Parlak kızıl saçları dalga dalga omuzlarına dökülüyordu. Makyajsızdı. Yüzü insanda şok etkisi uyandıracak kadar solgun ve beyazdı. Kim bilir belki de bu makyaja alışan gözlerimizin makyajsız bir yüz gördüğü zamanki garipsemesinden kaynaklanan bir duyguydu. Gözleri koskocaman ve maviydi. Kısık, etkileyici, tatlı bir sesle ancak hızlı hızlı konuşuyordu. Yine de dil hâkimiyeti kusursuzdu, söylediği her sözcük tane tane ve anlaşılırdı.

"Sevgilim, artık dayanamayacağım... gerçekten dayanamayacağım. Neler yazacaklarını düşünsene? Henüz gazetelere yansımadı ama yakında o da olacak. Resmi soruşturmada ne giyeceğime bir türlü karar veremiyorum; çok çok sade ve ciddi bir şey olmalı ama siyah istemiyorum, belki koyu mor, ne yazık ki beni kandırıp paramı alan o iğrenç adamın adresini de kaybettim –hani Shaftesbury Bulvarı'nın yakınındaki bir garajda yaşayan adamın– eğer oraya arabayla gitmeye kalkarsam polis hiç kuşkusuz peşime takılır, sonrasında da açıklayamayacağın bir sürü sıkıcı soru, öyle değil mi? Yani insan böyle bir durumda ne yanıt verebilir ki? Ah Philip, ne kadar sakinsin! Nasıl bu kadar soğukkanlı olabiliyorsun? Artık bu korkunç evden ayrılmamız gerektiğinin farkında değil misin? Buradan kurtulacağız! Özgürlük! Özgürlük! Ah, sevgilim, bilsen ne kadar kötüyüm! Zavallı ihtiyar, dünyalar tatlısı! Tabii ki o yaşarken onu asla bırakıp gidemezdik! Bize ne kadar da düşkündü, değil mi? Üstelik yukarıdaki kadının onu sürekli olarak bize karşı kışkırtmaya, aramıza girmeye kalkışmasına rağmen bizi ne çok severdi. Eğer onu burada o kadınla bırakıp gitseydik eminim bizi her şeyden yoksun bırakırdı, bundan eminim. Ne korkunç bir yaratık o! Sonuçta tatlı ihtiyar doksanına yaklaşmıştı. Ailesine ne kadar düşkün olursa olsun yeryüzündeki hiçbir şey yanındaki o korkunç kadının yalan-

larına karşı durmasını sağlayamazdı. Philip, biliyor musun bence bu Edith Thompson piyesini sahneye koymak için çok iyi bir fırsat. Buna gerçekten inanıyorum. Ayrıca cinayet de bir tür reklam olur. Bildenstein, Thespian'la anlaşabileceğini söyledi, zaten madencilerle ilgili yazılmış o tuhaf eser de yakında sahneden kalkacak. Evet, bu benim için gerçekten olağanüstü bir rol, olağanüstü! Biliyorum... Herkes burnumun biçimi yüzünden komedilerde oynamamın doğru olacağını söylüyor, iyi de Edith Thompson'da da birçok gülünç sahne olduğunu sende biliyorsun. Yazarın bunun farkında bile olmadığından eminim, sonuçta komedi heyecanı artırır. O rolü nasıl oynayacağımı biliyorum; son dakikaya kadar herkesi sıradan, aptal biri olduğuma inandıracağım ama sonra birden..."

Kolunu uzatınca ağızlığındaki sigara Philip'in cilalı maun masasının üstüne düştü ve masa yanmaya başladı. Philip her zamanki kayıtsız ifadesiyle sakin sakin eğildi, sigarayı aldı ve çöp sepetine attı.

Magda Leonides, birden gözlerini kocaman açarak, yüzünde gergin bir ifadeyle, "Ama sonra..." diye fısıldadı. "Dehşet... *terör*..."

Yüzündeki güçlü korku ifadesi yirmi saniye kadar sonra kaybolup yüz hatları yumuşadı. Magda Leonides'in yüzündeki ifade bu defa da birazdan hüngür hüngür ağlamaya başlayacak, şaşkın bir çocuğu andırıyordu.

Sonra birden sanki bir süngerle silinmişçesine yüzündeki tüm ifadeler kayboldu, tüm duygusallığı gitti ve bana dönerek ciddi bir tavırla, "Ne dersiniz? Edith Thompson'ı bu şekilde canlandırmam doğru olmaz mı?" diye sordu.

Başımı salladım ve ona Edith Thompson'ı tam da bu şekilde canlandırmasının doğru olacağını söyledim. O sırada Edith Thompson'ın kişiliğini az da olsa anımsamaya başlıyordum. Ancak ne düşünürsem düşüneyim yanıtım asla değişmeyecekti, çünkü ne olursa olsun Sophia'nın annesiyle dost olmak niyetindeydim.

Magda, "Aslında Edith Thompson bizim Brenda'yı çok andıran bir karakter, öyle değil mi?" dedi. "Biliyor musunuz, bu daha önce hiç aklıma gelmemişti. Çok ilginç. Acaba bundan müfettişe bahsetsem mi?"

Masanın arkasındaki Philip'in kaşları hafifçe çatıldı.

"Buna hiç gerek yok Magda, aslında senin başmüfettişle görüşmen de gereksiz. Ona öğrenmek istediği her şeyi ben anlatırım."

"Onu görmeme gerek yok mu?" Kadının sesi yükseldi. "Hayır, *elbette ki* onu görmeliyim! Onunla görüşmem şart. Sevgilim, sevgilim! Hiç anlamıyorsun, sende hayal gücünün zerresi bile yok. *Ayrıntıların* ne kadar önemli olabileceğinin farkında bile değilsin. Müfettiş olayların ne zaman ve nasıl olduğunu, o sırada kişilerin fark ettiği ancak anlam veremediği küçük ayrıntıları da bilmek isteyecektir..."

Tam o sırada Sophia açık olan kapıdan içeri girdi.

"Anne! Sakın başmüfettişe bir sürü yalan uydurmaya kalkma!"

Magda, "Sophia, *tatlım*..." dedi karşılık olarak.

Philip, kadını ikna etmek için sözlerine devam ediyordu. "Biliyorum canım, en güzel rollerinden birini oynamaya hazırsın ama bu konuyu yanlış algılıyorsun. Kesinlikle yanlış."

"Saçma. Sen hiçbir şeyin farkında..."

"Aksine. Her şeyin farkındayım. Bence şu durumda çok daha farklı bir rol üstlenmelisin bir tanem. Sakin, az konuşan, geri planda kalmayı kabullenen... her an tetikte... ailesini korumaya çalışan ve özverili bir kadın..."

Magda Leonides'in yüzünde çocuklara özgü o saf, şaşkın ifadesi belirdi.

"Tatlım, gerçekten böyle mi düşünüyorsun?..."

"Evet, öyle. Düşündüğünü yapmaktan vazgeç. Olması gereken bu."

Annesinin yüzünde beliren belli belirsiz mutlu gülümsemeyi fark eden Sophia, "Sana sıcak çikolata yaptım. Salonda..." dedi.

"Ah, çok iyi, buna ihtiyacım vardı."

Magda Leonides kapının eşiğinde bir an durakladı ve, "Hiç bilemezsiniz..." dedi. Hem benimle hem de arkamdaki kitap raflarıyla konuşur gibiydi. "İnsanın kızı olmasının ne kadar hoş bir şey olduğunu."

Ve bu son sahnenin ardından oradan uzaklaştı.

Miss de Haviland iç geçirdi. "Kim bilir artık polise neler söyleyecek..."

Sophia başını salladı.

"Söylemeyeçektir, sorun yok."

"*Her şeyi* söyleyebilir o!"

Sophia gülümsedi. "Hiç endişelenme, Edith teyze. Annem yönetmenin sözünden çıkmaz, rolünü kendisine söylendiği şekilde oynayacaktır. Şu durumda da yönetmen *benim*."

Kız, annesinin arkasından çıktı sonra dönerek yeniden kapıya geldi.

"Başmüfettiş Taverner, seninle görüşmek istiyor baba. Charles'ın da yanınızda kalmasının bir sakıncası yok, değil mi?"

Bana Philip Leonides'in düzgün hatlı yüzünde hafif bir şaşkınlık ifadesi belirmiş gibi geldi. Bu doğaldı da. Neyse ki adamın "kayıtsızlığı" işime yaradı.

Sophia'nın babası dalgın dalgın mırıldandı.

"Ah tabii, tabii..."

Başmüfettiş Taverner içeri girdi. Ciddi, güvenilir, dürüst ifadesi ve mesleğine yakışır enerjik tavırlarıyla oldukça rahatlatıcı bir havası vardı.

Taverner'ın yüzündeki ifade, "bunun çok tatsız bir durum olduğunun farkındayım. Bizler de bu sorunu bir an önce çözümleyip bir

daha gelmemek üzere evinizden çıkıp gitmek niyetindeyiz. İnanın bu herkesten çok beni mutlu edecek. Emin olun, biz de bütün gün burada olmak istemiyoruz" der gibiydi.

Bir tek sözcük bile etmeden bütün bunları anlatmayı nasıl başardığını hiç bilemiyorum. Başmüfettiş Taverner bir sandalye çekip, masanın yakınına otururkenki tavırlarıyla odadakiler üzerindeki bu izlenimi daha da pekiştirdi.

Ben de yavaşça biraz uzaktaki bir kanepeye oturdum.

Philip, "Buyurun, başmüfettiş," dedi.

Miss Edith de Haviland birden atıldı. "Benim burada olmama gerek yok, öyle değil mi müfettiş?"

"Şu an için evet, Miss de Haviland. Sizinle daha sonra görüşmek isterim..."

"Tabii. Ben yukarıda olacağım."

Dışarı çıkarak kapıyı arkasından kapadı.

Philip Leonides yineledi.

"Evet, başmüfettiş?"

"Sizin çok meşgul olduğunuzu biliyorum Bay Leonides, dolayısıyla fazla zamanınızı almamaya çalışacağım. Aramızda kalmak kaydıyla kuşkularımızda haklı olduğumuzun ortaya çıktığını söyleyebilirim. Babanız doğal nedenlerle ölmedi. Bay Aristide Leonides'in ölüm nedeni çok yüksek dozda 'fizostigmin' almış olması."

Philip başını eğdi. Yüzünde yine en ufak bir duygu belirtisi yoktu.

Taverner ekledi. "Bilmem bu size bazı şeyler düşündürüyor mu?"

"Ne düşünebilirim ki? Bence babam zehri yanlışlıkla almış olmalı."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz, Bay Leonides?"

"Evet, bence bu olabilir... Babamın doksanına yaklaşmış olduğunu, üstelik gözlerinin de iyi görmediğini unutmamalısınız."

"Yani babanız farkına varmadan göz damlasını olduğu gibi ensülin şişesine mi boşalttı? Sizce bu kabul edilebilir bir varsayım olabilir mi, Bay Leonides? Buna inanabilir misiniz?"

Philip yanıt vermedi. Yüzü daha da ifadesizleşti.

Taverner devam etti.

"Göz damlası şişesini çöp kutusunda bulduk. Boştu ve üzerinde parmak izi de yoktu. Aslında bu kuşkulu bir durum. Normal olarak şişenin üzerinde parmak izleri olması gerekirdi. Babanızın ya da karısının ya da uşağının parmak izleri..."

Philip Leonides başını kaldırıp baktı.

"Uşak mı? Johnson olabilir mi?"

"Katilin uşak Johnson olup olamayacağını soruyorsanız, evet, olabilir, bu işi kolaylıkla yapabilirdi, fırsatı vardı. Ancak konu cinayet nedeni olunca, durum biraz farklı. Bu konuda bir şey söylemek kolay değil. Babanız her yıl uşak Johnson'a prim veriyormuş hem de hatırı sayılır bir miktarda; üstelik bu miktar her yıl daha da artıyormuş. Babanız uşak Johnson'a bu parayı ölünce mirasla bırakacağı paraya karşılık her yıl peşinen ödeyeceğini, mirasında bir şey bırakmayacağını açıkça belirtmiş. Uşağın burada yedi yıldır çalıştığı göz önünde bulundurulacak olursa bu primin hatırı sayılır bir meblağa ulaştığı, önümüzdeki dönemde çok daha fazla olacağını düşünmek gerekir. Hiç kuşkusuz Johnson babanızın daha uzun yıllar yaşamasını yeğlerdi. Bunun dışında bir nokta daha var ki uşakla Bay Aristide Leonides'in arası çok iyiymiş. Ayrıca Johnson'ın daha önce yanlarında çalıştığı kimseler de onun son derece dürüst ve sadık bir uşak olduğunu belirttiler. O çalışkan, güvenilir ve işini iyi bilen biri..." Bir an sustu, sonra ekledi. "Hayır, Johnson'dan kuşkulanmıyoruz."

Philip duyarsız bir tonda karşılık verdi.

"Anlıyorum..."

"Evet Bay Leonides, şimdi sizden bana babanızın öldüğü gün yaptıklarınızı en ince ayrıntısına kadar anlatmanızı isteyeceğim."

"Tabii, Bay Taverner. O gün burada, bu odadaydım –bütün gün– tabii yemek zamanları dışında."

"Babanızı hiç görmediniz mi?"

"Kendisine her zaman olduğu gibi kahvaltıdan sonra iyi günler diledim."

"O sırada yalnız mıydı?"

"Ben... şey... üvey annem de yanındaydı."

"Babanız her zamanki gibi miydi?"

Philip belli belirsiz bir alaycılıkla cevap verdi.

"O gün öldürüleceğini bildiğini düşündürecek bir hali yoktu."

"Babanızın yaşadığı bölüm evin diğer kısımlarından tamamen ayrı mı?"

"Evet, oraya tek giriş antredeki kapıdır. Başka kapısı da yoktur."

"Antredeki kapı kilitli mi durur?"

"Hayır."

"Hiç mi?"

"Şimdiye kadar kilitlendiğini hiç görmedim."

"Yani isteyen bu bölümden o kısma rahatça geçebilir, öyle mi?"

"Elbette, zaten bu ayrımın nedeni ev işlerinde ve yönetimde kolaylık sağlamaktı."

"Babanızın öldüğünü nasıl öğrendiniz?"

"Yukarı katın batı yakasında yaşayan ağabeyim Roger birden koşarak odama girdi ve babamın kriz geçirdiğini söyledi. Aniden soluk almakta zorlandığını ve çok kötü göründüğünü anlattı."

"Peki siz ne yaptınız?"

"Hemen doktora telefon ettim. Her nedense bunu kimse akıl edememişti. Doktor muayenehanesinde değildi ama gelir gelmez hemen buraya gelmesi için haber bıraktım. Sonra da çabucak yukarı çıktım."

"Peki sonra?"

"Babamın gerçekten çok hasta olduğu daha ilk bakışta anlaşılıyordu zaten doktor yetişemeden de öldü."

Philip'in sesinde duygunun zerresi yoktu. Yalnızca isteneni yapıyor, olanları anlatıyordu.

"O sırada ailenizin diğer bireyleri neredeydiler?"

"Karım Magda, Londra'ydı. Babamın ölümünden kısa bir süre sonra döndü. Sanırım Sophia da dışarıdaydı. Ufaklıklar yani Eustace ve Josephine ise evdeydi."

"Umarım beni yanlış anlamazsınız ama size babanızın ölümünün sizi finansal açıdan nasıl etkileyeceğini sormak durumundayım Bay Leonides."

"Her şeyi öğrenmeniz gerektiğini biliyorum Bay Taverner. Babam uzun yıllar önce her birimizin finansal bağımsızlığımızı sağladı. Ağabeyim Roger'ı Catering şirketinin yönetim kurulu başkanı ve ortağı yaptı. Babamın kurduğu şirketlerin en büyüğü buydu, yönetimini hemen hemen tamamen ona bıraktı. Bana da bunun karşılığı olacak kadar bir sermaye verdi – para, tahvil ve hisse senetlerinden oluşan yaklaşık yüz elli bin sterlinlik bir miktar. Bu sermayeyi istediğim gibi kullanacaktım. Babam iki kız kardeşime de yine ufak birer servet bağışladı ama onlar daha sonra öldüler."

"Sonrasında babanız yine de zengin bir adamdı, değil mi?"

"Pek sayılmaz. Aslında babam kendisine ufak bir gelir getirecek kadar bir miktar ayırdı. Böyle olmasının kendisine yeniden yaşam sevinci kazandıracağını, kendisini hayata bağlayacağını düşünüyordu. Ama sonra..." Philip Leonides'in yüzünde ilk kez belli

belirsiz alaycı bir gülümseme belirdi ve hemen kayboldu. "Yaptığı bazı yatırımlar, yeni girişimler sayesinde eskisinden de zengin oldu."

"Ağabeyiniz ve siz gelip buraya yerleşmişsiniz. Bunun nedeni maddi açıdan sıkıntıda olmanız mıydı?"

"Kesinlikle hayır! Bu tamamen böyle olmasının daha uygun olacağını düşünmemin sonucuydu. Babam bize hep kendisiyle aynı evi paylaşmamızdan duyacağı mutluluğu belirtirdi. Sonuçta bazı ailevi nedenlerden dolayı da buraya yerleşmeyi uygun buldum."

Philip bir an durdu. Sonra üzerine basa basa ekledi. "Aslına bakarsanız babamı çok severdim ve onunla çok iyi anlaşırdım. Buraya 1937'de ailemle birlikte geldim. Kira vermiyorum fakat giderlere payıma düşen oranda katılıyorum."

"Ya ağabeyiniz?"

"Ağabeyim buraya Londra'daki evi bombardımanda yerle bir olduktan sonra 1943'te yerleşti."

"Peki Bay Leonides, babanızın vasiyetnamesinin koşulları konusunda bir fikriniz var mı?"

"Elbette var, Bay Taverner? Bu konuda kesinlikle bilgi sahibiyim. Babam 1946 yılında vasiyetnamesini yenilemişti. O gizli saklı işler yapan bir adam değildi. Ayrıca ailesine çok bağlıydı. Avukatı Bay Gaitskill'in de bulunduğu, tüm aile bireylerinin katıldığı bir toplantı yaptı. Avukat babamın isteği üzerine bize yeni vasiyetnamenin koşullarını açıkladı. Bunlar hakkında bilgi sahibi olduğunuzu düşünüyorum Bay Taverner. Bay Gaitskill hiç kuşkusuz size bilgi vermiştir. Üvey anneme evlenirken verdiklerinin dışında ölümünden sonra da veraset vergilerinden sonra yüz bin sterlin verilecekti. Babamın geri kalan serveti ise üç eşit parçaya bölünecekti. Bir pay benim olacaktı, bir pay ağabeyimin. Üçüncü pay ise torunları adına bankaya yatırılacaktı. Babam gerçekten çok zengindi, serveti çok büyüktü, Bay Taverner. Tabii veraset vergileri de çok ağır olacak."

"Babanız evde çalışan hizmetlilere ya da bazı hayır kurumlarına hiçbir şey bırakmadı mı?"

"Hayır. Vasiyetnamesinde böyle bir madde yoktu. Ancak uşak ve hizmetçilere verilen aylıklar, burada çalıştıkları sürece her yıl belli bir oranda artırılacaktı."

"Bu soruyu sorduğum için lütfen bağışlayın, Bay Leonides... şey... paraya ihtiyacınız yok değil mi?"

"Bildiğiniz gibi gelir vergileri bir hayli ağır müfettiş. Ancak gelirim rahatlıkla ihtiyaçlarımı karşılamama yetiyor, tabii karımınkileri de. Bunun dışında babam zaman zaman bize cömert armağanlar da verirdi. Sıkışık bir duruma düşecek olsak, hiç kuşkusuz hemen yardımımıza koşardı."

Bir an sustu. Sonra soğuk bir tonda, ağır ağır, "Emin olun, Bay Taverner, babamın ölümünü istememe neden olacak herhangi bir maddi sorunum yoktu."

"Eğer size böyle bir imada bulunduğumu düşündürecek bir şey söylediysem gerçekten çok özür dilerim Bay Leonides. Ancak tüm gerçekleri öğrenmem gerekiyor. Korkarım şimdi birkaç rahatsız edici soru daha sormam gerekiyor. Çok hassas bir konu bu. Sorum babanız ve genç karısıyla ilgili. Onlar mutlu muydular?"

"Bildiğim kadarıyla evet."

"Kavga etmezler miydi?"

"Hiç sanmıyorum."

"Aralarında büyük bir yaş farkı vardı, değil mi?"

"Orası öyle..."

"Siz –çok affedersiniz Bay Leonides– babanızın bu evliliğini onaylamış mıydınız?"

"Onayım istenmedi ki."

"Bu sorumun yanıtı değil Bay Leonides."

"Peki, madem ısrar ediyorsunuz, söyleyeyim. Ben bu evliliği doğru bulmamıştım."

"Babanıza bu konuda düşündüklerinizi söylediniz mi?"

"Ben bunu öğrendiğimde her şey olup bitmişti bile..."

"Sizin için büyük bir şok olmalı... öyle değil mi?"

Philip yanıt vermedi.

"Peki, bu ailede tatsızlığa neden oldu mu?"

"Babam dilediği gibi hareket etmekte kesinlikle özgürdü."

"Bayan Brenda Leonides'le aranızın iyi olduğunu söyleyebilir miyiz?"

"Kesinlikle."

"Aranızdaki ilişki dostça mıydı?"

"Kendisiyle çok ender görüşürüz."

Başmüfettiş konuya yaklaşım şeklini değiştirdi.

"Bay Leonides, bana biraz da Laurence Brown'dan söz eder misiniz?"

"Korkarım onun hakkında pek fazla bir şey bilmiyorum. Kendisini işe alan babamdı."

"Çocukların eğitiminden sorumlu olacaktı, değil mi Bay Leonides..."

"Evet, doğru. Oğlum Eustace çocuk felci geçirdi, neyse ki hafif atlattı. Doktorlar onun okula gitmemesinin daha uygun olacağını söylediler. Bu durumda babam da Eustace'la küçük kızım Josephine için özel bir öğretmen tutmamı önerdi –tabii seçenekler bir hayli sınırlıydı– ne var ki genç öğretmenlerin çoğu savaşa katılmışlardı. Bulacağımız öğretmenin askerlik sorunu olmaması gerekiyordu. Sonunda Laurence Brown bulundu. Referansları gerçekten iyiydi. Babam da çocuklara gözü gibi bakan Edith teyzem de genç adamı beğendiklerini söylediler. Ben de onların kararına boyun eğdim. Bu arada belirtmem gerekir ki Laurence Brown, gerçekten iyi bir öğretmen. Özenle ve profesyonelce ders veriyor, engin bir bilgisi var ve şimdiye kadar hiçbir yanlışını görmedim."

"Laurence Brown'ın odası babanızın bölümünde, değil mi?"

"Evet. Orada daha çok boş oda vardı."

"Acaba... bunu sormak zorunda olduğum için çok üzgünüm ama ne yaparsınız, sormam gerekiyor. Acaba Laurence Brown'la üvey anneniz arasında özel bir yakınlık hissettiniz ya da herhangi bir şey gördünüz mü?"

"Onlarla pek bir arada olmadığım için gördüğümü söyleyemem, Bay Taverner."

"Peki, bu konuyla ilgili bir dedikodu ya da söylenti duydunuz mu, Bay Leonides?"

"Ben dedikodu ya da söylentilere kulak asmam müfettiş!"

Başmüfettiş Taverner başını salladı.

"Çok güzel. Demek böylece kötülüğü görmüyor, duymuyor ve söylemiyorsunuz. Öyle mi?"

"İsterseniz bunu bu şekilde de ifade edebilirsiniz müfettiş."

Başmüfettiş Taverner ayağa kalktı.

"Peki, değerli zamanınızı bana ayırdığınız için çok teşekkür ederim, Bay Leonides."

Ben de onun peşinden, dikkati çekmeyecek şekilde ağır ağır odadan çıktım.

Taverner, "Vay be," diye mırıldandı. "Şimdiye dek hiç böylesine soğuk ve kontrollü bir adama rastlamamıştım."

7. BÖLÜM

Taverner, "Şimdi de," dedi. "Gidip Bayan Leonides'le konuşalım ya da sahne adıyla 'Magda West'le..."

"İyi bir aktris mi o?" diye sordum. "Bu ismi anımsıyorum. Yanılmıyorsam kendisini birkaç oyunda da seyretmiştim... Fakat ne zaman ve nerede... bunu anımsayamıyorum."

Taverner ağır ağır cevap verdi.

"Magda West, şu 'gelecek vaat edenlerden'. Bir iki kez West End'de başrollere çıktı ama asıl ününü repertuvar tiyatrolarında kazandı. Şu sıralar ağırlıklı olarak sözüm ona 'aydınların' izlediği eserlerde ve pazar kulüplerinde oynuyor. Bence kadının ekmek parası kazanmak gibi bir kaygısı olmaması sanat yaşamını da belirliyor. Oynayıp oynamamakta, istediği rolü seçmekte özgür, aklına eserse başka kentlere gidiyor, çok hoşuna giden bir rol oldu mu oyuna para yatırıyor, oynamak istediği eserin finansörü oluyor, ama ne yazık ki çoğunlukla kendisine hiç uygun olmayan rolleri seçiyor. İşte bu yüzden gerçek bir profesyonelden çok amatör ruhla oynayan bir sanatçı olmaktan öteye gidemiyor. Aslında yetenekli, iyi bir oyuncu özellikle de komedilere yakışıyor ama rejisörler ondan pek hoşlanmıyor, çok başına buyruk olduğunu, söz dinlemediğini ve sorun çıkardığını söylüyorlarmış. Sanırım etrafı kışkırtıp, herkesi birbirine düşürmekten hoşlanıyormuş. Bunun ne kadarının doğru

olduğunu bilemem tabii ama diğer sanatçıların da ondan pek hoşlanmadıkları anlaşılıyor..."

O sırada Sophia salondan çıkıp, "Annem burada, Bay Taverner," diye seslendi.

Başmüfettişin arkasından büyük odaya girdim. Ve bir an brokar döşemeli divana oturmuş olan kadını tanıyamadım.

Magda Leonides kızıl saçlarını Edward dönemini anımsatan bir şekilde tepesinde toplamıştı. Üzerinde iyi bir terzinin elinden çıktığı anlaşılan koyu gri bir etekle ceket vardı. Nervürlü uçuk eflatun ipek bluzunun yakasına zarif bir akik broş takmıştı. Hafif kalkık burnunun ne kadar hoş olduğunu ilk o anda fark ettim. Onda ünlü Athene Seyler'i hatırlatan bir şeyler vardı. Şimdi karşımdaki bu kadının biraz önce pembe saten sabahlığıyla kütüphaneye dalan ve heyecanla bağırıp çağıran o ateşli yaratık olduğuna inanmak çok zordu.

"Müfettiş Taverner?" dedi. "Lütfen içeri *girip* oturun. Sigara alır mıydınız? Bu çok korkunç bir olay. Bu olanları hâlâ aklım almıyor."

Sesi cılız ve duygusuzdu. Ne olursa olsun kendini kontrol etmeye kararlı bir kadın rolündeydi ve her şeyiyle bu role uygundu.

"Size nasıl yardımcı olabilirim, müfettiş?"

"Nezaketiniz için çok teşekkür ederim, Bayan Leonides. Olay sırasında nerede olduğunuzu söyleyebilir misiniz?"

"Sanırım arabamla Londra'dan buraya dönüyordum müfettiş. O gün bir arkadaşımla Ivy'de öğle yemeği yedim. Oradan da bir defileye gittik, sonra başka birkaç arkadaşla Berkeley'de içki içtik. Ve daha sonra da eve doğru yola çıktım. Buraya vardığımda ortalık darmadağındı. Herkes panikteydi. Korkunç bir kargaşa vardı. Kayınpederim ani bir kriz geçirmiş ve ölmüştü." Sesi hafifçe titredi.

"Kayınpederinizi sever miydiniz?"

"Ona tapardım..."

Bir an sesi yükseldi.

Sophia hafifçe eğilerek Degas'nın tablosunu düzeltti.

Bu arada Magda'nın da ses tonu alçalmış, eskisi gibi sakin konuşmaya başlamıştı.

Kısık bir sesle, "Onu çok severdim..." dedi. "Hepimiz onu çok severdik. O... bize karşı her zaman çok iyiydi."

"Peki, Bayan Brenda Leonides'le de aranız iyi miydi?"

"Brenda'yla pek konuşmazdık."

"Niçin? Bunun nedeni neydi?"

"Onunla pek ortak yanımız yoktu... Zavallı Brenda. Yaşam onun için bazen çok zor olmuş olmalı. Herhalde çok çekti..."

Sophia yine Degas'ya doğru uzandı.

Taverner kaşlarını kaldırdı. "Öyle mi? Ne gibi?"

"Ah, bunu ben de bilemiyorum." Magda hüzünle gülümseyerek başını salladı.

"Sizce Bayan Brenda eşiyle mutlu muydu?"

"Evet. Sanırım öyleydi."

"Hiç kavga etmezler miydi?"

Magda yeniden gülümseyerek başını salladı.

"Gerçekten bilmiyorum, müfettiş. Onların yaşadıkları bölüm evin diğer kısımlarından ayrıdır."

"Bayan Brenda Leonides'le Bay Laurence Brown, çok yakın dostlar. Öyle değil mi?"

Magda Leonides irkildi. Gözlerini kocaman açarak sitemli bakışlarla Taverner'ı süzdü.

"Bana böyle şeyler sormanız doğru değil, müfettiş. Brenda *herkese* dostça davranan bir insandır. O sokulgan ve arkadaş canlısı bir kız."

"Bay Laurence Brown'dan hoşlanıyor musunuz?"

"Çok sakin bir genç. Terbiyeli ve nazik. Bazen onun odada olduğunu bile fark etmezsiniz. Aslında onu pek fazla gördüğümü söyleyemem, Müfettiş Taverner."

"Peki, iyi bir öğretmen mi bari?"

"Herhalde öyledir. Tam olarak bilemeyeceğim ama Philip, ondan memnun görünüyor."

Taverner taktik olarak ani bir atakla kadında şok etkisi yaratmayı denedi.

"Size bunu sorduğum için beni lütfen bağışlayın, Bayan Brenda Leonides. Sizce Bay Laurence Brown'la Bayan Brenda Leonides'in arasında bir aşk ilişkisi olduğu doğru mu? Siz böyle bir şeyin farkına vardınız mı?"

Magda ayağa kalktı. Bu kez mağrur *Grand Dame*(*) rolündeydi.

"Böyle bir şeye tanık olmadığım gibi hissetmedim de. Bana böyle bir soru sormamanız gerekirdi müfettiş. Sonuçta Brenda benim kayınpederimin karısı."

Kadını neredeyse alkışlayacaktım.

Başmüfettiş de ayağa kalkmıştı.

"Yani bunu evdeki uşaklara ya da hizmetçilere mi sormalıydım?"

Magda bu soruya yanıt vermedi.

"Teşekkür ederim, Bayan Leonides," diyen Taverner arkasını döndü ve odadan çıktı.

Sophia, annesini sıcak, sevgi dolu bakışlarla süzerek, "Fevkaladeydin, tatlım," dedi.

Magda alnına düşen bir bukleyi kulağının arkasına sıkıştırırken düşünceli düşünceli aynaya baktı.

"E-veeet..." diye fısıldadı. "Evet... ben de bu rolü doğru şekilde oynadığımı *düşünüyorum*."

(*) 1931 ABD yapımı bir komedi filmi.

Sophia bana bakarak, "Senin başmüfettişle gitmen daha doğru olmaz mıydı?" diye sordu.

"Sophia, bak canım, benim..."

Birdenbire sustum. Ona annesinin önünde nasıl bir tavır takınmam gerektiğini açıkça soramazdım. O zamana dek Magda Leonides benimle hiç ilgilenmemişti, yalnızca kocasının kütüphanesinden çıkarken bana bakıp kız annesi olmanın güzel bir şey olduğunu söylemişti. Tabii aynı şekilde arkamdaki kitaplara da bakmış olabilirdi. Ben bir gazeteci, kızının nişanlısı, polis teşkilatından biri, polisin peşine takılıp gelmiş biri ya da cenaze işlerini yürüten biri olabilirdim –onun için hiç fark etmiyordu– Magda Leonides için hepsi aynıydı, herkesi seyirci olarak nitelendiriyordu.

Bayan Leonides ayakkabılarına bakarak, hoşnutsuzluk içinde söylendi.

"Bu ayakkabılar hiç uygun değil. Berbat görünüyorlar!"

Sophia'nın gitmemi istediğini anlatan işaretiyle birlikte verdiği buyruğa uyup Taverner'ın peşine takıldım.

Başmüfettişi holde, merdivenlere açılan kapının eşiğinde yakaladım.

Taverner, "Ben de tam Bay Philip Leonides'in ağabeyiyle konuşmaya gidiyordum," dedi.

Birden herhangi açıklama yapmaya gerek görmeden beni düşündüren konuyu ona açtım.

"Taverner, size bir sorum olacak. Ben burada hangi sıfatla bulunuyorum? *Kimim*?"

Şaşırmıştı. "Kim misiniz?"

"Evet. Bu evde ne işim var? Biri sorarsa ne diyeceğim?"

"Ah, şimdi anladım." Bir an düşündü. Sonra gülümsedi. "Şimdiye dek soran oldu mu?"

"Şey... hayır."

"İyi ya, öyle de kalsın. *Açıklama yapmayın*. En iyi yöntemdir bu. Özellikle bu ev gibi sinirlerin bozuk olduğu bir evde. Herkes öylesine kendi endişe ve korkularına gömülmüş ki hiçbiri soru sorma havasında değil. Siz kendinizden emin, özgüvenli davrandığınız sürece sizin burada olmanızı doğal karşılayacaklardır. Bunu sorgulamak akıllarına bile gelmeyecektir. Gereği yokken açıklama yapmak çok büyük bir hatadır. Neyse, bakın kapıdan geçtik ve merdivenlerden yukarı çıkmaya başladık bile. Kilit filan yok. Sanırım sorduğum soruların çok saçma olduğunun siz de farkındasınız. O gün kim evdeymiş, kim değilmiş, kim ne yapıyormuş, bunların aslında hiç önemi yok."

"Öyleyse neden?..."

Başını salladı ve açıklamayı sürdürdü.

"Çünkü böylece hepsini teker teker tanıma, şöyle bir ölçüp biçme, ne söyleyeceklerini öğrenme şansı buluyorum. Bu arada birinin ağzından bir şey kaçıracağını, farkında bile olmadan izleyebileceğim bir ipucu vereceğini umuyorum." Bir an sustu sonra da hafifçe mırıldandı. "Bayan Magda Leonides isterse bir hayli şey anlatabilir, bundan eminim."

"İyi de onun söylediklerine güvenebilir miyiz?"

Taverner güldü.

"Ah hayır. Güvenilemez tabii. Ama bir şekilde soruşturmaya ışık tutabilir, bir başlangıç noktası bulmamızı sağlayabilir. Bu uğursuz evdeki herkesin cinayet işlemek için fırsatı ve olanağı varmış. Bana gerekli olan neden!"

Merdivenin yukarısındaki kapıdan sağa doğru uzanan bir koridora geçiliyordu. Kapının üzerinde pirinçten bir tokmak vardı. Başmüfettiş uzanarak tokmağı vurdu.

Kapı sanki biri hemen arkasında durmuş da çalınması beklermiş gibi hemen açıldı. Hantal görünümlü bir devdi kapıyı açan. Geniş ve güçlü omuzları, kıvırcık siyah saçları vardı. Bir hayli çirkindi

ama yüzü yine de insana sevimli geliyordu. Bizi şöyle bir süzdü, sonra genellikle çekingen fakat dürüst kimselerin yaptıkları gibi, gözlerini utangaç bir tavırla bizden kaçırdı.

"Ah... şey... pardon... içeri buyurun. Evet, lütfen girin. Ben de tam çıkıyordum ama hiç önemi yok. Oturma odasına geçelim. Clemency'yi çağırayım – ah demek buradasın sevgilim. Başmüfettiş Taverner geldi. O... şey... sigaramız var, değil mi? Bir dakika bekler misiniz?" Telaştan odadaki bir paravana çarptı, şaşkınlık içinde, "Ah, affedersiniz," diye paravandan özür diledi sonra da hızla dışarı fırladı.

Bu koskocaman, gürültülü bir arının dışarı kaçması ve ardında derin bir sessizlik bırakması gibi bir şeydi.

Roger Leonides'in karısı pencerenin önünde duruyordu. Kadının kişiliği ve içinde olduğumuz odanın atmosferi ilgimi çekmişti.

Duvarlar beyaza boyanmıştı –kar beyaza– asla ev dekorasyonunda "beyazdan" söz edildiğinde kastedildiği gibi fildişine ya da kreme kaçan bir renk değildi bu. Duvarlarda resim yoktu yalnızca şöminenin üzerine koyu gri ve mavi renkli üçgenlerden oluşan fantastik, geometrik bir resim asılmıştı.

İçeride gerekenin ötesinde eşya da yoktu. Üç dört koltuk, üzeri camlı bir masa ve küçük bir kitap rafı. Süs eşyasına benzer bir şey de görmedim. Oda tam anlamıyla geniş, aydınlık, havadar ve ferahtı. Aşağıdaki çiçekli, brokar döşemeli salondan o kadar farklıydı ki. Bayan Roger Leonides'le Bayan Philip Leonides de birbirlerine taban tabana zıt tiplerdi. İki kadın birbirinden ancak bu kadar farklı olabilirdi. İnsan Magda Leonides'in bir değil, bir düzine farklı kadın olabileceğini, kişiliğinin duruma göre değişebileceğini hissediyordu. Buna karşın Clemency Leonides son derece yalın, olgun, güçlü ve kişilik sahibi bir kadındı ve onun asla kendisi dışında biri olamayacağından emindim.

Ellili yaşlarda olmalıydı. Kır saçlarını kısacık kestirmişti. Bu kesim Clemency'nin güzel ve biçimli başını öylesine hoş bir şekilde ortaya çıkarmıştı ki hiç beğenmediğim o saç kesimini ona yakıştırdım. Zeki, duyarlı yüz ifadesi, koyu renk parlak gözleri, karşısındakinin içine işleyen bakışları dikkat çekiyordu. Üzerinde ince narin vücudunu hafifçe saran zarif, koyu kırmızı yünlü bir elbise vardı.

Clemency'nin tehlikeli bir kadın olabileceğini seziyordum.

Onun algılarının, yaşam anlayışının diğer normal, sıradan kadınlarınkinden çok farklı olduğunu anlamıştım. Bunu düşününce Sophia'nın ondan bahsederken "acımasız" sözcüğünü neden kullanmış olduğunu da anladım. Nedense oda birden çok soğuk geldi ve hafifçe ürperdim.

Clemency iyi bir eğitim aldığını gösteren sakin bir ses tonu ve tavırla, "Lütfen oturun Bay Taverner," dedi. "Yeni bir haber var mı?"

"Kayınpederinizin ölümüne fizostigmin neden olmuş, Bayan Leonides."

Bayan Leonides düşünceli düşünceli mırıldandı.

"Yani olayın cinayet olduğu kesinleşti, öyle mi? Peki herhangi bir şekilde bir kaza olmuş olamaz mı?"

"Hayır, Bayan Leonides."

"Lütfen kocama karşı nazik ve anlayışlı olun Bay Taverner. Bu haber onu çok sarsacaktır. Babasına tapardı, zaten ölümüyle yıkıldı. Roger fazla duyarlıdır, olaylardan çok fazla etkilenir."

"Kayınpederinizle aranız iyi miydi Bayan Leonides?"

"Evet, çok iyiydi." Bir an sustu, sonra sakin sakin ekledi. "Aslında kendisinden pek hoşlanmazdım."

"Bunun nedenini açıklayabilir misiniz?"

"Yaşam anlayışından, amaçlarından ve bunlara ulaşmak için başvurduğu yöntemlerden hoşlanmıyordum."

"Peki, ya Bayan Brenda Leonides?"

"Brenda mı? Onunla pek görüşmezdim."

"Sizce Bayan Brenda Leonides'le Bay Laurence Brown arasında bir şey olabilir mi?"

"Yani... bir tür aşk ilişkisi mi? Hiç sanmıyorum. Doğruyu söylemek gerekirse aslında bu konuda bir şey bilmiyorum."

Sesinden de bu konunun onu hiç ilgilendirmediği anlaşılıyordu.

O sırada Roger Leonides telaşla içeri daldı – aynı yabanarısı efekti.

"Takıldım kaldım. Telefon... Neyse müfettiş? Şey? Yeni bir haber var mı? Babamın ölümüne ne neden olmuş?"

"Babanız fizostigmin zehirlenmesinden ölmüş."

"Öyle mi? Tanrım! Bunu o kadın yaptı! Bekleyemedi! Babam onu sefaletten kurtardı, hanım yaptı, ödülü bu oldu! Kadın babamı büyük bir soğukkanlılıkla öldürdü. Tanrım! Düşündükçe çıldıracak gibi oluyorum!"

Taverner, "Bu şekilde düşünmeniz için belirli bir neden var mı Bay Leonides," diye sordu.

Roger odada sinir içinde bir aşağı bir yukarı gidip geliyor, iki eliyle saçlarını çekiştiriyordu.

"Neden mi? Neden mi? Katil başka kim olabilir ki? Zaten o kadına hiçbir zaman güvenmedim, ondan asla hoşlanmadım! Hiçbirimiz onu sevmezdik. Babam bir gün eve gelip, onunla evlendiğini söylediği zaman Philip'le donduk kaldık. O yaşta böyle bir şey yapmak! Çılgınlıktı bu, *çılgınlık*! Babam inanılmaz bir adamdı, müfettiş. Kafaca kırk yaşında bir erkek kadar genç ve tazeydi. Şu dünyada neyim varsa ona borçluyum. Benim için elinden gelen her şeyi yaptı, beni bir gün olsun hayal kırıklığına uğratmadı. Tam aksine ona hayal kırıklığı yaşatan *ben* oldum. Bunu düşününce..."

Kendisini bir koltuğa bıraktı. Karısı sessizce yanına sokuldu.

"Roger! Yeter artık, kendini harap ediyorsun."

"Biliyorum hayatım, biliyorum..." Roger, karısının elini tuttu. "Nasıl sakin olabilirim ki! Benim elimde mi duygularımı frenlemek!..."

"Hepimiz sakin olmak zorundayız Roger. Başmüfettiş Taverner kendisine yardımcı olmamızı istiyor."

"Evet. Bu doğru, Bayan Leonides."

Roger haykırarak sözlerine devam etti. "Biliyor musunuz, ne yapmak istiyorum? O kadını kendi ellerimle boğmak! O zavallı, sevgili ihtiyarın önünde kalan birkaç yılını da elinden aldı. Bunu ona çok gördü. Eğer şu anda burada olsa..." Ayağa fırladı. Hırsla titriyordu, öfkeden kasılmış ellerini öne doğru uzattı. "Evet... boğazını sıkardım. Sıkardım..."

Clemency sert bir sesle, "Roger!" diye haykırdı.

Adam utangaç bir tavırla karısına baktı.

"Affedersin, sevgilim..." Sonra bize döndü. "Özür dilerim. Duygularıma hâkim olmadım. Ben... bağışlayın..."

Yeniden odadan dışarı fırladı. Clemency Leonides hafif bir gülümsemeyle arkasından baktı.

"Biliyor musunuz, o aslında bir sineği bile incitemez."

Taverner bu ifadeyi nazikçe onayladıktan sonra rutin sorularına geçti.

Clemency Leonides tüm soruları kısa ancak açık ve net şekilde yanıtladı.

Roger Leonides babasının öldüğü gün Londra'da, Catering şirketinin merkezinin bulunduğu Box House binasındaydı. Eve öğleden sonra dönmüş ve her zaman olduğu gibi bir süre babasıyla sohbet etmişti. Bayan Clemency Leonides ise her zamanki gibi işyerinde, yani Gower Sokağı'ndaki Lambert Enstitüsü'ndeydi. Eve saat altıya doğru gelmişti.

"O akşam kayınpederinizi gördünüz mü?"

"Hayır. Onu son kez bir gün önce gördüm. Akşam yemeğinden sonra birlikte kahve içtik."

"Yani kayınpederinizi öldüğü gün görmediniz, öyle mi?"

"Evet. Aslında evin onun oturduğu kısmına geçtim. Roger, piposunu orada unuttuğunu düşünüyordu – piposu çok kıymetlidir, onu almaya gittim. Neyse ki Roger pipoyu hemen holdeki masanın üzerinde unutmuştu. Bu sayede yaşlı adamı rahatsız etmeme gerek kalmadı. Zavallı, saat altıda genellikle kısa bir şekerleme yapardı."

"Hastalandığını ne zaman duydunuz?"

"Brenda koşarak odama geldiğinde. Sanırım altı buçuğu bir iki dakika kadar geçiyordu."

Bütün bu soruların aslında bir önemi olmadığını biliyordum. Yine Başmüfettiş Taverner'ın, kadının yanıtlarını dikkatle dinlediğinin ve bu arada da onu dikkatle süzdüğünün farkındaydım. Taverner, Clemency'ye Londra'daki işi hakkında da bir iki soru sordu. Kadın işinin atom parçalanması ve radyasyonun etkileriyle ilgili olduğunu söyledi.

"Yani atom bombası üzerinde mi çalışıyorsunuz?"

"Benim çalışmalarımın yıkıcı bir yanı yok, müfettiş bey. Enstitüde radyasyonunun tıpta kullanımına ilişkin deneyler yapıyoruz."

Taverner gitmek üzere ayağa kalktı ve evi dolaşmak istediğini belirtti. Bu istek sanırım Clemency Leonides'i biraz şaşırttı ancak kadın yine de başmüfettişe evi gezerken eşlik etti.

Bayan Clemency'nin basit eşyalarla döşenmiş çift karyolalı yatak odası, beyaz yatak takımları ve basit tuvalet masasıyla bana bir hastane odasını ya da bir manastır hücresini anımsattı. Banyo da çok sadeydi. Hiçbir lüks aksesuvar olmadığı gibi musluğun üzerinde kozmetik şişeleri filan da durmuyordu. Mutfak hemen hemen boş ama son derece temizdi ve işini kolaylaştıracak çok çeşitli pratik aletlerle doluydu.

Sonra bir kapının önüne geldik. Clemency kapıyı açarken, "Burası da kocamın özel odası..." diye açıklamada bulundu.

Roger içeriden, "Buyurun, girin, girin," diye seslendi.

Rahat bir soluk aldım. Çünkü gezdiğimiz bölümün ciddi ve yalın havası, kusursuz temizliği beni rahatsız etmeye başlamıştı. Burasıysa tam anlamıyla sahibinin kişiliğini yansıtan bir odaydı. Üzeri kâğıtlar, eski pipolar ve tütün külüyle kaplı koskoca bir açılır kapanır yazı masası; büyük, eski, döşemeleri yıpranmış, rahat koltuklar; yere Acem halıları serilmişti. Duvarlara soluk resimler asılmıştı. Okula ait resimler, kriket takımları, askerlik resimleri. Duvardaki fotoğrafların arasında suluboya resimler de vardı: çöller, minareler, yelkenliler, dalgalar, güneşin batışı. Kısacası hoş bir odaydı burası. Dost canlısı, sevecen, cana yakın, dost olunabilir bir adamın sıcak odası...

Roger beceriksiz hareketlerle koltuklardan birinin üstündeki kitaplarla kâğıtları yere itti ve telaşla bardaklara içki doldurdu.

"Oda çok karışık. Düzenlemeye çalışıyorum; eski, gereksiz kâğıtları atacağım. İçki alırsınız, değil mi?" Başmüfettiş içkiyi reddedip çalışırken içmediğini belirtti. Bense buna itiraz etmeyip Roger'ın uzattığı bardağı aldım.

Roger, Taverner'a dönerek, "Beni biraz önceki davranışımdan dolayı lütfen bağışlayın," diye ekledi. "Duygularıma engel olamadım."

Suçlu suçlu etrafına bakındı.

Clemency Leonides bizimle birlikte odaya girmemişti.

Roger, "Olağanüstü bir insan o!" diye haykırdı. "Karımdan söz ediyorum! Bütün bu olaylar süresince o kadar olağanüstüydü ki! *Muhteşem*! Ona ne kadar hayran olduğumu asla anlatamam! Üstelik çok da çile çekmiş; çok korkunç, çok zor günleri olmuş. Anlatsam inanamazsınız. Yani, biz evlenmeden önce demek istiyorum. İlk ko-

cası düzgün, iyi bir adamdı, olağanüstü bir zekâsı vardı ama çok zayıf bünyeliydi; sağlığı çok bozuktu yani veremdi. Değerli çalışmaları vardı. Kristalografi konusunda araştırmalar yapıyordu, sanırım çok değerli buluşları da olmuş. Ne yazık ki işi çok ağır, buna karşılık kazancı çok düşüktü. Üstelik bu işten vazgeçmeyi aklına bile getirmiyordu. Zavallı Clemency ona bakabilmek için saçını süpürge etti, köle gibi çalıştı, kocasının ölmekte olduğunu bile bile tüm sorumlulukları yüklendi. Hiçbir zaman yılmadı, yakınmadı. Çok yorulduğundan bile söz etmedi. Hep çok mutlu olduğundan söz etti, sonunda kocası öldüğünde Clemency perişan oldu. Yıkıldı. Çok uğraştım ve nihayet evlilik teklifimi kabul etti. Onu mutlu etmek, rahat ettirmek istiyordum. Clemency'nin çalışmasını istemiyordum ama savaş sırasında bunun kaçınılmaz bir görev olduğunu düşündü. Sanırım hâlâ işine devam etmesi gerektiğine inanıyor. O gerçekten olağanüstü bir kadın, bulunmaz bir eş. Bir erkeğin sahip olabileceği en iyi kadın! Tanrım! Ne şanslı bir insanım ben! Onun için her şeyi yaparım."

Taverner bunu uygun bir şekilde onayladıktan sonra yine rutin sorularına geçti.

"Babanızın hastalandığını ilk ne zaman duydunuz?"

"Brenda telaş içinde buraya geldi. Babam hastalanmıştı. Bir tür kriz geçiriyor," dedi Roger içini çekerek. "Babamı henüz yarım saat önce görmüştüm. Hiçbir şeyi yoktu, iyiydi. Hemen koştum. Zavallı adamcağızın yüzü mosmordu, soluk almaya çalışıyordu. Hemen aşağıya Philip'e koştum. O da doktora telefon etti. Ben... biz... hiçbir şey yapamadık. Tabii –doğrusu– o sırada bunun ardında bir tuhaflık olabileceği aklıma bile gelmemişti. Tuhaflık? Tuhaflık mı dedim? Tanrım, kullandığım sözcüğe bakın!"

Biraz zorlanarak da olsa Taverner'la birlikte Roger Leonides'in odasının hüzünlü, duygusal ortamından kendimizi kurtarmayı başardık ve kendimizi odanın dışında bir kez daha merdiven sahanlığında bulduk.

Taverner derin bir soluk aldı.

"Vay vay! Roger Leonides kardeşinden ne kadar da farklı!" Sustu ve neden sonra hiç beklenmedik bir şey söyledi. "Odalar ne tuhaf yerler, değil mi? İnsana içinde yaşayanların kişiliklerini yansıtıyorlar."

Başımla onayladım.

Taverner ekledi. "Çok tuhaf... insanlar kimlerle evlenebiliyorlar!"

Kimi... Roger'la Clemency'yi mi yoksa Philip'le Magda'yı mı kastettiğini bilemiyordum. Aslında sözcükleri her iki çifti de hedef alıyor olabilirdi. Yine de her iki evliliğin de en azından görünüşte mutlu olduğunu söylemek gerekirdi. Roger ile Clemency'ninkinin öyle olduğu zaten apaçık ortadaydı.

Taverner mırıldandı.

"Roger'ın babasını zehirlediğini hiç sanmıyorum, sizce de öyle değil mi? Öyle bir tip değil. Hoş, böyle şeyler hiç belli olmaz ama... Karısı Clemency ise... bence o bunun için çok daha uygun bir tip. Rahatça cinayet işleyebilir. Acımasız bir kadın. Ruhen de sorunlu olabilir."

Bir kez daha başımı sallayarak onayladım.

"Öyle ama Clemency'nin birini yalnızca onun yaşam amaçlarını ve davranışlarını beğenmediği için ortadan kaldırmak isteyecek bir tip olduğunu sanmıyorum. Kim bilir belki ihtiyar Leonides'ten gerçekten ölesiye nefret ediyordu, ama yalnızca nefret yüzünden cinayet işlendiği görülmüş müdür?"

Taverner, "Çok ender," dedi. "Ben hiç rastlamadım. Neyse, bence Bayan Brenda Leonides'in üzerinde durmak çok daha doğru olacak. Yine de kanıt bulup bulamayacağımızı ancak Tanrı bilir..."

8. BÖLÜM

Karşı bölümün kapısını bize bir hizmetçi açtı. Taverner'ı görünce yüzünde korku ile karışık aşağılayıcı bir ifade belirdi.

"Hanımı mı görmek istiyordunuz?" diye sordu.

"Evet... Rica edeceğim..."

Kız bizi büyük bir salona alıp ardından dışarı çıktı.

Bu odanın büyüklüğü aşağıdakiyle aynıydı. Ancak eşyalara son derecede parlak renkli kreton örtüler geçirilmişti. Pencerelerde çizgili ipek perdeler vardı. Gözüm şöminenin üzerindeki portreye takılıp kaldı. Kendimi resimden alamıyordum. Bunun nedeni yalnızca resmin usta bir ressamın elinden çıkmış olması değildi. Asıl dikkat çeken şey ressamın resmettiği kişinin yüzü ve ifadesiydi.

Bakışları insanın ruhuna işleyen, siyah gözlü, ufak tefek bir ihtiyarın portresiydi bu. Başında siyah kadifeden bir bere vardı. Boynu kısaydı. Başı iki omzunun arasına sıkışmış gibi görünüyordu. Buna rağmen sanki tuvalden adamın gücü ve yaşam enerjisi dışarı fışkırıyordu. O pırıltılı gözleri, gözlerime dikilmişti.

Başmüfettiş Taverner, "İşte o..." dedi. "Resim Augustus John tarafından yapılmış. Gerçek anlamda kişilik sahibi biri, değil mi?"

"Evet..." diye mırıldandıysam da bana bu tek sözcük bunu ifade etmek için çok yetersizmiş gibi geldi.

Şimdi Edith de Haviland'ın, "Onsuz ev çok boş." dediği zaman ne demek istediğini anlıyordum. Karşımdaki, *Çarpık Evi yaptıran, Küçük Çarpık adamdı.* Ve onsuz, Çarpık Evin de hiçbir anlamı kalmamıştı.

Taverner bir başka resmi işaret etti.

"Bu da ilk karısı, portre Sargent'ın eseri."

İki pencerenin arasına asılmış olan resme baktım. Sargent'ın birçok portresinde olduğu gibi bunda da belirgin bir katılık vardı. Kadının yüzünün uzunluğunun abartıldığını düşündüm, aynı şekilde kuşku götürmeyecek soyluluğu ve ciddiyeti de abartılmıştı. Bu tipik bir İngiliz leydisinin portresiydi – Sosyetede değil taşrada yaşayan soylu bir kadının resmi: Güzel ancak oldukça donuk, soğuk bir kadın. Şöminenin üzerinden gülümseyen, ufak tefek, güçlü, despot kişiliği hemen anlaşılan adama hiç yakışmayan bir kadın...

O anda kapı açıldı ve içeri Çavuş Lamb girdi.

"Uşak ve hizmetçilerle konuştum efendim. Elimden geleni yaptım ama hiçbir şey öğrenemedim."

Taverner iç çekti.

Çavuş Lamb not defterini çıkararak odanın diğer köşesine gitti. Sessizce oradaki bir koltuğa ilişti.

Kapı yeniden açıldı. Bu kez odaya giren Aristide Leonides'in ikinci karısı Brenda Leonides'ti.

Siyahlara bürünmüştü. Bolca kumaş kullanılmış, son derecede pahalı bir elbise giymişti. Elbisenin yakası boynuna kadar kapalıydı, kolları ise bileklerine kadar iniyordu. Rahat, kayıtsız hatta küstah denilebilecek bir tavırla yürüyordu. Siyah ona gerçekten yakışmıştı. Brenda Leonides'in yüzü oldukça güzeldi, parlak kahverengi saçlarını özenle biçimlendirmişti. Yüzünü güzelce pudralamış, allık ve dudak parlatıcı sürmüştü, gözlerine baktığımızda ağlamış olduğu anlaşılıyordu. Boynunda iri incilerden oluşan bir kolye, bir

elinde koskocaman bir zümrüt yüzük, diğerinde de büyük bir yakut yüzük vardı.

İlk anda dikkatimi çeken bir şey daha oldu. Genç kadın korkmuş görünüyordu.

Taverner rahatlatıcı bir ses tonuyla, "Günaydın Bayan Leonides," dedi. "Sizi tekrar rahatsız ettiğim için çok üzgünüm."

Kadın soğuk, kayıtsız bir tonda, "Sanırım buna mecbur oldunuz Bay Taverner," diye yanıtladı.

"Eğer isterseniz avukatınızın da bu konuşmada hazır bulunabileceğinin, bunun yasal hakkınız olduğunun farkındasınız, değil mi Bayan Leonides?"

Brenda Leonides'in bu sözlerin önemini kavrayıp kavrayamadığını merak ediyordum. Ne var ki farkında bile olmadığı anlaşılıyordu. Somurtarak mırıldandı.

"Bay Gaitskill'den hoşlanmıyorum. Onu burada istemiyorum."

"İsterseniz kendinize başka bir avukat da tutabilirsiniz, Bayan Leonides."

"Gerekli mi bu? Avukatlardan hoşlanmam. Aklımı karıştırıyorlar."

Taverner yapay bir gülümsemeyle, "Bu sizin karar verebileceğiniz bir konu," dedi. "Neyse, artık başlayalım mı?"

Çavuş Lamb diliyle kaleminin ucunu ıslattı.

Brenda Leonides, Taverner'ın tam karşısındaki bir kanepeye oturdu.

"Yeni bir şeyler öğrendiniz mi?" diye sordu.

Kadının şifon elbisesinin pililerinden birini sinirli sinirli büküp açtığını fark ettim.

"Kocanızın zehirlenerek öldüğünü artık kesin bir şekilde söyleyebiliriz."

"Yani onu öldüren göz damlası mı?"

"Evet. Bay Leonides'e yaptığınız son iğnede, enjektörde ensülin değil, fizostigmin olduğu konusunda hiçbir kuşku yok, Bayan Leonides."

"İyi de ben bunu bilemezdim ki. Benim bununla hiçbir ilgim olmadığını bilmeniz gerek. Emin olun müfettiş bilmiyordum."

"Öyle anlaşılıyor ki biri özellikle ensülini döküp yerine göz damlası doldurdu, Bayan Leonides."

"Bu nasıl bir hainlik, insan bunu nasıl yapar!"

"Haklısınız, Bayan Leonides."

"Yani sizce biri bunu özellikle mi yaptı? Kaza olamaz mı? Yani, bu bir şaka olamaz değil mi?"

Taverner nazikçe, "Bunun şaka olduğunu pek sanmıyoruz, Bayan Leonides," diye karşılık verdi.

"Öyleyse bunu hizmetçi ya da uşaklardan biri yapmış olmalı."

Taverner yanıt vermedi.

"Öyle olmalı, müfettiş. Böyle bir kötülüğü başka birinin yapmış olabileceğini düşünemiyorum bile."

"Emin misiniz? İyi düşünün Bayan Leonides. Bu konuda hiçbir fikriniz yok mu? Birileriyle süregelen bir düşmanlık bir kavga veya kin besleyen biri olamaz mı?"

Brenda Leonides koskocaman açılmış gözleriyle meydan okurcasına Taverner'a baktı.

"Bu konuda hiçbir fikrim yok."

"O gün öğleden sonra sinemaya gittiğinizi söylemiştiniz sanırım?"

"Evet, eve altı buçukta döndüm; tam ensülinin yapılacağı saatte. Ben... ben... her zamanki gibi iğnesini yaptım ama sonra... birden tuhaflaştı. Çok korktum ve hemen Roger'a koştum. Bütün bunları size daha önce de anlatmıştım. Daha kaç kez anlatmam gerekecek, müfettiş!" Sesi isterik bir hal almıştı.

"Bağışlayın, Bayan Leonides. Pekâlâ, şimdi de Bay Laurence Brown'la konuşabilir miyim?"

"Laurence'la mı? Neden? O bu olay hakkında hiçbir şey bilmiyor ki!"

"Yine de onunla konuşmak isterim."

Genç kadın müfettişi kuşkuyla süzdü, sonra, "Çalışma odasında Eustace'ı Latince çalıştırıyor," dedi. "Laurence'ın buraya mı gelmesini isterdiniz?"

"Hayır, biz yanına gideriz."

Taverner hızla odadan çıktı. Çavuş Lamb'le ben de onu izledik

Çavuş Lamb, başmüfettişe yavaşça, "Kadını iyice korkuttunuz efendim," diye fısıldadı.

Taverner anlaşılmaz bir şeyler homurdandı. Birkaç basamaklık bir merdivenden çıkarak, uzun bir koridor boyunca ilerledik. Sonunda bahçeye bakan büyük bir odaya girdik. Ortadaki masanın başında otuzlu yaşlarda, kumral genç bir adamla esmer, ince yüzlü, yakışıklı bir çocuk oturuyordu. Çocuk on altı yaşlarında falan olmalıydı.

İçeri girmemizle birlikte başlarını kaldırıp bize baktılar. Sophia'nın kardeşi Eustace bana, Laurence Brown ise korku ve kaygı dolu gözlerle Başmüfettiş Taverner'a bakıyordu.

Şimdiye kadar hiç onun kadar korku dolu, endişeyle kıvranan bir insana rastlamamıştım. Ayağa kalktı, sonra yeniden yerine çöktü. Neden sonra konuşmaya başladığı zaman sesi iyice kısılmıştı, bastırılmış bir feryattan farksızdı bu ses.

"Ah –şey– günaydın müfettiş."

"Günaydın." Taverner'ın tavırları sert ve ciddiydi. "Sizinle biraz konuşabilir miyiz?"

"Evet, tabii. Buna sevinirim. Yani sonuçta..."

Eustace ayağa kalktı. "Benim çıkmamı ister misiniz, Bay Taverner?"

Eustace gerçi nazik ve sevimliydi ama sesinde de tavrında da belli belirsiz bir küstahlık seziliyordu.

Laurence Brown, "Dersimize... daha sonra devam ederiz," diyerek mırıldandı.

Eustace umursamaz bir havada ağır ağır kapıya doğru ilerledi. Sanırım bir bacağında sorun vardı; rahat kıvıramıyor, sürüklüyordu. Tam kapıdan çıkacağı sırada göz göze geldik. Elini boynuna götürüp "sen bittin" işareti yaparak güldü. Sonra da kapıyı arkasından kapattı.

Taverner, "Evet, Bay Brown..." dedi. "Bay Leonides'in analiz raporunu aldık. Bay Leonides'in ölümüne fizostigmin adlı maddenin neden olduğunda artık hiçbir kuşkumuz kalmadı."

"Ben... şey... yani Bay Leonides'in gerçekten zehirlenmiş olduğunu mu söylüyorsunuz? Halbuki ben umuyordum ki..."

Taverner sert bir ifadeyle sözünü kesti.

"Bay Leonides zehirlenmiş. Biri şişedeki ensülini boşaltıp yerine fizostigminli göz damlasını koymuş."

"Buna inanamam... bu olacak şey değil."

"Şu an için asıl sorun, Bay Leonides'in ölümünü kimin istediği?"

"Hiç kimse! Hiç kimse istemezdi!" Genç adamın sesi iyice yükseldi. Heyecanlanmıştı.

Taverner, "Bay Brown, bu konuşmada avukatınızın da hazır bulunmasını ister miydiniz?" diye sordu.

"Benim avukatım yok. Olmasını da istemem. Saklayacak bir şeyim yok, hiçbir şeyim..."

"Söyleyeceklerinizin kaydedileceğinin ve belki de aleyhinize delil olarak kullanılabileceğinin farkındasınız, değil mi?"

"Ben masumum! İnanın bana! Ben masumum!"

"Zaten ben de başka bir şey iddia etmiş değilim ki..." Taverner bir an sustu. "Bayan Leonides kocasından çok gençti, öyle değil mi Bay Brown?"

"Şey-şey-sanırım-yani-evet öyleydi."

"Herhalde zaman zaman kendisini çok yalnız hissediyor olmalıydı."

Laurence Brown yanıt vermedi. Diliyle kurumuş dudaklarını yalayıp duruyordu.

"Bayan Leonides'in kendi yaşlarında bir arkadaşı olması, üstelik de bu kişinin aynı evde olması sanırım çok hoşuna gidiyordu."

"Ben... hayır, bu doğru değil. Yani bilmiyorum..."

"Bence aranızda bir yakınlaşma olması son derece doğal bir durum."

Genç adam hiddetle itiraz etti.

"Yoktu! Hiçbir şey yoktu! Öyle bir şey yoktu. Yanılıyorsunuz! Çok yanılıyorsunuz! Ne düşündüğünüzü biliyorum, ama bu doğru değil. Bayan Leonides bana karşı daima büyük bir nezaket göstermiştir. Ben de ona karşı büyük saygı duyuyorum! Derin bir saygı –başka bir şey değil– emin olun başka bir şey yok. Ona karşı bundan başka bir duygum yok ve asla da olmadı. Böyle bir şeyin düşüncesi bile korkunç. Çok korkunç! Ben *kimseyi* öldüremem! Şişeleri karıştırmam ya da öyle iğrenç şeyler yapmam! Fazlasıyla duygusal ve gergin bir insanım! Ben... benim için öldürme fikri bile bir *karabasandan* farksız! Bunu mahkemede de anladılar. Ayrıca dini inançlarım da öldürmeye engel. Bu yüzden askere gitmedim; hastanede çalıştım, kalorifer kazanlarını yaktım –çok ağır bir işti– sürdüremedim. Neyse sonra öğretmenlik görevimi sürdürmeme izin verdiler... Burada Eustace ve Josephine'e iyi bir eğitim vermek için elimden geleni yaptım. İnanın bana çok zeki çocuklar, ama biraz

zor çocuklar. Burada herkes bana karşı çok iyi ve nazik davrandı. Bay Leonides, Bayan Leonides, Miss de Haviland. Ama şimdi bu korkunç olay oldu... Ve siz benden kuşkulanıyorsunuz –*benden*– benim cinayet işlediğimden!"

Başmüfettiş Taverner, Laurence Brown'ı ağır ağır ilgiyle süzdü. Sonra, "Ben öyle bir şey söylemedim," dedi kararlı bir ses tonuyla.

"Fakat öyle düşünüyorsunuz! Ne düşündüğünüzü biliyorum. Herkes öyle düşünüyor! Herkes beni yan bakışlarla süzüyor. Ben... ben... sizinle daha fazla konuşamayacağım! İyi değilim."

Hızla odadan dışarı fırladı. Taverner başını çevirip bana bakarak, "Evet, onun hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye merakla sordu.

"Korkudan ödü patlamış."

"Evet, bunu biliyorum ama sizce o katil olabilir mi?"

O ana kadar sessiz kalan Çavuş Lamb de söze karıştı.

"Bana sorarsanız o birini öldürebilecek cesarette biri değil. Çok korkak."

Başmüfettiş Taverner, "Evet," diyerek onayladı. "Sopayla birinin başını ezemez ya da tabancayı doğrultup birini vuramaz ama bu cinayette durum biraz farklı. Katilin Aristide Leonides'i öldürmek için yapması gereken neydi? Yalnızca iki şişenin içindeki ilaçları değiştirmek... Çok yaşlı bir adamın acı çekmeden bu dünyadan göçmesine yardımcı olmak."

Çavuş mırıldanarak, "Öyle ise buna bir tür ötenazi bile denilebilir, değil mi?" dedi.

"Olabilir... tabii böylece –belki– aradan bir süre geçtikten sonra kocasından yasal yükümlülükler dışında yaklaşık yüz bin sterlin miras kalan genç bir kadınla evlenebilecekti. Üstelik kadının bankada kendi adına yatırılmış yaklaşık aynı miktarda bir serveti,

ayrıca incileri, yakutları ve -nasıl derler- güvercin yumurtası büyüklüğünde zümrütleri var!"

Taverner sustu ve neden sonra, "Neyse..." diyerek iç çekti. "Bunların hepsi varsayım, birer kurgu... Evet, onu korkutmak için elimden geleni yaptım ve bunu başardım da. Fakat bu hiçbir şeyi kanıtlamıyor! Adam suçsuz da olsa yine aynı şekilde korkabilirdi. Ayrıca ben cinayeti *onun* işlemiş olduğunu sanmıyorum. Bana kalırsa bunu yapan kadın. Sorumuz şu: Ensülin şişesini niçin atmadı ya da neden iyice yıkayıp temizlemedi? Bunu anlayamıyorum." Müfettişe döndü. "Hizmetlilerden neler olup bittiğine ilişkin bir şeyler öğrenemedin mi?"

"Oda hizmetçisi onların birbirlerine âşık olduklarını söylüyor."

"Böyle düşünmesi için belirli bir neden var mıymış?"

"Brenda Leonides, Laurence Brown'ın fincanına çay koyduğu sırada adamın bakışlarından anlamış bunu."

"İşte, bu da mahkemede işimize çok yarar ya! Başka bir şey yok mu?"

"Kimse bir şey görmemiş."

"Bahse girerim, görülecek bir şey olsa görürlerdi. Biliyor musun, yavaş yavaş aralarında bir şey olmadığına ben de inanmaya başlıyorum." Bana döndü. "Geri dönüp Brenda Leonides'le siz de konuşun. Sizde bırakacağı izlenimi bilmek isterim."

İstemeyerek denileni yapmaya gittiysem de kadın aslında ilgimi çekmiyor da değildi.

9. BÖLÜM

Brenda Leonides'i bıraktığımız yerde oturur buldum. Ben içeri girince telaşla başını kaldırdı.

"Başmüfettiş Taverner nerede? Yine mi sorular soracak?"

"Şimdilik hayır."

"Siz kimsiniz?"

Nihayet biri bana bütün sabah beklediğim o soruyu sormuştu.

Gerçeğe uygun şekilde yanıt verdim. "Polisle bağlantım var ama aynı zamanda Leonides'lerin de dostuyum."

"Ailenin mi? Ahlaksızlar! Hainler! Hepsinden nefret ediyorum!"

Bana baktı, dudakları titriyordu. Suratını asmıştı, hiddetli ama bir o kadar da korkulu bir hali vardı.

"Bana karşı her zaman çok kötü davrandılar! Her zaman, her zaman! En başından beri! Çok değerli babalarıyla neden evlenmiştim ki? Bu *onları* neden ilgilendiriyordu ki? Hepsinin dünya kadar parası vardı. *Aristide* onlara fazlasıyla vermişti! Eğer hazır gelmemiş olsa hiçbirinde o parayı kazanacak zekâ yok."

Sustu ve düşünüp bir süre sonra devam etti. "Bir erkek niçin tekrar evlenmesin ki, biraz yaşlı olması buna neden engel olsun ki? Ayrıca Aristide öyle yaşlı değildi, ruhu gençti. Kendisini çok severdim... Gerçekten *severdim*!" Bana meydan okurmuş gibi baktı.

"Anlıyorum... tabii... anlıyorum."

"Sanırım bu söylediklerime inanmıyorsunuz –ama doğru– kesinlikle doğru. Aristide'yle tanıştığım sırada erkeklerden nefret ediyordum, bıkmıştım onlardan. Bir evim olmasını istiyordum, bana sahip çıkacak, güzel sözler söyleyecek biri. Aristide bana çok güzel şeyler söylerdi –istediğinde insanı çok mutlu ederdi– beni güldürürdü ve o kadar zekiydi ki... O aptal yasaları, kuralları aşmanın, onların boşluklarından yararlanabilmenin çeşitli yollarını bulabilecek kadar zekiydi. O gerçekten zekiydi, hem de çok. Onun öldüğüne çok üzülüyorum."

Kanepede arkasına yaslandı. Oldukça büyük bir ağzı vardı. Dudaklarını çarpıtarak tuhaf bir şekilde uykulu uykulu gülümsedi.

"Burada çok mutluydum. Güvendeydim. Dergilerde, gazetelerde okuduğum tüm sosyete terzilerine gidebiliyordum. Ben de herkes kadar iyiydim. Ayrıca Aristide bana olağanüstü armağanlar veriyordu."

Elini uzatarak parmağındaki iri yakut yüzüğe baktı.

Bir an bana kadının uzattığı el bir kedi pençesi, sesi de kedi mırıltısıymış gibi geldi. Brenda Leonides ise hâlâ kendi kendine gülümseyip duruyordu.

Birden, "Bunda ne kötülük var ki?" diye sordu. "Aristide'ye her zaman iyi davrandım. Onu mutlu ettim." Öne doğru eğildi. "Onunla nasıl tanıştığımı biliyor musunuz?"

Yanıtımı beklemeden konuşmayı sürdürdü. "Gay Shamrock adlı bir kafede çalışıyordum. Aristide kızarmış ekmekle yumurta sipariş etmişti. Onları kendisine götürdüğümde ağlıyordum. Benimle ilgilendi, 'Otur,' dedi. 'Otur da bana ne olduğunu anlat.' Başımı salladım. 'Olmaz. Yapamam. Bu isteğinizi yerine getirirsem bana hemen kapıyı gösterirler,' dedim. Gülerek, 'Hayır, kovamazlar,' dedi. 'Buranın sahibi benim...' Ona ilk kez o zaman dikkatle baktım. İlk anda bana çok tuhaf göründü. Ufacık tefecik bir adamdı. Ama onda çok farklı bir şey, gizli bir güç vardı. Ona derdimi

anlattım... her şeyi... Sanırım bu öyküyü size *anlatmışlardır*? Benim o sıradan garson kızlardan biri olduğumu söylemişlerdir ama bu doğru değildi. Öyle değildim, aksine beni büyük bir özenle yetiştirmişlerdi. Bir dükkânımız vardı; yüksek sınıftan insanların geldiği seçkin bir dükkân – elişleri, örtüler filan satardık. Ben asla bir sürü erkekle gezen, basit kızlardan olmadım. Bir tek Terry'yle birlikte oldum, o farklıydı. İrlandalıydı, üstelik savaşa gidiyordu; uzağa, denizaşırı ülkelere... Ama sonra... bana tek bir mektup bile yazmadı... bilmem... belki de benimki aptallıktı. İşte böyle... Başım dertteydi –bir bebek bekliyordum– tıpkı aptal hizmetçi kızlar gibi!"

Böyle şeyleri küçümsediğini belirten bir sesle konuşmaya devam etti. "Aristide olağanüstüydü. Bana her şeyin yoluna gireceğini söyledi. 'Ben de yalnızım, hemen evleniriz,' dedi. Bu benim için bir düşten farksızdı. Onun ünlü, büyük Bay Leonides olduğunu daha sonra öğrendim. Bir sürü mağazası, lokantası ve gece kulübü vardı. Tıpkı peri masalına benziyor değil mi?"

Alaycı bir tavırla, "Evet," diye mırıldandım. "Bir tür peri masalı gibi."

"Şehirdeki küçük bir kilisede evlendik sonra da bir yolculuğa çıktık."

Gözleri sanki çok uzaklara dalmıştı, uzun süre sonra başını çevirip beni hülyalı gözlerle süzdü.

"Aslında sandığım gibi bebek beklemiyormuşum. Yani yanılmışım."

Yine dudaklarını bükerek sinsi sinsi gülümsedi.

"Evlendiğim zaman kendi kendime çok iyi bir eş olacağım konusunda söz verdim – *oldum da*. Aristide'yi çok mutlu ettim, onun sevdiği yemekleri yaptırır, hoşlandığı renkte elbiseler giyer ve onu hoşnut etmeye çalışırdım. Aristide gerçekten mutluydu ama ailesinden asla kurtulamadık. Sürekli buraya gelip babalarından para sızdırır, onun sırtından geçinip onu sömürürlerdi. Ya o ihtiyar Miss

de Haviland'a ne demeli! Bence Aristide yeniden evlenince onun hemen çıkıp gitmesi gerekirdi. Bunu Aristide'ye söyledim ama o, 'Miss de Haviland yıllardır burada, burası onun da evi sayılır,' dedi. Doğrusunu isterseniz, kocam onların çevresinde olmalarından, sürekli ayak altında dolaşmalarından hoşlanırdı. Hepsi bana kötü davranırlardı ama Aristide bunun farkında bile değildi ya da aldırmıyordu. Roger, benden nefret ediyor, Roger'ı gördünüz, değil mi? Her zaman böyle oldu. Çok kıskanç! Philip ise o kadar kendini beğenmiş ki benimle konuşmaya tenezzül bile etmiyor. Şimdi de Aristide'nin ölümünü benim üzerime yıkmaya çalışıyorlar. Onu ben öldürmüşüm gibi bir tavır takınıyorlar ama onu ben öldürmedim! *Öldürmedim*!" Bana doğru eğildi. "Yalvarırım, bana inanın, bunu ben yapmadım."

Ona acıdım, çok zavallı bir hali vardı. Leonides ailesinin ondan bahsederkenki aşağılayıcı, alaycı tavırları, cinayeti onun işlediğine inanmak için adeta birbirleriyle yarışmaları... işte bütün bunlar bana o an için insanlık dışı davranışlarmış gibi geliyordu. Zavallı kadın yalnızdı, savunmasız ve çaresizdi, köşeye sıkışmıştı.

Genç kadın ekledi. "Zavallı Laurence'dan da şüphelendiklerine inanabiliyor musunuz?"

"Laurence hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Laurence'a çok acıyorum. Çok zayıf, kırılgan, sağlığı iyi değil, savaşa bile gidememiş. Korkaklığından değil, fazlasıyla duyarlı bir insan olduğu için. Onu neşelendirmeye, mutlu etmeye çalıştım. Onun o korkunç çocukları eğitmesi gerekiyor. Eustace ona daima tepeden bakıyor, alay ediyor. Josephine'e gelince... onu gördünüz. Nasıl biri olduğunu biliyorsunuzdur."

Josephine'i henüz görmediğimi söyledim.

Genç kadın başını sallayıp devam etti. "Bazen o kızın normal olmadığını düşünüyorum. Korkunç denecek kadar sinsi, bakışları da bir tuhaf... Bazen onu görünce ürperiyorum... O bir canavar..."

Josephine Leonides'ten bahsetmek istemiyordum, bunun için de konuyu yeniden Laurence Brown'a getirdim.

"Kim o?" diye sordum. "Buraya nereden gelmiş?"

Uygun sözcükleri seçememiş, düşüncemi beceriksizce ifade etmiştim. Brenda Leonides kıpkırmızı kesildi.

"Öyle önemli biri değil. Aynen benim gibi... bizim onların karşısında ne şansımız olabilir ki?"

"Bu işi biraz büyütmüyor musunuz, Bayan Leonides?"

"Hayır! Onlar cinayeti Laurence'ın ya da benim üzerime yıkmaya çalışıyorlar! Polisi de yanlarına aldılar. Benim bu durumda ne şansım olabilir ki?"

"Böyle endişelenmemelisiniz," dedim. "Kendinizi bu kadar yıpratmamalısınız."

"Niçin Aristide'yi Leonides'lerden biri öldürmüş olmasın? Ya da dışarıdan biri? Ya da uşaklardan biri?"

"Cinayet için geçerli bir neden bulunamıyor da ondan, Bayan Leonides."

"Ah! *Neden*! Peki, benim Aristide'yi zehirlemem için nasıl bir neden olabilir? Ya da Laurence'ın?"

Genç kadına yanıt vermekte bir hayli zorlandım.

"Sanırım sizin... şey... sizle Laurence Brown'ın birbirinize âşık olduğunuzu ve evlenmek istediğinizi düşünüyorlar."

Brenda Leonides birden öfkeye kapıldı.

"Bu ne kadar iğrenç bir düşünce! Alçaklık bu!" Bir an durdu ve sonra devam etti. "Asla doğru değil! Laurence'la birbirimize bu konuda bir tek kelime bile etmiş değiliz. Yalnızca ona acıdım ve onu neşelendirmeye, ona moral vermeye çalıştım. Biz onunla yalnızca arkadaşız, hepsi bu. Bana inanıyorsunuz, değil mi müfettiş?"

Tabii ki ona inanıyordum yani onun söylediği gibi Laurence Brown'la yalnızca arkadaş olduğuna inanıyordum. Ama kendisi farkında olmasa da Brenda Leonides'in genç adama âşık olduğunu da anlamıştım.

Sophia'yı bulmak için merdivenlerden aşağıya inerken zihnimde bu düşünceler vardı.

Tam büyük salonun kapısından içeri gireceğim sırada Sophia koridorun dibindeki kapıdan başını uzatıp, "Charles, merhaba. Ben de dadıya yemek için yardım ediyordum," dedi.

Onun yanına gidecektim ama Sophia koridora çıkarak kapıyı arkasından kapadı. Koluma girip beni büyük salona götürdü. Burası boştu.

"Evet?" dedi. "Brenda'yı gördün mü? Onun hakkında ne düşünüyorsun?"

"Açıkçası ona acıdım."

Sophia'nın yüzünde alaycı bir ifade belirdi.

"Anlıyorum. Demek seni de avucunun içine aldı?"

Kızmaya başlıyordum.

"Sophia, bak canım, asıl konu benim olaya Brenda'nın açısından da bakabiliyor olmam. Sanırım sen bunu yapamıyorsun."

"Onun açısından mı?" diye karşılık verdi şaşkınlıkla.

"Sophia dürüst ol. Aileden biri ona karşı hiç iyi davrandı mı ya da en azından saygı gösterdi mi? Yani o buraya geldiğinden beri ona hiç güler yüz gösterdiniz mi?"

"Hayır, ona karşı pek dostça davranmadık. Hem neden davranacaktık ki?"

"Bilmem ki, en azından insanlık ve nezaket bunu gerektirmez miydi Sophia?"

"Ahlak dersi verir gibi konuşuyorsun Charles. Anlaşılan Brenda rolünü iyi oynamış."

"Sophia, lütfen abartma! Doğrusu ya sana ne olduğunu anlayamıyorum!"

"Hiçbir şey olduğu yok Charles. Yalnızca dürüst davranıyor, rol yapmıyorum. Bu olaya Brenda'nın açısından baktığını söylüyorsun. Şimdi bir de benim açımdan bak! Ben trajik bir öykü uydurup

kendini zavallı gösteren ve bu sayede zengin ama çok yaşlı adamları tuzağa düşürüp evlenen genç kadınlardan hoşlanmam! Bu tip kadınlardan hoşlanmamaya kesinlikle hakkım var ve yeryüzündeki hiç kimse beni seviyormuş gibi davranmaya zorlayamaz, benden bunu bekleyemez. Eğer bu gerçekler bir kâğıda yazılıp önüne konulsaydı eminim *sen de* benimle aynı fikirde olurdun!"

"Yani sence Brenda'nın büyükbabana anlattığı o öykü kurgu muydu?"

"Çocuk hakkındaki mi? Bilmiyorum. Ama kişisel fikrimi sorarsan, ben bunu Brenda'nın uydurduğuna inanıyorum."

"Ve büyükbabanın oyuna gelmiş olmasına kızıyorsun."

"Büyükbabam oyuna gelmiş filan değil ki Charles!" Sophia gülmeye başladı. "Büyükbabamı şimdiye dek hiç kimse kandırmayı başaramadı. Aksine büyükbabam, Brenda'yı istiyordu. Bilerek isteyerek dilenci kız rolündeki Brenda'yı kurtaran Cophetuas(*) rolünü oynadı. Ne yaptığının bilincindeydi ve olaylar da tasarladığı plan çerçevesinde gelişti. Büyükbabam açısından bu evlilik gerçek anlamda bir başarıydı, her zaman olduğu gibi istemiş ve elde etmişti."

Alaycı bir havada, "Peki Laurence Brown'ı çocuklara öğretmen olarak tutmak da bir diğer başarısı mıydı?" diye sordum.

Sophia kaşlarını çattı.

"Biliyor musun, bundan emin değilim. Büyükbabam, Brenda'nın mutlu olmasını, eğlenmesini istiyordu. Güzel elbiselerin, pahalı mücevherlerin yeterli olmadığını düşünmüş olabilir. Kadının yaşamında biraz romantizm istediğini düşünmüş olabilir. Bu konuda Laurence Brown gibi birinin yani onun gibi pısırık ve çekingen birinin –bilmem anlatabiliyor muyum– işe yarayacağını düşünmüş olabilir. Melankolik, duygusal bir arkadaşlığın Brenda'nın dışarıda biriyle gerçek bir aşk yaşamasına engel olacağını düşünmüştür. Doğrusu ya bu bü-

(*) Burada Kral Cophetuas ile dilenci kız öyküsüne gönderme yapılmıştır.

yükbabama yakışır bir düşünce biçimi olurdu. Biliyor musun, o tam anlamıyla şeytanın tekiydi."

"Evet. Öyle olmalı," diye karşılık verdim.

"Tabii büyükbabam, bu işin sonunun cinayete varabileceğini asla öngörmedi. Ve işte bu yüzden..." Sophia birden öfkeyle konuşmaya başlamıştı. "İşte tam da bu yüzden, aynen senin gibi, cinayeti Brenda'nın işlemiş olduğuna inanamıyorum! Eğer Brenda büyükbabamı öldürmek isteseydi ya da Laurence'la Brenda birlikte bu cinayeti planlasalardı büyükbabam bunu sezerdi. Korkarım bu sözlerim sana saçma geliyor ama..."

"Öyle olduğunu söylemeliyim," dedim. "Biraz abartmıyor musun, Sophia?"

"Bunun tek nedeni büyükbabamı tanımamış olman. Büyükbabam asla kendini öldürmelerine göz yumacak biri değildi, bunu sezmemesiyse olanaksızdı. İşte böyle, yine çıkmaz bir sokağa girdik."

"Sophia," dedim. "Brenda korkuyor hem de çok korkuyor."

"Başmüfettiş Taverner ve onun adamlarından mı korkuyor Charles? Gerçekten de biraz korkutucu olduklarını itiraf etmeliyim. Sanırım Laurence da şu anda sinir krizleri geçiriyordur."

"Öyle de denebilir. Bence duygularını biraz fazla, hatta insanı tiksindirecek kadar fazla belli eden bir tip. Bir kadın onun gibi bir erkeği nasıl beğenir, işte bunu hiç anlayamıyorum!"

"Gerçekten anlayamıyor musun Charles? Aslında Laurence seksi bir tip, çekici bir yönü var."

Hayretle, "Onun gibi cılız, zayıf karakterli biri mi seksi?" diye haykırdım.

"Tanrım! Neden sanki herkes yalnız mağara adamı gibi adaleli, güçlü kuvvetli erkeklerin karşı cinse çekici geldiğini sanır ki? Laurence gerçekten çekici bir tip ama senin bunu fark etmeni beklemek yanlış olur." Dikkatle bana baktı. "Anlaşılan Brenda seni bayağı etkilemiş"

"Saçmalama! Kadın güzel bile değil. Üstelik o benim..."

"Üstelik senin aklını çelmeye, seni ayartmaya da kalkışmadı değil mi? Yalnızca kendini acındırdı. Evet, o kesinlikle çok güzel değil, fazla akıllı da sayılmaz ama Brenda'nın çok belirgin bir özelliği var. Sorun çıkarmak gibi bir yeteneğe sahip. Daha şimdiden seninle benim aramda sorun çıkmasını sağladı bile."

Dehşet içinde, "Sophia!" diye haykırdım.

Kapıya doğru ilerledi. "Neyse, unut bunu Charles. Benim şimdi yemekle ilgilenmem gerekiyor."

"Ben de gelip sana yardım edeyim."

"Hayır, sen burada kal. Mutfakta bir erkeğin olması dadının söylenmesine neden olabilir."

O dışarı çıkarken arkasından, "Sophia!" diye seslendim.

"Evet, ne var?"

"Hizmetli konusunu soracaktım. Neden bu katta da yukarıda bize kapıyı açan gibi boneli, önlüklü hizmetçiler yok?"

"Büyükbabamın bir aşçısı, bir oda hizmetçisi, bir orta hizmetçisi ve bir de özel uşağı vardı. Etrafında hizmetliler olmasından hoşlanırdı. Onlara dünya kadar para öder, onları hoş tutardı. Clemency ve Roger'ın her gün gelip temizlik işlerini yapan bir gündelikçi kadınları var. Onlar hizmetlilerden pek hoşlanmıyorlar; daha doğrusu Clemency hoşlanmıyor. Eğer Roger amcam her öğlen şehirde doğru dürüst yemek yemiyor olsa şimdiye çoktan açlıktan ölürdü. Clemency'nin yemek anlayışı marul, domates ve çiğ havuçtan ibaret. Bize gelince; zaman zaman sürekli yardımcımız oluyor. Sonra günün birinde annem öfke krizine kapılıp onları kötü şekilde azarlıyor, onlar da çıkıp gidiyorlar. Sonra bir süre gündelikçilerle idare ediyor ve her şeye yeniden başlıyoruz. Şu sıralar 'gündelikçi' dönemindeyiz. Dadı sürekli burada ve sıkışık durumlarda cankurtaran görevini yükleniyor. İşte böyle, şimdi bunu da biliyorsun."

Sophia dışarı çıktı. Ben de o büyük, brokar koltuklardan birine gömüldüm ve derin derin öğrendiklerim üzerinde düşünmeye başladım.

Yukarıda olaya Brenda açısından bakmıştım, sonrasında aşağıda olaya bir de Sophia'nın gözüyle bakma fırsatım olmuştu. Sophia'nın daha doğrusu Leonides ailesinin bakış açılarının doğru ve haklı olduğunu anlıyordum. Onlar bir yabancının adi ve iğrenç olarak nitelendirdikleri birtakım basit oyunlarla aralarına girmiş olmasını kabul edemiyorlardı. Bu konuda haklıydılar. Sophia'nın da dediği gibi bu kabul edilebilir bir durum değildi.

Ne var ki olayın bir de insani yönü vardı; benim gördüğüm ama onların göremedikleri yönü. Onlar zengin doğmuşlar, hep zenginlik ve refah içinde yaşamışlardı. Zayıf ve güçsüzlerin, hep kaybedenlerin isteklerinin, tutkularının ve ne denli kolayca doğru yoldan sapabileceklerinin farkında bile değillerdi. Brenda Leonides refah, zenginlik, güzel ve iyi şeyler, güvenlik ve en önemlisi de bir yuva istemişti. Bunların karşılığında da yaşlı kocasını mutlu ettiğini söylüyordu. Ona acıyordum. Gerçekten de onunla konuşurken ona acımış ve sempati duymuştum. İyi de hâlâ aynı duygular içinde miydim?

Madalyonun iki yüzü –iki farklı bakış açısı– hangisi doğruydu... hangisi yanlış?...

Bir önceki gece çok az uyumuştum. Taverner'la buluşabilmek için sabah erkenden kalkmıştım. Şimdiyse Magda Leonides'in salonunun çiçek kokan, sıcak atmosferinde oturduğum büyük, yastıklı kanepede vücudumun iyice gevşediğini, gözlerimin yavaş yavaş kapanmaya başladığını hissediyordum...

Brenda'yı... Sophia'yı... İhtiyar Leonides'in tablosunu düşünürken içim geçti ve...

Uyumuşum...

10. BÖLÜM

Uyumuş olduğun kanepede kendime gelmem biraz zaman aldı.

Burnuma hoş bir çiçek kokusu geliyordu. Gözlerimi açtığımda tam karşımda havada uçuşan yuvarlak, beyaz bir leke vardı sanki. Gördüğümün bir insan yüzü olduğunu neden sonra algılayabildim. Yarım metre kadar uzağımda sanki sisler arasında dalgalanan bir yüz. Kendime geldikçe, görüntü de algım da netleşti. Ancak karşımdaki yüz aynı taşbebek görünümünü sürdürüyordu, sanki goblen bir tablodaki bir yüzdü bu; çıkık alınlı yusyuvarlak bir yüz, sıkıca geriye doğru taranmış saçlar ve parlayan ufak, kara gözler... Ve bu yüz, bir bedene bağlıydı; sıska, ufak tefek bir bedene... Ve bu yüz derin bir merak ve dikkatle beni süzüyordu.

"Merhaba," dedi sonunda.

Gözlerimi kırpıştırarak, "Merhaba," diye karşılık verdim.

"Ben Josephine."

Bunu zaten anlamıştım. Sophia'nın kız kardeşi Josephine on bir on iki yaşlarında olmalıydı. İnanılmayacak kadar çirkin bir çocuktu, aynen büyükbabasının kopyası... Nedense bir an onun da Aristide Leonides kadar zeki olabileceğini düşündüm.

Josephine, "Sen, Sophia'nın şu genç erkek arkadaşı olmalısın," dedi.

Ona yanılmadığını söyledim.

"Ama buraya Başmüfettiş Taverner'la geldin? Neden onunla geldin?"

"O benim arkadaşım."

"Öyle mi? Ama ben ondan hoşlanmadım. Ona hiçbir şey söylemeyeceğim."

"Ne gibi?"

"Bildiklerimi. Ne çok şey bildiğimi tahmin bile edemezsiniz. Zaten ben her şeyi öğrenmek isterim."

Koltuğun kolçağına ilişerek beni dikkatle süzmeyi sürdürdü. Doğrusu ya bundan rahatsız olmaya başlamıştım.

"Büyükbabam öldürüldü. Bunu biliyor muydun?"

"Evet," dedim. "Biliyorum."

"Onu zehirlediler... Fi-zos-tig-min-le..." Bu sözcüğü çok dikkatle söylemişti. "Çok ilginç, değil mi?"

"Sanırım öyle."

"Bu konu Eustace'la benim çok ilgimizi çekiyor. İkimiz de dedektif romanlarından hoşlanırız. Hep dedektif olmak istedim. Şimdi oldum ve kanıt topluyorum."

Gerçek bir cadıydı, korkunç bir çocuk olduğunu hissediyordum.

Saldırıyı sürdürdü.

"Başmüfettiş Taverner'la gelen adam dedektif değil mi? Dedektif romanlarında hep sivil polisleri ayakkabılarından tanıyabileceğiniz yazar. Ama bu dedektifin ayağında süet ayakkabılar var."

"Eski kurallar değişiyor," dedim.

Josephine bu sözlerimi kendi düşünceleri doğrultusunda yorumladı.

"Evet, sanırım burada da bir sürü değişiklik olacak. Londra'ya gidecek ve nehrin kıyısında bir evde oturacağız. Zaten annem uzun süreden beri bunu istiyordu, eminim orada çok mutlu olacak. Baba-

mın da –eğer kitapları o eve götürülürse– buna karşı çıkacağını hiç sanmıyorum. Daha önce bunu yapamazdı. Biliyor musunuz, *İzebel*(*) yüzünden dünya kadar para kaybetti."

Merakla, "İzebel mi?" diye sordum.

"Evet, seyretmediniz mi?"

"Ah, İzebel bir tiyatro oyunuydu, değil mi? Hayır, seyretmedim. Yurtdışındaydım."

"Zaten oyun uzun süre sahnelenmişti. Aslına bakarsanız bu korkunç bir fiyaskoydu. Annem de zaten İzebel'i oynayabilecek bir tip değil, öyle değil mi?"

Magda'nın bende bıraktığı izlenimi düşündüm. Şeftali rengi *sabahlığıyla* da gri tayyörüyle de İzebel'i anımsatan bir görünümü yoktu ama ben onda henüz keşfedemediğim Magda'lar olduğu kanısındaydım.

"Bak işte bu konudan pek emin değilim," diye mırıldandım.

"Büyükbabam hep bu oyunun fiyaskoyla sonuçlanacağını söyleyip durdu. O tarihi ve dini eserlere asla para yatırmayacağını söylerdi. Ona göre gişe başarısı göstermesi mucize olurdu. Ama annem o rolü oynamayı aklına koymuştu bir kere. Doğrusu ben de pek sevmedim. İncil'deki İzebel öyküsüne de hiç benzemiyordu. Yani İzebel, İncil'deki gibi günahkâr değildi... Aksine, vatanperver ve iyi bir kadın olarak sunulmuştu. Bu yüzden oyun çok sıkıcıydı. Sonunda İzebel'i pencereden attılar. Ama köpekler gelip kadını yemedi. Bence bu yanlıştı. Ben İncil'deki öykünün en çok son kısmını severim; yani köpeklerin İzebel'i yemesini. Annem, köpeklerin sahneye çıkarılamayacağını söylüyor ama ben bunun nedenini anlayamıyorum. Bunun için eğitilmiş oyuncu köpekler kullanılabilirdi." Büyük bir coşkuyla İncil'deki sözcükleri yineledi. "'*Onu yediler yalnızca*

(*) MÖ 800'lerde yaşamış, İsrail Kralı Ahab'ın üzerinde çok etkili olan İncil'de acımasız biri olarak anlatılan kraliçe.

avuç içleri kaldı!' Acaba köpekler İzebel'in avuç içlerini neden yememişler ki?"

"Hiçbir fikrim yok," dedim.

"Bu köpeklerin bu kadar seçici olmalarını aklınız alıyor mu? Bizimkiler hiç öyle değiller. *Ne bulurlarsa* yerler."

Josephine birkaç saniye İncil'deki bu gizem üzerinde düşündü.

Yavaşça, "Oyunun başarısızlıkla sonuçlanması büyük şanssızlık," dedim.

"Evet öyle. Annem buna çok üzüldü. Oyun hakkındaki eleştiriler gerçekten korkunçtu. Annem bunları okur okumaz gözyaşlarına boğuldu, üstelik ağlaması akşama kadar da sürdü. Kahvaltı tepsisini Gladys'in kafasına fırlattı, tabii Gladys de boş durmadı ve hemen karşılığını verdi; artık yanımızda çalışamayacağını söyledi. Doğrusu çok eğlenceliydi."

"Dramatik olaylardan hoşlandığın anlaşılıyor Josephine."

Josephine başını salladı.

"Büyükbabama otopsi yaptılar. Onun neden öldüğünü öğrenmek için, öyle değil mi? Otopsiyi adli tabip yaptı.

"Büyükbabanın öldüğüne üzülüyor musun?" diye sordum.

"Pek değil. Onu pek sevmezdim doğrusu. Benim balerin olmama engel oldu."

"Demek balerin olmak istiyordun?"

"Evet, annem de bale dersleri almamı istiyordu. Babam içinse hiç fark etmiyordu. Ama büyükbabam iyi bir balerin olamayacağımı söyledi."

Koltuğun kolçağından kalkarak ayakkabılarını çıkardı ve parmaklarının ucunda yükselmeye çalıştı. Bir yandan da açıklıyordu. "Tabii bunun için 'point' denilen bale ayakkabıları olması gerekiyor. Ama o zaman bile bazen parmak uçları çok acıyabilir."

Ayakkabılarını yeniden giyerken kayıtsız bir havada, "Bu evden hoşlandın mı?" diye sordu.

"Pek emin değilim," diye yanıtladım.

"Sanırım artık burası satılır. Tabii Brenda burada yaşamayı istemezse... Roger amcayla Clemency yenge de şu an uzaklara gitmek istemiyorlar diye düşünüyorum."

Yavaş yavaş meraklanmaya başlıyordum.

"Bir yere mi gidiyorlardı?"

"Evet. Salı günü yola çıkacaklardı. Denizaşırı bir yere. Uçakla gideceklerdi. Clemency yenge şu yeni çıkan tüy kadar hafif seyahat valizlerinden almıştı."

Kaşlarımı çattım.

"Onların gideceklerini bilmiyordum. Kimse bana bundan söz etmedi."

Josephine, "Tabii," dedi. "Kimse bilmiyordu ki. Bu bir sırdı. Onlar gidene kadar kimsenin durumdan haberi olmayacaktı. Yalnızca büyükbabam için bir mektup bırakacaklardı."

Bir an sustu, sonra ekledi.

"Bunu yastığa iğnelemeyeceklerdi tabii. Böyle şeyler yalnızca eski kitaplarda olur, bir de kocalarını terk eden kadınlar yapar bunu. Zaten artık bunu yapmak olanaksız, hiçbir evde o eski büyük iğne yastıkları yok."

"Tabii ki öyle. Josephine, Roger amcanın neden buradan gitmek istediğini biliyor musun?"

Küçük kız beni yan bakışlarla süzdü.

"Sanırım biliyorum. Roger amcanın Londra'daki bürosuyla ilgili. Emin değilim ama sanırım *zimmetine para geçirmiş*."

"Bunu nereden biliyorsun?"

Josephine iyice yanıma sokuldu. Şimdi soluğunu yüzümde hissedebiliyordum.

"Büyükbabam zehirlendiği gün Roger amcam onun odasına gitti ve çok uzun bir süre çıkmadı. İkisi orada, kapalı kapılar ardında konuştular, konuştular, konuştular. Roger amcam hiç işe yaramadığını, asla yeterince iyi olamadığını, büyükbabamı hep hayal kırıklığına uğrattığını söylüyordu. 'Sorun para değil, güvenine layık olamamak beni asıl yıpratan,' diyordu. Doğrusu ya Roger amca gerçekten korkunç durumdaydı."

Küçük kızı karmaşık duygular içinde süzdüm.

"Josephine, sana kapı dinlemenin ayıp olduğunu hiç söylemediler mi?"

Josephine bilgiç bir tavırla başını salladı.

"Tabii ki söylediler. Ama bazı şeyleri öğrenmek istiyorsan kapı dinlemen *gerekiyor*. Bahse girerim Başmüfettiş Taverner da yapıyordur bunu, öyle değil mi?"

Düşündüm ve ona hak verdim. Josephine heyecanla konuşmayı sürdürdü.

"Başmüfettiş Taverner dinlemiyorsa bile diğer dedektif dinliyordur. Hani şu süet ayakkabılı olan. Üstelik onlar herkesin çekmecelerini karıştırıp mektuplarını okuyor ve bütün sırlarını öğreniyorlar. Ama aslında çok aptallar! Nereye bakmaları gerektiğini bilmiyorlar!"

Josephine büyük bir soğukkanlılıkla ve özgüvenle konuşuyordu. Ancak budalalığımdan onun neyi vurguladığını anlayamadım. Sevimsiz kız konuşmaya devam etti.

"Eustace'la ben, bir sürü şey biliyoruz ama ben Eustace'dan daha çok şey biliyorum. Ve bunları ona söyleyecek de değilim. Eustace kadınların asla iyi dedektif olamayacaklarını düşünüyor ama ben olabileceğimden eminim. Bütün bildiklerimi not defterime yazıyorum, polis iyice şaşkına dönüp ne yapacağını bilemez duruma geldiğinde ortaya çıkıp, 'Size cinayeti kimin işlediğini *söyleyebilirim*,' diyeceğim."

"Josephine," dedim. "Çok mu fazla dedektif romanı okudun?"

"Bir sürü!"

"Sanırım büyükbabanı kimin öldürdüğünü bildiğini düşünüyorsun?"

"Evet, öyle, bu doğru; ama birkaç kanıt daha bulmam gerekiyor." Bir an durdu, sonra ekledi. "Başmüfettiş Taverner, cinayeti Brenda'nın işlediğini düşünüyor, değil mi? Ya da Brenda'yla Laurence'ın birbirlerine âşık oldukları için bunu birlikte yaptıklarını?"

"Böyle şeyler söylememelisin, Josephine?"

"Neden? Onlar birbirlerine âşık."

"Buna sen karar veremezsin."

"Verebilirim. Birbirlerine mektuplar yazıyorlar. Aşk mektupları."

"Josephine! Bunu nereden biliyorsun?"

"Çünkü o mektupları okudum. Korkunç duygusal, aptal şeyler. Ama zaten Laurence çok duygusal biri. O kadar korkak ki savaşa gitmekten bile kaçmış. Bodrumlara kapanıp, kalorifer yakmayı yeğlemiş. Tepemize bomba yağarken Laurence'ın yüzü sapsarı kesilirdi ve inan bana gerçekten de yeşil-sarı bir renk alırdı. Eustace'la onun haline o kadar çok gülerdik ki."

Ona ne söyleyebilirdim, hiç bilemiyorum. Daha ben ağzımı açmaya fırsat bulamadan dışarıda bir otomobil durdu. Josephine hemen pencereye koştu, kalkık burnunun ucunu cama dayadı.

"Gelen kim?" diye sordum.

"Bay Gaitskill, büyükbabamın avukatı. Sanırım vasiyetname için geldi."

Heyecanla soluyarak odadan fırladı. Hiç kuşkusuz dedektiflik işini sürdürme niyetindeydi.

Magda Leonides odaya girdi. Doğruca yanıma yaklaşıp ellerimi tutması itiraf etmeliyim ki beni çok şaşırttı.

"Tanrı'ya şükür hâlâ buradasınız," dedi. "İnsanın böyle zamanlarda bir erkeğe o kadar çok *ihtiyacı* oluyor ki."

Ellerimi bırakıp yüksek arkalıklı bir sandalyenin yanına gitti. Sandalyenin yerini biraz değiştirdi, aynada kendisine şöyle bir göz attı. Sonra da masadan küçük, mineli bir kutu aldı. Düşünceli düşünceli bunu açıp kapamaya başladı.

Alımlı, çekici bir pozdu bu.

Sophia kapıdan başını uzatarak annesini uyarırcasına bir havada "Gaitskill!" diye fısıldadı.

Magda başıyla onayladı. "Biliyorum."

Sophia birkaç dakika sonra odaya girdiğinde yanında ufak tefek, yaşlı bir adam vardı. Magda mineli kutuyu masaya bıraktı, adamı karşılamak için ona doğru gitti.

"Günaydın Bayan Philip. Yukarı çıkmadan önce buraya uğradım. Sanırım vasiyetname konusunda anlaşılmayan bir durum var. Kocanızın bana yazdığı nottan vasiyetnamenin bende olduğunu düşündüğü gibi bir izlenime kapıldım. Oysa Bay Leonides bana bunu kasasına koyduğunu belirtmişti. Sanırım siz de bu konuda bir şey bilmiyorsunuz."

"Sevgili ihtiyarın vasiyetnamesi konusunda mı?" Magda'nın gözleri faltaşı gibi açıldı. "Tabii ki hayır. Bana yukarıdaki o ahlaksız kadının vasiyetnameyi yok ettiğini söylemeyeceksiniz, değil mi?"

"Bayan Philip..." Avukat, Magda'ya uyarırcasına işaretparmağını salladı. "Böyle çılgınca varsayımlarda bulunmayın. Tek sorun kayınpederinizin vasiyetnameyi nereye koyduğunu bulmak."

"İyi de o vasiyetnameyi imzaladıktan sonra –bundan eminim– size yolladı. Hatta bunu bize de söyledi."

Bay Gaitskill, "Anladığım kadarıyla," diye cevap verdi. "Polis, Bay Leonides'in belgelerini incelemiş. Gidip Başmüfettiş Taverner'la konuşayım." Arkasını dönerek odadan çıktı.

Magda, Sophia'ya dönerek, "Bir tanem!" diye bağırdı. "O kadın vasiyetnameyi *yok etti*. Bundan eminim!"

"Saçma! O kesinlikle böyle bir aptallık yapmaz anneciğim."

"Bu aptallık sayılmaz ki! Vasiyetname olmazsa her şey ona kalacak."

"Hişşşt! Gaitskill geliyor."

Avukat yeniden odaya girdi. Bu kez yanında Başmüfettiş Taverner da vardı. Philip de onları izliyordu.

Gaitskill, "Bay Leonides'in ifadesinden çıkarabildiğim kadarıyla vasiyetname kendisinin bankadaki kasasında olmalı," diyordu. "Orada güvende olacağını düşünüyordu."

Taverner başını salladı.

"Bankayla da görüştüm. Bankada Bay Leonides'e ait kendisinin saklanması için bıraktığı hisse senetleri dışında herhangi bir özel belge yok."

Philip mırıldandı. "Acaba Roger ya da Edith teyze bir şey biliyor olabilirler mi? Sophia, onlara buraya gelmelerini söyler misin?"

Bu özel aile toplantısına çağrılan Roger Leonides de vasiyetname konusunda onlara yardımcı olamadı.

Roger, "Saçma!" diye homurdandı. "Bu kesinlikle saçmalık! Babam o vasiyetnameyi imzaladı ve açıkça hemen ertesi gün postayla Bay Gaitskill'e göndereceğini belirtti."

Bay Gaitskill koltuğunda arkasına yaslanarak gözlerini düşünceli düşünceli yarı kapadı.

"Eğer hafızam beni yanıltmıyorsa..." dedi. "Bay Leonides'in talimatları çerçevesinde hazırladığım vasiyetname taslağını kendisine geçen yıl 24 Kasım'da yolladım. Taslağı onaylayarak bana geri gönderdi. Ben de hemen arkasından asıl vasiyetnameyi hazırlayarak imzalaması için kendisine yolladım. Bir hafta geçip de yanıt almayınca Bay Leonides'e yeni vasiyetnameyi anımsatmak ve de-

ğiştirmek istediği bir şey olup olmadığını sormak durumunda kaldım. Bana vasiyetnamenin bu yeni halinin kesinlikle istediği gibi olduğunu ve imzaladıktan sonra saklanması için banka kasasına gönderdiğini söyledi."

Roger heyecanla söze karıştı.

"Bu kesinlikle doğru. Gerçekten de geçen yıl, kasım ayının sonlarına doğruydu. Sen de anımsıyorsun değil mi Philip? Babam bir akşam hepimizi yukarı çağırdı ve bizlere yeni vasiyetnameyi okudu."

Taverner, Philip Leonides'e döndü.

"Bunu siz de anımsıyor musunuz, Bay Leonides?"

Philip, "Evet," diye yanıtladı.

Magda keyifle iç çekerek, "Bu 'Voysey Mirası gibi bir şeydi," dedi. "Ben hep vasiyetnamelerin dramatik bir havası olduğunu düşünmüşümdür."

"Miss Sophia?"

Sophia başıyla onayladı. "Evet. Ben de bunu çok iyi anımsıyorum."

Taverner, "Peki vasiyetnamenin şartları nelerdi?" diye sordu.

Bay Gaitskill tam yanıt verecekken Roger Leonides ondan hızlı davrandı.

"Sıradan, basit bir vasiyetnameydi. Kız kardeşlerim yani Electra ve Joyce ölmüş oldukları için servetten onlara ayrılan pay yeniden babama dönmüştü. Joyce'un oğlu William Burma'daki bir harekât sırasında hayatını kaybetti ve annesinden ona kalan para babasına geçmiş oldu." Derin bir soluk aldı. "Babamın Philip, ben ve çocuklardan başka kimsesi yoktu. Kendisi de bize bunu söylemişti. Vasiyetnamesinde tüm vergiler çıktıktan sonra Edith teyzeye elli bin sterlin, Brenda'ya yüz bin sterlin bırakıyordu. Bu ev Brenda'nın olacaktı ya da burayı istemediği takdirde onun için Londra'da istediği

gibi bir yer satın alınacaktı. Geri kalan para üçe bölünecekti. Bir pay bana, bir pay Philip'e verilecek, üçüncü pay ise Sophia, Josephine ve Eustace arasında paylaşılacaktı. Eustace'la Josephine'in payı, onlar reşit oluncaya kadar bankada saklanacaktı. Sanırım hepsi bu kadar ve bu doğru, öyle değil mi, Bay Gaitskill?"

Bay Gaitskill, "Evet," dedi. "Hazırladığım vasiyetnamenin şartları kabaca bunlar olarak ifade edilebilir." Avukatın sesinden konuşmasına izin verilmediği için sinirlenmiş olduğu anlaşılıyordu.

Roger, "Babam vasiyetnameyi bize okumuştu," dedi. "Bu konuda bir itirazımız olup olmadığını sordu. Tabii ki söyleyecek bir şey yoktu."

Miss de Haviland, "Ama Brenda'nın itirazı vardı," diye atıldı.

Magda da heyecanla, "Evet," diye haykırdı. "Biricik sevgilisi, ihtiyar Aristide'ciğinin ölümünden söz etmesine dayanamadığını söyledi. Bunları duyunca, "Tüylerim diken diken oluyor," dedi. Hatta, 'Sen öldükten sonra ben o lanet parayı ne yapayım ki... istemem,' bile dedi."

Miss de Haviland, "Onun sınıfından kadınlara özgü, âdet yerini bulsun diye yapılmış bir yakınma işte," dedi.

Aşağılayıcı, acımasızca ifadelerdi bunlar. O an Edith de Haviland'ın da Brenda'dan ölesiye nefret ettiğini anladım.

Bay Gaitskill, "Bay Leonides servetini son derece adil ve doğru bir şekilde pay etmişti," dedi.

Müfettiş Taverner, "Peki, vasiyetname okunduktan sonra ne oldu?" diye sordu.

Roger, "Ne olabilir ki?" dedi. "Babam vasiyetnameyi imzaladı."

Taverner öne doğru eğildi.

"Pekâlâ, babanız vasiyetnameyi tam olarak ne zaman ve nasıl imzaladı?"

Roger dönerek yardım dilercesine karısına baktı. Clemency bu bakışa hemen karşılık vererek konuya girdi. Ailenin diğer fertlerinin de sorumluluğu onun üstlenmesinden memnun oldukları anlaşılıyordu.

"Tam olarak vasiyetname okunduktan sonra olanları mı öğrenmek istiyorsunuz?"

"Evet, Bayan Roger, lütfen."

"Kayınpederim, vasiyetnameyi okuduktan sonra yazı masasının üstüne bıraktı ve içimizden birine –sanırım Roger'a– zili çalmasını söyledi. Roger denileni yaptı. Zili duyan uşak Johnson odaya geldiğinde kayınpederim ondan hizmetçi Janet Wolmer'ı çağırmasını istedi. İkisi de odaya geldikten sonra ise vasiyetnamesini imzaladı. Janet'le Johnson'dan da tanık olarak isimlerinin altına imza atmalarını istedi."

Gaitskill beğeniyle başını salladı.

"Prosedür kesinlikle doğru ve eksiksiz olarak yerine getirilmiş. Doğru olan da bu. Bir vasiyetnamenin yasalara uygun olması için iki tanığın huzurunda imzalanması gerekir. O iki tanık da hemen vasiyet sahibinin arkasından, aynı zamanda ve aynı yerde vasiyetnameye imzalarını atarlar."

Taverner, Clemency'ye baktı.

"Peki ya sonra?"

"Sonra kayınpederim Johnson'la Janet'e teşekkür etti ve onlar da odadan çıktılar. Kayınpederim vasiyetnameyi masadan alarak uzun bir zarfa koydu ve bunu ertesi gün Bay Gaitskill'e göndereceğini söyledi."

Başmüfettiş Taverner etrafındakilere baktı.

"Sizler de Bayan Roger'ın anlattıklarını, olanların bundan ibaret olduğunu onaylıyor musunuz?"

Odadakiler mırıldanarak onaylarını belirttiler.

"Vasiyetnamenin masada olduğunu söylediniz. Sizler masanın ne kadar yakınındaydınız?" diye sordu Taverner.

"Pek yakın değildik. En yakınımız masadan beş altı metre gerideydi."

"Bay Leonides sizlere vasiyetnameyi okuduğu sırada masasında mı oturuyordu?"

"Evet."

"Vasiyetnameyi okuduktan sonra –ama imzalamadan önce– ayağa kalktı ya da masadan uzaklaştı mı?"

"Hayır."

"Uşakla hizmetçi kâğıdın altına imzalarını attıkları sırada vasiyetnameyi okumuş olabilirler mi?"

Clemency, "Hayır," dedi. Kayınpederim vasiyetnamenin koşullarının bulunduğu kısmı yani üst kısmını bir kâğıtla kapatmıştı."

Philip, "Öyle de olması gerekirdi," dedi. "Vasiyetnamenin koşulları hizmetlileri kesinlikle ilgilendirmez."

Taverner, "Anlıyorum," dedi. "Yani –aslında– anlayamıyorum."

Sonra ani bir hareketle cebinden uzun bir zarf çıkardı, öne doğru eğildi ve bunu avukata uzattı.

"Şuna bir bakın ve bana ne olduğunu söyleyin lütfen."

Bay Gaitskill zarftan katlanmış bir kâğıt çıkardı. Ve o anda gözleri şaşkınlıkla yerinden fırladı, kâğıdı elinde evirip çevirmeye başladı.

"İşte bu çok şaşırtıcı bir şey," dedi. "Hiç anlayamıyorum. İzin verirseniz bunu nerede bulduğunuzu sorabilir miyim?"

"Kasadaydı. Bay Leonides'in diğer belgeleri arasında."

Roger, "Bu da ne demek?" diye sordu. "Neler oluyor? Bu telaşın nedeni ne?"

"Bu babanızın imzalaması için hazırladığım vasiyetname, Roger. Ama... bütün bu anlattıklarınızdan sonra hiç anlayamıyorum... çünkü bu vasiyetname imzalı değil."

"Ne? Öyleyse bu vasiyetnamenin taslağı."

Avukat hemen yanıt verdi.

"Hayır. Bay Leonides ilk taslağı bana geri verdi. Ben de bunun üzerine asıl vasiyetnameyi hazırlattım, yani *bu vasiyetnameyi*." Parmağıyla kâğıda vurdu. "İmzalaması için babanıza gönderdiğim vasiyetname bu. Bay Leonides'in bunu sizlerin gözü önünde imzaladığını ifade ettiniz –ayrıca iki hizmetlinin de tanık olarak imza attıklarını– ancak bu vasiyetname imzalı değil."

Philip Leonides haykırdı.

"Ama bu olanaksız!" O kadar heyecanlanmıştı ki ondan hiç beklemediğim bir davranış biçimi sergilemişti.

Taverner, "Babanızın gözleri iyi görür müydü?" diye sordu.

"Glokomu yani göz tansiyonu vardı. Bu yüzden okumak için gözlük kullanırdı."

"O akşam da gözlüklerini takmış mıydı?"

"Kesinlikle. Gözlüklerini ancak vasiyetnameyi imzaladıktan sonra çıkardı. Bu konuda yanılmadığımı sanıyorum."

Clemency, "Kesinlikle haklısın," dedi. "Yanılmıyorsun."

"Ve hiç kimse vasiyetname imzalanmadan önce masaya yaklaşmadı, öyle değil mi? Hepiniz bundan eminsiniz."

Magda gözlerini kıstı.

"Emin miyim? O günü, o sahneyi gözlerimin önünde bir canlandırabilsem..."

Sophia, "Masaya kimse yaklaşmadı," dedi. "Büyükbabam da hep masanın başında oturuyordu."

"Masa şimdiki yerindeydi, değil mi? Yani pencerenin, kapının ya da herhangi bir perdenin yakınında değildi, öyle değil mi?"

"Kesinlikle şimdi olduğu yerdeydi."

Taverner, "Vasiyetnamenin nasıl değiştirilmiş olabileceğini anlamaya çalışıyorum," dedi ve bir an sustu. "Bir değişim olduğu kesin. Bay Leonides hiç kuşkusuz yüksek sesle okuduğu vasiyetnameyi imzaladığını düşünüyordu."

Roger, "İmzalar silinmiş olamaz mı?" diye sordu.

"Hayır, Bay Leonides. İzi kalmadan böyle bir şeyin yapılmış olması olanaksız. Tabii bir olasılık daha var. Bu Bay Gaitskill'in Bay Leonides'e gönderdiği ve onun burada gözlerinizin önünde imzaladığı vasiyetname olmayabilir."

Avukat atıldı. "Bu olamaz! Bunun benim yolladığım orijinal vasiyetname olduğuna yemin edebilirim. Kâğıtta küçük bir kusur var. Yukarıda, sol köşede. Uçağa benzeyen bir leke. Bunu, vasiyetname hazırlandığı sırada fark etmiştim."

Leonides'ler şaşkınlık içinde birbirlerine baktılar.

Bay Gaitskill, "Gerçekten de çok tuhaf bir durum," dedi. "Şimdiye dek hiç böyle bir olayla karşılaşmamıştım."

Roger, "Ama bu olanaksız," dedi. "Hepimiz buradaydık. Böyle bir şey olamaz."

Miss de Haviland alaycı bir şekilde öksürdü.

"Olan bir şey için, 'Bu olamaz!' deyip boşuna soluk harcamaya hiç gerek yok. Her şey ortada. Şimdi ne olacak? Benim asıl öğrenmek istediğim bu."

Gaitskill hemen basiretli avukat kişiliğine döndü.

"Bu durumun dikkatle incelenmesi gerekiyor. Tabii böyle bir belgenin düzenlenmiş olması daha önce yapılmış olan vasiyetnameleri geçersiz kılıyor. Bay Leonides'in, kendi özgür iradesiyle ve tam bir iyi niyetle bu vasiyetname olduğunu sanarak bir kâğıdın altına imza attığını gören çok sayıda tanık var. Bu-bu-çok ilginç. Kesinlikle yasal bir sorun var ortada."

Taverner saatine baktı.

"Korkarım, öğle yemeğinize engel oldum."

Philip, "Burada kalıp bizimle öğle yemeği yemez misiniz, Bay Taverner?" diye sordu.

"Teşekkür ederim, Bay Leonides. Bu olanaksız, Swinly Dean'de Doktor Gray'le buluşmam gerekiyor."

Philip avukata döndü. "Peki ya siz, Bay Gaitskill, siz yemeğe kalırsınız, değil mi?"

"Evet, Philip. Teşekkürler."

Herkes ayağa kalkmıştı, ben de yavaşça Sophia'ya yaklaştım.

Alçak sesle, "Ne dersin kalayım mı, gideyim mi?" diye fısıldadım. Eski, anılarda kalmış bir şarkıyı andırıyordu bu sözcüklerim.

Sophia, "Sanırım gitmen daha uygun olur," dedi.

Taverner'a yetişmek için sessizce odadan dışarı çıktım. Josephine arka kısma açılan yeşil çuha perdeli kapının kumaşına asılmış bir öne bir arkaya sallanıyordu. Bir şeylerin onu çok eğlendirdiği anlaşılıyordu.

"Polisler çok aptal..." diye mırıldandı.

O sırada Sophia salondan çıktı.

"Sen burada ne yapıyorsun Josephine?"

"Dadıya yardım ediyordum."

"Bana kalırsa içeriyi dinliyordun."

Josephine, Sophia'ya dudak büktükten sonra hızla oradan uzaklaştı.

Sophia iç çekti.

"Bu çocuk gerçek bir baş belası..."

11. BÖLÜM

I

Yard'da ofise girdiğim sırada çaresizliğin sıkıntısı içindeki Başmüfettiş Taverner da soruşturma üzerinde çalışıyordu.

Taverner, "Demek geldiniz," dedi. "Hepsini iyice sıkıştırdım, peki elime ne geçti? Hiç, kesinlikle hiç! Ortada cinayet işlemek için bir neden yok. Hiçbiri zor durumda değil, hepsinin parası var. Leonides'in genç karısıyla sevgilisi –öyle olduğunu varsayarsak– hakkında tek öğrenebildiğim ise genç adamın kadın kendisine kahve servisi yaparken baygın baygın baktığı."

Başımı salladım.

"Öyle ama Taverner," dedim. "Sanırım ben bu konuda sizden bir adım ilerideyim."

"Öyle mi? Peki, Bay Charles, sizi dinliyorum?"

Bir koltuğa oturarak sigaramı yaktım. Şöyle rahatça arkama yaslandıktan sonra öğrendiklerimi anlatmaya başladım.

"Roger Leonides'le karısı gelecek salı yurtdışına çıkmayı planlıyorlarmış. Roger'la babası, ihtiyarın öldüğü gün şiddetli tartışmışlar. Aristide Leonides bir konuda terslik olduğunu fark etmiş, Roger da suçlu olduğunu kabul etmiş."

Taverner kızarmıştı.

"Bütün bunları nereden öğrendiniz?" diye sordu. "Eğer hizmetlilerle konuşup..."

Hemen sözünü kestim.

"Hizmetlilerden bir şey öğrenmiş değilim. Bana bu bilgiyi özel bir ajan verdi..."

"Nasıl yani?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse, polisiye romanlarda kural olduğu üzere zeki dedektif ya da dedektif kız, polisi yenmeyi başardı!" Bir an sustum, sözlerimin etkisini bekledim. Sonra ekledim. "Bence bu zeki özel hafiyenin ya da dedektif kızın elinde önemli bir şeyler daha var."

Taverner konuşmak için ağzını açtı ama sonra vazgeçti. Bir şeyler sormak istiyor ama nereden başlayacağını bilemiyordu.

Sonunda, "Roger..." dedi. "Demek Roger yanlış adam, öyle mi?"

Bildiklerimi sıralarken rahatsız olmadığımı söyleyemem. Roger Leonides'ten hoşlanmıştım. Rahat, samimi odasını; cana yakın, dost davranışlarını anımsıyor, peşine polisi takacak olmaktan üzüntü duyuyordum. Tabii Josephine'in anlattıklarının doğru olmaması olasılığı da vardı. Küçük kız bunları uydurmuş da olabilirdi ama içimden bir ses öyle olmadığını söylüyordu.

Taverner mırıldandı.

"Demek bunları size küçük kız anlattı. Çocuğun evde olan biten her şeyi bildiği anlaşılıyor."

Babam alaycı bir tavırla söze karıştı.

"Bütün çocuklar öyle değil midir?"

Bu bilgi –eğer doğruysa– her şeyi değiştiriyordu. Eğer Roger, Josephine'in kendinden emin bir tavırla açıkladığı gibi, Catering şirketinin paralarını zimmetine geçirdiyse ve babası da bunu öğrendiyse çok korkmuş olmalı, hemen ihtiyar Leonides'i susturmak ve

gerçek ortaya çıkmadan İngiltere'den uzağa kaçmak zorunluluğunu hissetmiş olması çok doğaldı. Roger, babasının yasal süreç başlatacağını ve kendisinin mahkûm edileceğini düşünmüş olabilirdi.

Hemen Catering şirketinin faaliyetlerine ilişkin araştırma yapılmasına karar verildi.

Babam iç çekti.

"Bu durum ortaya çıkarsa çok büyük gürültü kopar," dedi. "Çok büyük bir kuruluş, koskoca bir holding, bu işe küçük bir servet yatırılmış."

Taverner, "Eğer şirket gerçekten zor durumdaysa, aradığımızı bulduğumuzu söyleyebiliriz. Babası, Roger'ı çağırtıyor. Roger dayanamayıp suçunu itiraf ediyor. Brenda Leonides o sırada sinemadadır. Roger doğruca babasının odasından çıkıyor, banyoya gidiyor, ensülin şişesini boşaltarak içine fizostigminli göz damlasını dolduruyor –amacına ulaşması için bu kadarı kesinlikle yeterli. Tabii bunu karısı Clemency de yapmış olabilir. O gün eve geldikten sonra evin diğer bölümüne geçmiş; oraya Roger'ın unuttuğu pipoyu almaya gittiğini söylemişti. Brenda eve dönüp kocasına iğne yapmadan önce bu bahaneyle rahatlıkla banyoya girmiş ve ilaçları değiştirmiş olabilir. Kadın son derece soğukkanlı ve bunu kolaylıkla yapabilecek kadar da becerikli."

Başımla onayladım.

"Evet," dedim. "Bence bu işi yapan Clemency'dir. Kadın her şeyi yapabilecek kadar cesur ve soğukkanlı! Ayrıca Roger'ın babasını ortadan kaldırmak için zehre başvuracak bir tip olduğunu da pek sanmıyorum; ensülin şişesine zehirli madde koymak daha çok kadınların düşünebileceği bir şey."

Babam alaycı bir tavırla gülümsedi.

"Zehir kullanan erkek o kadar çok ki."

Taverner haykırdı.

"Ah, biliyorum efendim, biliyorum!" Hüzünle ekledi. "Bunu ben bilmeyeceğim de kim bilecek?" Bir an durdu. "Yine de Roger Leonides'in o tip bir insan olduğunu sanmıyorum."

Babam, "Ünlü katil Pritchard da sakin, sevimli, cana yakın bir tipti," diye anımsattı.

"Belki de bunu karıkoca birlikte yaptılar."

Taverner odadan çıkarken babam, "Bence yine de öncelikle kadının –sözde Leydi Macbeth'in– üzerinde durmakta fayda var." dedi ve sonra da bana döndü. "Kadın sende de böyle bir izlenim bıraktı mı, Charles?"

O yalın, yarı boş odada pencerenin önünde duran ince ve zarif kadını gözümde canlandırmaya çalıştım.

"Hayır..." dedim. "Bence öyle değil. Leydi Macbeth haris ve açgözlü bir kadınmış. Clemency Leonides'in öyle biri olduğunu hiç sanmıyorum. Onun mala paraya önem verdiğini hiç sanmıyorum."

"Ama kocasının güvenliğini her şeyin üstünde tutuyor olabilir değil mi?"

"Evet. Bu olabilir. Bu durumda çok acımasız olabilir."

"*Acımasızlığın, gaddarlığın da türleri vardır...*" Sophia da aynı şeyi söylemişti.

Başımı kaldırdım. Babam dikkatle beni süzüyordu.

"Ne düşünüyorsun Charles?"

Yorum yapmayıp susmayı tercih ettim.

II

Ertesi gün babam beni yanına çağırttı. Odasına girdiğimde Taverner da yanındaydı.

Başmüfettiş mutlu görünüyordu, bir hayli de heyecanlıydı.

Babam, "Catering şirketi uçurumun kıyısına gelmiş," dedi.

Taverner, "Her an batabilir," diye ekledi.

"Dün gece baktığım gazetede hisse senetlerinde büyük düşüş olduğunu gördüm," dedim. "Ama bu sabah tekrar baktığımda toparlamıştı."

Taverner, "Bu konuda çok dikkatli hareket etmemiz gerekiyordu," dedi. "Doğrudan soru yöneltemezdik. Paniğe neden olup alacaklılardan kaçmaya hazırlanan 'beyefendiyi' korkutmak doğru olmazdı. Ancak bizim de bazı özel haber kaynaklarımız var ve aldığımız bilginin kesinlikle güvenilir olduğunu söyleyebilirim. Şirketin iflasın eşiğinde olduğu anlaşılıyor. Taahhütlerini yerine getirmesi olanaksız görünüyor. Gerçek olan şu ki şirket uzunca bir süredir iyi yönetilmemiş."

"Yani Roger Leonides şirketi iyi yönetememiş mi?"

"Evet. Yönetim yetkisi tam anlamıyla Roger'daydı."

"Ayrıca zimmetine de para geçirmiş."

Taverner, "Hayır," dedi. "Öyle olduğunu sanmıyoruz. Açıkça söylemek gerekirse, Roger Leonides soğukkanlı bir katil olabilir ama kesinlikle çıkarcı bir sahtekâr olduğu kanısında değiliz. Doğruyu söylemek gerekirse Roger aptalın teki. Yönetim konusunda çok zayıf, doğru karar alma yetisine sahip değil. İş hayatı için çok gerekli olan sezgilere sahip değil, bu yüzden hep yanlış kararlar verip yanlış yatırımlar yapmış. Yetki ve sorumlulukları genellikle işin altından kalkamayacak ya da güvenilmeyecek kişilere devretmiş. O etrafındakilere kolay güvenen bir insan ama yanlış insanlara güvenmiş. Yani her zaman, her koşulda yanlış karar vermiş, yanlış davranmış."

Babam, "Öyle insanlar vardır," dedi. "Üstelik bu tipler aslında aptal da değillerdir. Yalnızca insanları doğru değerlendirmeyi bilmez, yanlış zamanda heyecanlanıp harekete geçerler."

Taverner homurdandı.

"Onun gibi birinin işadamı olmaya soyunması çok yanlış olmuş."

Babam, "Bu onun tercihi değildi," dedi. "Aristide Leonides'in oğlu olduğu için bunu yapmak zorunda kaldı."

"İhtiyar adam şirketi Roger'a devrettiği zaman şirket iyi bir noktadaydı. Gerçek anlamda bir altın madeniydi, para basıyordu. Roger hiçbir şey yapmayıp otursa, şirketin işleyişini kendi akışına bıraksa yeterdi."

Babam bu konuda Taverner ile aynı fikirde değildi.

"Hayır," dedi. "Hiçbir şirket kendi haline bırakılmaz. Daima verilecek kararlar vardır: işten uzaklaştırılacaklar, işe alınacaklar, birtakım yönetim politikaları... Sanırım Roger Leonides'in kararları genellikle yanlıştı."

Taverner, "Bu doğru," dedi. "Roger Leonides dostluğa değer veren, çevresine sadık biri. Bu yüzden –yalnızca sevdiği için – hiçbir işe yaramayan bazı tipleri işten çıkaramamış. Bir kısmının işine ise uzun zamandan beri şirkette çalıştıkları için son verememiş. Bunun dışında zaman zaman aklına gelen tuhaf fikirlerin çok büyük maliyetlere neden olmasına rağmen uygulanmasında ısrarcı olmuş."

Babam, "Ama suç niteliği taşıyan bir şey yapmamış, değil mi?" diye sordu.

"Hayır, öyle bir şey yapmamış."

"Öyleyse neden cinayet işledi?" diye sordum.

Taverner, "Roger bir budala olabilir, ama düzenbaz değil," dedi. "Ama sonuç fark etmiyor. Şirketi kaçınılmaz bir iflastan kurtarmak için en geç..." (Not defterine göz attı.) "En geç gelecek çarşambaya kadar çok büyük miktarda paraya ihtiyaç var."

"Babasının vasiyetnamesine göre Roger'a kalacak ya da onun kendisine kalacağına inandığı miktarda bir para mı?"

"Kesinlikle öyle."

"İyi de o parayı nakit olarak alması olanaksızdı."

"Öyle. Ama bu durumda kredi alabilecekti. Bu da aynı şey."

Babam başını salladı.

"İyi de Roger'ın babasına gidip ondan açıkça yardım istemesi çok daha kolay olmaz mıydı?"

Taverner, babama baktı.

"Bunu yaptığını sanıyorum. Bence o küçük kızın duyduğu konuşma da bu konuyla ilgili olmalıydı. Sanırım ihtiyar Leonides batmakta olan bir şirketi kurtarmak için para vermeyeceğini söyledi. Aristide Leonides'in böyle bir işe para yatırmayacağı herkesçe bilinen bir şey."

Taverner bu konuda haklıydı. Aristide Leonides, Magda'nın oyununa para yatırmayı da reddetmişti, oyunun gişe başarısı sağlayamayacağını söylemiş, olaylar da onun bu konuda haklı olduğunu göstermişti. İhtiyar Leonides ailesine karşı cömert bir adamdı ama kâr getirmeyecek işlere para yatırmaktan da hoşlanmazdı. Herhalde Catering şirketini kurtarmak için çok fazla miktarda paraya gerek vardı. İhtiyar Leonides oğlunun isteğini doğrudan reddetmişti. Bu durumda Roger için finansal batıştan kurtulmanın tek yolu babasının ölümüydü."

Evet, bu gerçek anlamda geçerli bir cinayet nedeniydi.

Babam saatine baktı.

"Ona buraya gelmesini söyledim. Her an burada olabilir."

"Roger mı?"

"Evet."

"Örümcek, sineğe, 'Ağıma gelir misin?' diye sorarmış," diye mırıldandım.

Taverner hayretle yüzüme baktı.

Sonra ciddi bir tavırla, "Kendisiyle soruşturmanın gerekleri çerçevesinde görüşeceğiz," dedi.

Sahne hazırdı, stenograf da çağrılmıştı.

Sonunda bir zil çaldı ve birkaç dakika sonra da Roger Leonides odaya girdi.

Yine heyecanlıydı ve oldukça da sakardı; bir sandalyeye çarptı. Daha önce de olduğu gibi onu koskocaman, dost canlısı sakar bir köpeğe benzettim. Ve aynı anda onun fizostigmini ensülin şişesine dolduran kişi olamayacağına da karar verdim. Bunu yapmaya kalksa ya şişeyi kırar ya da ilacı döker, yani bir şekilde işi yüzüne gözüne bulaştırırdı. Hayır, diye düşündüm. Roger bu işin içinde olsa bile işi yapan Clemency."

Roger panik içinde sormaya başladı.

"Beni mi görmek istediniz? Bir şey mi öğrendiniz? Merhaba Charles. İçeri girdiğimde sizi fark edememiştim. Geldiğiniz için çok teşekkür ederim. Lütfen bana anlatabilir misiniz, Sir Arthur..."

Ne kadar iyi, ne kadar cana yakın bir insandı. Ancak katillerin çoğu görünüşte iyi insanlardı –arkadaşları hep böyle bir şeyi yapmış olmasına çok şaşırdıklarını söylerlerdi. Hainlik etmiş olma duygusu içinde selamına yalnızca gülümseyerek karşılık verdim.

Babam soğuk ve resmi bir tavır takınmıştı. Bilinen sözleri söyledi. İfade... Yazılacak... Zorunlu değilsiniz... İsterseniz avukat...

Roger Leonides her zaman olduğu gibi kendine özgü heyecan ve sabırsızlığıyla bu sözleri umursamadı bile.

Başmüfettiş Taverner'ın yüzündeki hafif alaycı gülüşü fark ettim ve o anda zihnini okudum.

"*Bu herifler zaten her zaman kendilerinden emindirler*! Hata yapacaklarına inanmazlar. Çok çok akıllıdırlar."

Sakince bir köşeye geçip oturdum ve dinlemeye başladım.

Babam, "Sizden buraya gelmenizi istedim, Bay Leonides," dedi. "Bunu yapmaktaki amacım size yeni haberler vermek değil,

sizden bazı konularda bilgi almak istemem, yani bizden sakladığınız bazı bilgileri."

Roger Leonides şaşırmış görünüyordu.

"Saklamak mı? Ben size bildiğim her şeyi anlattım hem de her şeyi!"

"Ben öyle düşünmüyorum Bay Leonides. Babanızla öldüğü gün akşamüzeri uzun uzun konuşmuşsunuz."

"Evet, evet, onunla çay içtim. Bunu size daha önce söylemiştim."

"Evet, söylediniz ama hangi konuda konuştuğunuzu söylemediniz."

"Biz... biz... yalnızca konuştuk."

"Hangi konuda?"

"Günlük olaylar, ev, Sophia..."

"Peki ya Catering şirketi? Ondan hiç söz etmediniz mi?"

Sanırım o ana dek hep Josephine'in bütün bunları uydurmuş olmasını ummuştum ama öyleyse bile bu umudum çok çabuk kırıldı.

Roger'ın yüz ifadesi değişti, bir anda yüzündeki heyecan ve coşku kayboldu, bunun yerini çaresizlik ve sıkıntı aldı.

"Tanrım!" diye inledi. Bir koltuğa çöktü, yüzünü ellerinin arasına gömdü.

Taverner sinsi bir kedi gibi mutlu mutlu gülümsedi.

"Bay Leonides, bize karşı açık olmadığınızı kabul ediyorsunuz, değil mi?"

"Bunu nereden öğrendiniz? Kimsenin bilmediğini sanıyordum, ayrıca birinin bunu nasıl öğrenmiş *olabileceğini* hiç anlamıyorum?"

"Biz, bazı gerçekleri ortaya çıkarmasını biliriz, Bay Leonides." Derin bir sessizlik oldu. "Sanırım artık bize gerçekleri anlatmanızın zamanı geldiğini siz de kabul ediyorsunuzdur?"

"Tabii, tabii elbette. Pekâlâ her şeyi anlatacağım. Öğrenmek istediğiniz neydi?"

"Catering şirketinin iflasın eşiğinde olduğu doğru mu, Bay Leonides?"

"Evet. Artık bunun geciktirilmesi de olanaksız. İflas kapıda. Keşke babam bu gerçeği öğrenmeden ölseydi. O kadar utanıyorum ki, bu bir rezalet, benim için büyük bir utanç!"

"Sanırım konu yargıya götürülecek?"

Roger birden olduğu yerde doğruldu.

"Hayır, hayır. Böyle bir şey yok. Şirket iflas edecek ama bu onurlu bir iflas olacak. Kendi servetimle tüm borçları kapatmaya çalışacağım. Beni asıl üzen babamı hayal kırıklığına uğratmış olmam. O bana güvendi. Şirketlerinden en büyüğünü, en sevdiğini bana emanet etti. İşime hiçbir zaman karışmadı, hiç hesap sormadı. Yalnızca... bana güvendi... Ve ben onu hayal kırıklığına uğrattım."

Babam soğuk bir alaycılıkla mırıldandı.

"Konunun yargıya intikal etmeyeceğini söylüyorsunuz! Peki durum buysa, neden kimseye bu amacınızdan bahsetmeden karınızla yurtdışına gitme planları yaptınız?"

"Bunu da mı biliyorsunuz?"

"Evet, Bay Leonides."

"Anlamıyor musunuz?" deyip sabırsızlıkla öne doğru eğildi. "Babama gerçeği söyleyemezdim. Kendisinden para istediğim gibi bir izlenime kapılabilirdi. Yani bana destek olmasını, şirketi ayakta tutabilmek için yardım istediğimi düşünebilirdi. O... o beni çok severdi. Hiç kuşkusuz yardım etmek isteyecekti ama ben yapamazdım o her şeyi yoluna koysa bile bunu sürdüremezdim çünkü ben iyi değilim. Bunu yapabilecek yeteneğim yok. Ben babam gibi değilim. Bunu hep biliyordum ama denedim ve elimden geleni yaptım. Ne var ki yararı olmadı. O kadar kötüydüm ki! Tanrım! Ne kadar

ıstırap çektiğimi, nasıl çırpındığımı bilemezsiniz! Bataktan kurtulmaya çalışıyor, bir şekilde işleri yoluna koymayı ve sevgili ihtiyarın, babamın bunu asla öğrenmemesini umuyordum. Ama sonra iflas kaçınılmaz oldu, hiç umut kalmadı. Clemency sevgili karım –o beni anlıyor– bana hak veriyor. Onunla bir plan yaptık. Kimseye bir şey söylemeyecek, buradan gidecektik. Ve fırtına bundan sonra kopacaktı. Babama bir mektup bırakarak her şeyi anlatacaktım. Ne kadar utandığımı anlatacak, ona beni bağışlaması için yalvaracaktım. Bana karşı her zaman o kadar iyiydi ki, hiç bilemezsiniz ne kadar iyi olduğunu! Mektubu aldığı zaman bir şeyler yapması için çok geç olacaktı. Benim istediğim de buydu işte. Ondan yardım almamak hatta yardım istediğim gibi bir izlenim bile bırakmamak. Uzak bir yerde, her şeye yeniden başlamak, kendi emeğimle bir şeyler başarmak. Basit ve mütevazı bir yaşantım olacaktı. Bir şeyler yetiştirecektim. Kahve belki de meyve. Yalnızca yaşamak için gerekenlere sahip olacaktım, fazlasına değil. Clemency bu duruma aldırmayacağını söyledi. O olağanüstü bir kadın gerçekten, kesinlikle olağanüstü!"

"Anlıyorum." Babamın sesi soğuk ve alaycıydı. "Peki, sonra neden fikrinizi değiştirdiniz?"

"Fikrimi mi değiştirdim?"

"Evet. Neden babanıza gidip ondan parasal yardımda bulunmasını istediniz?"

Roger şaşkınlık içinde babama baktı.

"Ama ben böyle bir şey yapmadım ki!"

"Bay Leonides! Lütfen..."

"Yanlış öğrenmişsiniz. Ben babama gitmedim. *O beni çağırttı.* Nasıl olduysa, şehirde bir şeyler duymuş. Bazı söylentiler. Zaten babam her zaman her şeyi bilirdi. Sanırım bu konuyu da biri ona açtı.

Beni bu konuda sıkıştırdı. Tabii fazla dayanamadım, dilim çözüldü. Ona her şeyi anlattım. Konunun aslında para olmadığını, bana böylesine güvenmesine rağmen onu hayal kırıklığına uğratmış olmanın utancını taşıyamadığımı söyledim."

Roger ıstırapla yutkundu.

"Sevgili babacığım, sevgili ihtiyar babam. Bana ne kadar iyi davrandığını bilemezsiniz. Ne sitem etti, ne suçladı, ne de bağırdı. Aksine büyük anlayış gösterdi. Ondan yardım istemediğimi, böyle sonuçlanmasını yeğlediğimi ve kararlaştırdığımız gibi uzaklara gitmemin daha doğru olacağını söyledim ama babam beni dinlemek istemedi. Yardım etmek, şirketi iflastan kurtarmak için ısrar etti."

Taverner hışımla, "Yani babanızın size finansal konuda yardımcı olmak için ısrar ettiğine inanmamızı mı istiyorsunuz?" diye sordu.

"Gerçekten öyle yaptı. Hemen tanıdık simsarlara mektup yazarak onlara talimatlar verdi."

Sanırım ancak o zaman babamla Taverner'ın kendisini kuşkuyla süzdüklerini fark edip kıpkırmızı kesildi.

"Buraya bakın. Yazdığı mektup hâlâ bende. Bunu postaya atmamı söylemişti ama sonra yaşanılan şokun etkisiyle o kargaşada üzüntüden bunu yapmayı unuttum. Sanırım hâlâ cebimde."

Portföyünü çıkararak telaşla karıştırmaya başladı. Sonunda aradığını buldu. Üzerine pul yapıştırılmış, buruşuk bir zarftı bu. Hafifçe öne doğru eğilince zarfın üzerindeki adresi okuyabildim. Messrs Greatorex ve Hanbury'ye yazılmıştı.

Roger Leonides, "Bana inanmıyorsanız bu mektubu okuyun," dedi.

Babam adeta yırtarak zarfı açtı. Taverner, hemen arkasına geçti. Mektubu o zaman görmedim, daha sonra okudum. Aristide Leonides mektupta bazı yatırımlardan söz ediyor, hemen ertesi gün

kendisine firmadan birinin gönderilmesini istiyor, ona Catering şirketi hakkında bazı talimatlar vereceğini belirtiyordu. Yazılanların bir kısmını anlamasam da ihtiyar Leonides'in amacı açıktı. Aristide Leonides gerçekten de Catering şirketini yeniden ayağa kaldırmak, iflastan kurtarmak niyetindeydi.

Taverner, "Size bu mektubu aldığımıza dair bir belge vereceğiz, Bay Leonides," dedi.

Roger belgeyi aldı ve ayağa kalktı.

"Hepsi bu kadar mı? Sonuçta durumu anladınız değil mi?"

Taverner, "Bay Leonides," dedi. "Babanız size bu mektubu verdi ve siz de onun yanından ayrıldınız, değil mi? Peki sonra ne yaptınız?"

"Hemen evin bana ait olan bölümüne koştum. Karım yeni gelmişti. Ona babamın ne yapmak istediğini, ne kadar olağanüstü bir insan olduğunu anlattım. Ben... ben... doğrusu ne yaptığımı pek bilmiyordum."

"Ve babanız hastalandı. Ne kadar zaman sonra?"

"Bir düşüneyim... sanırım yarım saat kadar sonraydı ya da belki bir saat. Brenda koşarak geldi. Çok korkmuştu. Babamın çok tuhaf göründüğünü söyledi. Ben... ben hemen onunla birlikte babamın yanına koştum ama zaten bütün bunları size daha önce de anlatmıştım."

"Babanızı daha önceki ziyaretinizde odasının hemen yanındaki banyoya hiç geçtiniz mi?"

"Hayır, sanmıyorum. Hayır... hayır, banyoya geçmediğimden eminim. Yoksa siz benim..."

Babam Roger Leonides'in ani öfkesini yatıştırmayı başardı. Ayağa kalkarak adamın elini sıktı.

"Teşekkürler, Bay Leonides. Çok yardımcı oldunuz. Keşke bunları bize daha önce anlatmış olsaydınız."

Kapı Roger'ın arkasından kapandı. Yerimden kalkarak babamın masasının üzerinde duran mektuba baktım.

Taverner umutla, "Bu sahte *olabilir*," dedi.

Babam, "Evet, olabilir," diye mırıldandı. "Ama olduğunu sanmıyorum. Durumu olduğu gibi kabul etmeliyiz. İhtiyar Leonides oğlunu bu felaketten kurtarmaya hazırlanıyordu. Herhalde yaşasaydı bunu Roger'ın onun ölümünden sonra yapabileceğinden çok daha kolay ve hızlı başarabilirdi. Üstelik şimdi ortaya bir de şu kayıp vasiyetname konusu çıktı. Roger'a mirastan düşecek pay da şu anda belli değil. Bu durumda şirketin iflası kaçınılmaz bir durum. Hayır, Taverner, Roger Leonides ile karısının ihtiyarı ortadan kaldırmak için hiçbir nedenleri yoktu. Tam aksine..."

Sustu ve sanki aklına birden bir şey gelmiş gibi ağır ağır yineledi.

"Tam aksine..."

Taverner, "Ne düşünüyorsunuz efendim?" diye sordu.

Bizim ihtiyar ağır ağır, "Aristide Leonides'i," dedi. "Yirmi dört saat daha yaşamış olsaydı, Roger'ın sorunları çözülecekti. Ama yirmi dört saat yaşamadı. Aksine bir saat içerisinde birden ve dramatik bir şekilde öldü."

Taverner kaşlarını çattı.

"Hımm... Yani evden birinin Roger'ın iflas etmesini *istediğini* mi düşünüyorsunuz? Çıkarları Roger'la çatışan birinin? Fakat bu pek olası görünmüyor."

Babam, "Vasiyetname konusu ne oldu?" diye sordu. "İhtiyar Leonides'in parası kime kalacak?"

Taverner yorgun ve bıkkın bir şekilde iç geçirdi.

"Avukatları bilirsiniz. Onlardan açık ve net bir yanıt almak çok zor. Eski bir vasiyetname var. İhtiyar Leonides'in ikinci karısıyla evlendiği zaman yaptığı vasiyetname. Brenda Leonides'e yine aynı

parayı bırakıyor, yalnızca Miss Edith de Haviland'a verilecek olan miktar biraz daha az. Geri kalan para ise Philip'le Roger arasında bölünüyor. Yeni vasiyetname imzalı olmadığına göre eski vasiyetnamenin geçerli olacağını düşünüyordum ama olay o kadar da basit değilmiş. Yeni vasiyetnamenin yapılmış olması eskisini geçersiz kılıyormuş, bunu imzalayan tanıkların ve yeni bir 'vasiyetname yapma isteğinin' de dikkate alınması gerekiyormuş. Bu gidişle ihtiyar Leonides'in vasiyetname yapmadan ölmüş sayılması gibi bir olasılık da var. Tabii o zaman her şey dul eşe kalacak ya da kadın ömür boyu bunların gelirini alacak."

"Yani yeni vasiyetname bulunamazsa bu en çok Brenda Leonides'in işine yarayacak, öyle mi?"

"Evet. Eğer bu işte bir dalavere varsa bunda Brenda Leonides'in parmağı olduğunu düşünebiliriz." Taverner bir an sustu. "Vasiyetname konusunda bir şeyler yapıldığı *kesin* de bunun nasıl yapıldığını anlayamıyorum."

Bunu ben de anlayamıyordum. Sanırım hepimiz inanılmayacak kadar saftık. Tabii bunun nedeni o sırada konuya tamamen yanlış açıdan bakıyor olmamız da olabilirdi.

12. BÖLÜM

Taverner odadan çıktıktan sonra kısa bir sessizlik oldu.

Neden sonra, "Baba," dedim. "Katiller nasıl insanlardır?"

Bizim ihtiyar beni düşünceli bakışlarla süzdü. Birbirimizi o kadar iyi anlardık ki, bu soruyu sorduğum anda zihnimden neler geçtiğini bildiğine neredeyse eminim. Bu yüzden de bana ciddiyetle yanıt verdi.

"Evet..." dedi. "Bu önemli... senin açından çok önemli... Cinayet burnunun dibine kadar geldi. Buna artık dışarıdan bakmayı sürdüremezsin."

Amatörce bir merakla teşkilatın çözdüğü gizemli olaylarla hep ilgilenmiştim ama babamın da dediği o sırada olaylara hep dışarıdan bakmakla yetinmiştim; sanki bir vitrine bakarmış gibi. Ama şimdi –Sophia'nın da öngördüğü gibi– bu cinayet yaşamımda önemli bir rol almaya başlamıştı.

Bizim ihtiyar konuşmayı sürdürdü.

"Bu soruyu cevaplayabilecek doğru insan olduğumdan pek emin değilim. Seni bizimle çalışan bazı psikiyatri uzmanlarıyla tanıştırabilirim, onların katil profilleri konusundaki bilgileri bir hayli fazla. Ya da Taverner sana deneyimlerine dayanarak bilgi verebilir. Ancak benim anlayabildiğim kadarıyla sen benim suçlular konu-

sundaki deneyimlerime dayanarak ne düşündüğümü öğrenmek istiyorsun."

Minnetle, "Evet, isteğim bu," dedim.

Babam parmağıyla yazı masasının üzerine bir daire çizdi.

"Katiller nasıl insanlar? Bazıları..." Babanım yüzünde hüzünlü bir gülümseme belirdi. "Gerçekten çok iyi, aklı başında insanlardır."

Sanırım yüzümden ne kadar şaşırmış olduğum anlaşılıyordu.

"Evet öyle," diye yineledi. "Aynen senin benim gibi sevimli insanlar ya da biraz önce giden Roger Leonides gibi. Cinayet amatör bir suçtur. Tabii senin düşündüğün tipteki cinayetleri kastediyorum, gangsterlerin işledikleri cinayetleri değil. Çoğunlukla bu sıradan, iyi insanlara bakarsın ve onların dayanma güçlerinin sonuna geldikleri için ya da bir kaza sonucunda cinayet işlemiş oldukları gibi bir hisse kapılırsın. Çok zor bir duruma düşmüşlerdir, bir şeyi –kadın ya da para– çok ama çok, umutsuzca istemişlerdir. Ve bunu elde edebilmek için cinayet işlemişlerdir. Hepimizi bu gibi durumlarda engelleyen fren mekanizması onlarda tutmamıştır. Bildiğin gibi çocuklar isteklerini çekinmeden, kendilerini frenlemeye gerek duymadan eyleme geçirirler. Çocuk, sahibi olduğu kedi yavrusuna kızar ve, 'Seni öldüreceğim!' diye haykırır, ardından çekici aldığı gibi hayvanın başına indirir. Sonra da kedi öldü diye başında saatlerce hüngür hüngür ağlar. Birçok çocuk, küçük kardeşlerini beşiğinden alıp yalnızca eğlencelerine engel olduğu ya da artık anneleri kendileriyle eskisi gibi ilgilenmediği için boğmaya çalışmıştır. Ama bir süre sonra –çok kısa bir süre sonra– neyin 'yanlış' olduğunu, hangi davranış sonucunda cezalandırılacaklarını öğrendikleri bir evreye girerler. Daha sonra da yaptıklarının çok kötü olduğunu *kavrayarak* olgunluğa erişirler. Ama korkarım bazı insanlar, yaşça büyüseler de ruhsal ve ahlaki yönden olgunlaşamıyorlar. Bazıları cinayetin

kötü olduğunu bilirler ama bunu içlerinde hissedemezler. Tamamen deneyimlerime dayanarak şimdiye dek rastladığım katillerden hemen hiçbirinin içtenlikle, ciddi anlamda pişmanlık duyduğunu düşünmüyorum... Belki de Kabil'in laneti bu. Katiller normal insanlardan farklıdırlar. Cinayet kötüdür, yanlıştır –*onlar* için değil ama– onlar için kaçınılmazdır: Kurbanları istemiştir bunu, tek çıkar yolları budur."

"Sence biri ihtiyar Leonides'ten nefret ediyor olabilir mi?" diye sordum. "Belki de çok uzun bir süredir nefret ediyordu, peki bu yeterli bir cinayet nedeni olabilir mi?"

"Yalnızca nefret mi? Hiç sanmıyorum." Babam beni dikkatli bakışlarla süzdü. "Nefret dediğinde aşırı düzeyde bir hoşnutsuzluğu kastettiğini düşünüyorum. Uzak durun hallolur. Ama kıskançlıktan kaynaklanan nefret farklıdır; bu tutku seviyesinde sevgi ve hayal kırıklığının sonucunda ortaya çıkar. Herkes Constance Kent'in henüz bebekken öldürdüğü erkek kardeşini çok sevdiğinden söz etmişti. Çocuk sanırım bebeğe gösterilen yoğun sevgi ve ilgiyi kendine yöneltmek istiyordu. Bence katillerin çoğu nefret ettikleri kimselerden çok sevdiklerini öldürüyorlar. Çünkü ancak çok sevdiğin biri senin yaşamını cehenneme çevirebilir."

Bir an sustu, sonra ekledi. "Sanırım bu söylediklerimin sana pek bir yararı olmadı. Eğer yanılmıyorsam sen katili anlamana yardımcı olacak bir tür formül istiyorsun. O evdeki normal ve şirin insanlardan hangisinin katil olduğunu anlamanı sağlayacak belirgin bir işaret."

"Evet, öyle."

"Böylesi bir gösterge var mı? Acaba? Biliyorsun musun?..." Sustu, düşünüyordu. "Eğer öyle bir şey varsa, bu olsa olsa kibir olabilir."

"Kibir mi?"

"Evet. Şimdiye kadar hiç kibirli olmayan, kendini beğenmeyen bir katile rastlamadım. Zaten hemen hemen hepsinin felaketlerini hazırlayan da bu kibirleridir. Aslında yakalanacaklarından korkuyor olabilirler ama yine de ortada çalım satarak dolaşmadan, böbürlenmeden yapamazlar ve genellikle polisin kendilerini asla yakalayamayacağı kadar zeki olduklarına inanırlar. Bu arada bir şey daha belirtmeliyim. Katiller *konuşmak* isterler."

"Konuşmak mı?"

"Evet. Cinayet işlemiş olmak insanı çok büyük bir yalnızlığa düşürür. Birine bundan bahsetmek ister ama bunu yapamaz. Bu da konuşma isteğini kamçılar. İşte bu durumda cinayeti nasıl işlediğini anlatamayacağı için hiç olmazsa bunu tartışmayı, varsayımlar ileri sürmeyi, olayı gündemde tutmayı yeğler."

"Ben senin yerinde olsaydım Charles, özellikle bunun üzerine giderdim. Oraya git, onların arasına karış ve onları konuştur. Tabii ki bu öyle kolay olmayacak. Suçlu ya da suçsuz, hepsi de bir yabancıyla konuşma fırsatı bulmuş olmaktan mutluluk duyacaklar, çünkü sana birbirlerine söyleyemeyecekleri şeyleri söyleyebilirler. Sanırım sana anlatılanlar arasındaki farklılıkları algılayabilirsin. *Aslına bakarsan* saklayacak şeyleri olanın ağzını bile açmaması gerekir. Savaş sırasında istihbaratta çalışanlar bunu çok iyi biliyorlardı. Düşmanın eline geçtin mi adını, rütbeni ve künyeni söylersin, *hepsi o kadar* işte. Yanlış bilgi vermeye çalışanlar genellikle ağızlarından bir şeyler kaçırırlar. O evdekileri konuştur, Charles. Dikkatle izle, belki birinin ağzından kaçan bir sözcüğü ya da farkında olmadan yaptığı bir açıklamayı yakalarsın."

O zaman babama Sophia'nın ailedekilerin acımasızlığı –farklı niteliklerdeki acımasızlıkları– hakkında söylediklerini anlattım. İlgisini çekti.

"Evet," dedi. "Bu genç bayan önemli bir noktaya parmak basmış. Her ailenin bir kusuru, zayıf bir noktası vardır. Çok kimse bir tek zayıflıkla başa çıkabilir, ancak iki farklı zayıflığın alt edilmesi o kadar da kolay olmayabilir. Soyaçekim çok ilginç bir şey. Diyelim ki de Haviland'lar acımasızlıklarıyla, Leonides'ler de ahlaki değerleri hiçe sayan çıkarcılıklarıyla tanınıyorlar. De Haviland'ların en azından ahlaksız olmadıkları için iyi olduklarını, Leonides'ler de ahlaksız olsalar bile iyi olduklarını, çünkü acımasız olmadıklarını söyleyebiliriz. Peki ya bu iki ailenin kusurlarının bir sonraki nesilde birleştiğini düşünürsek; her iki özelliği de aile mirası olarak almış biri, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Doğrusu ben olaya hiç bu açıdan bakmamıştım.

"Sen kafanı hiç soyaçekime takma. Bu çok karmaşık, anlaşılması zor bir konu. Hayır, oğlum. Sen oraya git ve bırak evdekiler *seninle konuşsunlar*. Senin Sophia bir konuda çok haklı. Her ikinizin de gerçeği öğrenmesi gerek."

Ben tam odadan çıkarken ekledi. "Ha bu arada çocuğa da dikkat et."

"Josephine'e mi? Yani ne yaptığımı onun anlamaması gerektiğini mi söylemek istiyorsun?"

"Hayır, kastettiğim o değildi. Çocuğa dikkat et, onun başına bir şey gelmesini istemeyiz." Şaşkınlıkla bakınca babam devam etti. "Haydi ama Charles. O evde soğukkanlı bir katil var. Josephine adlı o çocuğun olan biten konusunda çok şey bildiği, gözünden hiçbir şeyin kaçmadığı anlaşılıyor."

"Evet, Roger konusunda her şeyi biliyordu, gerçi onun da zimmetine para geçirdiği sonucuna varmıştı ama neyse... Çocuğun duyduklarının birçoğunun gerçekleri yansıttığını da inkâr edemeyiz."

"Evet, evet. En iyi görgü tanıkları çocuklardır. Onlara her zaman güvenirim. Tabii çocukları mahkemeye çıkarmak doğru değil, bunu tasvip etmiyorum. Çocuklar kendilerine doğrudan soru sorulmasından hoşlanmazlar. Kem küm eder, bir şeyler mırıldanır ya da aptal aptal bakınarak bir şey bilmediklerini söylerler. Çocuklardan en iyi bilgiyi gösterişe kalktıkları zaman alabilirsin. Josephine'in de yaptığı bu zaten. Şov! Aynı yöntemle ondan birçok şey öğrenebilirsin. Sakın kıza soru sormaya kalkma. Onun bir şey bilmediğinden eminmişsin gibi davran. Göreceksin dili çözülecek."

Sustu ve biraz düşündükten sonra ekledi. "Josephine'i gözet. Belki de birilerinin güvenliğini tehdit edecek kadar çok şey biliyordur."

13. BÖLÜM

Çarpık Eve (malikâneye kendimce bu adı takmıştım) doğru ilerlerken içimde tuhaf bir suçluluk duygusu vardı. Taverner'a Josephine'in Roger hakkında söylediklerini anlatmış olmama rağmen Brenda Leonides'le Laurence Brown'ın birbirlerine aşk mektupları yazdıklarını söylediğinden hiç bahsetmemiştim.

İşin o kısmı kurgu olmalı, diye düşünerek kendimi rahatlatmaya çalışıyordum. Zaten Josephine'in bu sözlerinin doğru olduğuna inanmam için bir neden de yoktu.

Her nedense Brenda Leonides'in aleyhindeki kanıtları artırmayı istemiyordum, bu konuda tuhaf bir gönülsüzlüğüm vardı. Kadının evdeki dokunaklı hali bana dokunmuştu; etrafı ona düşmanca davranan aile bireyleriyle çevriliydi. Gerçekte öyle mektuplar varsa, Taverner ve adamlarının bunları er geç bulacaklarında en ufak bir şüphem bile yoktu. Zaten zor durumda olan bir genç kadın hakkında yeni şüphelerin uyanmasını, benim yüzümden iyiden iyiye şüphelerin odağı olmasını istemiyordum. Ayrıca Brenda da bana üstüne basa basa Laurence'la aralarında duygusal anlamda bir şey olmadığını belirtmişti. Doğrusu ya ben de korkunç bir cüceden farksız olan Josephine'den çok ona inanma eğilimindeydim. Zaten Brenda'nın kendisi de Josephine'in "anormal" olduğunu söylememiş miydi?

Aslında zeki bir kız olan Josephine'in ruhsal anlamda sorunları olduğu konusunda kuşkularım da yok değildi. Kızın, küçücük boncuk gözlerindeki tuhaf zekâ pırıltısı da bunun kanıtı değil miydi?

Malikâneye gitmeden Sophia'ya telefon etmiş, gelmemin uygun olup olmayacağını sormuştum.

"Lütfen gel, Charles."

"Oralarda durum nasıl?"

"Bilmiyorum. Sorun yok gibi. Polis evi araştırmayı sürdürüyor. Ne arıyor olabilirler, Charles?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Hepimizin sinirleri bozulmaya başladı. Lütfen çabuk gel, Charles. Eğer biriyle konuşup dertleşmezsem, çıldıracağım."

Hemen yola çıkacağımı söyledim.

Araba ön kapıda durduğunda görünürlerde kimse yoktu. Şoförün parasını ödedim ve araba hızla malikâneden uzaklaştı. Bir an tereddütle durakladım. Kapı açıktı. Zili çalmakla doğrudan içeri girmek arasında çelişkide kaldım.

Kararsızlık içinde orada durmuş, etrafıma bakınırken, birden hemen arkamda hafif bir ses duydum. Başımı çevirdim. Josephine porsukağaçlarının arasındaki açıklıkta durmuş bana bakıyordu. Isırdığı koca elma yüzünün neredeyse yarısını kaplamıştı.

Başımı çevirdiğim anda o da arkasını döndü.

"Merhaba, Josephine," dedim.

Yanıt vermeyerek, çalılıkların arkasında gözden kayboldu. Çakıllı araba yolunu geçerek onu izledim. Josephine, biraz ileride içinde japonbalıklarının yüzdüğü küçük havuzun yanındaki banka oturmuş, bacaklarını ileri geri sallıyor, elmasını ısırıyordu. Kız, çatık kaşlarla beni süzmekteydi. Bana bakışlarında bir düşmanlık sezer gibiydim.

"Yine ben geldim Josephine," dedim.

Anlamsız bir cümleydi bu ama Josephine'in sessizliğini ve gözlerini dikip bana bakmasını giderek daha sinir bozucu buluyordum.

Küçük kız aynı stratejiyi sürdürdü.

"Elma güzel mi?" diye sordum.

Bu kez yanıt vermek zahmetine katlandı ama tek bir sözcükle: *Yumuşak.*

Başımı salladım. "Kötü. yumuşak elmaları hiç sevmem."

Beni aşağılarcasına süzdü. "Kim sever ki?"

"Sana, 'merhaba' dediğim zaman neden karşılık vermedin Josephine?"

"Canım istemedi."

"Neden?"

Josephine sözlerinin iyice anlaşılması için olsa gerek elmayı ağzından çekti.

"Polise gittin ve onlara her şeyi anlattın değil mi?"

"Ah!" Şaşırmıştım. "Yani... şey... şeyden bahsediyorsan..."

"Roger amcadan bahsediyorum."

"Her şey yolunda. Sorun yok, Josephine." Onu sakinleştirmeye çalıştım. "Her şey yolunda. Hem artık polis, Roger amcanın yanlış bir şey yapmadığını, zimmetine para filan geçirmediğini de biliyor."

Josephine beni öfke dolu bakışlarla süzdü.

"Ne kadar aptalsın!"

"Çok üzgünüm."

"Ben Roger amca için endişelenmiyorum ki. Beni kızdıran bunun doğru bir yöntem olmaması, böyle dedektiflik olmaz. Polise en sonuna kadar *asla* bir şey söylenmemesi gerektiğini bilmiyor musun?"

"Anlıyorum," dedim. "Şimdi anladım. Çok üzgünüm Josephine. Gerçekten çok üzgünüm."

"Olmalısın da." Sonra sitemle ekledi. "Sana güvenmiştim."

Üçüncü bir kez üzgün olduğumu söyledim. Josephine biraz olsun yatışmış görünüyordu. Elmasını bir kez daha ısırdı.

"Ayrıca zaten," dedim. "Polis bunları er ya da geç öğrenecekti. Sen de ben de bunu uzun zaman bir sır olarak saklayamazdık ki!"

"Yani Roger amca iflas edeceği için mi?"

Josephine yine her zamanki gibi bir hayli bilgi sahibiydi.

"Sanırım iş o noktaya varacak."

Josephine başını salladı.

"Bu akşam bu konuyu konuşacaklar. Babam, annem, Roger amca ve Edith teyze. Aslında Edith teyze, Roger amcaya para verir –ama o da daha almadı– babamın ise vereceğini hiç sanmıyorum. 'Roger'ın başı beladaysa, suçu kendisinde aramalı, batan bir işe para yatırmanın ne anlamı olabilir ki?' dedi. Annem de zaten buna yanaşmıyor. O, babamın Edith Thompson'a, yani annemin yeni oyununa para yatırmasını istiyor. Edith Thompson'ı biliyor musun? Kadın evliymiş ama kocasından hiç hoşlanmazmış. Bywaters adında bir gence âşık olmuş, sanırım adam gemiciymiş. Adam tiyatrodan çıktıktan sonra onu takip etmiş ve sırtından hançerlemiş..."

Josephine'in bilgi dağarcığının genişliğine bir kere daha şaşıp kaldım. Kızın drama kavrayışı bir hayli güçlüydü. Kişileri birbirine karıştırmasına rağmen olayı ana hatlarıyla ustaca özetlemişti.

Josephine, "Doğrusu öykü hiç fena değil," dedi. "Ama tiyatro oyununun öyle olacağını sanmıyorum. Bu da yine *İzebel*'e benzeyecek." İçini çekti. "Köpeklerin kadının avuçlarını *neden* yemediklerini öğrenmeyi çok isterdim."

Ona baktım.

"Josephine," dedim. "Bana katilin kim olduğundan hemen hemen emin olduğunu söylemiştin, değil mi?"

"Eee?"

"Kim o?"

Beni alaycı bakışlarla süzdü.

"Anlıyorum," dedim. "Kitabın son bölümüne kadar olmaz! Peki, Başmüfettiş Taverner'a hiçbir şey söylemeyeceğime söz versem?"

"Birkaç kanıta daha ihtiyacım var."

Sustu, sonra elmasını japonbalıklarının yüzdüğü havuza fırlatırken sözlerine devam etti. "Ayrıca *sana* bunu söylemem. Sen olsan olsan Watson olursun."

Bu hakareti de hazmettim.

"Peki," dedim. "Ben Watson'ım. Ama Watson'a da bilgi verilir."

"Ne verilirdi?"

"İpuçları, kanıtlar... Tabii o bunlardan yanlış sonuçlar çıkarır. Benim yanlış sonuçlar çıkarmam seni eğlendirmez mi?"

Josephine bir an kanacak gibi oldu ama sonra kararlılıkla başını salladı.

"Hayır," dedi, bir an sustu ve sonra ekledi. "Zaten, ben Sherlock Holmes'ten de pek hoşlanmıyorum. Eski kafalı ve hâlâ köpeklerin çektiği arabalara biniyor."

"Peki ya mektuplar?" diye sordum.

"Hangi mektuplar?"

"Laurence Brown'la Brenda'nın birbirlerine yazdıklarını söylediğin mektuplar!"

Josephine, "Onları ben uydurdum," dedi.

"Sana inanmıyorum."

"Gerçekten ben uydurdum. Ben sık sık böyle şeyler yaparım. Beni eğlendiriyor."

Gözlerini yüzüme dikti. Ben de ona.

"Bak, Josephine. British Museum'da bir tanıdığım var, İncil hakkında neredeyse bilmediği yok. Eğer ondan köpeklerin İzebel'in

avuçlarını neden yemediklerini öğrenirsem, bana bu mektupları anlatır mısın?"

Josephine bu kez gerçekten de durakladı.

Bir yerlerde, oldukça yakınımızda bir dal çatırdayarak kırıldı. Josephine donuk bir sesle yanıt verdi.

"Hayır. Anlatmam."

İster istemez yenilgiyi kabul ettim. Babamın uyarısını anımsadım ama artık çok geçti.

"Neyse," dedim. "Sonuçta bu da bir oyun. Aslında senin bir şey bildiğin yok."

Josephine'in gözleri öfkeyle kısıldıysa da yine de tuzağıma düşmedi.

Ayağa kalktım.

"Benim artık eve gitmem gerek," dedim. "Sophia'yla buluşacağım. Haydi, sen de gel."

Josephine, "Ben burada oturacağım," dedi.

"Hayır, oturmayacaksın. Benimle eve geleceksin."

Başka bir şey söylemeden kolundan çektiğim gibi onu ayağa kaldırdım. Josephine çok şaşırdı. Önce karşı koymaya kalktı ama sonra büyük bir yumuşak başlılıkla benimle gelmeyi kabullendi. Sanırım evdekilerin benim varlığım karşısındaki tepkilerini görmek istiyordu.

O an Josephine'in de benimle gelmesi için neden öyle ısrarcı olduğumu bilemiyordum. Ancak ön kapıdan içeri girerken durumu kavradım.

Buna o birdenbire çatırdayan dal neden olmuştu.

14. BÖLÜM

Büyük salondan mırıltılar geliyordu. Kararsızlıkla duraksadım, içeri girmek yerine koridorda ilerledim ve ani bir dürtüyle yeşil çuhalı kapıyı açtım. Arkadaki geçit karanlıktı. Birden bir kapı açıldı ve ileride, büyük, ışıklı bir mutfak olduğunu gördüm. Eşikte yaşlı bir kadın duruyordu; oldukça şişman, ihtiyar bir kadın. Kadın kalın beline beyaz, tertemiz bir önlük bağlamıştı. Gözüm ona ilişir ilişmez her şeyin yolunda olduğu gibi bir hisse kapıldım. Zaten iyi dadıların insanda uyandırdığı duygu her zaman bu değil midir? Otuz beş yaşında olmama rağmen kadını gördüğüm anda kendimi dört beş yaşında, tüm endişe ve korkulardan uzak, güven içinde bir çocuk gibi hissetmiştim.

Dadı ile tanışma fırsatım olmamıştı ama o beni görür görmez kim olduğumu bildi.

"Siz Bay Charles'sınız değil mi?" dedi. "Mutfağa gelin, size bir fincan çay ikram edeyim."

Mutfak büyük, insana huzur veren şirin ve düzenli bir mutfaktı. Ortadaki masanın başına oturdum. Dadı bana bir fincan çay ve yanında kurabiye getirdi. Birden sanki çocukluğuma dönmüşüm gibi bir hisse kapıldım. Her şey yoluna girecekti artık –karanlık ve bilinmezlik korkusundan kurtulmuştum.

Dadı gülümsedi.

"Miss Sophia geldiğiniz için çok mutlu olacak. Son zamanlarda giderek fazla heyecanlanmaya başladı." Sonra bu durumu hiç onaylamıyormuş gibi bir tavırla ekledi. "Zaten hepsi de aynı durumdalar."

Omzumun üzerinden baktım.

"Josephine nerede? O da benimle gelmişti."

Dadı hoşnutsuzluğunu belirten bir ses çıkardı.

"Sürekli kapı dinliyor, duyduklarını yanından hiç ayırmadığı o küçük, gülünç deftere yazıyor. Onun okula gitmesi ve orada kendi yaşıtı çocuklarla oynaması gerekir. Bunu Miss Edith'e de söyledim. O da benimle aynı fikirde. Ama beyefendi evde eğitim almasının daha doğru olacağı kanısındaydı."

"Herhalde Josephine'i çok seviyordu?" dedim.

"Evet, efendim. Hepsini çok severdi."

Bir an afalladım. Dadı, Philip'in kızına duyduğu sevgiden söz ederken, sanki bu artık geride kalmış gibi bir ifade kullanmıştı. Bu şaşkınlığım yüzüme de yansımış olacak ki dadı hafifçe kızararak açıklama yapma gereği duydu.

"Beyefendi derken Bay Aristide Leonides'i kastediyordum."

Yanıt verme fırsatı bulamadan kapı hızla açıldı ve Sophia içeri girdi.

"Ah, Charles," dedikten sonra yaşlı kadına dönerek ekledi. "Ah dadıcığım onun gelmesine o kadar seviniyorum ki!"

"Biliyorum tatlım."

Dadı, birkaç tabak çanak topladı ve bunları küçük bulaşıkhaneye götürdü. Dışarı çıktıktan sonra da kapıyı arkasından kapadı.

Masadan kalkarak Sophia'ya sokuldum. Ona sarıldım, kendime çektim.

"Sevgilim, titriyorsun. Ne oldu? Neyin var?"

"Korkuyorum Charles. Çok korkuyorum."

"Seni seviyorum, Sophia. Eğer seni buradan götürebilirsem..."

Kız geri çekilerek başını salladı.

"Hayır, bu olanaksız. Bu olay sonuçlanana kadar beklemeliyiz. Ama Charles şunu iyi bil ki ben de bu durumdan hiç hoşlanmıyorum. Birinin, bu evden birinin... her gün gördüğüm, konuştuğum birinin soğukkanlılıkla insanları zehirleyebilen bir katil olduğunu düşünmek bile..."

Ona ne diyeceğimi bilemiyordum. Sophia gibi birine yalnızca sakinleştirmek için basmakalıp sözler söylemenin hiçbir anlamı olmazdı.

Sophia, "Bir *bilebilseydim*..." diye mırıldandı.

Başımı salladım ve onayladım.

"Zaten en kötüsü de bu, bilememek..."

Fısıltıyla konuşuyordu. "Ben en çok neden korkuyorum biliyor musun Charles? Bunu *hiçbir zaman* öğrenememekten..."

Bunun akıl almaz bir kâbus olacağını kolaylıkla gözlerimin önüne getirebiliyordum... Üstelik içimde ihtiyar Leonides'i kimin öldürdüğünü asla öğrenemeyeceğimize dair bir his vardı.

Bu bana Sophia'ya aklımı kurcalayan bir konuyu sorma fırsatını da vermişti.

"Sophia," dedim. "Bana bu evde kaç kişinin o fizostigminli göz damlalarından haberi olduğunu söyleyebilir misin? Birinci sorum şu: Büyükbabanın bu ilacı kullandığını kimler biliyordu? İkinci sorum: Bunun zehirli olduğunu ve öldürücü dozu kimler biliyordu?"

"Nereye varmak istediğini anladığımı sanıyorum Charles. Ancak bundan bir sonuca varamazsın, çünkü ilacı hepimiz biliyorduk."

"Belki hepinizin üstünkörü bir bilgisi vardı ama ayrıntılarıyla..."

"Hepimiz ayrıntıları da biliyorduk, sevgilim. Bir gün öğle yemeğinden sonra kahvelerimizi içmek için büyükbabamın yanında toplanmıştık. Biliyorsun, bütün aileyi etrafına toplamaktan hoşlanırdı. Son zamanlarda gözlerinden sorun yaşıyordu. Brenda, gözlerine damlatmak için göz damlasını getirdi. Biliyorsun Josephine her şeyi merak eder. Hemen, 'Neden şişenin üstünde, *Göz damlası – Kesinlikle içilmemelidir*, yazıyor?' diye sordu. Büyükbabam gülerek, 'Bu önemli çünkü eğer Brenda günün birinde bir yanlışlık yapar ve vücuduma ensülin enjekte edeceği yerde bu göz damlasından enjekte ederse, korkarım anında soluğum kesilir, yüzüm morarır ve ölürüm. Artık kalbim de o kadar güçlü değil,' dedi. Josephine, 'Ooo!' diye haykırdı. Büyükbabam ekledi. 'Bu yüzden Brenda'nın bana yanlışlıkla ensülin yerine fizostigminli iğne yapmasını engellemek için hepimiz çok dikkatli olmalıyız, öyle değil mi?'" Sophia bir an sustu. "Gördüğün gibi hepimiz oradaydık, bu konuşulanlara tanık olduk. Anlıyorsun değil mi? Hepimiz bunları duyduk."

Anlıyordum elbette. O zamana dek bu iş için özel bilgi gerektiğini düşünmüştüm. Ama artık ihtiyar Leonides'in neredeyse kendi ölümünü kendisinin planladığı, katiline bir anlamda yol gösterdiği ortaya çıkmıştı. Katilin düşünmesine, plan hazırlamasına, uğraşmasına gerek kalmamıştı. Kurbanın kendisi ona oldukça kolay bir cinayet yöntemi göstermişti.

Derin bir soluk aldım. Adeta düşüncelerimi okuyan Sophia, "Evet bu korkunç, değil mi?" dedi.

Ağır ağır, "Biliyor musun, Sophia?" diye mırıldandım. "Bir şeyin farkına vardım."

"Evet?"

"Sen haklısın. Katil Brenda olamaz. Hepiniz bu konuşmayı dinlediğinize göre büyükbabanı bu şekilde öldürmeyi planlamış olamaz. Bay Leonides'in sözlerini anımsayacağınızı bilirdi."

"Bundan pek emin değilim. Brenda bazı bakımlardan çok aptal."

Kaşlarımı kaldırdım.

"Acaba? Bence o kadar da aptal değil. Hayır, katil Brenda olamaz."

Sophia benden uzaklaştı.

"Sen katilin Brenda çıkmasını istemiyorsun, değil mi?"

Ne diyebilirdim? Açıkça, hayır, katilin Brenda *olduğunu* umuyorum, diyemezdim ya! Hayır, bunu söyleyemezdim.

Peki, neden söyleyemezdim? Bunun nedeni Brenda'nın kendisine düşman olan güçlü Leonides ailesinin oluşturduğu cephe karşısında tek başına kalmış olması mıydı? Bir tür şövalyelik ruhuyla açıklanabilir miydi bu? Zavallılığına, savunmasızlığına acımam mı?

Onun pahalı, gösterişli matem elbiseleriyle kanepede oturuşunu, sesindeki çaresizliği, gözlerindeki umutsuzluğu ve korkusunu anımsıyordum.

Neyse ki o anda dadı bulaşıkhaneden çıkıp mutfağa döndü. Acaba yaşlı kadın Sophia'yla aramızdaki gerginliği hissetmiş olabilir miydi?

"Cinayetlerden filan bahsetmenin ne gereği var?" dedi hoşnutsuzlukla. "Beni dinleyin, bunu unutun. Bu işleri polislere bırakmak gerek. Bu onların işi, sizin değil!"

"Ama dadı bu evden –içimizden– birinin katil olduğunun farkında değil misin?"

"Saçmalamayın, Miss Sophia. Artık sabrımı taşırıyorsunuz. Ön kapı daima açık değil mi, hatta bütün kapılar. Hiçbir yer kilitlenmiyor. Bu hırsızları, soyguncuları davet değil de nedir?"

"Fakat büyükbabamı öldüren bir soyguncu olamaz. Hiçbir şey çalınmadı. Ayrıca bir soyguncu içeri girip neden birini zehirlesin ki?"

"Ben katilin soyguncu olduğunu söylemedim ki, Miss Sophia. Yalnızca bütün kapıların açık olduğunu söyledim. İsteyen içeri girebilirdi. Bana kalırsa bu komünistlerin işi."

Dadı olayı çözümlemiş gibi bilgiç bilgiç başını salladı.

"Tanrı aşkına komünistler büyükbabamı neden öldürsünler ki?"

"Eğer komünistler değilse o zaman bu cinayette Katoliklerin parmağı var demektir."

Dadı son sözünü söylemiş gibi bir havada yeniden bulaşıkhaneye döndü.

Sophia'yla gülmeye başladık.

"İşte size yobaz bir Protestan," dedim.

"Gerçekten öyle, değil mi? Charles, haydi gel, salona geçelim. Aile toplantısı var. Aslında akşam için planlanmıştı ama erkene alındı."

"Aile işlerine burnumu sokmasam daha doğru olur, Sophia."

"Eğer benimle evlenip bu aileye gireceksen, gelip maskelerimiz düştüğü zaman nasıl insanlar olduğumuzu da görmelisin."

"Peki, konu ne?"

"Roger'ın durumu. Sanırım sen zaten bu konuyu biliyorsun Charles. Eğer Roger amcamın büyükbabamı öldürmüş olabileceğini düşünüyorsan bu delilik çünkü amcam büyükbabama tapardı."

"Roger'ın katil olduğunu hiç sanmıyorum ama Clemency'den şüphelenmediğimi söyleyemem."

"Sanırım bu düşünceyi kafana ben soktum ama bu konuda da yanılıyorsun. Roger amcam tüm parasını kaybetse bile, Clemency'nin buna pek aldıracağını sanmıyorum. Hatta memnun bile olabilir. Onda tuhaf bir hiçbir şeye sahip *olmama* merakı hatta tutkusu var. Haydi gel."

Sophia'yla büyük salona girmemizle birlikte herkes sustu, derin bir sessizlik oldu ve tüm gözler üzerimize çevrildi.

Bütün aile oradaydı. Philip iki pencerenin arasındaki büyük kırmızı brokar kaplı berjerde oturuyordu. Düzgün hatlı yüzü bir maskeden farksızdı; soğuk, ciddi, ifadesiz. Kararını bildirmek üzere olan bir yargıç havasındaydı. Roger şöminenin önündeki büyük pufa ata biner gibi oturmuştu. Hepsi arkaya doğru, dimdik duran saçlarından onları sinirle bir hayli karıştırdığı görülüyordu. Pantolonunun sol paçası yukarı sıyrılmış, kravatı da kaymıştı. Kızarmış yüzüyle kavgaya hazır bir havadaydı. Clemency onun hemen arkasında oturuyordu. İnce vücudu, büyük minderli koltukta büsbütün ince görünüyordu. Diğerlerine bakmıyordu; gözlerini duvardaki panolara dikmiş, kayıtsız bir havada onları inceliyordu. Edith de Haviland yüksek arkalıklı bir koltukta dimdik oturmuş, inanılmayacak bir hızla örgü örüyordu. Ağzını sıkıca kapamış, dudaklarını büzmüştü. Odadaki belki de tek güzel şey Magda'yla Eustace'dı. Gainsborough'nun portresini andırıyorlardı. Yan yana kanepeye yerleşmişlerdi; esmer, yakışıklı çocuk asık suratla etrafına bakınıyordu. Magda ise kolunu kanepenin arkasına atmış, bol uzun etekli tafta elbisesi ve ayağındaki işlemeli ayakkabılarıyla soylu bir düşesi andırıyordu – Çarpık Evin Düşesi Magda...

Philip kaşlarını çattı.

"Sophia, çok üzgünüm ama çok özel bazı ailevi konuları konuşuyoruz."

Miss de Haviland'ın örgü şişleri şıkırdadı. Hemen özür dileyip geri çekilmek niyetindeydim ama Sophia benden önce davrandı. Yüksek bir sesle ve kararlılıkla kalmam gerektiğini belirtti.

"Charles'la evlenmeyi planlıyoruz. Ve ben onun da yanımda olmasını istiyorum."

Roger oturduğu puftan hızla ayağa fırlayarak, "Neden olmasın ki?" diye bağırdı. "Sana en başından beri bu işin artık *gizlisi saklısı* kalmadığını söyleyip duruyorum Philip. Yarın ya da öbür gün tüm

dünya öğrenecek bunu. Her neyse sevgili dostum..." Yanıma gelerek elini samimiyetle omzuma koydu. "Konuyu *siz* zaten biliyorsunuz. Bu sabah siz de oradaydınız."

Magda öne doğru eğilerek haykırdı.

"Tanrı aşkına anlatsanıza. Scotland Yard nasıl bir yer? İnsan merak ediyor. Masa? Yazı masası? Sandalyeler? Perdeler nasıl? Sanırım çiçek filan yok. Diktafon?"

Sophia, "Bırak bunları, anne," dedi. "Zaten Vavasour Jones'a piyesteki Scotland Yard sahnesini çıkarmasını söyledin. Bu bölümün seyircide düş kırıklığı yaratacağını iddia ettin."

Magda, "O sahne oyuna polisiye bir hava veriyordu," diye mırıldandı. "Halbuki Edith Thompson bir psikolojik drama ya da psikolojik gerilim... Sence hangisi kulağa daha hoş geliyor?"

Philip bana dönerek sert bir sesle sordu.

"Bu sabah Scotland Yard'da mıydınız? İyi de neden? Ah, tabii babanız..."

Kaşlarını çattı. O anda orada istenmediğimi daha da iyi anladım. Sophia ise koluma parmaklarını adeta kenetlemişti."

Clemency bir sandalyeyi öne doğru iterek, "Lütfen oturun," dedi.

Ona minnettarlıkla baktıktan sonra gösterilen yere oturdum.

Miss de Haviland'ın konuşmaya kaldıkları yerden devam etmek niyetinde olduğu anlaşılıyordu, gerisi onu ilgilendirmiyordu.

"Ne düşünür, ne derseniz deyin, Aristide'nin isteklerine saygı göstermemiz gerektiği kanısındayım. Şu vasiyetname işi halledilir halledilmez Aristide'nin bana bıraktığı paranın tamamı emrinde Roger, istediğin gibi kullanabilirsin."

Roger Leonides hâlâ sinirle saçını çekiştirip duruyordu.

"Hayır!" diye haykırdı. "Hayır, *olmaz*, Edith teyze!"

Philip mırıldandı. "Ben de aynı şeyi söyleyebilmeyi isterdim, ama insanın her şeyi düşünmesi..."

"Phil, sevgili Phil, anlamıyor musun? *Hiç kimseden* tek bir kuruş bile istemiyorum!"

Clemency de sözleriyle Roger'a destek verdi. "Tabii ki Roger kimsenin parasını almayacak."

Magda, Miss de Haviland'a dönüp, "Vasiyetname konusu *çözümlenince* Roger'ın zaten kendi parası olacak Edith. Babasının servetinden payına düşeni alacak," dedi.

Eustace, "Fakat bu vasiyetname konusunun ihtiyaç duyduğun zamanda çözümlenmesi neredeyse olanaksız değil mi?" diye sordu.

Philip çocuğa baktı.

"Senin hiçbir şeyden haberin yok Eustace."

Roger, "Çocuk kesinlikle haklı," diye haykırdı. "En can alıcı noktaya parmak bastı. Artık iflas kaçınılmaz gibi görünüyor! Kurtulmak imkânsız!"

Sanki bunu söylemekten tuhaf bir şekilde haz duyuyordu.

Clemency, "Ortada gerçekten tartışılacak bir şey yok," dedi.

Roger omuz silkti. "Zaten artık ne önemi var ki?"

Philip dudaklarını büzdü. "Ben önemli olduğunu –hem de çok önemli olduğunu– düşünüyordum."

Roger, "Hayır!" diye haykırdı. "*Hayır*! Babam öldü! Bunun böylesine korkunç bir gerçeğin yanında ne önemi olabilir ki? Babam *öldü*! Ve biz burada oturmuş, paradan söz ediyoruz!"

Philip'in soluk yanakları hafifçe kızardı.

Soğuk bir ses tonuyla, "Biz yalnızca sana yardım etmeye çalışıyorduk," diye mırıldandı.

"Biliyorum, Philip, tabii ki bunu biliyorum, fakat artık hiç kimse bunun için bir şey yapamaz. Lütfen artık bu konuyu kapatalım."

Philip, "Sanırım ben bir miktar para *bulabilirim*," dedi. "Belli bir miktar –hisse senetleri büyük ölçüde değer kaybetti– sermayemin bir kısmı ise dokunamayacağım şekilde bağlı: Magda'nın yatırımları, filan... Ama..."

Karısı bu işten hiç hoşlanmamış ve onun sözünü kesmişti.

"Senin bu işe para yatırman doğru değil sevgilim. Böyle bir şeyi düşünmen bile saçma olur, ayrıca çocuklarına da haksızlık etmiş olursun."

Roger olanca sesiyle bağırdı.

"Anlamıyor musunuz, ben hiç kimseden *hiçbir şey* istemiyorum! Bunu *anlatmaya* çalışmaktan sesim kısıldı! İşlerin bu yönde gelişmesinden kesinlikle memnunum!"

Philip dudak büktü.

"Bu prestij konusu. Babamın onuru, ailemizin onuru söz konusu!"

"Bu aile meselesi değildi ki! Şirketin başında ben vardım, yalnızca beni ilgilendiriyor."

Philip onu sert bakışlarla süzdü.

"Evet. Kesinlikle senin işindi!"

Edith de Haviland, ayağa kalkarak toplantıyı sonlandırma mesajı veriyordu.

"Bu konuyu yeterince tartıştığımızı sanıyorum."

Sesi öylesine sert ve otoriterdi ki etkisi de kolayca görüldü.

Philip'le Magda ayağa kalktılar. Eustace da kapıya doğru ilerledi. Onun hafifçe aksadığını fark ettim. Topal değildi ama tek bacağını kolaylıkla kıramıyordu.

Roger, Philip'in koluna girdi.

"Mert bir insansın, Phil. Bunu düşünmüş olman bile yeterli."

İki kardeş odadan beraber çıktılar.

Magda onları izlerken, "Boşuna gürültü," diye mırıldandı.

Sophia ise benim için hazırlattığı odaya bakması gerektiğini söyledi.

Edith de Haviland ayağa kalkmış, örgüsünü topluyordu. Dönüp bana baktığında bir an onun benimle konuşacağını sandım. Bakışlarıyla benden bir şeyler istermiş gibiydi. Sonra fikrini değiştirdi, iç çekerek diğerlerinin arkasından odadan çıktı.

Clemency pencereye doğru gitmiş, şimdi bahçeyi seyrediyordu. Ona yaklaşarak yanında durdum. Başını hafifçe bana doğru çevirdi.

"Tanrı'ya şükür, bu da bitti," dedi ve sonra tiksintiyle ekledi. "Ne anlamsız bir oda bu!"

"Buradan hoşlanmıyor musunuz?"

"Bu salonda soluk bile alamıyorum, içeride sürekli solmuş çiçek ve toz kokusu var."

Oda konusunda haksızlık ettiği kanısındaydım ama onun ne demek istediğini de anlamıştım. Bu odanın da güçlü bir kişiliği vardı.

Tipik bir kadın odasıydı bu: yumuşak, egzotik, dış etkenlere, hava değişimlerine kapalı. Bir erkeğin uzunca bir süre mutlu olup kalabileceği bir yer değildi burası. Burada rahatça oturup gazetenizi okuyamaz, ayaklarınızı uzatıp piponuzu tüttüremezdiniz. Yine de burayı Clemency'nin kişiliğini yansıtan yukarıdaki o soğuk salona yeğliyordum. Doğrusunu isterseniz, bir kadın odası her zaman bir ameliyathaneden daha hoştur...

Clemency çevresine bakındı.

"Burası bir tiyatro sahnesinden farksız. Magda'nın rol yapabilmesi için ayarlanmış bir sahne dekoru." Bana döndü. "Biraz önce ne yaptığımızın farkında mısınız? İkinci perdeyi oynuyorduk: Aile meclisi toplantısı! Bunu Magda ayarladı. Bence tamamen gereksiz bir şeydi çünkü artık konuşulacak, tartışılacak bir şey yok. Her şey ayarlandı, çok geç!"

Sesinde en ufak hüzün belirtisi yoktu. Aksine bu durumdan hoşlanmış gibiydi. Kendisine baktığımı fark etti.

Sabırsız bir havada, "Anlamıyor musunuz?" dedi. "Sonunda *özgürüz* artık! Roger'ın yıllardan beri *berbat* durumda olduğunu – ıstırap çektiğini anlamıyor musunuz? O işadamı olacak biri değil! Buna hevesi de yok, bundan anlamıyor da! Roger atlardan, ineklerden, bahçeyle uğraşmaktan hoşlanıyor. Ama o babasına hayrandı. Hepsi gibi! Bu evde yanlış olan da buydu; tek bir aile, burun buruna! Sakın bu sözlerimle kayınpederimin despot bir adam olduğunu, çocuklarına baskı yaptığını ve onları kullandığını söylemek istediğimi düşünmeyin. Asla böyle bir şey yapmazdı o. Hepsine para ve özgürlük verdi ama çocuklarına çok düşkündü. Onlar da babalarına tapıyorlardı!"

"Bu yanlış bir şey mi?"

"Bence öyle. Ben çocuklar büyüyünce onlarla olan bağları koparmak, geri plana çekilmek, belli etmeden onlardan uzaklaşmak ve hatta çocukları bizi unutmaları için *zorlamamız* gerektiği kanısındayım."

"Zorlamak mı? Bu da biraz fazla değil mi? Şiddet ne şekilde olursa olsun şiddettir ve bunun iyi yanı da yoktur."

"Eğer Aristide Leonides kendisi için öyle güçlü bir kişilik oluşturmasaydı..."

"Kişilik oluşturulmaz! İnsanda ya vardır ya da yoktur. Aristide Leonides gerçekten güçlü bir kişilikmiş."

"Özellikle Roger için gereğinden fazla güçlü bir kişilikti. Roger ona tapıyordu. Babasının yapmasını istediği her şeyi hemen yapmak, babasının olmasını istediği gibi bir insan olmak istiyordu. Ama bu olanaksızdı. Babası Catering şirketini ona devretti –firma ihtiyar adamın en sevdiği ve övündüğü kuruluştu– bu şirket bir anlamda onun gururu, onuruydu. Roger babasının izinden yürümek

için elinden geleni yaptı fakat onun bu konuda yeteneği yoktu. Roger iş konusunda –evet, bunu açıkça söyleyeceğim– tam bir aptal, bir zavallı. Ve bu gerçek onu kalp hastası yaptı, onu mahvetti. Yıllarca çalıştı, didindi ama şirketin kötü gidişine engel olamadı. Birdenbire aklına olağanüstü 'fikirler', parlak 'planlar' geliyor, ama her defasında işler ters gidiyor ve şirketin durumu daha da bozuluyordu. Yıllar geçtikçe işe yaramadığınızı daha da çok hissetmek ne korkunç bir şey! Onun ne kadar mutsuz olduğunu bilemezsiniz ama ben biliyorum."

Yeniden dönüp bana baktı.

"Roger'ın babasını para için öldürmüş olabileceğini düşünmüş olabilirsiniz ve muhtemelen polis de öyle düşünüyor! Bunun ne kadar *saçma* bir düşünce olduğunu bir bilseniz!"

Utangaç bir tavırla mırıldandım.

"Artık bunu biliyorum."

"Roger artık işleri düzeltemeyeceğini, iflasın kaçınılmaz olduğunu anlayınca çok rahatladı. Evet! Gerçekten rahatladı. Yalnızca babasının durumu öğrenmesinden kaygılanıyordu, bundan başka hiçbir kaygısı, endişesi yoktu. Yeni bir yaşama başlayacağımız günü sabırsızlıkla bekliyordu."

Yüzünün hatları hafifçe titreşti, sesi yumuşadı.

"Nereye gidecektiniz?" diye sordum.

"Barbados'a. Uzak akrabalarımdan biri kısa bir süre önce öldü ve bana orada bir ev bıraktı. Öyle önemli bir şey değil! Ama gidebileceğimiz bir yer! Tabii çok sıkıntı çekecektik ama elimizden geleni yapacak, geçinmeye çalışacaktık. Yaşamak için çok da paraya ihtiyaç yok aslında. Yani azla yetinenler, fazla bir şey istemeyenler için. Roger'la baş başa olacaktık; herkesten uzakta... endişelerden, kaygılardan uzak!"

İç çekti ve devam etti.

"Roger tuhaf bir insan. *Benim* için endişeleniyor, *benim* yoksul bir yaşamım olacağı için endişeleniyor. Leonides'lerin hayatlarında paranın öyle önemli bir yeri var ki bunun kolay kolay değişmesi mümkün değil. Roger için de öyle. İlk kocam sağken çok fakirdik, Roger benim bu yüzden çok çektiğimi, çok iyi ve cesur bir kadın olduğumu düşünüyor. O zaman *mutlu* olduğumu, gerçekten mutlu olduğumu anlayamıyor! Ondan sonra hiçbir zaman o kadar mutlu olamadım! Üstelik ilk kocam Richard'ı asla Roger'ı sevdiğim kadar sevmedim."

Gözlerini yarı kapamıştı. Ne denli derin duygular içinde olduğunu anlıyordum.

Clemency gözlerini kocaman açarak bana baktı.

"Bakın, benim birini parası için öldürmem olanaksız! Ben parayı *sevmiyorum*!"

Kadının bu sözlerinde samimi olduğundan emindim. Clemency Leonides parayı umursamayan ender insanlardandı. Bu tipler lüksten nefret eder, çok sade şeylerden hoşlanır, mal ve mülkten de sıkılırlar. Öte yanda paranın kişisel anlamda bir şey ifade etmediği ama paranın verdiği güce tapan insanlar da vardır.

"Kendiniz için para istemiyor olabilirsiniz ama..." dedim. "Akılla yönetilen bir servet sayesinde insan çok ilginç şeyler yapabilir, örneğin bilimsel araştırmalara destek sağlayabilir."

Clemency'nin tam bir işkolik olduğundan emindim.

"Bilimsel araştırmalara bağışta bulunmanın doğru olup olmadığını bilemiyorum," dedi. "Genellikle bu paralar yanlış bir şekilde harcanır. İşe yarayacak çalışmalar çoğunlukla buna tutkuyla inanmış; hevesli, heyecanlı, öngörülü bilimadamları tarafından yapılır. Pahalı cihazlar, kurslar, tecrübeler hiçbir zaman güçlü bir vizyonun, düşsel zenginliğin yerini alamaz. Paraysa genellikle yanlış ellere geçer."

"Barbados'a gidince işinizi bırakmak zorunda olmak sizi üzmeyecek mi? Gitmekten vazgeçmediniz, değil mi?"

"Hayır, polis izin verir vermez gideceğiz. Doğrusu işimi bıraktığım için hiç üzülmeyeceğim. Neden üzüleyim ki? Boş oturmaktan hoşlanmam, Barbados'da da boş oturacak değilim." Sabırsızlıkla ekledi. "Tanrım! Şu konu çözümlense de gitsek."

"Bayan Clemency, Aristide Leonides'i kimin öldürmüş olabileceğine ilişkin bir fikriniz var mı? Roger'la sizin bu işle bir ilginiz olmadığını düşünelim (Doğrusunu isterseniz, sizin cinayete karışmış olduğunuzu düşünmem için ortada bir neden de yok.) Sizin zekâ düzeyinizdeki birinin hiç kuşkusuz katilin kim olabileceği konusunda bir *fikri* vardır."

Beni anlamlı bakışlarla süzdü. Konuşmaya başladığında doğallığından eser kalmamıştı. Sıkıntılı, hatta çekingen bir hali vardı.

"Bu konuda tahmin yürütmek doğru değil, bilimsel bir yanı yok. Tek söylenebilecek Brenda ve Laurence'ın olası kuşkulular olduğu olabilir."

"Demek Aristide Leonides'i onların öldürdüğünü düşünüyorsunuz?"

Clemency omuz silkti.

Bir an sanki çevreyi dinliyormuş gibi kulak kesildi. Sonra birden dönerek kapıya gitti. Eşikte beliren Edith de Haviland'ın yanından geçerek dışarı çıktı.

Miss de Haviland doğruca yanıma gelip, "Sizinle konuşmak istiyorum," dedi.

Birden babamın söylediklerini hatırladım. Acaba bu?...

Edith de Haviland konuşmayı sürdürüyordu.

"Yanlış bir izlenim edinmemiş olduğunuzu umarım; yani Philip hakkında. Philip anlaşılması zor bir insan. Sizde içine kapanık,

soğuk ve kibirli bir insan izlenimi bırakmış olabilir ama aslında hiç de öyle değildir. Yalnızca dıştan öyle görünür. Bunu değiştirmek de elinde değil."

"Bunu hiç düşünmedim..." diye söze başladıysam da hemen sözümü kesti.

"Roger konusuna gelince... aslında Philip ona para verme konusunda gerçekten samimiydi, kesinlikle cimri biri değildir. O gerçekten çok iyi bir insandır –çok çok iyi– yalnızca onu doğru anlamak gerekir."

Bayan de Havilland'a kendisini anlamaya hazır olan bir insan tavrıyla baktım. Başardığımı umuyorum, çünkü Bayan de Haviland kaldığı yerden devam etmişti.

"Sanırım tek sorun onun ailenin ikinci çocuğu olmasında. İkinci çocuklar hep böyledir; gözlerini açtıkları andan itibaren engellerle karşılaşırlar. Bakın, Philip babasına tapardı. Tabii ki tüm çocukları Aristide'yi severdi, o da hepsini çok severdi. Ama Roger onun ilk göz ağrısı, gururuydu. Büyük oğlu olduğu için her şeyde önde tutulan oydu. Sanırım Philip de bunu hissediyordu. Sonuçta giderek kendi kabuğuna çekilmeye başladı. Yaşamını kitaplarla, tarihle, onu günlük yaşamdan koparacak şeylere doldurdu. Sanırım çok da çekti; zaten çocuklar hep ıstırap çekerler..."

Bir an durakladıktan sonra yine devam etti.

"Sanırım asıl söylemek istediğim Philip'in Roger'ı daima kıskandığı. Belki kendisi bunun farkında bile değil. Ama sanırım Roger'ın başarısız olması –Tanrım bunu söylemek bile çok abes– söylediğim gibi Philip'in bunun bilincinde olduğunu hiç sanmıyorum ama nedense bu iflas konusunun onu pek de fazla üzmediğini düşünüyorum."

"Yani onun Roger'ın düştüğü bu duruma sevindiğini mi söylemek istiyorsunuz?"

Miss de Haviland başını salladı.

"Evet, tam olarak bunu söylemek istiyorum."

Hafifçe kaşlarını çatarak ekledi. "Doğrusu Philip'in ağabeyine hemen yardım teklifi etmemesi beni üzdü."

"Neden etsin ki?" diye sordum. "Sonuçta işleri *berbat* eden Roger. Koskoca bir adam o. Üstelik düşünmesi gereken çocukları da yok. Hastalansaydı ya da gerçekten önemli bir ihtiyacı olsaydı, hiç şüphesiz aile ona yardımcı olurdu. Ben Roger'ın kimsenin yardımı olmadan yepyeni bir hayata başlamayı arzu ettiğinden eminim."

"Orası öyle. Bunu gerçekten istiyor. Onu endişelendiren bir tek şey var: Clemency. Oysa Clemency alışılmadık bir kadın. Lüks bir yaşam isteği hiç yok; gösterişsiz, kaba saba fincanlardan çay içmekten hoşlanıyor. Sanırım *modernlik* anlayışı bu. Clemency ne antikadan anlıyor, ne de güzellikten."

Yaşlı kadının o zekâ dolu bakışlarıyla beni tepeden tırnağa süzdüğünün farkındaydım.

"Sophia için de korkunç bir durum bu. Bu olanların onun gençliğini karartmasını hiç istemem. Onların hepsini çok severim. Roger ve Philip. Şimdi de Sophia, Eustace ve Josephine. Hepsi çok tatlı ve iyi çocuklar. Marcia'nın çocukları. Evet... hepsini çok seviyorum." Bir an sustu sonra sert bir sesle ekledi. "Fakat hiçbirine tapmam!"

Sonrasında kadın birdenbire dönüp uzaklaştı. Bu son sözleriyle bir şeyi vurgulamak istemişti ama bunun ne olduğunu anlayamamıştım.

15. BÖLÜM

Sophia, "Odan hazır Charles," dedi.

Yanımda durarak bahçeye bakmaya başladı. Rüzgârda sallanan yarı çıplak ağaçlarıyla bahçenin kasvetli ve hüzünlü bir görünümü vardı.

Sophia sanki düşüncelerimi okumuştu.

"Ne kadar perişan görünüyorlar değil mi?"

Biz dışarıyı seyrederken birden kayalık bahçenin kenarındaki porsukağaçlarının oluşturduğu çitin arkasından biri çıktı sonra biri daha. Bunlar giderek kaybolan günışığında kurşuni birer hayaleti andırıyorlardı.

Çalılıkların arasından ilk çıkan Brenda Leonides'ti. Üzerinde gri çinçilla bir kürk vardı. Alacakaranlıkta tuhaf bir zarafetle kayarcasına yürümesi kedilerin tüyler ürpertici yumuşak ve sinsi yürüyüşünü andırıyordu.

Pencerenin önünden geçerken bir an yüzünü gördüm. Dudakları hafifçe kıvrılmış, kendi kendine gülümsüyordu. Bu gülüşü anımsıyordum. Daha önce yukarıda da aynen böyle sinsice güldüğünü görmüştüm.

Bir iki dakika sonra iyice ufalmış gibi duran Laurence Brown da alacakaranlıkta kayarcasına ilerledi. O andaki görüntülerini an-

cak böyle tanımlayabilirim. Onlarda yürüyüş yapmaya, dolaşmaya çıkmış iki insan hali yoktu. Tam aksine tıpkı iki hayalete benziyorlardı; sinsi ve tehlikeli.

Dalı acaba hangisi kırdı? Brenda mı? Yoksa Laurence mı, diye düşündüm.

Doğal olarak aklıma Josephine geldi.

Sophia'ya, "Josephine nerede?" diye sordum.

"Herhalde çalışma odasında, Eustace'ın yanındadır." Kaşlarını çattı. "Eustace için çok endişeleniyorum Charles?"

"Neden?"

"Davranışları çok tuhaflaştı, çok karamsar ve huysuz. Felç geçirdikten sonra çok değişti. Aklından geçenleri anlayamıyorum. Bazen bana hepimizden nefret ediyormuş gibi geliyor."

"Merak etme, büyüdükçe geçer. Bu geçici bir dönemdir."

"Herhalde öyledir. Ama ben yine de endişeleniyorum, Charles!"

"Neden canım?"

"Bilmem ki. Sanırım bunun nedeni babamla annemin hiçbir şeyden dolayı endişelenmemeleri. Onlar diğer anne ve babalar gibi değiller."

"Belki de herkes için böylesi daha iyi. İnan bana çocukların çoğu ilgisizlikten değil, aşırı ilgiden şikâyet ederler."

"Bu doğru. Biliyor musun, bu konuyu Mısır'dan dönene dek hiç düşünmemiştim. Onlar gerçekten çok tuhaf bir çift. Babam inatla kimsenin pek fazla bir şey bilmediği geçmiş devirlerin izini sürdüğü bir dünyada yaşıyor, annemse durmadan yeni sahneler yaratıp, bunlardaki rolünü oynayarak kendince eğleniyor. Bu akşamki saçmalık annemin eseriydi. Buna hiç gerek yoktu fakat o bir aile meclisi toplantısı sahnelenmesini istiyordu. Anlayacağın annem burada sıkılıyor, bu yüzden de sürekli dramatik sahneler yaratmaya ve bunları oynamaya çalışıyor."

Bir an gözlerimin önünde pek tuhaf bir sahne belirdi: Sophia'nın annesi merkezinde cinayet olan bir dramı yakından yaşamak ve bunda başrol oynamak için yaşlı kayınpederini keyifle zehirliyordu.

Ne komik bir düşünceydi! Bu fikri zihnimden çabucak attım ama az da olsa bundan tedirgin olmuştum.

Sophia içini çekti.

"Annemi sürekli izlemek gerek. *Ne* zaman *ne* yapacağı hiç bilinmez!"

Kararlılıkla, "Artık aileni unutmalısın, Sophia," dedim.

"Doğrusu bunu yapabilirsem çok mutlu olacağım, ama şu an için bu çok zor. Kahire'de çok *mutluydum*, çünkü hepsini unutmuştum, hiçbirini düşünmüyordum."

Birden Sophia'nın Mısır'dayken evinden ve ailesinden hiç söz etmediğini anımsadım.

"Onlardan hiç bahsetmeyişinin nedeni bu muydu? Onları unutmaya çalışman?"

"Sanırım öyle. Biz hepimiz daima iç içe yaşadık. Hepimiz birbirimizi seviyoruz. Birbirlerinden can düşmanıymış gibi nefret eden ailelerden değiliz. Bu çok zor olmalı ama tutarsız sevgilerin hâkim olduğu karmaşık bir ortamda yaşamak da bir o kadar zor."

Sonra ekledi. "Sanırım hepimizin bir arada küçük, çarpık bir evde yaşadığını söylediğim zaman bunu kastediyordum. 'Çarpık' derken ahlaki anlamda yozlaşmış, çarpılmış bir düzeni kastetmiyordum. Sanırım söylemek istediğim bağımsız, tek başına dimdik ayakta durmayı başarmış insanlar olarak büyümek olanağı bulamadığımızdı. Hepimizin çarpık bir yanı var, üstelik birbirimize dolaşmışız. Boruçiçeğinden farkımız yok."

O anda Edith de Haviland'ın boruçiçeğini topuğuyla ezdiği sahne canlandı gözümde.

Sonrasında Magda aniden telaşla kapıyı açarak içeri daldı ve yanımızda beliriverdi.

"Canlarım!" diye haykırdı. "Neden ışıkları yakmadınız? Karanlık çökmeye başladı bile!"

Düğmeleri çevirmesiyle birlikte duvarlardaki apliklerden, masaların üzerindeki abajurlardan tatlı ışıklar yayılmaya başladı. Sophia'yla Magda'nın gülkurusu rengindeki ağır perdeleri kapatmalarına yardım ettim. Artık o sahnenin figüranları olarak o çiçek kokulu odadaydık.

Magda kendisini kanepeye atarak, bağırdı.

"Ne inanılmayacak sahneydi, değil mi? Eustace ne kadar kızmıştı? Bana bütün o konuşmaları çok yersiz bulduğunu söyledi. Çocuklar ne tuhaf olabiliyorlar!"

İç çekti.

"Roger çok tatlı. Saçlarını karıştırıp, sakarlıktan eşyaları devirmeye başlayınca ona bayılıyorum. Edith'in kendisine kalacak parayı Roger'a vermeye kalkması da çok hoştu, değil mi? Biliyor musunuz, sözlerinde samimiydi, kesinlikle yalnızca bir jest değildi. Ama bence Edith aptallık etti. Ya Philip de öyle davranması gerektiğini düşünüp onun yaptığını yapmaya kalksaydı? Tabii, Edith aile için *her şeyi* yapabilir. Bu ihtiyar kızların, kız kardeşlerinin çocuklarına karşı duyduğu tutkulu sevgi insanın içine dokunuyor. İleride bir gün yaşamını kardeşinin çocuklarına adamış, ihtiyar teyze rolünü muhakkak oynayacağım. Meraklı, inatçı, takıntılı ve özverili."

"Herhalde Miss de Haviland, kız kardeşinin ölümünden sonra çok zor günler yaşadı," dedim. Magda'nın oynayacağı rollerden birini daha tartışmak niyetinde değildim. "Anladığım kadarıyla ihtiyar Bay Leonides'ten nefret edermiş."

Magda şaşkınlık içindeydi. "Nefret mi edermiş? Kim söyledi bunu? Saçmalık bu! Edith, kayınpederime âşıktı."

Sophia, "Anne!" diye haykırdı.

"Sophia, lütfen beni yalanlamaya kalkma! Tabii senin yaşında insan aşkın yalnızca mehtapta dolaşan genç çiftlere özgü bir şey olduğunu düşünür."

"Miss de Haviland bana Bay Aristide Leonides'ten her zaman nefret ettiğini söyledi," dedim tüm söylenenler karşısında.

"Belki buraya ilk geldiği zaman Aristide'den nefret ediyordu. Kızkardeşinin onunla evlenmiş olmasına çok kızmıştı. Korkarım aralarında hep bir gerginlik, bir uzlaşmazlık vardı ama ne olursa olsun Edith kayınpederime âşıktı. Tatlım, emin ol ben neden söz ettiğimi çok iyi biliyorum! Tabii ki kayınpederim baldızıyla asla evlenmezdi. Adamcağız sanırım bunu aklından bile geçirmedi. Tabii Edith de böyle bir şeyi hiç düşünmemiş olabilir. Çocuklara annelik etmek, Aristide'yle tartışmak onu mutlu etmeye yetiyordu. Tabii ki kayınpederimin Brenda'yla evlenmesinden hiç hoşlanmadı hem de hiç hoşlanmadı."

Sophia yine annesiyle zıtlaşmaya devam ediyordu. "Bu evlilik babamla senin de hiç hoşuna gitmedi ama."

"Doğru, bu hepimizi çok kızdırdı. Çok doğal, değil mi? Ama emin ol en çok kızan Edith oldu. Tatlım, ben onun Brenda'ya nasıl baktığını gördüm!"

Sophia mırıldandı.

"Ama anne!"

Magda onu gerek sevgi, gerekse suçluluk ifade eden bakışlarla süzdü. O an şakacı, şımarık bir çocuk gibiydi.

Sonra kadın sanki hiç konuşmamışlar gibi yepyeni bir konuya geçti aniden.

"Artık Josephine'in okula gitmesi gerektiğine karar verdim."

"Josephine mi? Okula mı?"

"Evet. İsviçre'ye. Yarın bu konuyla ilgileneceğim. Bence Josephine'i bir an önce göndermemiz iyi olacak. Zavallı çocuğun

böylesine korkunç bir ortamda yaşaması hoş değil. Bu olay yüzünden ruhsal sağlığı iyice bozuldu, olmayacak şeylere ilgi duymaya başladı. Josephine'e gerekli olan şey yaşıtı çocuklarla bir arada olmak: Düzenli bir okul hayatı. Zaten bunu hep düşünüyorduk."

Sophia, ağır ağır, "Ama büyükbabam onun okula gitmesini istemiyordu, buna karşıydı," dedi hayal kırıklığıyla.

"Sevgili Tatlı İhtiyarcık! O hepimizin gözünün önünde olmamızı isterdi. Çok yaşlı insanlar bu konularda bir hayli bencildirler. Halbuki bir çocuğun yaşıtlarının arasında olması gerekir. Ayrıca İsviçre çok sağlıklı bir yer; temiz hava, kış sporları ve buradakinden daha sağlıklı, daha iyi yemekler."

Okul konusunda ben de bir şeyler söyledim. "Şu sıralar düzenlemeler nedeniyle Josephine'i İsviçre'ye göndermenizin pek kolay olacağını sanmıyorum," dedim.

"Saçma! Charles, öğrenim söz konusuysa bunun için çeşitli yöntemler var. Örneğin, İsviçreli bir çocukla değiştokuş yapıyorsunuz. Daha başka yollar da bulunabilir. Rudolp Alstir, Lozan'da. Yarın sabah ona telgraf çekip *gerekli ayarlamaları* yapmasını isteyeceğim. Josephine'i de hafta sonu gibi yollarız."

Magda arkasındaki yastığı yumruklayarak düzeltti. Sonra bize gülümsedi ve kapıya doğru ilerledi. Kapının eşiğinde bir an durup sevecen bakışlarla Sophia'yla bana baktı.

"Önemli olanlar, gençler." Tatlı sesi bu sözlere daha da derin bir anlam veriyordu. "Her şey onlar için var. Bu arada tatlım, çiçekleri unutma – mavi kantaronlar, nergisler..."

Sophia, "Ekimde mi?" diye sorduysa da Magda dışarı çıkmıştı bile.

Sophia hiddetle derin bir soluk aldı.

"Doğrusu ya annem de bazen çekilmez oluyor! Birdenbire aklına bir şey geliyor, sağa sola telgraflar yağdırıyor, her şeyin bir

anda olup bitmesini istiyor. Şimdi Josephine'i alelacele İsviçre'ye göndermenin bir anlamı var mı?"

"Aslına bakarsan okul fikri hiç de fena değil. Bence yaşıtlarıyla bir arada olmak Josephine için de çok iyi olur."

Sophia inatla, "Büyükbabam o fikirde değildi," dedi.

Yavaş yavaş kızmaya başlıyordum.

"Sophia, hayatım, seksenini geçmiş bir ihtiyarın gerçekten bir çocuğun sağlığı ve refahı konusunda en iyi kararı verebileceğini düşünüyor olamazsın."

"Bu evdekileri ondan daha iyi tanıyan yoktu, dolayısıyla bu evdekiler hakkında en doğru kararları da yalnızca o verebilirdi."

"Yani Edith teyzenden daha mı iyi tanıyordu?"

"Hayır. Belki Edith teyze kadar iyi tanımıyordu. Teyzem de Josephine'in okula gönderilmesi gerektiğini düşünüyordu. Kardeşimin son zamanlarda iyice tuhaflaştığının, ele avuca sığmaz bir hal aldığının farkındayım; kapı dinlemek gibi berbat bir alışkanlık edindi. Ama sanırım bunun tek nedeni 'dedektifçilik' oynaması."

Magda bu ani kararı gerçekten Josephine'in sağlığı ve iyiliğini düşündüğü için mi vermişti, bilemiyordum. Josephine cinayetten önce evde olup biteni ayrıntılarıyla biliyordu ve bu onun üzerine vazife değildi.

Düzenli bir okul yaşamı, bolca oyun Josephine'e gerçekten iyi gelecekti. Yine de buna birden telaşla karar vermiş olması beni meraklandırmıştı. Ne de olsa İsviçre, İngiltere'den çok uzaktaydı.

16. BÖLÜM

Bizim ihtiyar şöyle demişti: *Bırak onlar seninle konuşsun.*

Ertesi sabah tıraş olurken bu öğüdün bana bir yararı olup olmadığını düşünüyordum.

Edith de Haviland, benimle konuşmuştu hatta bunun için özellikle aramıştı. Clemency, benimle konuşmuştu. (Yoksa ben mi onunla konuşmuştum?) Bir bakıma Magda da benimle konuşmuş sayılırdı. Daha doğrusu, kadın sahnede rolünü oynamış, ben de seyircilerden biri olarak onu izlemiştim. Sophia doğal olarak benle konuşmuştu. Hatta dadı bile konuşmuştu. İyi de onlardan işe yarayacak bir şey öğrenebilmiş miydim? Bu insanların anlattıklarının arasında anlamlı bir söz ya da sözcük var mıydı? Daha da önemlisi babamın önemle üzerinde durduğu o anormal özgüvenle karşılaşmış mıydım? Doğrusu pek sanmıyordum.

Benimle hiçbir şekilde, hiçbir konuda konuşmak istemeyen bir tek kişi vardı: Philip. Bu da bir anlamda anormal değil miydi? Kızıyla evlenmek istediğimi öğrenmiş olmalıydı. Buna rağmen sanki yokmuşum gibi davranmayı sürdürüyordu. Sanırım orada bulunmamdan hoşlanmıyordu. Edith de Haviland onun adına özür dilemeye bile kalkışmıştı. Philip'in normal davranışının böyle olduğunu yanlış yorumlamamamı söylemişti. Kadının Philip için endişelendiği anlaşılıyordu. İyi de neden?

Sophia'nın babasını düşündüm. Adam her anlamda duygularını baskı altında tutan bir insandı. Kıskançlık yüzünden mutsuz bir çocukluk dönemi geçirmiş, bunun sonucunda kabuğuna çekilmişti. O da kitapların dünyasına –tarihe– sığınmıştı. Bu soğuk ve ilgisizlik maskesinin altında aslında coşkulu duygularını gizliyor olabilirdi; bir tür kalkan. Philip'in babası ölünce tekrar büyük paraya konacak olması bence asla geçerli bir cinayet nedeni olmazdı. Onun, istediği kadar parası olmadığı için Aristide Leonides'i öldürdüğünü bir an için bile düşünemezdim. Ama babasının ölümünü istemesi için daha derin, psikolojik nedenler olabilirdi. Philip yıllar sonra tekrar baba evine dönmüş, buraya yerleşmişti. Ama sonra Londra'daki hava saldırıları yüzünden Roger da karısıyla buraya gelmişti. Böylece Philip her gün babasının Roger'ı kendisinden daha çok sevdiğini görüp, buna katlanmak zorunda kalmıştı... Acaba bu ıstıraptan, bu işkenceden ancak babasının ölümüyle kurtulabileceğini düşünmüş olamaz mıydı? Bir de cinayeti ağabeyinin üzerine kalırsa? Roger'ın parası tükenmek üzereydi, şirket iflasın eşiğindeydi. Roger'la babasının son konuşmasından, Aristide Leonides'in oğluna destek olacağından haberi olmayan Philip böyle bir durumda polisin hemen Roger'dan kuşkulanacağını düşünmüş olamaz mıydı? Philip gerçekten cinayet işleyecek kadar ruhsal dengesini yitirmiş olabilir miydi?

Jiletle çenemi kesince küfrü bastım.

Lanet olsun, ne yapmaya çalışıyordum? Cinayeti Sophia'nın babasının üzerine yıkmaya mı? Bu yapılacak şey miydi? Herhalde Sophia buraya gelmemi bunun için istememişti.

Yoksa... bu muydu? Sophia'nın bu isteğinin gerisinde bir şeyler gizli değil miydi? Babasının katil olduğu gibi bir şüphe içini kemirirken benimle evlenmeyi asla kabul edemezdi, çünkü şüphelerinin doğru çıkmasından korkuyordu.

Sophia, akıllı ve cesur bir kızdı. Cinayetin üzerindeki sır perdesinin kalkmasını ve katilin bulunmasını istiyordu çünkü şüphenin aramızda sonsuz ve aşılmaz bir engel gibi daima var olacağını biliyordu. Sophia'nın şu sözleri de bunu yansıtmıyor muydu? *Düşündüğüm şeyin doğru olmadığını kanıtla –ya da doğruysa, bunun gerçekliğini kanıtla– böylece ne kadar kötü olursa olsun gerçekle yüzleşmeye ve kabul etmeye çalışırım.*

Edith de Haviland da Philip'in suçlu olduğunu biliyor ya da bundan şüpheleniyor muydu? "Onlara tapmam!" derken neyi kastediyordu?

Clemency'ye kimden kuşkulandığını sorduğum zaman neden bana öyle tuhaf tuhaf bakmış ve, "Brenda'yla Laurence olağan şüpheliler, öyle değil mi?" diye sormuştu.

Bütün aile katilin Brenda'yla Laurence olmasını istiyor, bunu umut ediyor ama bunu yapanın onlar olduğuna gerçekten inanmıyorlardı.

Tabii belki de ilk şüphelerimizde haklıydık, belki cinayeti gerçekten de Brenda ve Laurence işlemişlerdi ya da Laurence yapmıştı, Brenda'nın bu işle bir ilgisi yoktu.

Bu çok daha iyi bir çözüm olabilirdi.

Kestiğim çeneme alkol sürdükten sonra kahvaltı etmek için aşağıya indim. Laurence Brown'ı bir an önce bulup, onunla konuşmak niyetindeydim.

İkinci kahvemi içerken "Çarpık Ev"in yavaş yavaş beni de etkilemeye başladığını fark ettim. Artık ben de cinayeti çözmeyi değil, *bana* en uygun gelen çözümü bulmayı istiyordum.

Kahvaltıdan sonra koridordan geçerek yukarıya çıktım. Sophia, Laurence Brown'ın şimdi çalışma odasında Eustace'la Josephine'e ders verdiğimi söylemişti.

Brenda'nın odasının önünde bir an durakladım. Zili çalıp kapıyı mı tıklatmalıydım? Yoksa doğruca içeri mi girmeliydim? Sonun-

da burayı Brenda'nın özel dairesi değil de, Leonides'lerin evinin bir bölümü olarak düşünmeye karar verdim.

Kapıyı açarak içeriye girdim. Etraf derin bir sessizliğe gömülmüş, görünürde kimseler yoktu. Solda, büyük salona geçilen kapı vardı ve kapalıydı. Sağdaki iki aralık kapıdan yatak odasıyla, buna bitişik olan banyo görünüyordu. Buranın göz damlasıyla ensülinin konulduğu, Aristide Leonides'in yatak odasının bitişiğindeki banyo olduğunu biliyordum.

Polis buradaki işini bitirmişti. Kapıyı iterek içeriye süzüldüm. Böylece evdekilerden birinin, (hatta bir yabancının) yukarıya çıkıp, kimseye görünmeden banyoya girmesinin ne kadar kolay olduğunu iyice anladım.

Banyonun ortasında durarak etrafıma bakındım. Burası pırıltılı fayansları, gömme banyosuyla gayet şık ve lüks bir şekilde dekore edilmişti. Bir tarafta bazı elektrikli aletler vardı: küçük bir elektrik ocağı ve ızgara, elektrikli çaydanlık, ekmek kızartıcısı, elektrikli cezve, tost makinesi. Kısaca yaşlı bir adama bakan özel bir uşağa gerekli olacak her şey. Duvara, beyaz emaye bir dolap asılmıştı. Kapağını açtım, içinde tıbbi aletler, iki ilaç bardağı, göz banyosu, göz damlası, damlalık ve etiketli birkaç şişe vardı. Borik asit, aspirin, tentürdiyot. Sargılar, plasterler filan. Ayrı bir rafta ensülin şişeleri, iki enjektör ve bir şişe alkol vardı. Üçüncü bir rafta ise bir şişe duruyordu. Bunun üzerindeki etikette "*Tablet: Doktorun önerisine göre geceleri bir ya da iki adet alınacak*!" yazıyordu. Hiç kuşkusuz göz damlası da eskiden bu rafta duruyordu. Dolap, temiz ve derli toplu idi. Herkesin aradığını kolayca bulabileceği kadar düzenliydi... tabii katilin de.

Şişeleri istediğim gibi karıştırabilir, sonra yavaşça odadan çıkıp aşağıya inebilirdim. Hiç kimsenin buraya gelmiş olduğumdan haberi olmazdı. Tabii bu yeni bir bilgi değildi, yalnızca polisin işinin ne kadar güç olduğunu gösteriyordu.

Yeni bir şey ancak suçlu ya da suçlulardan öğrenilebilirdi!...

Taverner, "Onları zorlamak gerek," demişti. "Onları kaçmaya kalkışacak kadar telaşlandırmak, korkutmak gerek.. Bizim bir şeyler bildiğimizi sanmalılar. Daima gözlerinin önünde olmalıyız. O zaman katil er ya da geç, sessiz kalmaktan vazgeçer. Yeni bir zekâ numarası yapmaya kalkar. Biz de ensesine yapışırız."

Ne var ki katil şimdiye dek böyle bir girişimde bulunmamış, Taverner'ın tuzağına düşmemişti.

Banyodan çıktım. Etrafta hâlâ kimseler yoktu, koridor boyunca ilerledim. Soldaki yemek salonunun, Brenda'nın olan sağdaki yatak odasıyla banyosunun önünden geçtim. Yemek salonunun kapısı kapalıydı. Brenda'nın odasında ise bir hizmetçi vardı. Daha ilerideki bir odadan gelen sesten Edith de Haviland'ın yine balıkçıyla tartıştığını duyabiliyordum. Yan bölümdeki bir döner merdivenle yukarı kata çıkılıyordu. Merdivenlerden yukarı çıktım. Edith'in yatak ve oturma odasının o katta olduğunu biliyordum. Laurence Brown'ın odası da oradaydı. Ayrıca orada iki banyo daha vardı. Biraz ilerideki kısa bir merdivenden ise hizmetçi dairesinin üzerine inşa edilmiş olan büyük salona iniliyordu. İşte burası çalışma odası olarak kullanılıyordu.

Kapının önünde durdum, içeriden Laurence Brown'ın sesi duyuluyordu. Oldukça yüksek sesle konuşuyordu.

Sanırım Josephine'in kapı dinleme alışkanlığı bana da geçmişti. Hiç utanmadan kulağımı kapıya dayayarak dinlemeye başladım.

Çocuklara tarih anlatıyordu. Fransa tarihini işliyorlardı.

Dikkatle dinlerken gözlerim hayretle açıldı. Laurence Brown'ın olağanüstü bir öğretmen olduğunu anlamış, çok şaşırmıştım.

Bunun beni niçin bu denli şaşırtmış olduğunu hiç bilemiyorum. Sonuçta Aristide Leonides insan sarrafıydı, insan tahlilinde iyiydi. Fareyi andıran dış görünüşüne, tüm silikliğine ve beceriksiz tavır-

larına rağmen, Laurence'ın öğrencilerine heyecan aşılayacak, onları düşünmeye yöneltecek dehaya sahip olduğu anlaşılıyordu. Thermidor dramı, Robespierre taraftarlarının yasadışı ilan edilmeleri, Barras mucizesi, Fouche'ın sinsiliği, yarı aç, genç bir subay Napoleon. Bütün bunlar sanki canlanmış, çalışma odasına doluşmuşlardı.

Laurence birden anlatmayı bırakıp Eustace'la Josephine'e bir soru sordu. Onlardan kendilerini bu dramın kahramanlarından birinin, sonra da bir diğerinin yerlerine koymalarını istedi. Josephine'den pek sonuç alamadı, kızın sesi sanki nezleliymiş gibi çıkıyordu, buna karşın sanki o dünyadan kopuk Eustace gitmiş, yerine başka biri gelmişti. Çocuğun çok akıllı ve zeki olduğu, bu konuda babasından gelen altyapısı olduğu anlaşılıyordu.

Sonra sandalyelerin geri itildiğini, ayakların zemine sürtünme sesini duydum. Hemen merdivenlere kayıverdim. Kapı açıldığında henüz basamaklardan inmiş gibi bir tavır takındım.

Eustace'la Josephine çalışma odasından dışarı çıktılar.

"Merhaba," dedim ikisine birden.

Eustace'ın beni orada görünce şaşırdığı anlaşılıyordu.

Nazikçe, "Bir şey mi istiyordunuz?" diye sordu.

Oradaki varlığımı umursamayan Josephine ise yanımdan geçip gitti.

Usulca, "Yalnızca çalışma odasını görmek istemiştim," dedim.

"Geçen gün de görmüştünüz sanırım. Çocuklara göre bir yer. Aslında bebek odasıymış. İçeride hâlâ bir sürü oyuncak var."

Kapıyı açarak geçmem için yana çekildi, arkasından içeri girdim.

Laurence Brown masanın yanında duruyordu. Başını kaldırıp baktı. Kızarmış bir yüzle selamıma mırıldanarak karşılık verdikten sonra hızla dışarı fırladı.

Eustace, "Onu korkuttunuz," dedi. "Laurence çok çabuk korkar."

"Ondan hoşlanıyor musunuz, Eustace?"

"Ah, itirazım yok. Tabii aslında budalanın biri."

"Fakat kötü bir öğretmen değil, öyle değil mi?"

"Hayır, aslına bakarsanız bir hayli ilginç biri. Çok şey biliyor. Olaylara farklı açılardan bakmanıza yardımcı oluyor. VIII. Henry'nin şiir yazdığını bilmiyordum –Ann Boleyn'e tabii– gerçekten güzel şiirler."

Birkaç dakika daha konuştuk. *Ancient Mariner*'den, Chaucer'dan, Haçlı Seferlerinin politik nedenlerinden, ortaçağın yaşam anlayışından ve –Eustace'i çok şaşırtan– Oliver Cromwell'in Noel günü kutlamalarını yasaklamasından söz ettik. Çocuğun alaycı ve huysuz kişiliğinin altında akıllı ve mantıklı birinin olduğu anlaşılıyordu.

Kısa bir süre sonra asık suratının nedenini anladım. Yalnızca hastalığı yüzünden büyük ıstırap çekmekle kalmamış, tam yaşamdan zevk almaya başladığı bir sırada felç olması geleceğe yönelik umutlarının yıkılmasına neden olmuş.

Eustace, "Bu yıl on birinci sınıfta olacaktım," diyerek iç çekti. "Okul renklerini taşımaya hak kazanacaktım. Evde kalıp Josephine gibi kötü bir çocukla ders yapmak berbat bir şey. Biliyor musunuz, o henüz on iki yaşında?"

"Evet ama herhalde Josephine'le aynı dersleri görmüyorsunuz."

"Tabii ki hayır. Onun ileri matematik ve Latince dersi yok. Yine de insanın öğretmenini küçük bir *kızla* paylaşması hoş değil."

Onun kırılan erkeklik gururunu onarmak amacıyla Josephine'in yaşına göre son derecede zeki bir kız olduğunu söyledim.

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsunuz?" dedi. "Bence Josephine budalanın teki. Dedektifliğe çok meraklı. Burnunu her şeye soku-

yor sonra da duyduklarını elindeki o küçük, siyah deftere yazıyor. Sanki çok şey öğrenmiş, çok şey biliyormuş gibi de bir tavır takınıyor. Bence Josephine aptal bir çocuk, hepsi bu işte." Sonra dudağını bükerek ekledi. "Zaten kızlar dedektif olamazlar. Bunu kendisine de söyledim. Bana kalırsa annem kesinlikle haklı. Josephine'i İsviçre'ye ne kadar çabuk gönderirlerse, o kadar iyi olur."

"Onu özlemeyecek misin?"

Eustace, "O yaşta bir kızı özlemek mi?" diye mırıldandı. "Tabii ki hayır! Tanrım, bu ev tımarhaneden farksız! Annem durup dururken Londra'ya koşup beceriksiz senaristleri o işe yaramaz piyesleri, kendisine uyacak şekilde yeniden yazmaları için zorluyor, sürekli hiçbir neden yokken olay çıkarıyor, ortalığı birbirine katıyor. Babamsa başka bir âlem; kitaplarıyla odasına kapanıyor, bazen ne söylediğinizi bile duymuyor. Tanrım, neden sanki bana böyle tuhaf bir anneyle baba verdin ki! Sonra Roger amca var. O kadar iyi ve candan ki, onu görünce ister istemez irkiliyorsunuz. Clemency yenge iyidir, insanı sıkmaz ama bazen onun da biraz tuhaf olduğunu düşünmüyor değilim. Edith teyze fena değildir ama o da çok yaşlı. Sophia nihayet eve döndü ama o da bazen insanı çok kötü azarlayıveriyor. Bu ev ve içindekiler... hepsi çok tuhaf, sizce de öyle değil mi? Teyzeniz ya da ablanız olacak yaşta bir üvey büyükanne! Yani insan kendini burada çok kötü hissediyor."

Onun neler hissettiğini biraz olsun anlıyordum. Eustace'ın yaşındayken ne kadar duygusal ve alıngan olduğumu –hayal meyal– anımsıyordum. Bir şekilde farklı görülme, kendimin ya da yakınlarımın normal sayılmamaları korkusunu hep içimde yaşardım.

"Ya büyükbabanız?" diye sordum. "Onu sever miydiniz?"

Eustace'ın yüzünde tuhaf bir ifade belirip kayboldu.

"Büyükbabam kesinlikle anti sosyal bir adamdı!"

"Ne gibi?"

"Büyükbabam kârdan başka bir şey düşünmezdi. Laurence bunun kesinlikle yanlış olduğunu söylüyor. Sonra korkunç bireyciydi. Artık böyle şeylerin zamanı geçti. Siz de aynı fikirde değil misiniz?"

Biraz umursamazlıkla, "Neyse..." dedim. "Sonuçta her şey bitti."

Eustace başını salladı.

"Aslında iyi de oldu. Benim katı kalpli olduğumu düşünmenizi istemem Bay Charles, ama insan artık o yaşta da yaşamdan zevk alamaz sanırım."

"Yani büyükbabanız yaşamdan zevk almıyor muydu?"

"Alması olanaksızdı. Her neyse... göçme zamanı gelmişti. O..."

Birden sustu. Çünkü Laurence Brown yeniden ders çalışma odasına girmişti.

Laurence masadaki kitapları karıştırmaya başladı. Göz ucuyla bana baktığından emindim. Sonra saatine bir göz attı.

"Saat tam on birde burada ol Eustace. Bu günlerde çok zaman kaybettik."

"Peki efendim."

Eustace, ağır ağır kapıya doğru gitti, ıslık çalarak dışarı çıktı.

Laurence Brown yeniden bana baktı.

Bir iki kez dudaklarını yaladı. Onun yalnızca benimle konuşmak için çalışma odasına döndüğünden emindim.

Adam kitapları birkaç kez amaçsızca sıraya dizdikten, istifledikten, sanki kayıp bir kitabı arıyormuş gibi etrafı araştırdıktan sonra nihayet konuştu.

"Evet, ne var ne yok? Onlar ne durumda?"

"Onlar mı?"

"Polis."

Burun delikleri oynuyordu. Kapana kısılmış bir fare, diye düşündüm. Kapana kısılmış bir fare.

"Sırlarını bana açmak gibi bir alışkanlıkları yok," dedim.

"Ah, ben, babanızın Yard müfettişlerinden olduğunu sanıyordum."

"Öyle ama o da iş sırlarını açıklamaktan hoşlanmaz."

Sesime bilinçli bir şekilde kibirli bir tını vermiştim.

"O halde siz bilmiyorsunuz, şey... eğer..." Sesi alçaldı. "Yani onlar birini tutuklamayacak, değil mi?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Ama dediğim gibi ben bir şey bilmiyorum."

Başmüfettiş Taverner, "Üzerlerine git," demişti. "Sıkıştır onları! Korkut! Hoş Laurence Brown zaten korkuyordu, ödü patlıyordu.

Sinir içinde hızı hızlı konuşmaya başladı.

"Bunun nasıl bir şey olduğunu bilemezsiniz... Bu gerginlik... bu üzüntü... Ne düşündüklerini bilmemek. Yani, yalnızca gelip gidiyorlar, sorular soruyorlar... bu olayla ilgisi olmayan birtakım sorular..."

Birden sustu. Bekledim. Konuşmak istiyordu. Öyleyse ben de konuşmasına fırsat verecektim.

"Başmüfettiş geçen gün o korkunç varsayımı açıkladığı zaman siz de yanımızdaydınız, değil mi? Yani Bayan Leonides'le benim hakkımdaki varsayımı... Bu korkunç, *iğrenç!* İnsan böyle bir durum karşısında öyle çaresiz kalıyor ki. İnsanların *düşüncelerine* engel olamazsınız ki! Ama bu kesinlikle gerçek değil! Gerçekle ilgisi yok! Bunun tek nedeni Bayan Leonides'in kocasından çok genç olması. İnsanlar ne kadar kötü olabiliyorlar; fesat, çok fesat düşünceler bunlar! Bence bütün bunlar iğrenç bir komplo, başka bir şey olabileceğini düşünmüyorum."

"Komplo mu? İşte bu ilginç."

Evet, ilginçti ama onun anladığı anlamda değil.

"Biliyorsunuz, aile... yani Bay Leonides'in ailesi, benden pek hoşlanmıyor. Benden hep uzak durdular. Her zaman onların beni aşağıladıklarını hissettim."

Elleri titremeye başlamıştı.

"Ve bunun tek nedeni onların her zaman zengin ve güçlü olması. Beni daima hor gördüler. Onlar için ben neydim ki? Yalnızca bir öğretmen. Savaşa karşı olduğu için askerlik yapmayı reddeden bir zavallı. Vicdanımın sesini dinledim! Bu gerçek!"

Sustum.

"Ayrıca..." diye haykırdı. "Korktuysam ne olacak? Rezil olmaktan korkuyordum! Tetiği çekmem gerektiği zaman bunu yapamayacağımdan korkuyordum! İnsan öldüreceğinin Nazi olduğundan nasıl emin olabilir? Belki karşısındaki de dürüst bir delikanlı zavallı bir köylü! Siyasetle hiç alakası olmayan biri. Yalnızca ülkesine hizmete çağrılmış, görevini yapıyor! Ben, savaşın *yanlış* olduğuna inanıyorum, anlamıyor musunuz? *Yanlış* olduğuna inanıyorum!"

Sessizce durup devam etmesini bekledim. Sanırım sessizliğim onun sözlerini onaylamamdan ya da karşı çıkmamdan daha etkili oldu. Laurence Brown kendiyle hesaplaşıyordu. Bunu yaparken de kişiliğinin bilinmeyen taraflarını açığa dökmekteydi.

"Herkes bana güldü, benimle alay etti!" Sesi titriyordu. "Bende kendimi gülünç duruma düşürme yeteneği var! İnanın korkak biri değilim ama bir şekilde her şeyi ters yapıyorum! Bir defasında yanan bir binadaki kadını kurtarmak için alevlere daldım ve binanın içinde yolumu kaybettim, dumanlar yüzünden bayıldım. İtfaiyeciler beni bulabilmek için bir hayli uğraştılar. Onların, 'Bu budala kurtarma işini neden bize bırakmadı acaba!' dediklerini duydum. Bir şeyler yapmayı denemem boş, herkes, her şey bana karşı. Bay Leonides'i kim öldürdüyse, bunu şüphelerin benim üzerimde toplanacağı şekilde ayarladı. Biri *beni* mahvetmek için onu zehirledi."

"Peki ya Bayan Leonides?"

Bu sorum karşısında kıpkırmızı kesildi. Şimdi karşımda kapana kıstırılmış korkak bir fare değil, bir erkek vardı.

"Bayan Leonides, bir melek," dedi. "Bir melek. Yaşlı kocasına gösterdiği şefkat, anlayış ve sevgi gerçekten olağanüstüydü. Bence onun bu zehirleme olayıyla ilgisi olduğunu düşünmek bile gülünç, kesinlikle gülünç! Ve o kalın kafalı başmüfettiş bunu anlayamıyor!"

Başımı salladım.

"Yaşlı kocalarını zehirleyen sevgi dolu genç kadınların işledikleri cinayetlerle dolu dosyalarından hareketle önyargılı davranıyor olabilir," dedim.

Laurence Brown öfkeyle homurdandı.

"Kalın kafalı, ahmak!"

Köşedeki kitaplığa giderek oradaki kitapları karıştırmaya başladı. Artık ondan başka bir şey öğrenebileceğimi sanmıyordum. Ağır ağır odadan çıktım.

Koridorda ilerlerken soldaki bir kapı açıldı. Josephine az kalsın üzerime düşüyordu.

Kız tıpkı eski zaman masallarındaki hayaletler gibi birden ortaya çıkıveriyordu.

Josephine'in eli yüzü kir içindeydi. Bir kulağının üzerinden koskocaman bir örümcek ağı sarkmaktaydı.

"Neredeydin, Josephine?" diye sordum.

Aralık kapıdan içeriye bir göz attım. Birkaç basamakla tavan arası benzeri bir yere çıkılıyordu. Loş ışıkta gözüme fıçıya benzer birtakım nesneler ilişti.

Kız, "Su deposundaydım," dedi.

"Neden?"

Kısa, ciddi bir havada yanıt verdi.

"Dedektiflik yapıyordum."

"Su deposunun orada da dedektiflik yapılacak ne var ki?"

Bu sözlerime yanıt verme gereği duymadı.

"Gidip elimi yüzümü yıkayayım," dedi umarsızca.

"Çok iyi olur," dedim.

Josephine en yakındaki banyonun kapısına doğru yöneldi. Son anda dönerek bana baktı.

"Artık bir sonraki cinayetin zamanı geldi, değil mi?"

"Ne demek istiyorsun? Bir sonraki cinayet de ne demek?"

"Kitaplarda daima ikinci bir cinayet daha işlenir. Bazı şeyleri bilen biri bunları açıklayamadan ortadan kaldırılır."

"Sen çok fazla dedektif romanı okumuşsun, Josephine. Gerçek yaşam farklıdır. Eğer bu evde bir şey bilen biri varsa bile konuşmak niyetinde olmadığı belli."

Josephine'in yanıtını su sesleri arasından güçlükle duyabiliyordum.

"Bazen kişi bildiğinin farkında bile olmadığı bir şeyi bilir."

Gözlerimi kırpıştırarak bu sözlerin ne anlama geldiğini düşünmeye başladım. Sonra da Josephine'i orada bırakarak aşağı kata indim.

Tam ön kapıdan merdiven sahanlığına doğru ilerlediğim sırada Brenda salondan dışarı fırladı. Yanıma gelerek elini koluma koydu. Başını kaldırıp dikkatle yüzüme baktı.

"Evet?..." dedi soran bakışlarla.

O da Laurence gibi benden bilgi istiyordu ama bu isteğini başka şekilde ifade etmekteydi. Ancak genç kadının daha etkili olduğunu söylemeliyim.

Başımı salladım.

"Bir şey yok."

Uzun uzun iç çekti.

"Çok korkuyorum Charles. Çok korkuyorum!"

Gerçekten korkmuştu. O an bu korkuyu ben de iliklerime kadar hissettim. Onu teselli etmek, ona yardımcı olmak istiyordum. Bir kez daha etrafı düşmanla çevrili kadının çok yalnız olduğunu hissettim. Yüreğim sızladı.

Genç kadın rahatlıkla, "*Kim benim yanımda*?' diye haykırabilirdi.

İyi de bu feryada ne yanıt gelecekti ki? Laurence Brown mı? Laurence Brown'ın ne önemi vardı ki? Zor, fırtınalı havalarda sığınılacak güvenilir bir liman olmadığı belliydi. Zayıf bir insan. Bir gece önce ikisinin bahçeden içeri süzüldükleri anı anımsadım.

Brenda'ya yardım etmek istiyordum. Hem de çok istiyordum ama yapabileceğim ya da söyleyebileceğim bir şey yoktu. Üstelik bilinçaltımda bir yerlerde suçluluk duygusundan kaynaklanan bir utanç duyuyor, sanki Sophia sitemli ve alaycı bakışlarla beni süzüyormuş gibi hissediyordum. Sophia'nın sesi hâlâ kulaklarımdaydı. *Demek seni de kandırdı?*

Sophia olaya Brenda'nın açısından bakamıyor, bakmak istemiyordu. Cinayet işlediğinden şüphe edilen kadın yalnızdı, kendisine destek olacak kimsesi yoktu.

Brenda fısıltıyla, "Resmi soruşturma yarın. O... orada ne olacak?" diye sordu.

Hiç olmazsa bu konudaki korkularını giderebilirdim.

"Hiçbir şey," dedim. "Bu konuda endişelenmeniz yersiz. Polisin soruşturmaya devam edebilmesi için olay görüşülecek. Yalnız bu olayın basına yansıma olasılığı var. Şimdiye dek gazetelerde Bay Leonides'in ölümünün şüpheli olduğundan söz edilmedi. Bunda Leonides'lerin gücü etkili oldu. Ama resmi soruşturmayla birlikte şamata başlayacaktır."

(İnsanlar ne tuhaf sözcükler kullanabiliyorlardı. *Şamata!* Neden bu sözcüğü seçmiştim ki?)

"Gazeteciler çok çok mu korkunçturlar?"

"Sizin yerinizde olsam gazetecilerden uzak dururdum. Bayan Leonides, bir avukatınız olması gerektiğini biliyorsunuz, değil mi?"

Brenda korkudan acı acı inleyerek geriledi.

"Hayır... hayır! Sizin anladığınız anlamda değil, Brenda," diye ekledim. "Ancak birinin çıkarlarınızı koruması, size fikir vermesi, ne yapacağınızı, ne diyeceğinizi, ne demeyeceğinizi, ne zaman ve nerede susmanız gerektiğini söylemesi gerekiyor."

Bir an sustum, sonra, "Sonuç olarak çok yalnızsınız, Brenda," deyip sakinleşmesini bekledim.

Kolumu sıkıca tuttu.

"Evet," dedi. "Beni anlıyorsunuz. Bana gerçekten yardımcı oldunuz Charles, çok yardımcı oldunuz..."

Merdivenlerden mutlu ve huzurlu bir şekilde indim. İçimde bir sıcaklık hissediyordum... O an Sophia'nın ön kapıda durduğunu gördüm. Sesi soğuk ve sitemliydi.

"Yukarıda ne kadar da çok kaldın. Londra'dan telefon ettiler. Baban seninle görüşmek istiyor."

"Yani Yard'a gitmemi mi istiyor?"

"Evet."

"Acaba neden? Bir şey söylediler mi?"

Sophia başını salladı. Gözlerinde endişe dolu ifadeyle bana baktı. Onu kendime çekerek kollarıma aldım.

"Endişelenme sevgilim," dedim. "Hemen dönerim."

17. BÖLÜM

Babamın odasında oldukça gergin bir hava hâkimdi. Bizim ihtiyar, masanın başına geçmiş, Başmüfettiş Taverner ise pencerenin kenarına dayanmıştı. Ziyaretçilere ayrılan koltukta da Bay Gaitskill oturuyordu. Tedirgin görünüyordu.

Öfkeyle, "... olağandışı bir güvenlik tedbiri," dedi.

"Tabii, tabii." Babamın onu yatıştırmaya çalıştığı anlaşılıyordu. "Ah, merhaba, Charles, tam zamanında geldin. Çok şaşırtıcı bir gelişme oldu."

Bay Gaitskill şaşkınlıkla söylendi.

"Akıl alır şey değil!"

Bir şeyin ufak tefek avukatı çok fazla sarstığı görülüyordu. Başmüfettiş Taverner onun arkasından bana bakarak sırıttı.

Babam, "Açıklayabilir miyim?" diye Taverner'a baktıktan sonra devam etti. "Charles, Bay Gaitskill bu sabah çok tuhaf, çok şaşırtıcı bir mektup almış. Mektup Delphos lokantasının sahibi Bay Agrodopolous'tan geliyormuş. Kendisi çok yaşlı bir adam, Yunanistan'da doğmuş ve gençliğinde Aristide Leonides'le çok iyi dost olduğu gibi onun çok yardımını da görmüş. Agrodopolous bu yardımı hiçbir zaman unutmadığı gibi dostuna ve velinimetine her zaman sadık kalmış, minnettarlık duymuş. Bay Aristide Leonides'in de Agrodo'ya güvendiği ve ona inandığı anlaşılıyor."

Bay Gaitskill mırıldandı.

"Bay Leonides'in bu kadar ketum ve şüpheci olabileceğini aklım almıyor. Tabii çok uzun yaşamıştı, yaşı iyice ilerlemişti, hafıza zayıflığı belirtilerinin ortaya çıkması doğaldı"

Babam nazikçe, "Bay Gaitskill, bildiğiniz gibi insanlar yaşlandıkça gençlik günlerine ve özellikle gençlik arkadaşlarına verilen önem de artmaya başlar."

Bay Gaitskill, "İyi de," dedi. "Yaklaşık kırk yıldır Leonides'lerin tüm işlerine ben bakıyorum. Tam olarak kırk üç yıl, altı ay."

Taverner yeniden gülümsedi.

"Ne oldu?" diye sordum.

Bay Gaitskill tam konuşacakken babam ondan önce davrandı.

"Bay Agrodopolous, Bay Gaitskill'e gönderdiği mektupta dostu Bay Aristide Leonides'in verdiği talimatlara uygun olarak hareket ettiğini belirtmiş. Sözün kısacası, Bay Leonides, bir yıl kadar önce Bay Agrodopolous'a ölümünden sonra hemen avukatı Bay Gaitskill'e verilmek üzere kapalı, mühürlü bir zarf bırakmış. Eğer Bay Agrodopoulous önce ölürse o zaman aynı talimatı oğlu yerine getirecekmiş. Bay Leonides aynı zamanda Agrodopolous'un oğlunun vaftiz babasıymış. Bay Agrodopolous mektubunda gecikmeden dolayı özür diliyor, zatürreeden dolayı hastanede yattığı için gençlik arkadaşının ölümünü ancak dün öğleden sonra öğrendiğini belirtiyor."

Bay Gaitskill mırıldandı.

"Ciddiyetsizlik diz boyu."

Babam sözlerini sürdürdü.

"Ve Bay Gaitskill, mühürlü zarfı açıp içindekileri okuyunca görev bilinciyle..."

Avukat ellerini iki yana açtı.

"Bu koşullarda..."

"Bize zarfın içeriğini bildirmeyi görev bilmiş. Söz edilen zarfta imzalanmış ve onaylanmış bir vasiyetname ve bir de açıklama mektubu bulunmaktaymış."

"Neyse sonunda vasiyetname bulundu demek," dedim.

Bay Gaitskill kızardı.

"Ama bu aynı vasiyetname değil," diye haykırdı avazı çıktığınca. "Bunun Bay Leonides'in isteği üzerine hazırladığım vasiyetnameyle ilgisi yok. Bay Leonides bu son vasiyetnameyi kendi elyazısıyla yazmış, hukuk bilgisi olmayan birinin yapabileceği en tehlikeli şeyi yapmış. Bay Leonides'in beni aptal yerine koyduğu, gülünç bir duruma düşürmek niyetinde olduğu anlaşılıyor!"

Başmüfettiş Taverner çok alınmış olduğu anlaşılan avukatı sakinleştirmeye çalıştı.

"Bay Leonides çok yaşlıydı, Bay Gaitskill. Bildiğiniz gibi insanlar ihtiyarladıkça huysuzlaşırlar, akli dengeleri bozulmasa bile biraz tuhaflaşırlar, akıl almaz şeyler yapabilirler."

Bay Gaitskill burnunu çekti.

Babam bana döndü. "Bay Gaitskill, bize telefon ederek vasiyetname hakkında kısaca bilgi verdi. Ben de kendisinden buraya gelmesini, vasiyetnameyle Bay Leonides'in mektubunu da getirmesini rica ettim. Sonra da seni aradım, Charles."

Babamın bana telefon etmiş olmasının nedenini bir türlü anlayamıyordum. Hem babamın, hem de Taverner'ın bana karşı tavrı oldukça tuhaftı. Vasiyetname konusunu zamanı gelince öğrenebilirdim. Ne de olsa ihtiyar Leonides'in parasını nasıl ve ne şekilde paylaştırdığı beni hiç ilgilendirmiyordu.

"Yani, bu başka bir vasiyetname mi?" diye sordum. "Bay Leonides servetini farklı şekilde mi pay ediyor?"

Babam başıyla onayladı.

"Evet, öyle."

Babam bana bakıyordu. Başmüfettiş Taverner ise benimle göz göze gelmemek için elinden geleni yapıyordu. Tuhaf bir şekilde tedirgin olmaya başlamıştım.

İkisinin de aklından geçen bir şeyler vardı ama ben bunun ne olabileceğini anlamıyordum. Anlamam da olanaksızdı zaten.

Merakla Bay Gaitskill'e döndüm.

"Bu beni ilgilendiren bir konu değil ama..."

Avukat hemen sözümü kesti.

"Bay Leonides'in yeni vasiyetnamesinin koşulları sır değil. Ancak bu koşullar altında durumu önce polise açıklamam, sonrasında da onların uygun göreceği şekilde davranmamın doğru olacağı kanısına vardım. Anladığım kadarıyla..." Bir an durdu. "Yani şey... şöyle söyleyelim... Miss Sophia'yla aranızda ciddi bir ilişki varmış."

"Onunla evlenmeyi düşünüyoruz," dedim. "Ancak Sophia bu şartlar altında nişanlanmamızın doğru olmayacağını düşünüyor."

Bay Gaitskill başını salladı.

"Çok doğru."

Aynı fikirde değildim ama tartışmanın zamanı da değildi.

Bay Gaitskill, "Geçen yıl, 29 Kasım günü yazılan bu yeni vasiyetnameye göre..." diye ekledi. "Bayan Brenda Leonides'e yüz bin sterlin verildikten sonra geri kalan para, mal mülk de tamamıyla torunu Sophia Katherine Leonides'e kalıyor."

Yutkundum, şaşkınlıktan ağzım açık kaldı. Doğrusu bunu hiç beklemiyordum.

Sonunda kendimi toparlayarak mırıldandım.

"Tamamını Sophia'ya mı bırakmış? Ne tuhaf şey bu. Peki neden?"

Babam, "Bunu bıraktığı mektupta açıkça anlatmış," dedi. Masada, tam önünde duran kâğıdı aldı.

"Bay Gaitskill, Charles'ın bunu okumasında bir sakınca yok, değil mi?" diye sordu.

Avukat soğuk bir ses tonuyla, "Karar sizin," dedi. "Ne de olsa mektup konuya ilişkin bir açıklama getiriyor, tabii bundan pek emin

değilim ama... Bay Leonides'in bu akla hayale sığmayan davranışı için bir özür de sayılabilir."

Bizim ihtiyar mektubu bana uzattı. Siyah bir mürekkeple ve küçük, kargacık burgacık bir elyazısıyla yazılmıştı. Yine de bu yazı Aristide Leonides'in ne denli kişilik sahibi bir insan olduğunu ortaya koyuyordu. Bu duyguyu uyandıran harflerin özenle şekillendirilmiş olmasından çok, yazın yeteneğinin çok önemsendiği ve kişiler arasındaki yazışmalardaki buna çaba gösterildiği eski zamanların özenini yansıtmasıydı.

Çok Değer Verdiğim Dostum Gaitskill;

Bu mektubu alınca şaşıracak ve büyük olasılıkla çok da kırılacaksınız. Ancak gereksiz olarak nitelendirebileceğiniz bu gizli saklı davranışımın önemli nedenleri var. Ben kendimi bildim bileli güçlü kişiliğe değer veririm. Her ailede (çocukluğumda fark ettiğim bu gerçeği asla unutmadım) daima kişiliğiyle öne çıkan biri vardır. Genellikle ailenin tüm sorumluluğunu yüklenmek, diğerlerini gözetmek ve korumak bu kişiye düşer. Benim ailemde bu görevi yüklenen bendim. Londra'ya geldim, buraya yerleştim, iş kurdum. İzmir'deki annemle, yaşlı büyükanne ve babama baktım, kardeşlerimden birini kanunun pençesinden kurtardım, kız kardeşimin yaptığı mutsuz evliliği sonlandırıp özgürlüğüne kavuşmasını sağladım... Tanrı bana uzun bir ömür verdi, böylece çocuklarımın ve onların çocuklarının gelişimlerini, geleceklerini kurmalarını izleme ve onlara destek olma fırsatı buldum. Ne var ki ölüm bir çoğunu elimden aldı, geri alanlar ise –bunu büyük bir mutlulukla belirtebilirim ki– benimle aynı çatının altında. Ölümümün ardından bu yükü ve sorumluluğu ailemden başka birinin taşıması gerekiyor. Servetimi sevdiklerim arasında ola-

naklar elverdiğince eşit şekilde pay etme konusu üzerinde çok düşündüm ancak bunu nasıl yaparsam yapayım yine de adil, eşit bir dağılım sağlanamayacaktı. Çünkü insanlar doğuştan eşit değillerdir. Doğanın bu olağan eşitsizliğini dengelemek için bir çözüm yaratmak gerekir. Bu dengeyi sağlamak şart. Başka bir deyişle birinin yerime geçmesi, benden sonra bu yükü, ailenin tüm sorumluluğu yüklenmesi gerekirdi. Yaptığım sıkı incelemeler sonucunda iki oğlumun da bu sorumluluğu yüklenemeyeceği kanısına vardım. Çok sevdiğim değerli oğlum Roger kesinlikle girişimci bir işadamı niteliklerine sahip değil, son derece iyi bir insan olmasına rağmen doğru kararları alamayacak kadar duygusal. Oğlum Philip ise kendisinden o kadar emin değil ki kendini yaşamdan tamamıyla koparıp kitapların arasına gizlenmekten başka bir şey yapamıyor. Büyük torunum Eustace henüz çok genç, ayrıca onda gerekli olan mantık ve irade gücünün olduğundan emin değilim. Son derece tembel ve kolayca karşılaştığı insanların etkisinde kalıyor, onların fikirlerini benimsiyor. Aradığım olumlu niteliklerin hemen hepsine sahip olan tek bir kişi var: torunum Sophia. O zeki ve öngörülü bir insan. Cesur, adil, önyargılara saplanmıyor, yerinde kararlar veriyor. Sophia'nın ruhsal açıdan verici olduğunu da sanıyorum. Ailemi –Leonides'leri– ve gerçekten iyi bir insan olan Edith de Haviland'ı ona emanet ediyorum. Bu arada baldızım Miss de Haviland'a yaşamını ailemize adadığı ve sonsuz sadakati için minnettar olduğumu belirtmeliyim.

Böylece ilişikteki vasiyetnameyi yazma nedenlerimi açıkladığımı umuyorum. Ancak başvurduğum hilenin gerekçelerini açıklamamın –özellikle de sana açıklamanın sevgili dostum Gaitskill– çok daha zor olacağı kanısındayım. Va-

siyetnamemle servetimin dağılımını nasıl yaptığıma ilişkin spekülasyonlara yol açmanın doğru olmayacağını düşündüğüm için ailemin, tüm malımı mülkümü Sophia'ya bırakacağımı bilmesini de istemiyordum. Zaten her iki oğluma da hatırı sayılır servetler bağışladım. Dolayısıyla vasiyetnamemin koşullarının onları zor bir duruma düşürmeyeceği gibi onlar için onur kırıcı olacağını da düşünmüyorum.

Herkesin beklentilerini karşılamak ve merakını gidermek için sizden bir vasiyetname hazırlamanızı istedim. Sonra bütün aileyi toplayarak bunu onlara okudum. Daha sonra bu taslağı masaya bırakarak üzerine kurutma kâğıdı koydum ve akasından uşakla hizmetçinin çağırılmasını istedim. Onlar içeriye girerken, ben de kurutma kâğıdını hafifçe yukarı kaydırdım. Böylece alttan asıl belgenin boş olan kısmı ortaya çıktı. Oraya imzamı attım. Sonra, uşakla hizmetçi de belgeyi imzaladılar. Sevgili dostum, o anda imzalanan vasiyetnamenin sizin hazırladığınız ve benim de yüksek sesle okuduğum vasiyetname olmadığını söylememe sanırım gerek yok.

Böyle bir hileye sapma gereği duymuş olmamı anlamanızı beklemiyorum. Sizden tek isteğim size bilgi vermediğim için beni bağışlamanız. Çok yaşlı insanlar kendilerine ait bazı sırları olmasından hoşlanırlar.

Sevgili dostum, size tüm sorunlarımı büyük bir gayret ve beceriklilikle kolayca çözümlediğiniz için özellikle teşekkür etmek isterim. Sophia'ya sevgilerimi iletin. Ailemi gözetmesini ve onları kötülüklerden korumasını, onlara gelebilecek zararlara karşı kalkan olmasını bekliyorum.

Saygılarımla
Aristide Loenides.

Bu ilginç mektubu derin bir merak ve ilgiyle okudum.

"Tuhaf," dedim şaşkınlıkla.

Bay Gaitskill ayağa kalktı.

"Gerçekten çok tuhaf. Düşüncem değişmedi, daha önce de söylediğim gibi eski dostum Bay Leonides'in *bana* güvenmesi gerekirdi."

Babam, "Hayır, Gaitskill," dedi. "Leonides üçkâğıtçı bir tipti. Nasıl diyeyim, işleri doğrudan değil dolambaçlı yollardan halletmek isterdi."

Başmüfettiş Taverner da bunu onayladı.

"Gerçekten öyle efendim. O tam bir üçkâğıtçıydı." Çok heyecanlandığı belliydi.

Gaitskill ağır adımlarla odadan çıktı. Hâlâ sakinleşmemişti, ne de olsa meslek onuru kırılmıştı.

Taverner, "Onun açısından zor bir durum," dedi. "Callum & Gaitskill gerçekten çok saygın bir kuruluş. Öyle alavere dalavereyle işleri olmaz. İhtiyar Leonides karışık bir işe giriştiğinde Callum & Gaitskill'in çevresinden bile geçmezdi. Onun için çalışan en azından yarım düzine daha avukatlık firması vardı. Ah evet, o gerçekten dolambaçlı işlerden hoşlanırdı."

Babam başını salladı.

"Vasiyetnamesinde de bundan vazgeçmediği anlaşılıyor."

Taverner, "Ne kadar aptalmışız," dedi. "Düşünüyorum da, vasiyetnameyi yalnızca ihtiyarın kendisinin değiştirmiş *olabileceği* aklımıza gelmeliydi. Tabii onun böyle bir şey yapmak isteyebileceğini düşünemedik."

Birden aklıma Josephine'in sırıtarak, "Polis çok aptal!" dediği geldi.

İyi de Josephine, büyükbabası vasiyetnameyi okuduğu sırada odada değildi. Eğer kapıdan dinlediyse bile –ki ben bunu yaptığından eminim– içeride büyükbabasının ne yaptığını tahmin etmesi

olanaksızdı. Peki, o zaman o bilgiç havası neydi? Neye dayanarak polisin aptal olduğunu söylemişti? Yoksa yine her zamanki gibi bu da bir oyun muydu?

Odanın derin bir sessizliğe gömülmüş olduğunu fark ederek başımı kaldırdım, babam da Taverner da bana bakıyorlardı. Birden savunmaya geçme gereği duymama neyin neden olduğunu hiç bilemiyorum ama kendimi tutamayarak bağırdım.

"Sophia'nın haberi yoktu! Bu konuda hiçbir şey bilmiyordu."

Babam, "Öyle mi?" diye sordu imalı bakışlarla.

Bana hak mı veriyordu, yoksa inanmadığını mı vurguluyordu, anlayamadım.

"Çok şaşıracak," dedim.

"Öyle mi?"

"Buna inanmayacak."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra birden telefon çalmaya başladı.

Babam uzanıp ahizeyi kaldırdı. "Efendim?" Bir an dinledi. Sonra, "Peki, bağlayın," dedi.

Bana baktı.

"Seninki... Sophia... Bizimle konuşmak istiyormuş. Çok önemliymiş."

Ahizeyi ondan aldım.

"Sophia?"

"Charles? Sen misin? Şey... Josephine..." Sesi titriyordu.

"Josephine'e ne oldu?"

"Başına vurmuşlar. Beyin sarsıntısı... çok kötü durumda... uyanmama olasılığı olduğunu söylüyorlar..."

Bizim ihtiyarla Taverner'a baktım.

"Josephine başından darbe almış."

Babam ahizeyi benden aldı. O arada da sert bir sesle homurdandı.

"Sana o kızı korumanı söylemiştim..."

18. BÖLÜM

Hiç zaman kaybetmeden Taverner'la bir polis arabasına atlamış hızla Swinly Dean'e doğru ilerliyorduk.

Josephine'in bir anda su deposunun bulunduğu yerden fırladığını, heyecanla, "İkinci cinayetin zamanı geldi," dediğini anımsıyordum. Zavallı çocuk, ikinci cinayetin kurbanı olacağını nereden bilebilirdi ki!

Babamın açıkça söylemese de beni suçladığını biliyordum. Ona hak vermiyor değildim. Evet, gerçekten de gözümü Josephine'den ayırmamam, onu korumam gerekirdi. Ne Taverner, ne de ben ihtiyar Leonides'i kimin zehirlediği konusunda en ufak bir ilerleme kaydetmiştik. Ama... belki de Josephine katilin kim olduğunu biliyordu. Çocukça bir saçmalık, boşa övünme ve bir oyun olarak kabul ettiğim şey aslında tamamıyla farklı sonuçlanabilirdi. Yalnızca meraktan, dedektifçilik oyununun gereği olarak olmayacak şeylere burnunu sokmuş, kapıları dinlemiş, insanları izlemiş, gözetlemişti. Tabii ki bu arada önemini kavrayamadığı önemli bir şey öğrenmiş olabilirdi.

Bahçede çatırdayarak kırılan dalı hatırladım.

O zaman tehlikenin çok yakınlarımızda olduğunu sezmiştim. Hemen tepki vermiştim ama sonradan şüphelerim bana çok abartılı ve gerçekdışı görünmüştü. Oysa olayın bir cinayet olduğunu ihtiyar

Leonides'i zehirleyen her kimse kendi yaşamını tehlikede görünce paçasını kurtarmak için birinin daha canına kıymaktan çekinmeyeceğini bilmem gerekirdi.

Kim bilir belki de Magda doğal annelik içgüdüsüyle Josephine'in başının belada olduğunu sezmişti ve bu yüzden kızı bir an önce İsviçre'ye göndermeye çalışıyordu.

Sophia bizi malikânenin kapısında karşıladı. Josephine'in can-kurtaranla Market Basing'teki hastaneye götürüldüğünü söyledi. Doktor Gray röntgene bakıp hemen bilgi verecekti.

Taverner, "Nasıl olmuş?" diye sordu.

Sophia bizi evin arka kısmına götürdü. Oradaki küçük bir kapıdan artık kullanılmadığı anlaşılan küçük bir avluya geçtik. Avlunun köşesinde kapısı aralık küçük bir oda vardı.

Sophia, "Burası, eski tip bir çamaşırlık, artık kullanılmıyor," diye belirtti. "Kapı hem içeri hem dışarı açılıyor. Josephine kapının altındaki kedi deliklerine ayaklarını koyup kapıya asılır, ileri geri sallamaya bayılırdı."

Küçüklüğümde ben de böyle kapılarda az sallanmamıştım.

Çamaşırlık bir hayli küçük ve karanlıktı. Bir köşeye tahta sandıklar, eski hortumlar, paslı bahçe aletleri, kırık eşyalar yığılmıştı. Kapının hemen arkasında yerde kapılar çarpmasın diye kullanılan küçük mermer bir aslan başı vardı.

Sophia mırıldanarak, "Bu aslan başı aslında öndeki kapının. Herhalde kapının üstüne koymuşlar."

Taverner elini kapının yukarısına doğru uzattı. Bir hayli alçak bir kapıydı bu. En üst kısmı Taverner'dan ancak yirmi beş otuz santim yüksekti.

Taverner, "Tam bir bubi tuzağı," diye mırıldandı.

Kapıyı dikkatle ileri geri hareket ettirdi. Sonra da mermer aslan başına doğru eğildi ama elini sürmedi.

"Buna dokunan oldu mu?"

Sophia başını salladı.

"Hayır. Buna izin vermedim."

"Çok doğru yapmışsınız. Onu kim buldu?"

"Ben. Saat bir olmasına rağmen yemeğe gelmemişti. Dadı ona seslenip duruyordu. Josephine on beş dakika kadar önce mutfak kapısından avluya çıkmıştı. Dadı, 'Herhalde top oynamaya daldı ya da o kapıda sallanıyor,' dedi. Onu getireceğimi söyledim..."

Sophia sustu.

"Demek Miss Josephine'in burada oynamak gibi bir alışkanlığı vardı. Peki, bunu kimler biliyordu?"

Sophia omuz silkti.

"Sanırım bunu bilmeyen yoktu."

"Burayı onun dışında kimler geliyordu? Bahçıvanlar mı?"

Sophia başını salladı.

"Hayır. Hemen hemen hiç kimse."

"Bu küçük avlu evden görünmüyor, değil mi?" Taverner kısaca durumu özetledi. "İsteyen herhangi biri usulca arka kapıdan çıkmış ya da önden dolaşmış ve buraya gelip tuzağı hazırlamış olabilir. Ancak iş şansa bırakılmıştı..."

Birden sustu, kapıya baktı. Bunu hafifçe ileri geri itti.

"Hımm... başarı kesin değildi. İsabet edebilirdi ama etmeyebilirdi de. İsabet etme olasılığı çok daha zayıf. Çocuk çok şanssızmış. Mermer başına isabet etmiş."

Sophia ürperdi.

Taverner dikkatle zemini inceledi. Küçüklü büyüklü göçükler vardı.

"Sanki biri bunu birçok kez denemiş... Mermer aslan başının nasıl düşeceğini görmek istemiş... Nasıl olsa çıkan gürültü evden duyulmazdı."

"Doğru, hiçbir şey duymadık. Josephine'in başına bir felaket geldiğinden de haberimiz yoktu. Buraya gelip Josephine'in yüzüstü yerde yattığını görene dek hiçbirimizin bir terslik olduğu gibi bir düşüncesi yoktu. Zavallı çocuk, öylece yerde kollarını iki yana açmış yatıyordu." Sophia'nın sesi titriyordu. "Saçları kan içindeydi."

"Bu onun atkısı mı?" Taverner yerde duran ekoseli yünlü atkıyı işaret etti.

"Evet," diye onayladı Sophia.

Taverner yerdeki atkıyla mermer aslan başına uzanıverdi.

"Üzerinde parmak izi olabilir," dediyse de sesinden pek umudu olmadığı anlaşılıyordu. "Bence bu işi yapan her kimse çok dikkatli davranmıştır." Bana döndü. "Neye bakıyorsunuz, Bay Charles?"

Gözlerim eski eşyaların arasında duran arkası kırık mutfak sandalyesine takılmıştı. Oturma yerinde biraz toprak vardı.

Taverner, "Tuhaf," diye mırıldandı. "Biri çamurlu ayaklarıyla bu sandalyeye çıkmış. Acaba bunu niçin yaptı?"

Başını salladı.

"Miss Josephine'i ne zaman buldunuz, Miss Leonides?"

"Sanırım biri beş geçiyordu."

"Dadınız onun yaklaşık yirmi dakika önce mutfak kapısından bahçeye çıktığını görmüştü. Bu çamaşırlığa ondan önce kim girmiş olabilir?"

"Hiçbir fikrim yok. Büyük olasılıkla yine Josephine girmiştir. Bu sabah kahvaltıdan sonra da kapıda sallandığını biliyorum."

Taverner başıyla onayladı.

"Öyleyse kahvaltıdan sonrasıyla yemek zamanından on beş dakika öncesi arasında biri *bu tuzağı hazırladı*. Bu mermer aslan başının ön kapıya ait olduğunu söylemiştiniz, değil mi? Oradan ne zaman kaybolduğuna ilişkin bir fikriniz var mı?"

Sophia başını salladı.

"Kapı bugün hiç sonuna kadar açılıp arkaya dayanmadı. Çünkü hava çok soğuktu."

"Bu sabah herkes neredeydi acaba? Bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Ben yürüyüşe çıkmıştım. Eustace'la Josephine yarıma kadar ders yaptılar, yalnızca on buçukta derse kısa bir ara verdiler. Sanırım babam da bütün sabahı kütüphanede geçirdi."

"Ya anneniz?"

"Ben yürüyüşten döndüğüm zaman o yatak odasından çıkıyordu. Sanırım saat on ikiyi çeyrek geçiyordu. Annem erken uyanmaz da."

Yeniden eve girdik. Sophia'nın ardından kütüphaneye gittim. Philip bembeyaz bir yüz ve bitkin bir ifadeyle her zamanki koltuğunda oturuyordu. Magda ise onun dizinin dibine çökmüş, sessiz sedasız ağlıyordu.

Sophia, "Hastaneden telefon ettiler mi?" diye sordu.

Philip başını salladı.

Magda hıçkırarak ağlıyordu. "Neden sanki onunla gitmeme izin vermediler? Bebeğim... benim gülünç, çirkin bebeğim! Ona, periler seni bebekken değiştirmişler derdim; buna öyle kızardı ki! Nasıl bu kadar acımasız olabildim ki! Şimdi... o ölüyor! Biliyorum, ölecek o!"

Philip, "Sakin ol, yavrum. Sakin ol," diye onu teskin ediyordu.

Bu endişe ve hüzün dolu aile sahnesinde bana yer olmadığını hissediyordum. Usulca dışarı çıkarak dadıyı aramaya koyuldum. Zavallı yaşlı kadın mutfakta oturmuş, içli içli ağlıyordu.

"Tanrı beni cezalandırdı Bay Charles. Son zamanlarda düşündüğüm kötü şeylerden dolayı Tanrı beni cezalandırdı!"

Onun ne demek istediğini anlamaya çalışmadım.

"Bu evde bir uğursuzluk var. Kötülük kol geziyor. Bunu görmek, buna inanmak istemedim. Görmek inanmaktır. Biri, beyefendiyi öldürdü, şimdi aynı kişi zavallı Miss Josephine'i öldürmek istedi."

"Peki ama Josephine'i neden öldürmek istesin ki?"

Dadı gözlerini sildiği mendilinin köşesinden beni sinsi bakışlarla süzdü.

"Miss Josephine'in nasıl biri olduğunu siz de biliyorsunuz Bay Charles. Kız her şeyi öğrenmek istiyordu. O her zaman böyleydi, daha küçücük bir bebekken bile çok meraklıydı. Yemek masasının altına saklanır, hizmetçilerin konuşmalarını dinler, sonra da onları başkalarına söylemekle tehdit ederdi. Kendisine önem verilsin isterdi. Onunla pek ilgilenilmez, ona pek aldırılmazdı. Diğer iki kardeşi gibi güzel bir çocuk değildi. Çirkin, ufacık bir şeydi. Hanımefendi ona, 'Seni değiştirmişler,' derdi. Hanımefendiyi bu yüzden çok kınıyorum, bu tür davranışları çocuğun huysuz ve aksi olmasına neden oldu. Bence o başkalarının sırlarını öğrenerek ve bunları bildiğini onlara hissettirerek insanlardan tuhaf bir şekilde intikam alıyordu. Tabii evde bir katil dolaşırken bunu yapması çok tehlikeliydi."

Evet, bu gerçekten de çok tehlikeliydi. Bunu düşünürken aklıma başka bir şey geldi.

Dadıya, "Josephine'in küçük, siyah defterini nereye sakladığını biliyor musunuz?" diye sordum. "Hani şu tüm öğrendiklerini kaydettiği not defterini?"

"Hangi defteri kastettiğinizi biliyorum Bay Charles. Bu konuda çok dikkatli hareket ediyordu. Onun kalemini ısırarak düşündüğünü, sonra defterine bir şeyler karaladığını, sonra yine kalemini ısırdığını çok gördüm... Hatta kaç kez kendisine, 'Şu kalemi ısırma, kurşundan zehirleneceksin,' diye bağırdım. 'Korkma, zehirlenmem,' dedi. 'Kalemin içindeki aslında kurşun değil. Karbon.' Bu

nasıl olur, onu anlayamıyorum? Kurşunkalem dendiğine göre, içindekinin de kurşun olması gerekmez mi?"

"Haklısınız," diyerek başımla onayladım. Aslında Josephine haklıydı. (Ah! Josephine zaten her zaman haklıydı.)

"O not defterine ne olmuş olabilir? Onu nerede sakladığını biliyor musunuz?"

"Bu konuda hiçbir fikrim yok efendim. Miss Josephine bunu sır gibi saklardı."

"Josephine'i bulduklarında defter yanında değildi, öyle değil mi?"

"Ah, evet Bay Charles. Zavallının yanında defteri yoktu."

Acaba biri not defterini almış olabilir miydi? Yoksa kız defteri odasına mı saklamıştı? Gidip bakmaya karar verdim. Josephine'in odasının hangisi olduğunu bilmiyordum. Kararsızlık içinde koridorda durmuş etrafıma bakınırken, Taverner'ın sesini duydum.

"Buraya gelin, Bay Charles. Küçük kızın odasındayım. Şuna bir bakın, hiç böyle bir şey gördünüz mü?"

Eşikten geçtim ve gördüklerim karşısında şok oldum.

Küçük oda bir kasırgadan çıkmış gibiydi. Şifoniyerin çekmeceleri açılmış, içindekiler etrafa saçılmıştı. Küçük karyoladaki yatak ve yorganlar yere atılmıştı. Halılar bir kenara yığılmış, sandalyeler baş aşağı konulmuş, duvarlardaki indirilmiş, resimler çerçevelerinden çıkarılmıştı.

"Aman Tanrım!" diye bağırdım. "Buraya ne olmuş böyle?"

"Sizce ne olmuş olabilir?"

"Biri bir şeyler aramış."

"Kesinlikle."

Etrafıma bakındıktan sonra hafifçe ıslık çaldım.

"İyi de bunu kim yapmış olabilir? Hiç kimse buraya rahatça girip etrafı karıştıramazdı? Muhakkak bir gören ya da duyan olurdu."

"Şart değil. Bayan Leonides sabah saatlerini yatak odasında elbise seçerek manikürünü düzelterek ya da arkadaşlarıyla telefonda konuşarak geçiriyor. Philip kütüphanede kendini kitaplarına veriyor. Dadı mutfakta patates soyuyor, fasulye ayıklıyor. Herkesin birbirinin alışkanlıklarını bildiği bir ailede böyle bir şey yapmak çok kolay. Size şu kadarını söyleyeyim. Evdeki herkes yapmış olabilir bunu; içlerinden herhangi biri çamaşırhanede tuzağı kurmuş sonra da buraya gelip odayı altüst etmiş olabilir. Yalnız o kişi her kimse çok acelesi varmış, odayı iyice arayacak zamanı olmamış."

"Evden biri mi dediniz?"

"Evet, hepsini sorguladım. Hepsinin fırsatı olmuş, nerede olduklarını saptamak da mümkün değil. Philip, Magda, dadı, sizi Miss Sophia ve yukarıdakiler için de durum aynı. Brenda sabahın büyük kısmını yalnız geçirmiş. Laurence'la Eustace derse yarım saat ara vermişler –on buçuktan on bire kadar– o arada siz ders çalışma odasındaymışsınız ama bu yarım saatin tamamını onlarla geçirmemişsiniz. Miss de Haviland bahçede yalnızmış. Roger kendi çalışma odasındaymış."

"Yalnızca Clemency Londra'da, işteydi, öyle değil mi?"

"Hayır, onu da listemize dahil ediyoruz. Başı ağrıdığı için bu sabah evde kalmış – odasında dinleniyormuş ve yalnızmış. Lanet olsun, hepsi olabilir. Ama hangisi? Hiçbir fikrim yok! Burada ne aradıklarını bilseydim..."

Gözleriyle karmakarışık odayı taradı.

"Bir de aradıklarını bulup bulamadıklarını öğrenebilseydim..."

Birden aklıma bir şey geldi, bir anı...

Taverner da, "Josephine'i son gördüğünüz zaman ne yapıyordu?" diye sorarak bu fikrimi perçinledi.

"Bir dakika," dedim. "Bekleyin!"

Odadan fırlayarak heyecanla merdivenlerden yukarı çıktım. Soldaki kapıdan geçerek üst kata çıktım. Su deposu denilen kısmın kapısını açtım, iki basamak çıktım. Tavan bir hayli alçak ve eğri olduğu için başımı eğerek içeri girdim ve etrafıma bakındım.

Josephine'e burada ne yaptığını sorduğum zaman, "Dedektiflik," demişti.

Kızın su deposu bulunan ve örümcek ağları dolu tavan arasında dedektiflik oynamasını aklım almıyordu. Böyle bir tavan arası çok iyi bir gömü yeri olabilirdi. Josephine bu küçük yere bir şeyler saklamış olabilirdi, güvende olacağını çok iyi bildiği bir şeyler... Eğer öyleyse, bunu bulmanın pek de zor olmayacağını düşünüyordum.

Gerçekten de aradığımı bulmam yalnızca üç dakikamı almıştı. Su deposunun arkasında yırtık sarı-kahve bir kâğıda sarılmış bir paket vardı. Paketi oradan çıkarırken depodan akseden ıslığı andıran sesle ortam gizemli, korkulu bir havaya dönüştü.

Kâğıdı açtım. Bunun içinde birçok mektup vardı.

Birinci mektubu okudum.

Ah, Laurence... sevgilim, aşkım, biricik aşkım... Dün akşam okuduğun şiir olağanüstüydü. Gözlerime bakmadığın halde o şiiri benim için söylediğini anlamıştım. Aristide, "güzel şiir okuduğunu" söyledi. İkimizin o andaki duygularını, neler hissettiğimizi bilemezdi ki. Sevgilim, çok yakında her şeyin yoluna gireceğinden eminim. Hiçbir şey öğrenmediği, mutlu öldüğü için sevineceğiz. Bana karşı her zaman çok iyiydi. Onun acı çekmesini, üzülmesini istemiyorum. Sekseninden sonra yaşamanın bir anlamı olduğunu, yaşamaktan zevk aldığını da düşünmüyorum. Doğrusu ben istemem bunu! Çok yakında seninle sonsuza dek birlikte olacağız. Sana özgürce, "Sevgilim, sevgili ko-

cacığım...” diyebilmek ne kadar hoş olacak. Sevgilim, biz birbirimiz için yaratılmışız. Seni seviyorum, seviyorum... seviyorum... Sonsuza dek sürecek bir aşk bu. Ben...

Mektup uzundu ama artık okumak istemiyordum.

Hoşnutsuzluk ve sıkıntı içinde aşağıya indim, mektupları Taverner'ın eline tutuşturdum.

“Meçhul dostumuz bunları arıyor olabilir.”

Taverner bir iki paragrafı okudu, ıslık çaldı. Mektupları şöyle bir karıştırdı.

Sonra ciğerle beslenmiş bir kedi havasında bana baktı.

Yavaşça, “Neyse...” dedi. “Sanırım Bayan Brenda Leonides'in suyu ısındı. Bay Laurence Brown'ın da. Demek yanılmamışım, *onlarmış...*”

19. BÖLÜM

Geriye bakınca Brenda Leonides'e karşı duyduğum dostluk ve acıma duygusunun onun mektuplarını –Laurence Brown'a yazdığı aşk mektuplarını– bulduğum anda birden kaybolmuş olması bana çok tuhaf geliyor. Acaba bu kadının Laurence Brown'ı tutkulu bir aşkla, taparcasına severken bana bile bile yalan söylediğinin ortaya çıkmasından kaynaklanan gurur kırıklığının sonucu muydu? Bilemiyorum. Sonuçta ben psikolog değilim. Ancak ben içimdeki ona karşı duyduğum acıma hislerimin ölmesine, zavallı Josephine'in alçakça tuzağa düşürülmesinin neden olduğuna inanmak istiyordum.

Taverner, "Bana sorarsanız bu bubi tuzağını Brown hazırlamıştır," dedi. "Böylece beni şaşırtan bir nokta daha aydınlanmış oluyor."

"Sizi şaşırtan neydi?"

"Ne olacak? Bu öyle aptalca bir şeydi ki! Bakın! Diyelim ki çocuk bu mektupları ele geçirdi – onları mahvedecek mektupları. Bu durumda ilk yapılacak olan şey nedir? Bir şekilde onları geri almaya çalışmak. (Ne de olsa mektuplar ortada olmadığı sürece Josephine ne derse desin kimse ona inanmayacak, uydurduğunu düşünecektir.) Buraya kadar tamam mı? Diyelim ki onları geri alamadın, bulamadın da." Taverner bir an sustu, sonra ekledi. "Bu durumda ne

yapılabilir? Artık bir tek çare vardır: Çocuğu ortadan kaldırmak, onu sonsuza dek susturmak. Nasıl olsa bir cinayet işlemişsin, bir ikincisi daha olsa ne fark eder ki? Kızın, o ıssız avludaki kapıya asılıp sallanmaktan çok hoşlandığını biliyorsun. En kolayı orada o kapının arkasında beklemek, kız içeri girer girmez başına demir bir boru, demir bir şiş ya da çubukla vurup öldürmek değil mi? Çamaşırlıkta el altında böyle şeyler bol nasıl olsa. Mermerden oyulmuş bir aslan başı kullanmaya, bunu kapının üzerine yerleştirmeye ne gerek var? Üstelik bunun çocuğun başına düşeceği de kesin değil. Ya da *düşse* bile işe yaramayabilir, onu öldürmeyebilir. (Nitekim öyle de oldu.) Size soruyorum, Bay Charles... *Neden*?"

"Şey?" diye mırıldandım. "Bunu siz söyleyeceksiniz? Cevap sizde."

"Başlangıçta bunun sağlam bir kanıt sağlamak amacıyla yapılmış olabileceğini düşündüm. Yani katil, 'Bunu ben yapmış olamam, çünkü o sırada ben şurada ya da buradaydım,' diyebilmek için sağlam bir kanıt yaratmaya çalışmış olabilirdi. Ama bu pek olası değil, çünkü o saatte hemen herkes yalnızdı, kimsenin sağlam bir kanıtı yoktu. Ayrıca yemek saatinde birinin çocuğu arayacağı kesindi, bu durumda da mermer aslan başı görülecek, kurulan bubi tuzağı da ortaya çıkacaktı. Tabii *eğer* katil Josephine bulunmadan önce gidip mermer aslan başını alabilmiş olsaydı her şey arapsaçına dönerdi. Ancak yine de bir tuhaflık olduğunu görüp, araştırırdık." Ellerini iki yana açtı.

"Peki, bu durumdaki açıklamanız?"

Gülümsedi.

"Basit. Karakter; katilin kişiliğiyle ilgili bir durum bu. Laurence Brown'ın mizacıyla, duyarlılığıyla ilgili. *Adam şiddetten hoşlanmıyor, direkt fiziksel şiddet uygulayamıyor.* Yani adamın kapının arkasında durup çocuğu başına vurarak öldürmesi olanaksızdı.

Ama bir bubi tuzağı hazırlayıp –oradan uzaklaşabilir ve olanları da görmezdi!"

Ağır ağır, "Evet, anlıyorum," dedim. "Ensülin şişesine fizostigminli göz damlası konulması da aynı şeydi..."

"Kesinlikle!"

"Sizce bunu Brenda'nın haberi olmadan mı yaptı?"

"Brenda'nın ensülin şişesini yok etmemiş olması bunu gösteriyor. Tabii bunu aralarında kararlaştırmış olabilirler ya da zehir işini kadın düşünmüştür. Yorgun ve yaşlı koca için kolay ve güzel bir ölüm şekli, başka bir deyişle herkes için en iyi çözüm. Ama kadının bu bubi tuzağının hazırlanmasıyla ilgisi olmadığından eminim. Kadınlar genellikle mekanik mekanizmaların düzgün işleyeceğine pek inanmazlar. Bu konuda haklıdırlar da. Ben zehirleme fikrinin Brenda'ya ait olduğuna eminim, ama ilaçların değiştirilmesi işini sersem âşığına yaptırmıştır. Kadın, riskli işleri ustalıkla başkalarının üzerine yıkmasını iyi bilen tiplerden. Böylece vicdan azabı da çekmiyor."

Bir an durdu. Sonra ekledi. "Savcı bu mektupları görünce dava açılabileceğini söyleyecektir. Bunları açıklamak hiç kolay değil. Eğer bir de küçük kız hayati tehlikeyi atlatırsa her şey yoluna girecek." Bakışlarını üzerime dikmişti. "Evet, bir milyon sterlini olan biriyle nişanlı olmak nasıl bir şey?"

İrkildim. Son yaşanan olaylar bana vasiyetname konusunu tamamen unutturmuştu.

"Sophia henüz bu konuyu bilmiyor," dedim. "Bunu ona söylemeli miyim?"

"Sanırım Gaitskill yarın resmi soruşturmadan sonra bu kötü (ya da iyi) haberi hepsine verecektir."

Taverner sustu ve düşünceli bakışlarla beni süzdü.

"Acaba Leonides'lerin tepkisi ne olacak? Bunu çok merak ediyorum."

20. BÖLÜM

Resmi soruşturma tahmin ettiğim gibi oldu. Polisin isteği üzerine ertelendi.

Moralimiz az da olsa düzelmişti. Bir gece önce hastaneden telefon etmiş ve Josephine'in yaralarının beklendiği kadar ağır olmadığını, küçük kızın kısa bir sürede iyileşeceğini haber vermişlerdi. Doktor Gray ayrıca bir süre ziyaretçi kabul etmeyeceklerini hatta annesinin bile görmesine izin verilmeyeceğini de söylemişti.

Sophia yavaşça, "Özellikle de annesiyle," diye fısıldadı. "Bunu Doktor Gray'e açıkça söyledim. Hoş o annemi zaten tanıyor ya."

Yüzümde tuhaf bir ifade belirmiş olmalı ki Sophia hemen sert bir tonda, "Neden öyle bakıyorsun?" diye sordu. "Beni onaylamıyormuş gibi bir halin var."

"Şey... yani bir anneyi..."

"Bu gibi demode fikirlere sahip olmanın hoşuma gitmediğini söyleyemem, Charles. Ancak sen hâlâ annemin neler yapabileceğinin farkında bile değilsin. Elinde değil, böylesine dramatik bir sahne bulmuşken hemen oynamaya başlar! Dramatik sahnelerin başından hiç de uygun bir çocuk için yararı olmayacağını ise sanırım söylememe bile gerek yok."

"Sen her şeyi düşünüyorsun, değil mi, sevgilim?"

"Büyükbabam artık olmadığına göre birinin düşünmesi gerek."

Onu düşünceli bakışlarla süzdüm. İhtiyar Leonides'in algılama yeteneğinin yaşına rağmen kaybolmamış olduğunun kanıtı karşımda duruyordu. Yaşlı adamın sorumlulukları Sophia'nın omuzlarına yüklenmişti bile.

Resmi soruşturmadan sonra Gaitskill de bizimle birlikte Çarpık Eve geldi.

Hafifçe öksürerek genzini temizledikten sonra resmi bir tavırla konuşmaya başladı.

"Görevim gereği size bir şey açıklamak zorundayım."

Bütün aile bu amaçla Magda'nın salonuna toplanmıştı. Gaitskill'in söyleyeceklerini bilen kişi olarak geri planda kalmanın tuhaf, hoş gururu içindeydim.

Leonides'lerin bu haber karşısında verecekleri tepkileri izlemek niyetindeydim.

Gaitskill kısa ve öz konuştu. Bu konudaki duygularını ve kızgınlıklarını geri plana atmayı başardı. Önce Aristide Leonides'in mektubunu, sonra da vasiyetnameyi okudu.

Sonrasıysa –doğrusu– izleyen açısından çok ilginçti. Aynı anda birçok noktayı izleyecek yetenekte olmak isterdim doğrusu.

Brenda ve Laurence'a pek dikkat etmedim. Ne de olsa genç kadına aynı para verilecekti. Özellikle Roger ve Philip'i, sonra da Magda'yla Clemency'yi dikkatle izledim.

İlk izlenimim çok kibar ve nazik davrandıklarıydı.

Yakışıklı Philip oturduğu koltuğun yüksek arkalığına başını dayamış, dudaklarını kasmıştı. Konuşmuyordu.

Magda ise onun aksine Bay Gaitskill susar susmaz konuşmaya başladı. Kadının gür sesi avukatın ince ses tonunun yanında küçücük bir dereyi yutan okyanus gibiydi.

"Sevgili Sophia, ne muhteşem ne *romantik*. Bizim tatlı şirin kızımız meğer ne kurnaz, ne sinsiymiş, aynen sevgili ihtiyar gibi! İhtiyar acaba bize güvenmiyor muydu? Bizim düzenbaz olduğumuzu mu düşünüyordu? Hiçbir zaman Sophia'yı bizden fazla sevdiğini belli etmedi. Gerçekten bu çok dramatik!"

Magda birden ayağa fırladı, dans edercesine Sophia'ya yaklaştı ve tam önünde abartılı bir şekilde reverans yaptı.

"Madam Sophia, zavallı fakir, yaşlı ve hasta anneciğin senden sadaka dileniyor." Birden sesinde bir Cockney(*) şivesi belirdi. "Bize birkaç kuruş atsana tatlım. Anan sinemaya gitmek istiyor."

Aynen bir pençe gibi kasılan elini Sophia'ya doğru uzattı.

Philip yerinden kımıldamadan iyice gerilen dudaklarının arasından mırıldandı.

"Magda, lütfen bu yersiz soytarılığa son ver!"

Magda birden Roger'a döndü.

"Ah sevgili Roger. Zavallı, tatlı Roger! Tatlı ihtiyar seni kurtaracaktı ama ömrü yetmedi, bunu yapamadan öldü. Şimdi sana *hiçbir şey* de vermiyorlar. Sophia..." Vakur bir havada Sophia'ya döndü. "Roger amcan için bir şeyler yapmalısın."

Clemency, "Hayır," diye haykırdı. İleri doğru bir adım attı. Yüz ifadesi son derece küstahtı. "Hiçbir şey! Hiçbir şey istemiyoruz!"

Roger büyük, şirin bir ayı gibi iki yana yalpalayarak Sophia'ya yaklaştı.

Sevgiyle onun elini tuttu.

"Sevgili yavrum, ben bir kuruş bile istemiyorum. Bu konu çözümlenir çözümlenmez ya da biraz yatıştıktan sonra, ki ben olası sonucun bu olacağı kanısındayım. Batı Hint Adalarına gidecek, orada sakin bir hayat süreceğiz. Eğer çok zor durumda kalırsam aile reisine başvururum." Sophia'ya bakarak tatlı tatlı güldü. "Ama

(*) Londra'nın doğusunda konuşulan kacaca bir şive.

o zamana kadar bir kuruş bile istemiyorum. Aslında ben pek basit, alçakgönüllü bir adamım, inanmıyorsan Clemency'ye sorabilirsin."

Birden hiç beklenmedik bir şekilde Edith de Haviland da bu konudaki fikrini açıkladı.

"Her şey iyi güzel de olaya bir de başka açıdan bakmak gerekir. Eğer iflas eder ve Sophia'nın desteğini kabul etmeden dünyanın öte ucuna gidersen herkes aklına geleni söyler ve bu da Sophia için hiç iyi olmaz."

Clemency alaycı bir havada mırıldandı.

"İnsanların ne söylediğinin ne önemi var ki?"

Edith de Haviland sert bir tonda, "Senin için olmadığını biliyoruz, Clemency," dedi. "Ama Sophia burada, *bu dünyada* yaşıyor! O hem akıllı hem de iyi kalpli bir kız. Aristide'nin aile servetinin yönetimini ona bırakmakla çok doğru yaptığını düşünüyorum. Tabii klasik İngiliz kültürüne göre bir insanın iki oğlunu atlayıp torununu seçmesi pek uygun değil ama... Bence Sophia bu konuda açgözlülük eder, Roger'a yardıma yanaşmayıp onun iflasına göz yumarsa bu onun için hiç hoş olmaz."

Roger, teyzesinin yanına gitti. Yaşlı kadına sarılarak onu göğsüne bastırdı.

"Edith teyze, sen dünyanın en şeker kadınısın. Aynı zamanda çok da inatçı bir savaşçısın. Ama gerçek şu ki bizi anlamıyorsun. Clemency'yle ben ne istediğimizi ya da ne istemediğimizi çok iyi biliyoruz."

Birden yanakları kızaran Clemency meydan okurcasına bir tavırla onların karşısına dikildi.

"Hiçbiriniz Roger'ı anlayamıyorsunuz! Hiçbir zaman da anlamadınız! Bundan sonra anlayacağınızı da sanmıyorum! Roger, gel hadi."

Bay Gaitskill önündeki kâğıtları düzeltirken ve hafifçe öksürerek genzini temizlerken karıkoca odadan çıktılar. Avukatın yüzünden hoşnutsuzluğu anlaşılıyordu. Yaşanan bu sahneden tedirgin olduğu apaçık ortadaydı.

Sonunda Sophia'yla göz göze geldik. Yalnız başına şöminenin yanında dimdik duruyordu. Başı dik, bakışları sakindi. Birden koskoca servetin sahibi olmuş ama bir o kadar da yalnız kalmıştı. Artık Sophia'yla ailesi arasında aşılmaz engeller vardı. Onlardan bir şekilde kopmuştu, onun da bunu bildiğini ve gerçeği kabullendiğini seziyordum. İhtiyar Leonides sırtına çok ağır bir yük yüklemişti – ihtiyar adam bunu yaparken olacakların farkındaydı, Sophia da artık bunu biliyordu. İhtiyar, Sophia'nın, bu yükü taşıyacak kadar güçlü olduğuna inanıyordu. O an Sophia'ya sözcüklerle anlatamayacağım kadar acıdım.

O ana dek hiçbir şey söylememişti, aslında bunun için şans da verilmemişti ama çok yakında konuşmak zorunda kalacağı açıktı. Ailesinin görünürdeki sevginin gerisinde gizli bir düşmanlık olduğunu seziyordum. Hatta Magda'nın abartılı gösterisinde bile hissediliyordu bu kötü niyet. Daha karanlık ve gizli eğilimler ise henüz yüzeye çıkmamışlardı.

Bay Gaitskill genzini temizlemeye ara vererek açık ve net şekilde konuşmaya başladı.

"İzninizle sizi tebrik etmek isterim, Sophia. Artık çok zengin bir kadınsınız. Hemen... şey... düşünüp taşınmadan harekete geçmemenizi öneririm. Acil masrafları karşılamak için size bir miktar nakit sağlayabiliriz. Eğer gelecekteki yatırımlarınız için fikrimi almak isterseniz, size gücüm yettiğince yardımcı olmaya çalışacağımı bilmenizi isterim. Bunu iyice düşünün ve daha sonra bir gün bu konuyu uzun uzun tartışmak için Lincoln's Inn'deki yazıhanemde buluşalım."

Edith de Haviland ısrarcı bir tonda, "Roger..." dediyse de Bay Gaitskill hemen ona döndü ve sözünü kesip devam etti.

"Roger kendi başının çaresine bakmayı öğrenmeli artık. Koskoca bir adam –sanırım elli dört yaşında oldu– Aristide Leonides çok haklıydı. Roger kesinlikle işadamı değil. Hiçbir zaman da olamayacak." Sophia'ya baktı. "Eğer Catering şirketini kurtarmak ve yeniden eski iyi günlerine döneceği gibi bir düşünceniz varsa Roger'ın bundan sonra iyi bir şekilde yönetebileceği gibi yanlış bir kanıya kapılmayın sakın!"

Sophia, "Şirketi kurtarmak gibi bir düşüncem yok," dedi sonunda.

İlk kez konuşmuştu. Sesi sakin ve ciddiydi.

"Bu aptallık olur," diye ekledi.

Gaitskill onu çatık kaşlarının altından anlamlı anlamlı süzdükten sonra kendi kendine gülümsedi. Sonra herkesle tek tek vedalaşarak salondan çıktı.

Birkaç dakikalık bir sessizlik oldu. Aile baş başa kaldıklarını anlamaya başlıyordu.

Philip soğuk bir tavırla ayağa kalktı.

"Kütüphaneye gitmeliyim," dedi. "Çok zaman kaybettim."

"Baba..." Sophia umutsuz, yalvarırcasına bir ses tonuyla konuşmuştu.

Philip'in dönüp soğuk ve düşmanca bakışlarla onu süzmesi karşısında Sophia'nın irkilerek hafifçe geri çekildiğini gördüm.

Philip, "Seni tebrik etmediğim için bağışla beni," dedi. "Bu benim için büyük bir şok oldu. Babamın beni bu denli aşağılayacağı aklıma bile gelmezdi. Yaşamım boyunca ona büyük bir sadakatle bağlı kalmamı umursamamış bile – evet, sadakatimi umursamamış!"

İlk kez o buzların çatırdadığını, Philip'in gerçek duygularının ortaya çıktığını görüyordum.

Philip, "Tanrım!" diye haykırdı. "Bunu bana nasıl yapabilir? Zaten beni her zaman hafife aldı, adam yerine koymadı. Hiçbir zaman!"

Edith de Haviland, "Hayır, Philip, hayır!" diye bağırdı. "Böyle düşünmemelisin! Bunu hakaret olarak algılamamalısın! Bunun hafife alınmakla, adam yerine konulmamakla ilgisi yok. Öyle değil! İnsanlar yaşlandıkça çocuklaşıyor, gençlere daha fazla değer veriyorlar... Emin ol, olan yalnızca bu. Aristide gerçekten çok iyi bir işadamıydı. Onun serveti pay edildiği takdirde veraset vergilerinin çok artacağını söylediğini kaç kez duydum..."

Philip, "O beni hiç umursamadı, hiç sevmedi," dedi. Sesi alçalmış ve boğuk bir hal almıştı. "Daima Roger, Roger! Neyse ki sonuçta..." Güzel yüzü korkunç bir kin ve nefretle bir anda çirkinleşti. "Babam da Roger'ın beceriksiz bir aptaldan başka bir şey olmadığını anladı. Roger'a da beş kuruş bırakmadı."

Eustace, "Ya ben ne olacağım?" diye sordu.

O zamana kadar Eustace'a pek aldırmamıştım. Birden çocuğun şiddetli bir ruhsal sarsıntı geçirdiğini anladım. Titriyordu. Yüzü kıpkırmızıydı, gözlerinde yaş vardı. Titreyen sesi giderek yükseliyor, bu arada tizliği artıyordu.

"Rezalet bu!" dedi. "Ayıp! Çok ayıp! Büyükbabam bana böyle bir şey yapmaya nasıl cesaret eder? Nasıl yapar bunu? Ben onun tek erkek torunuyum. Nasıl beni hiçe sayıp tüm servetini Sophia'ya bırakır? Bu haksızlık! Büyükbabamdan nefret ediyorum! Nefret ediyorum! Ömrümün sonuna kadar da affetmeyeceğim onu. Kötü kalpli, iğrenç ihtiyar! Onun ölmesini istiyordum. Bu evden kurtulmak istiyordum. Kendi kendimin efendisi olmak. Ama şimdi Sophia'nın

emirlerini dinlemek, ona boyun eğmek zorundayım. Yine aptal durumuna düştüm. Keşke ölseydim de..."

Sesi çatallaştı, birden odadan dışarı fırladı.

Edith de Haviland çocuğun durumuna anlayış göstererek, "Duygularını frenleyemiyor," dedi.

Magda, "Onun neler hissettiğini anlıyorum!" diye bağırdı.

Miss de Haviland hiddetle homurdandı.

"Bundan eminim."

"Zavallı yavrum! Gidip onunla konuşayım."

Edith de Haviland, "Magda! Dur!" diyerek onun arkasından koştu.

Onlar odadan çıktıklarında Sophia, hâlâ Philip'e bakıyordu. Sanırım bakışlarıyla ona yalvarıyordu. Eğer öyleyse bile bakışlarına karşılık alamadı. Philip yeniden kendini toparlamış, kızını soğuk bakışlarla süzüyordu.

"Kozlarını iyi oynadın, Sophia," dedi ve ağır ağır odadan çıktı.

Dayanamayarak haykırdım. "Bu kadarı da fazla artık. Acımasızlık bu! Sophia..."

Sophia ellerini bana doğru uzattı. Onu kollarıma aldım.

"Gerçekten... sana haksızlık ediyorlar," dedim.

Sophia derin derin iç geçirdi.

"Onların neler hissettiğini anlıyorum."

"Büyükbaban olacak o yaşlı şeytan seni bu durumla karşı karşıya bırakmamalıydı."

Sophia omuzlarını dikleştirdi.

"Büyükbabam bunlara katlanabileceğime inanıyordu! Katlanacağım da. Yalnızca... Eustace'ın bu kadar üzülmesini istemezdim."

"Merak etme, atlatır."

"Acaba? Gerçekten atlatabilecek mi? Eustace tuhaf bir çocuktur, durmadan kurar. Babamın incinmesi de beni çok üzdü."

"Neyse annenin pek aldırdığı yok."

"Aslında o da kızgın. Kendi kızına gidip oyununa para yatırmasını istemek hiç hoş olmasa gerek. Göreceksin, annem hiç zaman kaybetmeyecek, Edith Thompson'a para yatırmam için beni sıkıştırmaya başlayacak."

"Peki, sen ne diyeceksin? Onu mutlu etmek için..."

Sophia kollarımdan sıyrıldı, başını geriye attı.

"*Hayır*," diyeceğim. "Berbat bir oyun o, ayrıca annem de o rolü oynayamaz. Parayı sokağa atmanın anlamı yok."

Kendimi tutamayarak hafifçe güldüm.

Sophia şüpheyle, "Ne var?" diye sordu.

"Büyükbabanın servetini niçin sana bıraktığını anlamaya başlıyorum. Sen ihtiyarın kopyası gibisin Sophia."

21. BÖLÜM

O sırada bir tek üzüntüm vardı: Küçük Josephine'in bütün bunların dışında kalmış olması. Olsa hiç şüphesiz ki çok eğlenecekti.

Josephine hızla iyileşiyordu, her an eve dönmesi bekleniyordu. Ama yine de çok önemli bir diğer olayı kaçırmıştı.

Bir sabah Sophia ve Brenda'yla bahçede konuşurken, evin önünde bir araba durdu. Arabadan Başmüfettiş Taverner'la Çavuş Lamb indiler. Merdivenlerden çıkarak eve girdiler.

Brenda olduğu yerde kalakalmış arabaya bakıyordu.

"Yine bu adamlar," dedi. "Geri döndüler. Oysa ben onların bu işten vazgeçtiklerini düşünüyordum, yani her şeyin bittiğini."

Onun titrediğini gördüm.

Brenda on dakika önce yanımıza gelip, çinçilla kürküne sımsıkı sarılarak, "Eğer biraz hava almaz, biraz hareket etmezsem çıldıracağım," demişti. "Bahçe kapısından dışarı adımımı atar atmaz gazeteciler üzerime atlıyor. Burada sıkışıp kaldık. Bu sonsuza kadar böyle mi olacak?"

Sophia gazetecilerin çok yakında bu işten bıkacaklarını söyledi, sonra da ekledi. "İstersen, arabayla çıkabilirsin, Brenda."

"Biraz hareket etmek istediğimi söylemiştim sadece." Bir an sustu. Sonra birden, "Laurence'ın işine son verecekmişsin, Sophia," dedi. "Neden?"

"Eustace için başka düşüncelerimiz var. Josephine ile İsviçre'ye gidecek."

"Laurence'ı çok üzmüşsün. Kendisine güvenmediğini düşünüyor."

Sophia yanıt vermedi. İşte polis arabası da işte tam o anda gelmişti.

Brenda orada durmuş, serin nemli sonbahar havasında titriyordu.

"Yine ne istiyorlar? Neden geldiler?"

Neden geldiklerini bildiğimi düşünüyordum. Sophia'ya su deposunda bulduğum aşk mektuplarından söz etmemiştim ama onların başsavcılığa iletildiğini biliyordum.

Taverner evden dışarı çıktı. Araba yolunu geçip çimenlerin üzerinden bize doğru geldi. Brenda'nın titremesi artmıştı.

Sinir içinde, "Yine ne istiyorlar?" diye yineliyordu. "Bu adam ne istiyor bizden?"

Sonunda Taverner yanımıza geldi. Net ve resmi bir tavırla konuşmaya başladı.

Bilinen sözcükleri yineliyordu.

"Yanımda tutuklama emriniz var. Sizi 19 Eylül akşamı Aristide Leonides'i zehirlemiş olmanız nedeniyle tutukluyorum. Sizi uyarıyorum, söyleyeceğiniz her söz mahkemede aleyhinizde delil olarak kullanılabilir."

Brenda bir anda kontrolünü kaybetti. Bağırmaya başladı, sonra da bana sarıldı.

"Hayır! Hayır! Hayır! Bu doğru değil! Doğru olamaz," diye avazı çıktığı kadar feryat ediyordu. "Charles, onlara bunun doğru olmadığını söyleyin! Ben yapmadım! Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum! Bu bir komplo! Beni götürmelerine izin vermeyin! Bu doğru değil! İnanın bana, doğru değil... *Doğru değil*... Ben hiçbir şey yapmadım..."

Korkunçtu – inanılmayacak kadar korkunç. Onu sakinleştirmeye, koluma kenetlenen parmaklarını açmaya çalıştım. Ona kendisi için bir avukat tutacağımı, sakin olmasını ve avukatın her şeyi halledeceğini söyledim.

Taverner nazikçe Brenda'nın dirseğini tuttu.

"Gelin Bayan Leonides. Şapka istemezsiniz, değil mi? Eğer öyleyse hemen gidebiliriz."

Brenda gerileyerek, Taverner'a fal taşı gibi açılmış kedi gözleriyle baktı.

"Laurence?" dedi. "Laurence'a ne yaptınız?"

Taverner, "Bay Laurence Brown da tutuklandı," diye yanıtladı kadını.

Brenda o anda tamamen çöktü. Vücudu gevşedi, yığıldı ve göz yaşları yanaklarından süzülmeye başladı. Sessizce Taverner'la birlikte çim alandan polis arabasına doğru yürüdü. O sırada Laurence Brown'la Çavuş Lamb'in evden birlikte çıktıklarını gördüm. Dördü arabaya bindiler ve otomobil hızla oradan uzaklaştı.

Derin bir soluk alarak Sophia'ya döndüm. Yüzü bembeyazdı ve çok üzgün görünüyordu. "Çok korkunç bu Charles. Çok korkunç."

"Biliyorum."

"Onun için birinci sınıf bir avukat bulmalısın; avukatların en iyisini. Brenda ona elimizden geldiğince yardımcı olduğumuzu hissetmeli, yapabileceğimiz her şeyi yapmalıyız."

"İnsan bu işlerin nasıl olduğunu hiç bilemiyor," dedim. "Şimdiye dek hiçbirinin tutuklandığını görmemiştim..."

"Biliyorum. Gerçekten de hiç fikri olmuyor."

İkimiz de sustuk. Brenda'nın yüzündeki o umutsuz dehşet dolu ifadeyi düşünüyordum. Nedense bu bana pek tanıdık gelmişti, birden bunun nedenini anladım. Bu Çarpık Eve ilk geldiğim gün Edith

Thompson oyunundan söz ederken Magda Leonides'in yüzünde gördüğüm ifadeyle aynıydı.

" '*Ve sonra*,' demişti. '*Korkunç bir dehşet*,' Siz ne dersiniz?"

Korkunç bir dehşet! Brenda'nın yüzündeki ifade de buydu işte. Brenda mücadeleci bir kadın değildi. Onun cinayet işleyecek cesareti bulmuş olabileceğine inanamıyordum. Belki de yapmamıştı bunu. Belki de dengesiz kişiliğiyle Laurence Brown herkesin aleyhinde olduğunu düşündüğü sevdiği kadını özgürlüğüne kavuşturmak için bir şişenin içindeki ilacı, diğer küçük bir şişeye boşaltmıştı.

Sophia, "Demek bu da bitti?" dedi. Derin derin iç çektikten sonra, "Onları niçin tutukladılar? Yeterli kanıt olmadığını sanıyordum," dedi.

"Bazı kanıtlar bulundu. Yani... bazı mektuplar."

"Onların birbirlerine yazdıkları aşk mektupları mı?"

"Evet."

"Ne aptallık! İnsan öyle mektupları hiç saklar mı?"

Evet. Gerçekten de aptallıktı bu. Başkalarının deneyimlerinden ders almayanlara özgü bir aptallık. Gazetede buna benzer aptallıkları sıklıkla görürüz: Âşkın yazılı belgelerini saklama merakını ve sonuçlarını!

"Sophia, bu korkunç!" dedim. "Ama buna üzülmenin, üzerinde fazla düşünmenin de bir yararı yok. Sonuçta en başından beri umduğumuz oldu, değil mi? Mario'da yemek yediğimiz ilk akşam söylemiştin bunu. Büyükbabanı uygun kişinin öldürmüş olmasının iyi olacağını söylemiştin. Doğru kişi Brenda'ydı, değil mi? Brenda ya da Laurence?"

"Charles, yeter artık, kendimi kötü hissetmeme neden oluyorsun!"

"Bu konuda aşırı duygusallığı bir kenara bıraksak iyi olur sevgilim. Artık evlenebiliriz. Daha fazla beni oyalaman için neden yok. Leonides ailesi temize çıktı."

Gözlerimin içine baktı. Gözlerinin ne kadar parlak bir mavi olduğunu o zamana kadar fark etmemiştim.

"Evet," dedi. "Sanırım öyle. Gerçekten temize *çıktık*, değil mi? Bundan emin misin?"

"Sevgilim, hiçbirinizin büyükbabanı öldürmek için bir nedeni yoktu."

Birden bembeyaz kesildi.

"Benim dışımda Charles. Benim büyükbabamı öldürmek için nedenim vardı. Tabii vardı..."

Çok şaşırmıştım.

"Öyle de... aslına bakarsan yoktu. Sonuçta sen büyükbabanın yeni vasiyetnamesini bilmiyordun ki."

Sophia, "Ah, hayır, Charles..." diye fısıldadı. "Biliyordum."

"Nasıl yani?" Şaşkınlık içindeydim. Vücudum buz kesmişti.

"Büyükbabamın bütün servetini bana bıraktığını biliyordum."

"Nasıl?"

"Büyükbabam söylemişti. Öldürülmeden on beş gün önce. Birden beni bir kenara çekerek, 'Tüm servetimi sana bırakıyorum, Sophia. Benim ardımdan aileyle sen ilgilenmelisin. Onlara iyi bak,' dedi."

Şaşkınlık içinde yüzüne baktım.

"Ama bundan bana hiç söz etmedin."

"Doğru. Bizimkiler vasiyetnameyi –büyükbabamın vasiyetnamesini– onların gözünün önünde imzaladığını anlatmaya başlayınca büyükbabamın yanılmış olabileceğini, servetini bana bıraktığını sandığını ya da istediği halde bunu gerçekleştiremediğini düşündüm. Ya da gerçekten her şeyini bana bıraktığı bir vasiyetname yapmıştı ama bu vasiyetname kaybolmuştu ve artık bir daha da bulunmayacaktı. Aslına bakarsan bulunmasını istemiyordum... korkuyordum, Charles."

"Korkuyor muydun? Neden?"

"Bilmem... belki cinayet yüzünden."

Brenda'nın yüzündeki dehşet ifadesini anımsadım – o tanımı olanaksız anlaşılmaz paniği... Magda'nın katil kadın rolü oynamak istediğini söylerken yüzünde beliren müthiş dehşeti düşündüm. Sophia paniğe kapılmazdı, o gerçekçi bir kızdı, ihtiyar Leonides'in vasiyetnamesinin kendisini şüpheli durumuna düşüreceğini anlamıştı. Şimdi benimle nişanlanmak istememesinin ve ısrarla gerçeği ortaya çıkarmam gerektiğini söylemesinin nedenini çok daha iyi anlıyordum. (ya da anladığımı sanıyordum.) Sophia inatla gerçeği öğrenmesinin şart olduğunu söylemişti. Bunu söylediği andaki heyecanı ve içtenliği unutmamıştım.

Dönüp eve doğru yürümeye başladık.

Sonra birden aklıma Sophia'nın söylediği başka bir şey geldi.

Sophia, birini öldürebileceğini ancak bunu yapması için ortada bunu yapmasına değecek bir neden olması gerektiğini de söylemişti.

22. BÖLÜM

Roger'la Clemency kayalık bahçeden çıkıp hızla bize doğru geldiler. Roger'ın buruşuk, spor tüvit giysileri ona takım elbiseden çok daha fazla yakışıyordu. Heyecanlı ve sevinçli görünüyordu, Clemency ise kaşlarını çatmıştı.

Roger, "Merhaba çocuklar!" dedi. "Çok şükür... sonunda oldu! O sahtekâr kadını asla tutuklamayacaklar sanıyordum! Şimdiye kadar neden beklediklerini hiç bilemiyorum? Neyse onu yakaladılar, o iğrenç, pısırık âşığını da. Umarım ikisini de asarlar."

Clemency'nin kaşları büsbütün çatıldı.

"Bu kadar vahşi olmamalısın Roger."

"Vahşi mi? Hıh! Onlara güvenen, zavallı bir ihtiyarı bilerek ve isteyerek büyük bir soğukkanlılıkla zehirlediler. Katillerin yakalandığına sevindiğimi, onların layık oldukları cezaya çarptırılmalarını umduğumu söyleyince ben mi vahşi oluyorum. Doğrusu fırsatım olsa o kadını kendi ellerimle seve seve boğardım."

Derin bir soluk aldı. Sonra ekledi.

"Polis onu tutuklamaya geldiği zaman Brenda sizin yanınızdaydı, değil mi? Nasıl karşıladı bunu?"

Sophia kısık bir sesle, "Korkunçtu," dedi. "Brenda korkudan aklını kaçırmış gibiydi."

"Oh olsun, hak etti bunu!"

Clemency, "Bu kadar kindar olmamalısın," dedi Roger'a.

"Bak sevgilim, sen bunu anlayamazsın. Sonuçta ölen senin baban değildi. Ben babamı *severdim*, çok severdim! Anlıyor musun? Ona tapardım!"

Clemency, "Bunu şimdiye kadar anlamadığımı mı sanıyorsun!" diyerek karşılık verdi.

Roger, yarı şaka yarı ciddi, "Senin hayal dünyan hiç geniş değil, Clemency," dedi. "Ya onu zehirleyen ben olsaydım..."

Kadının gözlerini yarı kapadığını, yumruklarını sıktığını fark ettim. Sertçe bağırdı.

"Böyle şeylerin şakası olmaz!"

"Sorun etme sevgilim, çok yakında uzaklara gideceğiz, bütün bunlardan uzağa!"

Eve doğru yürüdük. Roger'la Sophia, önden gidiyorlardı. Clemency'yle ben de arkalarından. Clemency, "Sanırım artık gitmemize izin verirler," dedi.

Charles, "Demek gitmek için acele ediyorsunuz?" dedi.

"Bu bekleyiş beni yoruyor."

Şaşkınlıkla ona baktım. Göz göze gelince belli belirsiz, umutsuz bir gülümsemeyle başını salladı.

"Her an, her dakika nasıl bir mücadele içinde olduğumun farkında değil misiniz Charles? Mutluluğum için, Roger için nasıl savaştığımın? Ailesinin onu İngiltere'de kalmaya ikna edeceğinden öyle korkuyordum ki! Onların arasında, aile bağlarıyla kıstırılıp kalmaktan; Sophia'nın ona sürekli bir gelir vaat etmesinden; Roger'ın benim daha rahat, daha konforlu bir yaşam sürmem için İngiltere'de kalmaya karar vermesinden korkuyordum. Roger'ın en büyük sorunu kimseyi dinlememesidir. Aklına bir şey takar ve bu

genellikle doğru değildir. O dünyayı tanımıyor, *hiçbir şey* bilmiyor. Tüm Leonides'ler gibi konfor ve paranın bir kadının mutlu olması için yeterli olduğu kanısında. Ama ben mutluluğum için mücadele etmek, savaşmak istiyorum. Gerçekten istiyorum bunu! Roger'ı buradan uzağa götürmeyi ve ona uygun yaşamı, kendini işe yaramaz biri olarak görmeyeceği yaşamı sunmak istiyorum. Onu kendim için istiyorum, hepsinden uzakta baş başa..."

Kısık bir sesle ama öylesine tutkulu ve heyecanlı konuşuyordu ki çok şaşırmıştım. O zamana kadar Clemency'nin sinirlerinin bu denli gerilmiş olduğunu, artık uçurumun kenarına geldiğini fark edememiştim. Üstelik kadının Roger'ı ne büyük bir tutkuyla ve umutsuzca sevdiğini de anlamamıştım.

Birdenbire Edith de Haviland'ın sözlerini anımsadım. Kadın, "Onlara tapmıyorum..." derken, bu sözcükleri özellikle vurgulamıştı. Acaba o sırada Clemency'yi mi düşünüyordu?

Roger, diye düşündüm. Babasını her şeyden çok, kimseyi sevemeyeceği kadar çok sevmişti; hatta bu kadar düşkün olduğu, neredeyse taptığı karısından bile fazla. O an belki de ilk kez Clemency'nin kocasını ne denli arzu ettiğini anlıyordum. Roger'a olan aşkı onun tüm yaşamıydı. Roger yalnız onun kocası ya da âşığı değil, aynı zamanda çocuğuydu.

O sırada bir araba ön kapının önünde durdu.

"Ah, işte!" dedim. "Josephine de geldi."

Josephine'le Magda arabadan indiler. Josephine'in başı sarılıydı ama bunun dışında çok sağlıklı görünüyordu.

"Balıklarımı görmek istiyorum," diyerek bize, daha doğrusu havuza doğru yürümeye başladı.

Magda arkasından seslendi.

"Hayatım, tatlım. Önce içeri gelip biraz uzansan, sonra da bir tabak sıcak çorba içsen daha iyi olmaz mı?"

Josephine, "Anne, gereksiz yere telaşlanma," dedi. "Ben çok iyiyim. Çorbadan da nefret ediyorum."

Magda kararsızlık içinde durakladı. Josephine'in birkaç gün önce bile hastaneden çıkacak durumda olduğunu ancak Taverner'ın onun biraz daha orada kalmasının iyi olacağını söylediğini biliyordum. Suçlular tutuklanmadıkça Josephine'in güvenliğini riske atmak istemiyordu.

Magda'ya döndüm.

"Temiz havanın ona iyi geleceğini düşünüyorum. Ben de onunla gider, ona göz kulak olurum."

Josephine'e havuzun yanına gitmeden yetiştim.

"Josephine," dedim. "Sen burada yokken neler oldu neler bir bilsen."

Josephine yanıt vermedi. Bozuk olduğu anlaşılan gözlerini kısmış, havuza bakıyordu. "Ferdinand'ı göremiyorum," dedi.

"Ferdinand hangisi?"

"Dört kuyruklu olanı."

"O tipler gerçekten şirin oluyor. Ben şu parlak, altın renkliyi beğeniyorum."

"Sıradan bir balık o."

"Şu beyaz kanatları güve yemiş gibi görünen hiç hoşuma gitmedi."

Josephine beni alaycı bakışlarla süzdü.

"O bir *shubunkin*! Çok pahalı bir balık ve diğer japonbalıklarından çok daha pahalı."

"Neler olduğunu öğrenmek istemiyor musun Josephine?"

"Sanırım biliyorum."

"Başka bir vasiyetname bulunduğundan ve büyükbabanın tüm servetini Sophia'ya bıraktığından haberin var mı?"

Josephine sıkılmış gibi bir tavırla başını salladı.

"Annem anlattı ama ben zaten biliyordum."

"Yani hastanede mi duydun?"

"Hayır, hayır! Ben büyükbabamın bütün parasını Sophia'ya bıraktığını biliyordum. Büyükbabam bunu Sophia'ya söylerken duydum."

"Yine kapı mı dinledin?"

"Evet. Kapı dinlemek hoşuma gidiyor."

"Bu son derece çirkin bir davranış! Ayrıca şunu da unutma. Gizlice başkalarını dinleyenler, kendileri hakkında olumsuz şeyler söylendiğini de duyarlar."

Josephine beni tuhaf bakışlarla süzdü.

"Eğer kastettiğin buysa, büyükbabamın benim hakkımda söylediklerini de duydum."

Bir an sustu. Sonra başını salladı.

"Dadı beni kapı dinlerken yakaladığı zaman deliye dönüyor. Bunun küçük hanımefendilerin yapmaması gereken bir şey olduğunu söylüyor."

"Çok haklı."

Josephine, "Hıh..." dedi. "Artık hanımefendi mi kaldı? Kimse öyle davranmıyor. Bunu geçen gün radyoda da söylediler. Artık eski hanımefendilerin tarihe karıştığından söz ettiler." Sözcüklerin üzerine basa basa konuşmuştu.

Konuyu değiştirdim.

"Evdeki o final sahnesine yetişmekte biraz geç kaldın. Başmüfettiş Taverner, Brenda'yla Laurence Brown'ı tutukladı."

Genç, amatör bir dedektif karakterindeki Josephine gibi birinin bu bilgiyle heyecanlanacağını düşünüyordum. Ama o insanı çıldırtan sakin, bilgiç tavrıyla aynı şeyi yineledi.

"Evet. Biliyorum."

"Bunu bilmen olanaksız çünkü daha biraz önce oldu."

"Araba yolda yanımızdan geçti. Başmüfettiş Taverner'la süet ayakkabılı dedektif arabadaydılar. Yanlarında Brenda'yla Laurence Brown da vardı. Onları tutukladıklarını hemen anladım. Umarım onlara yasal hakları bildirilmiştir. Biliyorsun, bunu yapmaları gerekir."

Taverner'ın resmi sürece eksiksiz uyduğunu söyledim.

Sonra da özür dilercesine, "Taverner'a mektupları açıklamak zorunda kaldım," dedim. "Onları su deposunun arka tarafında buldum. Mektup konusunu başmüfettişe senin anlatmanı istiyordum ama sen hastanede baygın yatıyordun."

Josephine elini yavaşça başına götürdü.

Sonra da kayıtsız bir havada, "Neredeyse ölüyordum," dedi. "Sana ikinci cinayetin zamanının geldiğini söylemiştim. Su deposu o mektupların saklanması için çok kötü bir yerdi. Bir gün Laurence'ın oradan çıktığını görünce hemen anladım. Yani o öyle evde tamir falan yapacak; borularla, sigortalarla filan uğraşacak tipte bir adam değil. Bu yüzden onun su deposundan çıktığını gördüğüm anda orada bir şey sakladığını anladım."

"Ben de sandım ki..." Edith de Haviland'ın otoriter sesini duyunca hemen sustum.

"Josephine! Josephine! Çabuk buraya gel!"

Küçük kız içini çekti.

"Bunu çok abarttılar. Neyse, gitsem iyi olacak. Sen de gel hadi Edith teyze çağırıyor."

Çim alanda koşmaya başlayınca ben de ağır ağır onu izledim.

Josephine yaşlı kadınla bir iki kelime konuştuktan sonra içeri girdi. Ben de terasta bekleyen Edith de Haviland'ın yanına gittim.

O sabah nedense gözüme daha yaşlı görünmüştü. Yüzünde derinleşen yorgunluk ve ıstırap çizgileri beni şaşırttı. Bezgin ve yenilgiyi kabul etmiş görünüyordu. Kadın endişelendiğimi anlayarak gülümsemeye çalıştı.

"Çocuk başına gelenlere göre çok iyi," dedi. "Bundan sonra kendisine daha iyi bakmamız gerekiyor. Hoş, sanırım buna gerek de kalmadı. Öyle değil mi?" Sustu, iç çekti, sonra ekledi. "Bu olay kapandığı için öyle mutluyum ki! Ne rezaletti o, kendilerini ne kadar küçük duruma düşürdüler. İnsan cinayet suçuyla tutuklansa bile ağırlığını korumalı. Brenda gibi kendisini kaybedip, feryat eden insanlardan hiç hoşlanmıyorum. Korkak ve kişiliksiz tipler bunlar. Laurence Brown tıpkı tuzağa düşmüş bir tavşana benziyordu."

İçimde tuhaf bir acıma duygusu uyandı.

"Zavallılar," dedim.

"Evet, zavallılar. Umarım Brenda kendisini korumak için bazı şeyler yapmayı akıl eder? Yani, iyi bir avukat tutmak filan gibi."

Çok tuhaf, diye düşündüm. Hepsi de Brenda'dan nefret ediyorlar ama bir yandan da kadının kendisine onu çok iyi savunacak iyi bir avukat tutmasını istiyorlar.

Edith de Haviland, "Ne kadar sürer? Bütün bu işler ne zaman biter?" diye sordu.

Tam olarak bilemediğimi söyledim. Poliste sorgulanacak sonra da hâkimin huzuruna çıkarılacaklardı. Mahkeme üç dört ay sürebilirdi, eğer hüküm giyerlerse, temyiz filan...

"Ne dersiniz, hüküm giyecekler mi Charles?"

"Bilemiyorum. Polisin elinde ne gibi deliller olduğundan pek bilgim yok. Tabii şu mektuplar var."

"Aşk mektupları mı? Demek Brenda'yla Laurence *sevgiliymişler*."

"Birbirlerine âşıklarmış."

Yaşlı kadının yüzü iyice asıldı.

"Bu durum hiç hoşuma gitmiyor Charles. Brenda'yı sevmem, daha önceleri ondan ölesiye nefret ederdim. Onun hakkında çok ağır şeyler söyledim ama şimdi ona olanakların elverdiği her şansın tanınmasını, her fırsattan yararlanmasını, onu iyi bir avukatın savunmasını istiyorum. Aristide de böyle olmasını isterdi. Brenda'ya destek olmalı, onun adil bir şekilde yargılanmasını sağlamalıyım."

"Ya Laurence?"

"Laurence mı?" Sabırsızlık içinde omuz silkti. "Erkekler kendi başlarının çaresine kendileri bakmalıdır. Aristide bizi kesinlikle affetmez, eğer..." Birden sustu.

Neden sonra, "Yemek zamanı geldi," dedi. "İçeri girsek iyi olacak."

Yaşlı kadına Londra'ya gideceğimi söyledim.

"Arabanızla mı?" diye sordu.

"Evet."

"Hımm... Acaba beni de götürebilir miydiniz? Sanırım artık buradan ayrılabilirim."

"Elbette götürürüm ama sanırım Magda'yla Sophia da yemekten sonra Londra'ya gidecekler. Onların yanında benim iki kişilik arabama göre çok daha rahat edersiniz."

"Ben onlarla gitmek istemiyorum. Beni Londra'ya siz götürün. Lütfen, bundan da kimseye söz etmeyin."

Şaşırmıştım ama onun istediği şekilde davrandım. Yolda pek konuşmadık. Ona kendisini nerede bırakmamı istediğini sordum.

"Harley Sokağı'nda," dedi.

Tanınmış doktorların bulunduğu bu sokağın adını duyunca biraz kaygılanmadım değil ama bir şey söylemek de istemedim.

Sonra birden fikir değiştirdi.

"Sanırım henüz erken. Beni Debenhams'a bırakın. Orada öğlen yemeğimi yer, ondan sonra da Harley Sokağı'na geçerim."

"Umarım hasta..." dedim ama hemen sustum.

"İşte bu yüzden Magda'yla gitmek istemedim. O her şeyi abartıyor, ortalığı ayağa kaldırıyor."

"Çok üzgünüm."

"Buna hiç gerek yok Charles. Çok iyi bir yaşamım oldu. Olağanüstü bir yaşam." Birden gülümsedi. "Ve henüz son bulmuş da değil."

23. BÖLÜM

Babamla birkaç gündür görüşmemiştik. Onu Leonides'lerin davası dışında başka dosyalarla uğraşırken buldum. Çok meşguldü, bu yüzden Taverner'ı aramaya başladım.

Sanırım Taverner o an dinlenmek için kendine biraz zaman ayırmıştı. Benimle gelip bir içki içmeye razı oldu. Onu Leonides olayını çözdüğü, bu konuyu kapattığı için tebrik ettim. Tebrikimi kabul ettiyse de hiç hoşnut görünmüyordu.

"Evet, bitti..." diye mırıldandı. "Bu olayı kapattık. Kimse suçlamalarımızın asılsız olduğunu söyleyemez."

"Ne dersiniz, onları mahkûm edecekler mi?"

"Bu konuda şimdiden bir şey söylemek olanaksız. Kanıtlar sağlam değil. Görgü tanığı yok. Cinayet davalarının çoğunda durum budur. Her şey onların jüri üzerinde bırakacakları etkiye bağlı."

"Peki ya mektupların etkisi?"

"İlk bakışta çok iğrenç, Bay Charles. Kadın mektuplarında kocasının ölümünden sonraki mutlu yaşamlarından söz etmiş. Ayrıca, 'Uzun sürmeyecek,' gibi ifadeler de var. Ancak avukat bunları tamamen farklı şekilde anlamlandırmaya ve buna inandırmaya çalışacaktır. Kocası o kadar yaşlıydı ki onun ölümünü beklemeleri çok doğaldı gibi. Ayrıca mektuplarda zehirden de açıkça söz edilmiyor...

yani o anlama gelen bölümler var ama açıkça belirtilmemiş. Sonuç tamamen yargıca bağlı. Eğer bu davaya ihtiyar Carberry bakarsa, işleri biter, hiç şansları olmaz çünkü adamın yasadışı ilişkilere hiç hoşgörüsü yok. Sanırım savunma için Eagles ya da Humphrey Kerr'i tutacaklar. Humphrey Kerr bu gibi davalarda olağanüstüdür ama o da genellikle savunmada kendisine yardımcı olacak savaş madalyası filan gibi bir şeyler ister. Savaşa karşı olduğu için askerlik yapmamış biri ona ters düşer. Sonuçta her şey jürinin onları sevip sevmeyeceğine bağlı, yani jüri üzerinde bırakacakları etkiye. Jürilerin ne yapacağı asla bilinmez. Biliyorsunuz Bay Charles, Brenda'yla Laurence pek öyle sempatik tipler değiller. Brenda görünüşte çok yaşlı bir adamla yalnızca parası için evlenmiş olan güzel bir kadın. Laurence ise savaşa karşı olduğu için askerlik yapmamış nörotik bir adam. Ama cinayet o kadar sıradan ki, bu yapısıyla rahatlıkla onların ihtiyar Leonides'i öldürmedikleri düşünülebilir. Tabii jüri cinayeti Laurence'ın işlediğine, kadının bundan haberi olmadığına ya da bunun tam tersine, yani adamı Brenda'nın zehirlediğine, Laurence'ın masum olduğuna ya da her ikisinin de suçlu olduğuna karar verebilir."

"Peki ya siz ne düşünüyorsunuz?" diye sordum.

Taverner bana ifadesiz, boş gözlerle baktı.

"Ben, hiçbir şey düşünmüyorum. Delilleri topladım. Bunlar savcıya gönderildi ve dava açıldı. Hepsi bu. Ben görevimi yaptım ve işim bitti. Bundan sonrası beni ilgilendirmiyor. Artık olaya nasıl baktığımı biliyorsunuz, Charles."

Aslında bilmiyordum. Taverner her nedense mutsuzdu.

Babamla ancak üç gün sonra konuşma fırsatı bulabildim. Bizim ihtiyar için bu olay kapanmıştı ve bana bu konudan hiç söz etmiyordu. Aramızda sanki bir gerginlik vardı ve bunun nedenini bildiğimi sanıyordum. Aramızdaki bu engeli kaldırmam gerekiyordu.

"Baba, bu konuyu seninle açık açık konuşmalıyız," dedim. "Taverner her nedense bu cinayetin çözümünden mutlu değil sanırım sen de."

Babam başını salladı. Aynen Taverner'ın söylediklerini söyledi.

"Bu olay bizden çıktı artık mahkemede. Artık bu konuda konuşmak gereksiz."

"Ama sen de Taverner da onların suçlu olduğunu düşünmüyorsunuz."

"Buna jüri karar verecek!"

"Tanrı aşkına!" diye haykırdım. "Beni başından savmaya çalışma! Senin ve Taverner'ın kişisel görüşleriniz ne? Ne düşünüyorsunuz, benim öğrenmek istediğim bu."

"Benim şahsi görüşüm seninkinden daha değerli olamaz Charles."

"Ama öyle. Sen bu konularda çok deneyimlisin."

"Sana karşı dürüst olacağım; hiç bilemiyorum!"

"Yani onlar *suçlu* olabilir mi?"

"Tabii ki."

"Ama bundan emin değilsin."

Babam omuz silkti. "İnsan nasıl emin olabilir?"

"Baba, lütfen kaçamak yanıt vermekten vazgeç. Başka olaylarda emin olabiliyordun ama öyle değil mi? Tamamıyla emin? Kafanda hiçbir şüphe olmadan?"

"Bazen... ama her zaman değil."

"Tanrım! Bu kez de emin olmanı çok isterdim."

"Ben de öyle."

İkimiz de sustuk. Ben alacakaranlıkta bahçeden çıkan iki kurşuni gölgeyi düşünüyordum. Yalnız, güvensiz ve korkmuş... En başından beri korkuyorlardı. Bu da suçlu olduklarını göstermez miydi?

Bu soruyu yine kendim yanıtladım. "Şart değil." Brenda da Laurence da yaşamdan korkuyorlardı –özgüvenleri yoktu– tehlikeden

kaçınacak ya da tehlikeyi savuşturacak yeteneğe sahip değillerdi. Gayrimeşru aşk ilişkilerinin cinayetle sonuçlanmasının onların her an suçlanması gibi bir sonuç doğurabileceğini en başında anlamışlardı.

Babam konuşmaya başladığında sesi nazik ve ciddiydi.

"Haydi, Charles! Gerçekleri olduğu gibi kabul et. Sen hâlâ katilin Leonides ailesinden biri olduğunu düşünüyorsun, değil mi?"

"Tam olarak değil, ben yalnızca..."

"Öyle düşündüğünü biliyorum. Yanılıyor olabilirsin ama öyle düşünüyorsun."

"Evet, doğru," dedim.

"Neden?"

"Çünkü..." Konuyu düşündüm, durumu açıkça görmeye, olayı kavramaya çalışıyordum. Mantığımı kullanmalıydım. "Çünkü... çünkü... onlar da böyle düşünüyorlar." (Evet, konu buydu – kesinlikle bu!)

"Onlar da mı böyle düşünüyor? İşte bu ilginç. Çok ilginç. Yani Leonides'ler birbirlerinden mi şüpheleniyorlar? Belki de katilin kim olduğunu biliyorlar?..."

"Emin değilim," dedim. "Her şey çok bulanık ve karışık. Bence onlar bildiklerini kendi kendilerinden bile saklamaya çalışıyorlar."

Babam başını salladı.

"Roger dışında..." diye ekledim. "Çünkü o samimiyetle Brenda'nın katil olduğuna inanıyor ve bütün kalbiyle kadının idamını istiyor. Roger'la birlikte olmak insanı rahatlatıyor. Roger basit ve samimi bir insan. Öyle sinsi düşünceleri filan yok. Ama diğerleri huzursuzlar, özür dilermiş gibi bir halleri var. Benden Brenda için mümkün olan en iyi avukatı tutmamı istiyorlar; onun için yapılabilecek ne varsa yapmamı. Neden?"

Babam bu sorumu yanıtladı.

"Çünkü rahat değiller, yüreklerinde Brenda'nın katil olduğunu hissedemiyorlar, vicdanları bunu kabul etmiyor... buna inanamıyorlar... Evet... olay bu!"

Sonra yavaşça, "Peki, cinayeti kim işlemiş *olabilir*? Hepsiyle konuştun mu? Sence en olası katil adayı kim?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedim. "Bu yüzden neredeyse çıldıracağım. Hiçbiri de senin 'katil tanımına' uymuyor ama ben yine de onlardan birinin katil olduğunu sanıyorum – bunu hissediyorum."

"Sophia mı?"

"Hayır! Tanrım! Hayır!"

"Bunu da bir olasılık olarak düşünüyorsun Charles – evet düşünüyorsun, hiç inkar etme. Bunu kabullenemediğin için de giderek daha da çok rahatsız oluyorsun. Peki ya diğerleri? Örneğin Philip?"

"Babasını ancak çok farklı bir nedenle öldürmüş olabilir."

"Cinayet nedenleri çok uçuk olabilir hatta gülünç denilebilecek kadar basit, önemsiz olabilirler. Evet, Philip'ten söz ediyorduk, onun nedeni ne olabilir?"

"Roger'ı çok kıskanıyor, bütün yaşamı boyunca da bu böyle olmuş. Babasının ilk çocuk olduğu için Roger'ı yeğlemesi Philip'in dünyaya küsüp kendi içine kapanmasına yol açmış. Roger iflas etmek üzereydi. Yaşlı adam bunu öğrenmiş ve Roger'a şirketi kurtaracağına söz vermiş. Diyelim ki Philip bunu öğrendi ve eğer babası hemen o akşam ölürse Roger'a destek olamayacaktı. Roger iflas edecek ve mahvolacaktı. Ah, biliyorum bu kulağa çok saçma geliyor ama..."

"Yo, hiç de değil. Normal değil, ama böyle şeyler olur. İnsanız sonuçta. Peki, ya Magda?"

"Magda fazlasıyla çocuk. Pireyi deve yapan bir tip ve birden inatla Josephine'i İsviçre'ye göndermeye kalkmasa ondan şüphelenmek aklıma bile gelmezdi ama bu durumda ben de düşünmeye

başladım. Bana Magda, Josephine'in bildiği ya da söyleyeceği bir şeyden korkuyor olabilirmiş gibi geliyor..."

"Ve sonra da Josephine'in başına o mermer aslan başı düştü!"

"Tabii ki bu annesinin işi olamaz!"

"Niçin olmasın?"

"Ama bir baba, bir anne..."

"Charles, Charles, sen hiç gazetelerde cinayetle ilgili haberleri okumuyor musun? Sık sık birden çocuklarından birine düşman olan bir anne ortaya çıkar. Diğerlerine tapar ama birinden nefret eder. Bunun bir nedeni... gizli bir nedeni vardır ama bunu ortaya çıkarmak genellikle çok zordur. Her neyse, mantıkla açıklanamayan bir nefrettir bu. Ve çok da güçlüdür."

İstemeyerek, "Magda, çocukken Josephine'e bebekken değiştirilmiş olduğunu söylermiş," dedim.

"Çocuk buna üzülür müymüş?"

"Bilmem. Sanmıyorum."

"Başka kim kaldı? Roger?"

"Roger babasını öldürmedi. Bundan eminim."

"O zaman Roger'ı bunun dışında tutalım. Peki karısı.. adı neydi?... Clemency?"

"Evet," dedim. "Eğer ihtiyar Leonides'i o öldürdüyse çok saçma bir nedenden dolayı öldürmüştür."

Babama Clemency ile konuştuklarımızı anlattım. Kadının Roger'a duyduğu tutkulu aşk ve onu bir an önce İngiltere'den uzağa götürmeyi istemesinin ihtiyar Leonides'i zehirlemesine neden olabileceğini söyledim.

"Roger'ı babasına bir şey söylemeden kaçmaya ikna etmişti. Sonra ihtiyar adam bunu öğrendi. Catering şirketini iflastan kurtaracaktı. Böylece Clemency'nin tüm umutları ve planları altüst olacaktı. O Roger'ı gerçekten tutkuyla seviyordu hatta tapıyordu."

"Edith de Haviland'ın sözlerini yineliyorsun, değil mi?"

"Evet. Edith de Haviland da bu konuda üzerinde düşündüğüm bir başka kişi; bunu yapmış olabilir. Ne yazık ki bunun nedenini bilemiyorum. Tek bildiğim kadının bunun doğru olduğunu düşüneceği ve bunun için yeterli gerekçe de bulursa adaleti kendi elleriyle sağlamaya kalkabilecek bir tip olduğu. 'Jüri de benim, cellat da benim' diyebilecek biri."

"Israrla Brenda'nın mahkemede iyi savunulmasını isteyenlerden biri de o değil mi?"

"Evet. Bence bunun nedeni vicdan azabı olabilir. Eğer bu cinayeti o işlediyse, bir an bile suçun Brenda'yla Laurence'ın bundan dolayı suçlanacaklarını düşünmemiş, asla böyle bir şeyi istememiştir."

"Herhalde öyledir. İyi de Edith de Haviland o çocuğu yani Josephine'i öldürmeye kalkışabilecek biri mi?"

Ağır ağır, "Hayır," dedim. "Buna inanamam. Bu aklıma Josephine'in söylediği bir şeyi getirdi; ne olduğunu anımsayamıyorum ama kafama takılmış beni çok rahatsız etmişti. Tamamen zihnimden silinip gitmiş! Ama bir şekilde yerine oturmayan bir şeydi bu, bir terslik vardı. Ah, bir anımsayabilsem..."

"Üzerine gitme anımsarsın. Neyse, üzerinde düşündüğün başka biri ya da başka bir şey var mı?"

Başımı salladım.

"Evet, hem de çok. Çocuk felci hakkında ne biliyorsun? Daha doğrusu çocuk felci geçiren birinin bu hastalıktan nasıl etkilendiği konusunda bilgin var mı?"

"Eustace mı?"

"Evet. Düşündükçe, Eustace'ın kalıba cuk diye oturduğunu düşünüyorum. Büyükbabasından nefret etmesi, ona hınç duyması. Tuhaflığı, aksiliği... karamsarlığı. O normal değil. Ayrıca ailede Josephine'i –eğer cinayet hakkında bir şey biliyorsa– büyük bir so-

ğukkanlılıkla öldürmeye kalkabilecek kişi o. Kız her şeyi biliyor. Her şeyi de elindeki küçük bir deftere yazıyor..."

Birden sustum.

"Tanrım!" dedim. "Ne kadar aptalım."

"Ne oldu?"

"Şimdi hatayı nerede yaptığımızı anladım işte! Taverner'la katilin Josephine'in odasını o aşk mektuplarını bulmak için altüst ettiğini düşündük. Josephine'in mektupları bulduğunu ve onları su deposuna sakladığını düşündüm. Halbuki küçük kız bana geçen günkü konuşmamızda açık açık mektupları oraya saklayanın *Laurence* olduğunu söyledi. Adamın su deposundan çıktığını görmüş ve tabii şüphelenmiş. Sonra da oraya gidip araştırmış ve su deposunun arka tarafında o mektupları bulmuş. Tabii onları okumuştu da. Bu tam olarak onun yapacağı bir şey ama çocuk mektupları bulduğu yerde bırakmış."

"Yani?"

"Anlamıyor musun? *Katilin Josephine'in odasında aradığı o mektuplar olamazdı*! Başka bir şey olmalıydı."

"Peki ama ne?"

"Ne olacak? Josephine'in dedektiflik 'bulgularını' yazdığı küçük siyah defter. Biri bunu arıyordu! Ve bu her kimse onu bulamadı da! Bence defter hâlâ Josephine'de. Ama eğer öyleyse..."

Sandalyeden fırladım.

Babam başını salladı.

"Eğer öyleyse, kız hâlâ tehlikede. Söylemek istediğin buydu, değil mi?"

"Evet ve de Josephine İsviçre'ye gitmek üzere yola çıkıncaya kadar tehlikede. Bildiğin gibi kızı oraya yollamayı düşünüyorlar."

"Peki, Josephine bunu istiyor mu?"

"İstediğini pek sanmıyorum."

Babam alaycı bir tavırla, "Öyleyse büyük olasılıkla gitmeyecektir," dedi. "Ancak küçük kızın tehlikede olduğunu söylerken haklıydın. Hemen oraya gitsen iyi olur."

Çaresizlik içinde, "Kim?" diye haykırdım. "Eustace mı? Clemency mi?"

Babam anlayışla başını salladı ve sakin, yatıştırıcı bir ses tonuyla yanıt verdi.

"Bana sorarsan tüm olgular bir tek kişiyi işaret ediyor... Doğrusu bunu görememene şaşıyorum... Ben..."

Tam o anda uşak Glover içeri girdi.

"Affedersin Bay Charles, telefon. Swinly Dean'den Miss Sophia Leonides sizinle hemen görüşmek istiyor. Çok acilmiş."

Korkunç geçmişin yinelenmesi gibi bir şeydi bu. Josephine yine acımasız katilin kurbanı mı olmuştu? Ve katil bu kez hata yapmamış...

Telaşla telefona koştum.

"Sophia? Benim, Charles."

Sophia'nın sesinde belirgin bir çaresizlik vardı.

"Charles, her şey bitmemiş. Katil hâlâ burada."

"Ne demek istiyorsun? Ne oldu? Yoksa... Josephine..."

"Hayır, Josephine değil. Dadı!"

"*Dadı mı*?"

"Evet. Kakao... Josephine için kakaolu süt hazırlamışlardı, ama o içmemiş, masanın üzerinde bırakmış. Dadı da ziyan olmasın diye içmiş."

"Zavallı dadı. Durumu çok mu kötü?"

Sophia'nın sesi boğuklaştı.

"Ah, Charles! O öldü!"

24. BÖLÜM

Kâbus geri dönmüştü...

Taverner'la birlikte Londra'dan ayrılırken arabada bunu düşünüyordum. Bu sahneyi daha önce de oynamıştık.

Taverner sinirinden sayıp sövüyordu.

Bense durup durup aptal gibi aynı şeyleri yineliyordum.

"Demek bu işi yapan Brenda'yla Laurence değilmiş... Brenda'yla Laurence değilmiş."

Onların katil olduğunu gerçekten düşünmüş, buna inanmış mıydım? Öyle düşünmek hoşuma gitmişti. Böylece diğer korkunç olasılıkları zihnimden silmeye çalışmıştım...

Brenda'yla Laurence, birbirlerine âşık olmuşlardı. Birbirlerine son derece duygusal, romantik aşk mektupları yazmışlardı. Brenda'nın yaşlı kocasının çok yakın bir zamanda huzur içinde, eceliyle öleceğini ummuşlardı. Yaşlı adamın ölmesini gerçekten istemişler miydi, işte bundan hiç emin değilim. Bana kalırsa acı ve özlemler dolu mutsuz bir aşk ilişkisi onlar için sıradan bir evlilik yaşantısından çok daha ilginçti. Brenda'nın tutkulu, ihtiraslı bir kadın olmadığı anlaşılıyordu. O kansız, cansız, miskin bir yaratıktı. Onun aradığı romantizmdi... Bence Laurence da ulaşamamanın düş kırıklığını ve belirsiz bir geleceğin hayalini tensel tatmine yeğleyecek bir insandı.

İkisi birden bir tuzağa düşmüş, sonuçta korkmuş, çıkış yolunu bulamamışlardı. Laurence inanılmayacak bir aptallık yapıp Brenda'nın aşk mektuplarını yok etmemişti. Herhalde Brenda bir şekilde genç adamın yazdıklarını yok etmişti ki bunlar bulunamamıştı. Çamaşırlığın kapısına o mermer aslan başını koyan da Laurence değildi tabii. Bunu yapan maskesini düşürmeyi hâlâ başaramadığımız o meçhul katildi!

Malikânenin kapısının önünde durduk. Taverner arabadan indi, ben de onu izledim. Holde tanımadığım sivil giysili biri vardı. Taverner'ı selamladı ve başmüfettiş onu hemen bir kenara çekti.

Gözlerim holdeki valizlere takıldı. Hepsi etiketlenmişti. Birilerinin yolculuğa çıkmaya hazır oldukları anlaşılıyordu. Ben valizlere bakarken Clemency merdivenlerden inip açık arka kapıdan hole girdi. Üzerinde yine o her zamanki kırmızı elbisesi vardı ancak bu kez tüvit bir manto giymiş, başına da kırmızı bir şapka takmıştı.

Beni görünce, "Tam zamanında geldiniz Charles," dedi. "Sizinle vedalaşmadan gitmek istemezdik."

"Gidiyor musunuz?"

"Bu gece Londra'da kalacağız. Uçağımız yarın sabah erkenden kalkıyor."

Sakindi, gülüyordu ama gözlerindeki tedirginliği hissedebiliyordum.

"Ancak bu durumda gitmeniz olanaksız."

"Neden?" Sesi birden sertleşmişti.

"Bu ölüm..."

"Dadının ölümünün bizimle hiçbir ilgisi yok."

"Olmayabilir. Ancak yine de..."

"Olmayabilir de ne demek? Olmayabilir mi? Neden bu sözcüğü kullandınız. Bu cinayetin bizimle hiçbir ilgisi *yok*. Roger'la ben yu-

karıdaydık, son valizlerimizi hazırlıyorduk. Kakao fincanı holdeki masanın üstünde durduğu sürece aşağıya da inmedik."

"Bunu kanıtlayabilir misiniz?"

"Roger'ın inmediğine yemin ederim. Herhalde o da benim için aynı şeyi söyler."

"Sizce bu yeterli mi?... Karıkoca olduğunuzu unutmayın."

Birden öfkelendi.

"Siz nasıl bir insansınız Charles! Roger'la ben artık gidiyoruz, kendi yaşamımızı kurmaya gidiyoruz! Bize hiçbir zaman kötülüğü dokunmamış iyi kalpli, aptal bir kadıncağızı neden zehirleyelim ki?"

"Belki de zehrin hedefi o değildi!"

"Küçük bir çocuğu zehirleyebilecek insanlar hiç değiliz!"

"Bu daha çok çocuğa bağlı, öyle değil mi?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Josephine sıradan bir çocuk değil. İnsanlar hakkında çok şey biliyor. O..."

Birden sustum. Küçük kız salonun kapısında belirmişti. Her zamanki gibi yine elma yiyordu. Kıpkırmızı elmanın üzerinden görünen gözleri tuhaf bir zevkle parıldamaktaydı.

"Dadı zehirlendi," dedi. "Aynen büyükbabam gibi. Ne kadar heyecanlı değil mi?"

"Buna üzülmedin mi?" diye sordum sert bir biçimde. "Dadıyı severdin değil mi?"

"Pek değil. Durmadan bir bahane bulup beni azarlardı, her şeyi abartırdı."

Clemency, "Senin sevdiğin kimse var mı acaba, Josephine?" diye sordu.

Küçük kız sinsice parlayan gözlerini Clemency'ye dikti.

"Edith teyzeyi severim. Hem de çok severim. Eustace'ı da sevebilirdim ama o bana hep çok kötü davranıyor, ayrıca bu cinayetleri kimin işlediğiyle de hiç ilgilenmiyor."

"Artık bir şeyler bulmaya çalışmaya son versen çok iyi olacak, Josephine. Bu güvenli değil," dedim.

Josephine güldü.

"Başka bir şey bulmama gerek yok artık. Biliyorum."

Anlık bir sessizlik oldu. Josephine gözlerini Clemency'ye dikmişti. O anda kulağıma derin bir iç çekişi andıran bir ses geldi. Hızla döndüm, Edith de Haviland merdivenin ortasında duruyordu ama iç çekenin o olduğunu sanmıyordum. Ses Josephine'in çıkmış olduğu salondan gelmişti.

Hızla ilerleyerek kapıyı açtım ama görünürde kimse yoktu.

Buna rağmen tedirgin olmuştum. O kapının arkasında biri vardı ve Josephine'in sözlerini duymuştu. Geri dönüp Josephine'i kolundan tuttum. Hâlâ elmasını yiyor, ciddi bakışlarını Clemency'den ayıramıyordu. Bu ciddiyetin gerisinde acımasız bir tatmin duygusu olduğunu düşündüm.

"Haydi gel Josephine, seninle biraz konuşalım," dedim.

Sanırım küçük kız buna karşı koyma niyetindeydi ama itiraz dinleyecek durumda değildim. Zorlayarak da olsa onu evin kendilerine ait olan kısmına götürdüm. Burada rahatsız edilmeden konuşabileceğimiz kullanılmayan küçük bir kahvaltı odası vardı. Josephine'i içeri sokarak kapıyı sıkıca kapattım ve kızı bir sandalyeye oturttum. Ben de bir diğer iskemleyi çekerek tam karşısına geçtim.

"Evet, Josephine," dedim. "Artık seninle açıkça konuşmanın zamanı geldi, şov bitti. Söyle ne biliyorsun?"

"Çok şey biliyorum."

"Bundan hiç şüphem yok. Kafanın gerekli gereksiz bir sürü bilgiyle dolu olduğundan eminim. Ama benim ne demek istediğimi çok iyi biliyorsun. Öyle değil mi?"

"Tabii biliyorum. *Aptal* değilim!"

Bu aşağılama bana mıydı yoksa polise mi, bilemiyordum, ama umursamayarak devam ettim. "Kakaona zehri kimin koyduğunu biliyor musun?"

Başıyla onayladı.

"Büyükbabanı kimin zehirlediğini de biliyorsun?"

Josephine yeniden başıyla onayladı.

"Başına mermer aslanı düşürenin kim olduğunu da biliyorsun?"

Kız yine başıyla onayladı.

"O zaman bu bildiklerini benim de öğrenme zamanım geldi. Bana tüm bildiklerini açıklayacaksın. Hemen şimdi!"

"Hayır. Açıklamayacağım."

"Bunu yapmak zorundasın. Bildiğin ya da duyduğun ne varsa polise anlatmak zorundasın!"

"Polise hiçbir şey anlatmam. Onlar aptal. Büyükbabamı Brenda'nın ya da Laurence'ın öldürdüğünü bile düşündüler. Ben onlar gibi aptal değilim. Bunu Brenda'yla Laurence'ın yapmadığını biliyordum. Katilin kim olduğuna ilişkin şüphelerim vardı –sonra bunu test ettim– şimdi artık katilin kim olduğunu biliyorum!"

Zafer havasında sözlerini bitirdi.

Tanrı'ya bana sabır vermesi için dua ederek yeni baştan başladım.

"Bak dinle, Josephine... senin çok zeki bir kız olduğunda en ufak bir şüphem yok..." Josephine bunu duymaktan mutlu olmuşa benziyordu. "Ama bunun zevkini çıkaracak kadar yaşayamazsan zekân ne işe yarar ki! Hâlâ anlamıyor musun küçük budala sırlarını böylesine aptalca bir şekilde saklamayı sürdürdüğün sürece yaşamın tehlikede."

Josephine anladığını belirtecek şekilde başını salladı.

"Tabii ki bunun farkındayım."

"Tam iki kez ölümden kıl payı kurtuldun, hatta birincisinde neredeyse hayatından oluyordun. İkinci deneme ise bir başkasının yaşamına mal oldu. Evde hindi gibi kabara kabara dolaştığın ve avazın çıktığınca katili bildiğini haykırdığın sürece bundan kurtulamayacağını anlamıyor musun? Katil yeniden harekete geçecek ya sen ya da bir başkası ölecek."

Josephine büyük bir keyifle yanıt verdi.

"Bazı kitaplarda arka arkaya cinayet işlenir. Ve katil ancak geride neredeyse ondan başka kimse kalmadığı zaman anlaşılır."

"Bu bir dedektif romanı değil, Josephine. Burası Swinly Dean'de Üç Kuleli Malikâne'de. Ve sen gereğinden fazla okumuş ve okuduklarını hazmedememiş küçük, aptal bir kızsın. Bildiklerini bana anlatacaksın. Ne olursa olsun seni konuşturacağımdan emin ol, saatler sürse bile yapacağım bunu."

"Peki ya sana uydurma bir öykü anlatırsam?"

"Tabii ki anlatabilirsin ama bunu yapmayacaksın. Hem, daha ne bekliyorsun ki?"

Josephine, "Hiç anlamıyorsun," dedi. "Belki ben katilin kim olduğunu asla açıklamayacağım. Anlamıyor musun, belki ona bunu yapamayacak kadar çok seviyorum."

Bu dediğini tam olarak kavramamı istiyormuş gibi biraz bekledi.

Sonra, "Eğer söylersem de bunu, bana yakışır şekilde yapacağım," diye ekledi. "Herkesi etrafıma toplayacağım; sonra olayın üzerinden geçeceğim, her şeyi kanıtlarıyla, ayrıntılarıyla açıklayacağım. Ve sonuçta birine dönüp, '*sensin*' diyeceğim."

Edith de Haviland içeriye girdiği anda işaretparmağını tehditkâr bir şekilde ileri doğru uzatmıştı.

Edith, "Elmanın çöpünü çöp kutusuna at Josephine," dedi. "Mendilin var mı? Ellerin yapış yapış... Seni biraz arabayla gezdirmek için geldim." Edith de Haviland beni anlamlı bakışlarla süzdü, sonra küçük kıza dönerek ekledi. "Evden bir iki saat uzaklaşman iyi olacak, Josephine tatlım." Josephine itiraz edecek gibi oldu ama yaşlı kadın buna fırsat vermedi. "Seninle Longbridge'e gider birer dondurma yeriz."

Josephine'in gözleri parladı.

"İki."

Edith de Haviland, "Olabilir," dedi. "Haydi, şimdi git, şapkanı tak, mantonu giy, boynuna da koyu mavi fularını takmayı unutma. Bugün hava bir hayli soğuk. Charles, siz de ona odasına kadar eşlik eder misiniz? Onu yalnız bırakmayın. Benim yazmam gereken bir iki not var."

Josephine'le odadan çıktık. Bu arada yaşlı kadın küçük yazı masasının başına geçmişti bile. Zaten onun uyarısı olmasa bile Josephine'i yalnız bırakmayacaktım.

Tehlike çok yakınlarda Josephine'i korumak gerekiyordu.

Josephine'in giyinmesini beklediğim sırada odaya Sophia girdi. Beni orada görmek onu şaşırtmıştı.

"Ne o, Charles? Dadılığa da mı başladın? Burada olduğunu bilmiyordum."

Josephine kasıntı bir havada, "Edith teyzeyle Longbridge'e gidiyorum," dedi. "Dondurma yiyeceğiz."

"Bızzz... bu soğukta mı?"

Josephine, "Dondurma her zaman muhteşemdir. İçini soğutsa bile, dışını ısıtır, kendini daha iyi hissetmeni sağlar."

Sophia kaşlarını çattı. Endişeli görünüyordu. Soluk teni, gözlerinin altındaki morluklar beni ciddi şekilde tedirgin etmişti.

Kahvaltı odasına döndük. Edith de Haviland yazdığı zarfların üstüne kurutma kâğıdı bastırıyordu. Birden ayağa kalktı.

"Artık gidebiliriz. Evan'a arabayı getirmesini söyledim."

Hole çıktı, arkasından biz de onu izledik.

Holde gözüm yine valizlere ve üzerlerindeki mavi etiketlere takıldı. Her nedense bunlar beni bir şekilde tedirgin ediyordu.

Edith de Haviland eldivenlerini takarken başını kaldırıp gökyüzüne baktı.

"Güzel bir gün..." Araba kapının önünde bekliyordu. "Soğuk, ama güzel. Tipik bir İngiltere sonbaharı. Şu çıplak dallarını gökyüzüne doğru uzatmış ağaçların güzelliğine bakın. Bazı dallarda hâlâ altın sarısı birkaç yaprak var..."

Sustu ve bir an düşündü, sonra birden dönüp Sophia'ya sarıldı ve onu öptü.

"Hoşça kal yavrum. Hiç kaygılanma bazen gerçeklerle yüzleşmek ve bunları kabul etmek gerekir."

Sonra Josephine'e dönüp, "Hadi," dedi ve arabaya bindi. Küçük kız da onun yanına oturdu.

Araba uzaklaşırken ikisi de el salladılar.

"Sanırım o haklı," dedim. "Josephine'i bir süre buradan uzak tutmakta yarar var. Kızı konuşmaya ikna etmemiz gerekiyor, Sophia."

"Bence hiçbir şey bilmiyor olabilir. Yalnızca oyun oynuyor. Josephine, etrafındakilerin ilgisini çekmekten çok hoşlanır. Onun önemsenmek istediğini sen de biliyorsun Charles."

"O kadar basit değil. Kakaoya hangi zehrin konulduğu saptanabildi mi?"

"Dijitalin olduğunu düşünüyorlar. Edith teyze kalp hastası, bu yüzden her gün dijitalin kullanıyor. Odasında küçük dijitalin haplarıyla dolu bir şişe vardı. Ama şimdi... şişe boş."

"Bu gibi şeylerin kilit altında tutulması gerekir!"

"Kilitlemiş. Ama sanırım biri onun anahtarı sakladığı yeri bulmakta hiç zorlanmamış."

"Biri mi! Kim?"

Yeniden üst üste yığılmış valizlere baktım sonra birden yüksek sesle, "Onlar gitmemeli," dedim. "Buna izin verilmemeli."

Sophia şaşırmıştı.

"Roger'la Clemency'yi mi kastediyorsun? Charles, yoksa sen..."

"Beni bırak da *sen* ne düşünüyorsun onu söyle!"

Sophia çaresizlik içinde ellerini iki yana açtı.

"Hiç bilemiyorum Charles," diye fısıldadı. "Yalnızca o kâbusun geri döndüğünü, her şeyin yeni baştan başladığını biliyorum... hepsi bu!"

"Biliyorum. Taverner'la buraya gelirken benim de aklımdan sürekli aynı şeyler geçiyordu."

"Bu gerçek anlamda bir kâbus. İnsanlar arasında dolaşıyorsun, yüzlerine bakıyorsun –sonra birden yüzleri değişiyor– karşındaki artık o tanıdığın, bildiğin yüz değil, bir yabancı... korkunç bir yabancı..."

Birden haykırdı.

"Dışarı çıkalım Charles... dışarı gel! Dışarısı daha emin... Bu evin içinde olmaktan korkuyorum..."

25. BÖLÜM

Uzunca bir süre bahçede kaldık. Sanki sessiz bir anlaşma yapmış, tüm ağırlığını üzerimizde hissettiğimiz o dehşetten hiç söz etmemeye karar vermiştik. Bunun yerine Sophia büyük bir sevgiyle ölüp giden zavallı kadından, küçük bir çocukken yaptıklarından, oynadıkları oyunlardan, yaşlı kadının Roger, babası ve onların diğer kardeşlerine ilişkin anlattığı öykülerden bahsetti.

"Dadının asıl büyüttüğü çocuklar onlardı. Zavallı kadın, savaş sırasında bize yardım etmek için yeniden yanımıza geldi. O sırada Josephine küçücük bir bebek, Eustace ise yaramaz bir çocuktu."

Bu anılar bir anlamda Sophia'nın acısını bastırıyor, onu konuşmaya teşvik ediyordu.

Taverner'ın ne yaptığını merak ediyordum. Sanırım evdekileri sorguya çekiyordu. Polis fotoğrafçısı ile iki adam bir arabaya binerek uzaklaştılar hemen ardından da bir ambulans geldi.

Sophia hafifçe ürperdi. Bir süre sonra ambulans da gitti. Dadının cesedinin otopsiye götürüldüğünü her ikimiz de biliyorduk.

Bahçede oturmayı sürdürdük ve de konuşmayı... Ama artık sözcüklerimiz gerçek düşüncelerimizi gizlemekten başka amaç taşımıyordu.

Sonunda Sophia titreyerek, "Çok geç oldu, neredeyse karanlık bastıracak," dedi. "Edith teyzeyle Josephine de hâlâ dönmediler. Çoktan gelmiş olmaları gerekmez miydi?"

İçimde tuhaf bir huzursuzluk hissettim. Ne olmuş olabilirdi? Yoksa Edith de Haviland çocuğu özellikle mi evden uzaklaştırmıştı?

İçeri girdik, Sophia perdeleri kapadı. Şömine yakılmıştı. Büyük salona geçmiş günlerin lüksünü ve ihtişamını anımsatan bir hava hâkimdi. Masalardaki büyük vazolara bakır rengi krizantemler konulmuştu.

Sophia zili çaldı ve daha önce yukarı katta gördüğüm bir hizmetli kız çay getirdi. Kızın gözleri kıpkırmızıydı, durmadan burnunu çekiyordu. Onun korkulu bakışlarla zaman zaman omzunun üzerinden arkasına baktığı gözümden kaçmamıştı.

Magda da bize katıldı, Philip ise çayını kütüphanede içecekti. Magda o gün ıstırap içinde kıvranan bir kadın rolündeydi. Hemen hemen hiç konuşmuyordu.

Yalnızca bir kez, "Edith'le Josephine nerede kaldılar?" dedi. "Çok geç oldu."

Bu sözleri söylerken yine aklı bir şeylerle meşguldü, öylesine söylemişti.

Benimse endişem giderek artıyordu. Taverner'ın burada olup olmadığını sordum. Magda öyle olduğunu sandığını belirtti. Dışarı çıkıp başmüfettişi buldum. Ona Miss de Haviland'la çocuğu merak ettiğimi söyledim.

Taverner hemen telefona koşarak bazı talimatlar verdi.

Sonra da bana, "Bir haber alır almaz size bildiririm," dedi.

Başmüfettişe teşekkür ederek, yeniden salona döndüm. Sophia'yla Eustace oradaydılar, Magda ise gitmişti.

Sophia'ya, "Bir şey öğrenince bize bildirecek," dedim.

Kısık bir sesle, "Bir şey oldu, Charles," dedi. "Bir şey olmuş *olmalı*."

"Sophia sevgilim, henüz o kadar geç değil."

Eustace homurdandı.

"Neden bu kadar endişeleniyorsunuz ki? Belki de sinemaya gitmişlerdir." Sonra da ağır ağır odadan çıktı.

Sophia'ya "Josephine'i bir otele hatta Londra'ya götürmüş olabilir," dedim. "Miss de Haviland çocuğun tehlikede olduğunu anlamıştı, kim bilir belki de tehlikenin boyutunu bizden daha çok iyi biliyordu."

Sophia kaygılı, bir o kadar da karamsardı. Doğrusu buna bir anlam veremiyordum.

"Vedalaşırken beni öptü," diye mırıldandı.

Bu sözleriyle neyi vurgulamak istediğini anlayamadım, tabii yaşlı kadının bu davranışının ne anlama geldiğini de... Magda'nın kaygılanıp kaygılanmadığını sordum.

"Annem mi? Hayır, o iyi. Onda zaman kavramı yoktur... Annem şimdi de Vavasour Jones'un *The Women Disposes* adlı bir oyunu okuyor. Cinayetle ilgili komik bir eser –bir tür kadın Mavisakal– bana sorarsan, *Arsenik Kurbanları*'ndan çalınmış. Ama kadın rolüne güzel oturmuş; dul kalmayı takıntı haline getirmiş bir kadın."

Başka bir şey söylemedim. Koltuklara yerleşerek kitap okurmuş gibi yaptık.

Taverner kapıyı açıp içeri girdiğinde saat altı buçuktu. Yüzünden bize hoş olmayan bir şey söyleyeceği anlaşılıyordu.

Sophia ayağa kalktı.

"Evet?"

"Çok üzgünüm. Sizin için kötü haberlerim var. Araba için polis merkezlerine genel alarm verdim. Bir motosikletçi tanıma uyan bir otomobilin Flackspur yokuşunda anayoldan çıkarak ormana doğru savrulduğunu görmüş."

"Yani Flackspur Taşocaklarına giden dar yola mı sapmışlar?"

"Evet, Bayan Leonides." Taverner bir an sustu sonra devam etti. "Araba taşocağında bulundu... İçindekiler... yani Miss Edith

de Haviland'la Miss Josephine... ölmüşlerdi. Sanırım onların kaza anında hemen öldüklerini öğrenmek acınızı biraz olsun hafifletecektir."

"Josephineee!" Kapının eşiğinde duran Magda'nın feryadıydı bu. "Josephine... bebeğim..."

Sophia onun yanına giderek boynuna sarıldı.

"Bir dakika," dedim.

Bir şey anımsamıştım. Edith de Haviland birkaç mektup yazmış sonra da elinde o mektupların zarflarıyla hole çıkmıştı. Ama arabaya binerken o mektuplar elinde değildi. Hemen hole koştum ve oradaki meşe ağacından yapılmış uzun masaya gittim. Mektuplar oradaydı, göze çarpmayacak şekilde oradaki bakır çaydanlığın arkasına bırakılmışlardı. En üstteki zarfın üzerinde Başmüfettiş Taverner'ın adı yazılıydı. Başmüfettiş de beni izlemişti. Zarfı ona uzattım aceleyle yırtarak açtı. Onun hemen yanında durarak mektubu birlikte okuduk:

Umarım bu mektup ölümümden sonra açılır. Ayrıntılara girmek niyetinde değilim ancak eniştem Aristide Leonides ve dadı Janet Rowe'un ölümlerinin tek sorumlusu olduğumu belirtmek isterim. Brenda Leonides ve Laurence Brown'ın Aristide Leonides'in ölümünde hiçbir sorumlulukları olmadığına, masum olduklarına da yemin ederim.

Harley Sokağı, 783 numarada muayehanesi bulunan Doktor Michale Chavasse ile görüşüldüğü takdirde kendisi en fazla birkaç ay ömrüm kaldığını doğrulayacaktır. Ancak ben yaşamıma bu şekilde son vermeyi yeğliyor ve böylelikle iki suçsuz insanın işlemedikleri bir suçla itham edilmelerinin önüne geçeceğimi umuyorum. Akıl sağlığım tamamen yerinde, bu yazdıklarım tamamen kendi özgür irademle ve bilinçli olarak kaleme alınmıştır.

Edith Elfrida de Haviland.

Mektubu bitirirken Sophia'nın da okuduğunu fark ettim. Artık bunu Taverner'ın onayıyla mı yapmıştı, yoksa Taverner bunun farkında değil miydi, işte bunu bilmiyorum.

Sophia, "*Edith teyze...*" diye mırıldandı.

Edith de Haviland'ın büyük bir acımasızlıkla boru otunu ezişini anımsadım. En başlarda hiç yoktan tuhaf nedenle ondan kuşkulanmıştım. Ama niçin?...

Kafamda bu fikri tam olarak oturtamadan Sophia sanki benim düşüncelerimi seslendirdi.

"İyi ama niçin Josephine? Josephine'i niçin yanına aldı?"

"Bunu neden yaptı?" diye sordum. "Bu şekilde davranmasının nedeni neydi?"

O an bu sözcükler ağzımdan dökülürken gerçeği anladım. Artık her şeyi tüm çıplaklığıyla görebiliyordum. Birden Edith de Haviland'ın ikinci mektubunun elimde olduğunu fark ettim. Baktım da üzerinde benim adımın yazılı olduğunu gördüm.

Bu zarf diğerinden daha kalın ve sertti. Sanırım daha açmadan içinde ne olduğunu anlamıştım. Zarfı yandan yırttım ve Josephine'in küçük, siyah not defteri yere düşüverdi. Eğilip aldım. Defteri elime alıp okumaya başladım ve o anda ilk sayfada yazanları gördüm...

Aynı anda Sophia'nın sanki o uzaklardan yankılarmışçasına net ve berrak gelen sesini duydum.

"Yanlış anlamışız. Edith teyze yapmamış!"

"Evet," dedim.

Sophia bana sokularak fısıldadı. "Josephine'di... değil mi? Josephine'di."

Birlikte küçük, siyah defterin ilk sayfasındaki çocuksu, şekilsiz bir yazıyla yazılmış olan cümleyi okuduk:

Bugün büyükbabamı öldürdüm.

26. BÖLÜM

I

Nasıl bu kadar kör olabildiğime şaşıyordum. Aslında gerçek o kadar açık ve ortadaydı ki. Katil tanımındaki gerekli niteliklerin tamamına Josephine –yalnızca Josephine– tam olarak uyuyordu. Kendini beğenmişliği, sürekli vurguladığı özgüveni, konuşmaktan hoşlanması, sürekli *kendisinin* ne kadar zeki, polisin ne kadar aptal olduğunu vurgulaması, her şey yerli yerine oturuyordu.

Onu çocuk olduğu için hiçbir zaman dikkate almamıştım. Ancak çocuklar da cinayet işleyebilirdi ve bu cinayet de tam anlamıyla bir çocuğun işleyebileceği nitelikteydi. Büyükbabası ona yol göstermiş, o da planı aynen kopyalamıştı. Josephine'in dikkat etmesi gereken bir tek şey vardı: Parmak izi bırakmamak. Dedektif romanı okuyan herkes bunu zaten bilir. Aslında Josephine tamamıyla bu tip eserlere öykünmüş, onlarda okuduklarının karışımını hayata geçirmişti. Not defteri... dedektiflik yapması... iz sürmesi... kapı dinlemesi... sanki birinden şüpheleniyormuş gibi davranması... emin olmadıkça bir şey söylemeyeceği konusunda ısrar etmesi...

Ve de o tuzak! Az kalsın kendi kendisini öldüreceği o akıl almaz tuzak! Ne de olsa çocuktu, böyle bir tehlike aklına bile gelmemişti. O kahramandı. Ve kahramanlar asla ölmezlerdi. Aslında tam

da bu noktada bir kanıt bırakmıştı arkasında; çamaşırhanedeki eski mutfak sandalyesinin oturulacak yerindeki çamur izleri. Kapının üzerine o mermer aslan başını yerleştirmek için sandalyeye çıkması gereken bir tek kişi vardı ve o da Josephine'di. Herhalde küçük kızın mermerden oyulmuş olan aslan kafasının başına düşmesi için çok uğraşması gerekmişti. (Yerdeki izlerden bu anlaşılıyordu.) Josephine sabırla tekrar tekrar sandalyeye çıkmış, her defasında aslan başını kapının üzerine koymuş, parmak izi bırakmamak için de atkısını kullanmıştı. Nihayet aslan başı kafasına düşmüş ve Josephine ölümden "kıl payı" kurtulmuştu.

Sahneleme kusursuzdu, amaçladığı etkiyi yaratmıştı. Tehlikedeydi –bir şey biliyordu– katil onu avlamaya çalışıyordu.

Artık onun dikkatimi su deposuna çekmek için nasıl özen gösterdiğini anlıyordum. Çamaşırhaneye gitmeden önce de odasını artistik bir şekilde altüst etmişti.

Hastaneden döndüğü zaman Brenda ve Laurence'ın cinayet suçuyla gözaltına alındıklarını öğrenmiş, canı sıkılmıştı. Artık olaya kapanmış gözüyle bakılıyordu ve kendisini kimse önemsemiyordu. Halbuki Josephine tüm ışıkların ona yönelmesini istiyordu.

İşte bu yüzden Edith de Haviland'ın odasından dijitalin çalıp, kendi kakaosuna karıştırdı ve sonra da fincanda parmak izi bırakmadan holdeki masanın üzerine bıraktı.

Dadının kakaoyu içeceğini biliyor muydu? Olabilir... Daha o sabah dadının onu eleştirdiğinden yakınmıştı. Acaba, yaşamını çocuklara adamış olan dadı Josephine'den şüphelenmiş miydi? Bana kalırsa dadı Josephine'in normal olmadığını anlamıştı ve bunu hep biliyordu. Zekâsı normalden erken gelişirken ahlak ve vicdan açısından geri kalmıştı. Belki de Sophia'nın "ailedeki acımasızlık" diye söz ettiği çeşitli acımasızlık faktörleri Josephine'de birleşmişti.

Kız, büyükannesinin ailesinden otoriter acımasızlığını ve Magda'nın bencilliğini almıştı. Her şeyi kendi açısından görüyordu.

Herhalde bir yandan da tıpkı Philip gibi bir hayli duygusal olduğu için çirkin olmanın utancını yaşıyor, ıstırap çekiyordu. Ailedekilere hiç benzemiyordu. Bebekken başkasıyla değiştirilmiş çocuk! Daha da önemlisi Josephine'in damarlarında dolambaçlı, çapraşık işlerden hoşlanan ihtiyar Leonides'in kanı dolaşıyordu. O Leonides'in torunuydu. Zekâ, akıl ve şeytanlık bakımından büyükbabasına benziyordu ancak büyükbabasının ailesine ve dostlarına yönelen sonsuz sevgisi küçük kızda kendine yönelmişti.

Bana kalırsa Aristide Leonides ailedeki hiç kimsenin fark edemediği bir şeyi görmüştü: Josephine hem başkaları hem de kendisi için bir tehlike oluşturabilirdi. Kızın yapabileceklerinden korktuğu için onun okula gönderilmesine karşı çıkmış, onu evde kendi kanatları altında tutmuş, korumaya çalışmıştı. Artık onun Sophia'dan Josephine'e sahip çıkmasını niçin özellikle istediğine anlam verebiliyordum.

Magda'nın Josephine'i birdenbire İsviçre'ye göndermeye kalkmasında acaba kadının çocuğu için endişelenmesinin payı var mıydı? Bu belki bilinçli bir korku değildi ama hiç şüphesiz annelik içgüdüleri ona böyle davranması gerektiğini söylüyordu.

Peki ya Edith de Haviland? O da önce şüphelenmiş sonra korkmuş ve sonunda öğrenmişti.

Elimdeki mektuba baktım.

Sevgili Charles,

Bu mektubu özel olarak sana yazıyorum, tabii sen uygun görürsen Sophia'ya da gösterebilirsin. Birinin gerçeği bilmesi gerekiyor. İlişikteki defteri arka kapının yanındaki eski köpek kulübesinde buldum. Orada saklıyormuş. İçindekiler şüphelerimde haklı olduğumu gösteriyor. Yapmayı planladığım şey doğru da olabilir, yanlış da... Kendi

yaşamım zaten sona ermek üzere ve ben çocuğun ıstırap çekmesini istemiyorum. Ondan işlediği suçların hesabını vermesi sanırım çok ıstırap çekmesine neden olacaktır.

Ne yaparsınız, sağlıklı yavruların arasında çoğu zaman "bir çirkin ördek yavrusu" bulunur.

Eğer yanılıyorsam, Tanrı beni bağışlasın, bunu yapmamın tek nedeni aileye duyduğum derin sevgi.

Tanrı sizi korusun.

Edith de Haviland.

Yalnızca bir an duraksadım. Sonra mektubu Sophia'ya uzattım. Sophia ile yeniden Josephine'in küçük, siyah defterini açtık:

Bugün, büyükbabamı öldürdüm.

Sayfaları çevirdik. Akıl almaz bir defterdi bu. Herhalde bir psikolog için çok ilginç olabilirdi. Bastırılmış egoizmden doğan öfkenin ne denli dehşet verici olabileceğini açıkça gösteriyordu. Josephine cinayet nedenini de açıkça yazmıştı; olabildiğince çocuksu ve yetersiz...

Büyükbabam bale yapmama izin vermiyor, onu öldürmeye karar verdim. O zaman Londra'ya gidip orada yaşarız ve annem de bale yapmama engel olmaz.

Defterden yalnızca birkaç alıntı yaptım. Hepsi de çok önemli.

İsviçre'ye gitmek istemiyorum ve gitmeyeceğim de! Eğer annem beni okula gitmeye zorlarsa onu da öldürürüm ama artık zehir bulamıyorum. Belki porsukağacının meyveleri işime yarar. Onlar zehirliymiş, kitapta öyle yazıyor.

Eustace beni bugün çıldırttı. "Sen yalnızca bir kızsın, hiçbir işe yaramazsın, dedektifliğe kalkışman gülünç!" dedi. Eğer cinayeti benim işlediğimi bilseydi, bana aptal demezdi.

Charles'ı seviyorum ama o da biraz aptal. Cinayeti kimin üzerine yıkacağıma henüz karar vermedim. Belki Brenda'yla Laurence'ı seçerim. Brenda bana karşı kötü davranıyor –benim normal olmadığımı söylüyor. Ama Laurence'ı seviyorum; bana Charlot Korday'ı anlattı; kız, banyoda birini öldürmüş ama anladığıma göre pek akıllıca hareket etmemiş.

Son sayfa her şeyi çok iyi açıklıyordu:

Dadıdan nefret ediyorum... nefret ediyorum... nefret ediyorum... O benim yalnızca küçük bir kız olduğumu söylüyor. Şov yaptığımı söylüyor. Annemi beni İsviçre'ye göndermesi için kışkırtıyor... Onu da öldüreceğim... Sanırım Edith teyzenin ilacı işe yarar. Bir cinayet daha işlenirse polisler yine gelir ve ben de çok eğlenirim."

Dadı öldü. Çok mutluyum. Küçük hapların bulunduğu o şişeyi nereye saklayacağımı bilmiyorum. Clemency'nin odası olabilir ya da Eustace'ın. Bu defteri çok yaşlandığımda ölümümden sonra komisere gönderilmek üzere birine emanet edeceğim böylece herkes benim ne kadar usta bir katil olduğumu anlayacak.

Defteri kapadım. Sophia'nın gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu.

"Ah, Charles! Ah, Charles, bu çok korkunç. O küçük bir canavarmış... ama... ama... bir o kadar da zavallı."

Ben de aynı şeyi hissediyordum.

Josephine'i sevmiştim... Küçük kıza karşı içimde hâlâ biraz sevgi vardı... Sonuç olarak birini verem ya da öldürücü bir hastalığı var diye sevmemezlik etmezsiniz. Josephine, Sophia'nın da dediği gibi küçük bir canavardı ama o aynı zamanda zavallı küçük bir çocuktu. Çirkin ve tuhaf doğmuştu, o çarpık evin çarpık çocuğuydu.

Sophia, "Eğer... yaşasaydı... ne olurdu," diye sordu.

"Herhalde onu bir ıslahevine ya da özel bir okula gönderirlerdi. Çok sonra da serbest bırakırlardı ya da deliliğini onaylarlardı belki bilemiyorum."

Sophia ürperdi.

"Böylesi daha iyi oldu. Ama Edith teyze... onun suçlu olduğunun düşünülmesini istemiyorum."

"Bu Edith teyzenin seçimiydi. Olayın fazla dallanıp budaklanacağını sanmıyorum. Sanırım Brenda'yla Laurence aleyhindeki dava da düşecek ve serbest bırakılacaklar."

"Ve sen Sophia," Genç kızın ellerini ellerimin arasına aldım ve tamamen farklı bir ses tonuyla, "Ve sen Sophia benimle evleneceksin," dedim. "Bugün İran'a tayin edildiğimi öğrendim. Oraya birlikte gidecek ve küçük Çarpık Evi de unutacağız. Artık annen rol aldığı oyunlara istediği gibi para yatırabilir, baban istediği kitapları alır. Eustace da çok geçmeden üniversiteye gider. Onlar için hiç endişelenmemelisin. Biraz da beni düşün."

Sophia gözlerimin içine baktı.

"Charles, benimle evlenmekten korkmayacak mısın?"

"Neden korkayım? Ailenin bütün kötü nitelikleri zavallı Josephine'de toplanmıştı. Leonides ailesinin en cesur ve en iyi taraflarının hepsinin de sende toplandığını düşünüyorum Sophia. Büyükbaban da sana çok değer veriyordu, yalnızca bu bile ihtiyar Aristide'nin daima doğru kararı veren bir adam olduğunu gösteriyor. Başını dik tut sevgilim. Gelecek bizim."

"Peki, Charles. Seni seviyorum, seninle evlenecek ve seni çok mutlu edeceğim."

Küçük not defterine baktı. "Zavallı Josephine," dedi üzüntüyle.

"Zavallı Josephine." Ben de onaylamıştım.

II

Babam, "İşin doğrusu ne Charles?" diye sordu.

Bizim ihtiyara asla yalan söyleyemem.

"Katil Edith de Haviland değildi," dedim. "Josephine'di."

Babam anlayışla başını salladı.

"Evet," diye mırıldandı. "Çoktandır bundan şüpheleniyordum... Zavallı çocuk..."

SON

